FORTSÄTTNING

AF

SKILDRINGAR

UR

DET HUSLIGA LIFVET

-----------STOCKHOLM, HÖGBERGSKA BOKTRYCKERIET, 1846. ----- G. A. BAGGES förlag.

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör The Bodleian Libraries, University of Oxford, har scannats av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i september 2014 av Bert H.

Till

EVA oco Hennes Döttrar.

Mina kära Vänner i

J kunnen icke blifva mera förundrade än jag sjelf är, öfver alt se mig pä detta sätt återkomma, och det så snart; men J skolen ock ursäkta, att man gema på nytt infinner sig der, hvarest man vid första besöket blifvit så, Öfver all väntan, väl emottagen och bemött.

Att det är detta vänliga bemötande, icke blott af eder, vänner och bekanta, hvilkas öfverseend'* med mitt arbetes hristet• jag i någon mån kunnat hoppas, utan egentligen den läsande allmänhetens, som lockat mig till denna fortsättning, må här -öppet bekännas; och min goda Eva, som vet huru jag vanligen af beröm förödmjukas, skall derjemte förstå, huru detta oväntade, som min bok erhållit, äfven uppmuntrat mig, att med mera mod och (följaktligen) lätthet, framgå och röra mig på en bana, der de första osäkra stegen togos med en blandning — af rädsla för denna allmänhet och en viss halsstanrig rättskänsla, som icke vill låta en veklig farhåga skrämma sig tillbaka från ett föresalt mål.Den välvilja min lok rönt, har dock träffat en skarp motsats uti en tidning, som hos eder icke låses, men som jag skall skicka eder, nemligen Stu-dentbladet i Vpsala.

Om denna recension varit en undervisande kritik, skulle den af mig hlifvit med tacksamhet emottagen, då jag, såsom nybegynnande uti en förut aldrig tilltänkt sak, gerna erkänner behofvet: att lära. Så har denna artikel dock icke ft\atn-stått, — och väl kunde jag med tystnad gå den förbi; men du vet huru ungdomen är mig kär, äf-ven om den råkar visa ett öfvermod, hvaremot dess framtid vanligen har tillräckliga medel; och ifall dina söner skulle vid detta klander fästa någon uppmärksamhet, som du kan bringa till ett klart omdöme, torde icke den lilla möda vara spild, som jag använder på att skrifva, och du att läsa föl* jande anmärkningar der emot:

Rec. börjar med ett utfall mot ”philantropien”, som — må vara for hans egen räkning, att framdeles besinna. Huru denna bok gifvit anledning devtill. Önskar jag icke veta; men har det skett genom, att ett förtroende, hvartill man af omständigheterna funnit sig nödsakad, blifv it förrådt, så torde det förtjena en helt annan benämning, än: stöt i basun. Syftar det åter på en förening, som sträfvar att ur elände upphjelpa en vanlottad sam-

hällsklass och som måste med sin verksamhet träda i dagen, för att dertill erhålla krafter nog, då detjust är i dessas samverkan9 som dess ändamål bäst vinnes9 så vittnar måhända den klandvandes dom deröfver, om oerfarenhet af huru mycket lättare9 angenämare, och kanske äfveti egennyltigare, det är 9 att i det tysta 9 ensam med sin lijelpande och välsignande Gud9 göra det lilla goda man kan9 än att9 för att kunna göra mera, än man på enskild väg förmår9 binda sin fria vilja viil andras tycken9 der de flesta rösterna af göra de hufvudsak-liga företagen9 såsom vanligt är i alla f öreningar,

Derefter yttrar Rec, om Skildringarna9 attde9 ”sedda från konstens synpunkt 9 är o en skäligen klen produkt” — % och deruti instämmer hans omdöme alldeles med mitt eget. Någon ursäkt för detta fel anser jag icke nödig9 när äldre och mera erfarna tidning s-redaktioner9 än den9 som för närvarande lärer utgöra Studentbladets, funnit det förlåtligt,

Rec, saknar ”skuggor” i dessa ta flor; och kanske har han aldrig besinnat9 huru menniskonatu-ren t allmänhet, äfveti den mildaste9 är skugga nog åt ”de dagrar, som blifvit hemtade från eii högre ljus.” ¿étt det är beliofvet af detta ljus, så väl till glädje och lycka9 som förbättring och förädling9 under alla omständigheter9 jag önskat bidraga till dessa påminnelser om9 som ofta gifvas och ofta glömmas9 må här icke förnekas, — Der emot finner jag hvarken angenämt eller nödvändigt, att framhålla och betrakta detfula, som nog ändå erinrar om sin tillvaro; och jag har lika liten lust som förmåga, att härma dessa vår tids snillen, hvilka, med infernaliska bilder vid sidan af sköna fantasier, ömsom skaka och förtjusa,

Den förändring min öfverstinna undergår "genom Prostens vård,” har jag icke nekat ”namn af omvändelse;” men sagt, att Prosten skulle, med mången som kände henne, kommit i strid, om han så kallat den. Således har den unge Rec. uti

denna, som flera punkter, hvilka jag förbigår, något förhastat sig, både uti uppfattning och omdöme, Hans ringa erfarenhet framstår *äfven uti yttrandet om det samtal, som börjar boken. Han har kanske icke varit i tillfälle att se, huru barn, som tidigt få inandas verkningarna af ett lefvande lif i Christo, kunna både tänka och fråga, då deras späda sinnen i vissa ögonblick tyckas genomstrålade af en, för många äldre menniskor obegriplig, klarhet. Den lilla fyraåriga flickan, för hvilken du på aftonen då boken kom, måste tre gånger omläs a detta samtal, och som sedan, när hon om morgonen vaknade, började tala derom och upprepa stycken derutur, är ett lefvande vittnesbörd för den sanning söm legat till grund för denna teckning, och långt ifrån det enda.

Den ovilja9 hvarmed Rec, ordar om den lille gossens barnsliga steg på det menskliga vetandets områden, utbryter likasom i ett hånskratt, dåhan kommer in på kapitlet om ”Magistern* De stötestenar han dei' påträffar, vill jag icke gissa; men eder och mig kan det förefalla besynnerligt, att han heldre vill se det närvarande studentlifvet karakteriseradt uti de, blott under förbigående nämn-da: ”skrålande ljud, som genomtränga gator, torg och väggar under mörkrets tider, etc” än uti den unge L:s vackra sträfvanden; och hela denna recension visar, att boken varit läst med brådska och harm. — Huru jag hoppas godt af vår tids ungdom och framgång till ljus och förädling, äfven genom frestelser, moln och stormar, är eder tillräckligen bekant; men huru det sämre vanligen jäser, larmar och förråder sig, kanske allramest der ett bättre vill genomgripa och förädla det hela, veta vi af många slags a far enheter, så väl uti simpla ekonomiska rön — ända ned till vår köks-kemi — som uti våra betraktelser öfver mennisko-anden, både såsom individ och samhällsledamot — jitt studenten Johannes L. såsom en väl uppfostrad son till en fattig moder, efter hvars omständigheter han måste lämpa sin lefnad och hvars råd han, af en äldre erfaren broder finner sig uppmanad att följa, nödgas göra försakelser, af hvilka en annan kan hafva mindre behof, borde vara klart för hvar och en som kan tänka; men huru ock detta fattigdomens tvång ofta är nyttigt for en ungdom, som i nöjets njutning stundom allt för lätt öfverskrider måttans gränsor, vet någothvar; — och, om timmerstockarna, som lågo på kungsängs- och köpmansgatan i Vpsala om våren 1845, kunde tala och uppträda som anklagare eller vittnen, skulle de, icke mindre, än ”nerfsvaga tanters berättelserlemna intyg om nattlig ofrid; — och dock har man skäl att anse sådana små upptåg, äfven med deras, f ör grannar och resande obehagliga följder, såsom ganska oskyldiga i jetnn-förelse med andra slutscener på dessa spirituösa njutningar som fira spirituela framsteg, om hvilka hemska rykten stundom förtälja. — Och då det är af kärlek till ungdomen,

som man icke utan bekymmer kan höra sådant, erfar man en desto ljufvare fägnad tfid bekantskapen med hvarje individ deribland, som visar huru ”Studentens glada lif,” kan f örskönas, i samma mån som det renas och förädlas samt (just derigenom) bereda en framtida lycka på säker och varaktig grund, under det att hvarje falsk fröjd på samma gång höljer och förorsakar ett kommande elände, om än osynligt för alla andra, än den Allvetande och den, som bär det inom sig.

Der före vore önskeligt, att den kära ungdomen icke missför stode eller misstyckte, niu• en äldre, på händelser och omständigheter uppmärksam vän till densamma, vill meddela af sin samlade erfarenhet! Detta skulle jag bedja eder, mina goda vänner, helsa edra söner och unga bröder, om jag icke haft tillräckliga bevis på, att många ynglingartx

veta, huru mina anmärkningar härleda sig af till* gifvenhet och ieke af klanderlust.

Att unge L, ”ville löpa till skogs” för att fly frestelserna, är äfven ett misstag. Såsom författm ansett dessa promenader, sökte ynglingen deruti: att hålla sig ”skadeslös” for sin brist på tillfäl-len och rättighet9 att deltaga uti musikaliska nöjen tillsammans med andra, Hans äldre broder, Prosten9 som härom tagit ett löfte af honom9 hade kanske förmodat 9 att den mildhet som ligger uti hela hans väsende, kunde hänga tillsammans med den vekhet9 som icke förmår att stå emot kamraters makt9 att draga och locka9 stundom åt ganska farliga vägar; och troligen der fö re bed t honom dölja sina musikaliska anlag, för att9 som ordspråket säger: ”heldre fly9 än illa fäkta”

P rågan: ”huru det skulle gå med den beprisade studentsången 9 om allä9 på samma Sätt som Magister L,9 gingo ut i skogen att öfva sin röst” visar9 att Rec, hoppat öfver såväl eftersatseni ”så länge den farliga seden är gängse, att förbinda sången med glaSet, och att ett tillfälligt hörjadt nöje af den förra icke kan fortsättas , utan att söka näring jderåt i det sednare,” som hvad öfrigt är att läsa på bokens 183 sida9 om andra musikaliska njutningar i Upsala, till hvilka denne fattige yngling var för ”obemärkt att vinna inträde.” Men9 om jag får besvara frågan: ”huru det skulle gå med den beprisade” — den i sanningsköna, af mig mången gång med förtjusning hör du — ”Studentsången— och under förutsättande af en möjlighet, att den nämnda ”farliga seden” skulle kunna bortläggas, så vågar jäg hänvisa till det exempel derpå, som annan ungdom redan en god tid haß tillfällen att se ibland sig, uti vissa höga Ynglingar, så öfver mitt beröm, att det här ieke må uttalas. Dock känner jag mig fullt berättigad, att inför konungars Konung älska och bedja för dem! —

Rec, har trott, att författ:n velat framställa unge L, som ett ideal af student, — och jag frågar: huru skulle han kunna vara det— han, som uti fattigdomen hade ett hand på sig och derföre väl endast kan anses som ett godt exempel for kamrater uti lika belägenhet?

Men skulle jag teckna ett sådant ideal, då skulle jag söka, att visa en yngling uti de mest förföriska omständigheter, af allt slags öfverflöd på medel, genom börd, penningar och naturgåfvor, till hvar je timlig njutning, — och derunder så djupt fattad af de sanningar, uti hvilka han, vid öfvergången från gosse till yngling, fått påminnelser om sitt döpelseförbund, att han allt sedan, som en tapper och beundransvärd hjelte, hållit sig färdig till strid, såväl mot hvar je inre känsla och tanke, som yttre lockelse, hvaraf han funnit sig frestad till afvikelse från den bana, der dessa sanningar stå, såsom säkra vägvisare, — Denmyckna välsignelse, som en sä hegåfvad ung man skulle med dessa verksamma medel kunna sprida omkring sig, ifall hans strid mot det orätta och skadliga ginge i hredd med omsorger och bemödanden för det 8annt godas befrämjande, skullo gifva rika ämnen till de skönaste taflor. Det voro ock måhända en skyldighet, att, då jag prisat fattigdomen, såsom ett välgörande skyddsmedel mot mycket skadligt, äfven söka visa, huru den kan vara ett tryckande hinder för det bättre, som ett varmt och ädelt sinne åstundar att tjena; samt. dprvid och derjemte innebära mången frestelse, fullt motsvarande den rikes, ehuru af annan art•

Slutligen ådagalägger den unge Rec. ett vackert bevis på rättskänsla, då han, oaktadt sitt missnöje med det öfriga af Skildringarna, dock tillerkänner ”flickskolan” något värde. Men, jag har mina skäl att befara, det mången Prostinna torde anse den innebära lika orimliga föreställningar om det läge, hvaruti bon befinner sig, som Rec. funnit uti Magister L:s studentlif

Den ”oartighet'* hvartill Rec. erkänner sig skyldig, förlåter jag gerna och kan icke räkna mig det till någon förtjenst, då jag tror, att hans recension lika litet skadat mitt arbete, som den Stört mitt lugn.

Det vänskapsförbund, som är nämndt i Skil-drmgarnes 13 Kapitel, har, utom den förkastelse-dom som i Studentbladet är deröfver uttalad, blif*vit af flera hetvifladt, både till sin verklighet och sannolikhet l anledning deraf, och för alt, uti en så olika bedömd sak 9 icke utpeka någon af de personligheter9 som ännu qvarstå på det närva-rändes mera bemärkta skådeplatser, har jag hem-tat nedanstående bevis för mina uppgifters san-ning från den första källa 9 hvarutur ett sådant förbund blifvit mig bekant, och funnit allt detta väl värd t att här meddelas. Skulle det ock vid första påseendet förefalla eder långt9 är jag dock viss, att J skolen efter läsningen der af9 finna den hafva tillräckligen lönat mödan.

Uti en liten stad, norr ut, har jag en ungdomsvän, som för omkring 20 år sedan var fästmö, och då berättade mig, att hennes fästman stod uti ett sådant förbund, som det ifrågavarande. Nu är hon enka och i små omständigheter; men eger en skatt af minne, tro och hopp, som ingen jordisk rikedom kan uppväga.

Till henne skrtf jag, efter att hafva läst Stu-dentbladets recension af Skildringarna, och frågade, om hon kunde lemna mig några upplysningar rörande det nämmla förbundet.

Hon svarade derpå bland annat:

”dtt detta förbund varit till, både här och i Upsala, är lika sannt, som att dessa personerw — (hon namngifver dem) — ”lefvat. Men, tyvärr, voro medlemmarna icke många; dock spridde ¿de

s goda,goda flägtar omkring sig. Jag hörde för få dagar sedan en väninna, som var närvarande den aftonen då förbundet slöts, göra en beskrifning derpå, som jag fann så vacker, att jag satte den på papper och sänder den härhos. Ett bref, det första jag fick från m\n salige bortgångne, omta-talar det ock, hvarföre jag skickar denna del der-af, jemte ett sednare. Ett annat, till en hans vän, följer äfven, såsom vittnesbörd om huru förbundet räckte deras lif igenom. Ett bref, som jag nyss erhållit från den ende qvarlefvande af detta förbunds trennc första stiftare, bifogar jag ock, för att visa, huru han ännu talar om detta heliga förbund, som döden icke förmått att bryta.”Förbundet.

Det var en högtidsafton under sommaren år 1817. — Ett heligt lugn hvilade öfver naturen — solen sjönk mer och mer i vester.

På elt af dessa JFermländska berg9 som erbjuda den herrliga anblicken af en skön och vidsträckt utsig t 9 hade en from familj samlat sig för att njuta af aftonens svalka och de stora taflor som erbjödo sin prakt åt betraktarens syn.

For deras fotter lågo byar och kyrkor emellan löfskogar — och längre bort syntes den spegelklara TFennern utbreda sin silfveryta mot den strUnd på hvilken Einnekullc syntes som ettafläg-set moln, skimrande i aftonsolens glans.

På bergets spets var en sten upprest9 uti hvilken tre vänner ristat sina namn — tre ynglingar i sin första ungdomsvärma lifvade för allt skönt, rent och god t. s4ck! ännu oförsökta på tidens

stormande haf9 kände de blott det svallande lif som brusade genom deras ådror — 'det högt af stridslust klappande hjertat.

4fskedet från hemmet stod nära; en förnyad resa till Akademien skulle inom kort företagas. / halfkrets omkring vården9 som vänskapen upprest9 stodo de försjunkna i aftonens herrliga anblick9 omgjutna af den nedgående solens sista strålar* Till dessa slöto sig — den kraftfulle fadren —den fromma9 milda modren9 hvars blick9 än hvi-/««fe nterf vemodig tårglans på den son9 hon snart skulle sakna, än lyflades mot höjden, merf undergifvenhet och hopp. Demäst syntes den unga dottren, en AwZr/ An«*/ vir/ en älskad brudgums sida9 församlingens unga herde, värdig sitt kall; båda skådande med stilla förtjusning in uti sin kärleks blomst er verld9 ej anande de sorger som måhända skulle afskaJia dess skära blad.

De tre ynglingarna skulle snart pröfva sina krafter i lifvets hvirfvél! — I aftonens stillhet tycktes naturen fira en andaktsstund; alla hänryck-tes af dess högtidlighet9 och med rörda hjertan af sjöngs psalmen 215: ”Jesus allt mitt goda är]” Genomträngda af de djupt i själen gripande orden och melodiens rörande skönhet9 hvars toner dallrade genom den stilla aftonluften9 sjönko de tre vännerna i hvarandras armar och aflade ett inbördes löfte samt slöto ett skönt förbund, hvilket de förut länge af talat 9 under betraktande af lifvets irrgångar och frestelser9 med en innerlig önskan att icke falla uti striden deremot. Men erkännande den menskliga svagheten, som under passionernas stormar gör äfven de bästa menskliga uppsåt vacklande9 beredde de sig9 att under sådana faror som deraf härledde, varna, råda och understödja, samt våga allt för hvarandras räddning.

Förbundet slöts för evigheten! — ¿drtionden äro förgångna9 håren hafva grånat9 lifvets stor-mar och pröfningar hafva brusat of ver deras hjer-tan — dock bröts aldrig förbundet, aldrig tron på det heliga, rena lifvet9 hvars saliga medvetande i tidens heta strider9 likt Davids harpotoner lugnade det i kampen brännande hjertats qval och ingjöt der himmelens frid. — Mången annan yngling räddades och slöt sig till de förbundna.

Redan leker vinden i blommorna och gräset på de tvennes grafkullar. Den tredje står ännu qvar i mannens fidla kraft 9 sin tids prydnad och ett lefvande bevis på den frid9 som njutes af ett rent sinne. Med varm känsla ser han de båda vännernas obemärkta gr af var; men höjer blicken i strålglans dit9 der en ännu högre frid vinnes9 och utropar då: ”Förbundet är icke brutit — jag skall en gång förenas med eder i de frommas salar T’

Detta är hennes berättelse 9 och härtill vill jag foga följande utdrag ur hennes fästmans bref:

”Det är mitt rena allvar, att arbeta på min förädling ju mer och mer och der igenom på andra' mcnniskors9 med hvilka jag kan komma i beröring. Ar 1817 lades första grunden der till 9 genom det förhållande, som uppstod mellan M—9 F— och mig. Vi hade alla9 liksom ynglingar i allmänhet9 kommit mer eller mindre på af vägar och blifvit förda från ljuset och sanningen. Gud förde oss tillsammans och genom Hans besynnerliga ledning9 efter många hårda strider9 som Han gaf oss nå-den att genomgå, började vi allt mer och mer utveckla oss ur de irrgångar, t hvilka vi, såsom vanligen sker , invecklat oss. Ingen af oss var dock elak eller förderfvad. Deremot inbillade vi oss redan i början, att vi voro goda, ja, förträffligai bildade ynglingar9 utrustade med stora egenskaper. Ingen af oss ville göra det ondt och orätt var; men vi följde strömmen och kunde ej något godt uträtta, för vår blindhets och egenkärleks skull9 och råkade just derigenom i farliga garn9 ur hvilka Herruns hand dock ryckte oss i rättan tid9 gaf oss krafter att slita sönder dem och ställa oss på egen fri botten9 öfvergifna af alla9 förta-lade9 beundrade, begapade af de fleste9 som kände oss; misskända till en tid af våra närmaste. Då nu mitt lif tog en sådan riktning9 är väl klart9 att alla de band9 som voro af oduglig beskaffenhet, skulle sönderfalla, att det gamla förvända skulle upphöra och ett nytt, bättre, inträda i dess ställe. Så blef jag med mina vänner ensam i verlden, och kämpade länge och gör det ännu for att nå hvad min själ anser vara sitt högsta mål. Och nu finner jag omsider Dig, som anar och förstår mig och vill förbinda ditt öde med mitt, för tid och evighet. Stora, outsägliga tanka! Huru

glad, huru stark gör du mig icke! Din själ,--------

är det jag älskar hos dig. En sådan själ sökte jag och fann den först nu. År jag väl nu der-till värdig? Förr var jag det åtminstone icke ochär jag det icke ännu, skall dock hela mitt lifs bemödande blifva9 att kunna vara dig värdig. — Visst har jag förr älskat någon gång; men jag kunde ej då älska annat än hvad för sinnena ljuft och behagligt var9 och är det väl kärlek, en kärlek, som har sin rot i ett högre lif ? Nej — men sådant kalla menniskoma kärlek, —- den försvinner och den andelösa kroppen är omsider qvar, utan glädje och lif---------”

Utur ett annat bref af samma hand och till samma föremål, har jag erhållit följande:

”Men nog härom. Föga interesserar mig men-niskorna, liksom skulle jag hafva någon glädje och hugnad af dem, och föga interesse hafva de för mig. Dock anser jag för min pligt9 att vänligt lefva med dem och framför allt, ej förhäfva mig9 liksom jag vore bättre; ej fördöma, förakta. Jflej, jag ville i allt behålla kärleken och låta allt vara, som det kan; ty det kan ej vara annorlunda än det är. Illa göra der före de9 som tro sig vara upplystare, bättre, än andra och hvilkas pligt och böjelse det är, att på andra något verka, då de stolt draga sig ur vanliga menniskors

umgänge; och, då de icke kunna undgå det, uppföra sig stolt, kallt, förbehållsamt och liksom med hela sitt uppförande uttrycka: ”sen J hvad präktig jag är; icke kan jag nedlåta mig till eder, umgås med eder, J dåliga menniskor/” O, du egenkärlek!Hvad äro vi, då vi så skicka oss? Phariseer helt rätt och slätt, med all vår prunkande andeliga ståt. — Det är sannt, icke kan jag vara intim eller genast komma till ett inre förhållande med den vanliga verldsmenniskan; ty då skulle vårt inre vara i harmoni, som icke är möjligt. Vi äro obekanta för hvarandra; (— väl att jag kan känna, huru med den vanliga menniskan är beskaffadt, och hon dämmer mig efter sig —) men hvad är att göra å min sida? Jo, att vara ödmjuk och tacksam, om det behagat den nådige Guden att lyfta mig något ur smutsen och det eländiga verldsvä-sendet, samt i känslan här af, ‚med den kärlek, som Gud tändt i mitt hjerta, söka om möjligt, ingifva andra förtroende, aktning för mig, och ur denna början framskrida i arbetet på deras dragande till det bättre, till ljus, omvändelse, christendonn — Lefde icke Chris tus så med syndare och undfick dem, åt och drack med dem. Och likaledes Paulus hvilken, med Öfriga apostlar och alla Jesu vänner, ställde sig verlden lik, för att vinna vcrlden. Men härtill fordras, att jag först skall hafva öfver-vunnit mig sjelf och verlden hos mig; att jag skall vara en sjelf ständig christen, som är fattad af Christus och lifvet i honom, så att egenkärleken och verldslifvet ej kunna förstöra mig. Och att komma derhän, är ej lätt eller snart gjordt. Men förr kan jag icke heller något verka, än Christus sä bor hos mig, än jag såsom en ny menniska iHonom han verka; men då verkar Han både vilja och gerning i oss 9 efter sitt goda behag. ö9 du lycklige Jesu viin9 som kommit till denna höjd!

Efter något sådant har jag velat sträfva9 allt sedan det bättre lifvet började vakna hos mig9 sedan min f örening med de två vännerna, året 1817. Jag nekar ej att mitt vistande i Upéala, både i anseende till de Lärare jag der begagnade och det lif9 som der dref mig in i mig sjelf9 mycket bidrog att befordra det lif9 som redan förut börjat tända sig hos mig och bestämdare utmckla detsamma. L—s åsigter öfverensstämde i hufvudsaken med mitt inre behof9 och den nya födelsen 9 nådens ordning, blef mitt hufvudstudium och det väsendtliga9 som jag af honom uppfattade. Det låg hos mig redan förut samma tendens; men här kom ny olja på lågan9 och min ifriga längtan tillväxte9 att såsom ett Jesn sändebud gå ut i verlden9 döda mig sjelf och lefva Chris to.

Jag kom till * * ♦ som adjunkt och en ny9 svår pröfning eller rättare9 många svåra pröfnin-gar förestodo mig9 alla tjenande att befrämja min framgång. Här stod jag fullt half annat är9 fullkomligt ensam. Ingen själ var på min sida9 åtminstone uppenbarligen förr9 än jag efter denna tid hade tillkämpat mig en svårvunnen seger öf-ver: Den inbillska stoltheten, till en del ännu9 mig ovetande, boende hos mig sjelf och i mägtig9 motspänstig kraft hos de menniskor, med hvilkajag kom i sU'id— den inbillska stolthet netnligen, som tycker sig bättre9 än andra — ej kan lefva med andra; stötes9 såras9 lefvev i dunkel, i oenighet, i ofrid med sig sjelf och disputerar med hetta och häftighet ur sitt egna9 egenkära hjer ta, och har en egen religion— ej Christi— ej den anda9 som ur ett christligt sinne i sagtmod, m. m. utgår, Jag märkte detta snart nog; men jag beslöt9 att stå fast som klippan9 ej vika ett steg tillbaka från min tro. Detta inflöt i mina predikningar9 att de stundom träffade9 och på hela mitt uppförande9 så att jag ofta stod der såsom deras egna samvete personaliseradt, och ur mina mörka blickar9 mitt bedröfvade ensliga lif9 kastade jag dystra skuggor på dem9 som mig omgåfvo9 att de genast kommo i strid så snart de såigo mig9 — och talade jag9 så blef det ännu värre, Du såg ej detta i sin höjd9 ty när du kom9 hade stridens vågor redan lagt sig; blott små ilningar då och då9 susade öf-ver ytan.

Hvad jag vann hos dessa9 i sig sjelfva herr-ligt begåfvade själar9 vet du. En del blefvo mina — andra stannade der de voro9 eller sväfva-de hit och dit9 i det obestämda9 omätliga. Du mitt lilla barn kom9 från en aflägsen ort9 och din egoism hade der lidit mycket af bräck; och hvad sedan skett med dig, lärer du sjelf bäst kunna känna och bedöma,

N, kunde ej blifva annat, än hon var; äifvenden skönaste sträng jag anslog, kunde ej ljuda till hennes själ så, att hon förnam tonerna. Du kom och förnam dem. Ja, du skickades till mig af vär Gud. Du är mig en gåfva af Honom, ett ljus, en ledning i mitt mörker; ty du förstår mig, är mig motsvarande — min maka. Jag menar der-v för ej, att du var eller är något fullkomligt; du är det lika så litet som jag. Vi hafva fått en ny måttstock i vår hand, och enligt den, hvad äro väl vi!"

Det href till en af de tvenne vännerna, som åtföljde de ofvanstående utdragen, innehåller så mycket vackert af förtröstan och kärlek till Gud, att jag ville här inf öra det helt och hållet, om det icke dels hlefve för långt för denna plats i hoken, hvars innehåll redan växt öfver hvad jag önskat; dels behandlar det enskilda f örhållanden, som stanna i ett otillfredsställande dunkel, då man icke känner de dermed sammanhängande omständigheterna. Med dessa är jag lika obekant som ni och hinner nu icke att söka den reda på dem, som kanske icke vore omöjlig att erhålla; men det förefaller mig som vore frågan om ett frieri, om hvars utgång den andre vännen vore osäker, och uti hvars framställning denne skulle bistå honom. Jag vill här blott införa hvad som rörer deras, vännernas, inbördes förhållande. Detta lyder så:nNu först9 efter hemkomsten måndagsafton, har jag läst och begrundat den brefpacke9 som ankommit i Söndags och låg mig här till mötes. Du bad mig resa in till H, och jag var ju redan der då ditt bref kom. Det ville sig väl. Nog kunde jag hafva skäl till en ny resa9 men det är mig omöjligt, att komma ifrån nu. Vore den nöd» väjidig, skulle den dock ske9 sä snart som möjligt — var der om säker. Jag skall ej hvila9 då det behöfs vaka. Tro mig9 jag tager saken varmt9 då jag vet, att min väns välfärd derpä hvilar. Men hvad kan jag? Det jag: kan, med Guds hjelp9 skall ej uteblifva! Jag minnes9 känner varmt, hvad du för mig varit9 huru många trötta fjät du för mig gått9 huru många sömnlösa nätter9 du för mig hafl9 huru många bittra tårar9 du för mig gråtit9 huru många varma böner du för mig utgjutit9 huru —--------Nej, jag kan icke utsäga det allt9

kan aldrig gälda dig det9 vill ej ens tänka på9 att jag det skulle kunna; ty min skuld till dig är oändlig: till Dig? ja9 eller till Honom, som sände dig med nåd och kraft att taga min själ ur helvetet. Besinna vän9 om jag vill bistå dig nu med min ringa förmåga, om jag vill gifva dig af mitt ringa förråd det bästa jag hafverl Felar jag9 brister jag häruti9 så är det af oförstånd, dunkelhet; men ej af känsla9 vilja. — — —Ett Jiårdt prof torde häruti förestå dig, ifall du icke finner, hvad du vill finna; men du har hittills bestått i alla prof du skall ock då i detta bestå. Herren skall hjelpa och styrka dig, nu såsom alltid. Vi skola bedja med och för dig. Han frestar dig icke Öfver förmågan. Hör Hans röst i dig och du är alltid räddad, och skall omsider lofsjunga Hans heliga namn. — — — —”

Detta bref är dateradt d, 3 April 1834. — Således på Y7:de året efter det ingångna förbundets besegling.

Vtur ett bref från den qvarlefvande af de tre vännerna till enkan efter den, som skrifvit ofvan-stående, och hvilket hon, jctnte det öfriga angående förbundet, skickat mig, har jag gjort följande utdrag. Han anklagar sig först för en lång tystnad, som mellan dem uppstått och tillägger denvid: ”Skall du, huru det yttre utseendet än må fresta dig dertill, kunna, för mer än ögonblick, hysa den tanken, att någon ting, som mig i lifvet vederfares, ljuft eller led t, hopp eller fruktan, skulle kunna ur mitt hjerta utplåna eller från mitt andeliga öga förmörka hvad jag med dig i lifvet haft gemensamt; att glädje eller sorg skulle kunna slita eller för slappa de band, hvarmed detta dyra ge-mensamma under mera än hälften af vår förgångna lefnad oss forenadt? Du kan väl icke gerna tro det, utan att med detsampia tro, att jag affallitfrån allt det heliga och Gudomliga 9 som utgjorde grunden, andan och lifvet i det forhund till hvil-ket Guds underbara nåd sammanförde några käm~ pande, sträfvande vandringsmän9 sedan Hans kärlek väckt dem till medvetande af hvad det hade att i och för lifvet söka och efterjaga. Nej\ du goda9 hulda Syster! Hvad som var ynglingen och mannen i hans första, som man vanligen säger: bästa år9 heligt — det är ännu målet för hans hjertas diktan och traktan9 att i kärleken se lifvet9 det inre och det yttre 9 allt mera renadt och förklar ad t — det är ännu hans arbete, hans bön9 hans högsta hopp. Och ser du9 derföre kan heller aldrig, så länge Guds nåd bevarar nug för oti'ons sjelfmord 9 mitt egentliga lif ryckas ur sitt innerliga 9 sitt heliga sammanhang med ”de sköna dar9 de himmelsblå 9” under hvilka du9 med de hädangångna och de få dessutom, som ännu stå g var, utgjorde en väsendtlig, en integrerande del der af % Derföre är i detta sammanhang ingen ting9 hvarken genom död eller af stånd egentligen brutit: endast till ett mera andeligt9 himmelskt förklaradt. Derföre lefver jag ännu med och bland de båda9 så tidigt hemförlofvade, af hvilka den ena var för dig den sköna$te Guds gåfva i tiden; den andre så stot' del af din fröjd och båda för mig — så dyra Guds sändebud; lefver i tacksam åtanka och kärleksfullt minne af allt det inre och yttre9 som

cjag med och genom dem vann och forvärfvade. Och bland dessa skatter, bland dessa dyra vinningar för själ och hjerta — sannerligen, du goda, dyra 'Syster! du intager icke der det sista rummet, och skall från det du innehar,

icke af något i verl-den utträngas, så länge mitt hjerta kan känna och min tanke minnas och min tunga röra sig till en

bön för dem jag kära hafv er. Bästa, dyra---------

tror du icke detta, oaktadt min långa9 oförklarliga tystlåtenhet? Du har ju ock erfarit sanningen af Atterboms ord:

”---------Hvad hälst mitt hjerta

En gång eröfradt, hör mig evigt till.”

Och så har icke heller jag ett ögonblick tvif-lat9 att jag9 fastän vi icke se, icke höra hvarandra9 dock hos dig förblifver i en systerlig åtank a.

Min hustru har skrifvit till dig. Säkerligen , — jag har icke ännu läst hennes bref — har hon sagt dig det väsendtliga om vårt yttre lif. Jag kan icke9 som jag bör, tacka Gud, som i sin milda skickelse sökt mitt hjerta, icke med agan, utan med sin godhets rikedom, etc.”

Detta bref är dat. d. 11 Mars 1846 och innehåller mycket mera, som jag med rörelse läst, x men icke funnit lämpligt, att här intaga. Såsom en synnerlig skickelse har jag dock ansett, att just när manuskriptet till denna del var färdigt att tryckas, kommo dessa upplysningar; och der före har jag icke tvekat om, att så här meddela dem,utan fägnat mig åt det klander9 som föranledt både frågorna och svaren. Att de vackra exem-plen icke skola af älla förkastas, om än en och * annan stöter sig på dem9 vågar jag hoppas9 under glad förti'Östan på det godas segrande makt.

Och nu, till sist5 några ord om denna fortsättning af mina Skildringar.

Som J fån se9 innehåller den mycket9 som icke flutit ur min penna; och pä det ingen ma tro9 att jag sjelf vill lysa med dessa länta fjädrar9 då jag gerna begagnat dem till prydnad för mitt arbete9 skola dessa bidrag af andra9 här upp-gifvas. De är o:

l:o Allt9.som hör till den Husliga Akademien9 hvaruti jag dock erkänner mig såsom en bland de täflande och har följaktligen satt upp några af dess numror.

2:o Berättelsen om Fästningsfången, med thy åtföljande bref9 allt enligt sanningen9 utom några namn9 som blifvit förändrade.

3:o Fru kVisins historia och hennes sons bref9 hvilka många läsare skola igenkänna. Som J fån se9 liknar Svenskan uti de sista af dessa 9 en illa öfver satt Engelska 9 och det har jag låtit blifva oförändradt9 till bevis på deras äkthet9 såsom vanligt 9 att modersmålet till någon del glömmes 9 då def P“u flera år icke öfvas.Slutligen skall min goda Eva, uti det bihang, som kommer att'innehålla Anna Lis bröllopsgåfva, * återfinna en gammal kär bekantskap, nemligen: E. E:s poetiska och filosofiska förklaring öfver Lycksalighetens ö.

Derjemte följer en uppsats på Tyska, söm skall vara af den snillrika Amalia Helvig, född Friherrinna von Imhoff; — och derefter komma, i ödmjukhet och enfald, mina tankar om Sagospelets andemening, med hvilka jag dock väl aldrig vågat iräda fram på delta sätt, om icke den beskedliga och anspråkslösa Mamsell Anna L. låtit dem sammansmälta med sina egna och sålunda der åt lånat sin penna och sitt namn. Måtte de stora bristerna uti denna förklaring öfver ett så betydelsefullt skaldeverk, kunna förlåtas både henne och eder trogna vän

I Mars 1846. Ftirfatisn.

mtt Uppbrott.

Den husliga fest hvarmed Lagman T:s silfverbröllopp blifvit firad t, hade åtföljts af flera bjudningar i grannskapet, Dessa voro nu förbi och Lektor L:s hela hushåll måste utrustas för återfärden till staden.

Lagmannens deremot hade beslutat, att icke mera lemna sin Rosengård för annat, ån korta resor och besök. De hade väl önskat, att fa behålla öfverstin-nan qvar öfver vintern; men hon måste återvända till sitt hem i medlet af September, för att göra bröl-lopp åt sin bruksbyggmästare och en bergsmansdotter, hvilken såsom

kammarjungfru var henne följaktig. Mot slutet af samma månad skulle studenterna, Lagmannens och Prostens söner, åter fara till Upsala, och den unga baronens permissionstid var redan dessförinnan till ända. Således förestod en allmän upplösning, och man samlades dagen före Lektorns afresa hos Lagmannens till en gemensam tacksägelse- och * Del. 1afskedsfest, hvarnnder man ville för tankarna rått lif-ligt framhålla och besegla minnet af allt det goda och glada som man under denna oförgätliga sommar hade njutit.

Bemödandet, att med friskt sinne frambära den» na tacksamhet, svigtade dock stundom vid tankan på den ödslighet och saknad som skulle efterträda en så rik sammanwro, och Lagmanskan hade svårt för att svälja de tårkr, som stundligen ville frambrista, då hon såg huru den äldste af Amalias gossar med ökad enträgenhet höll sig till morfar eller mormor, såsom började han redan att förstå en skilsmessas betydelse. Värdinnans sinnesstämning meddelade sig snart, och en allmän skiftning mellan ett oemotståndligt vemod och en tvingad glädtighet, syntes såsom strömoln på de församlades inre horisont.

Mamsell Anna, som med sin vanliga omsorg, alt främja allas belåtenhet, så vidt möjligt var, såg detta, hade före middagsmåltiden en hemlig rådplägning med öfverstinnan; och vid slutet af densamma, hördes en klang genom salen, som ådrog sig allas uppmärksamhet. Den var förorsakad af, att Anna med sin gaffel ringde på ett framför henne stående vattenglas.

Allas blickar fäste sig nu på henne med tyst uppmärksamhet, och under en tydlig blandning afskämt och allvar i blick och röst, började hon tala ungefär så:

”Qvinnan tige i församlingen, säger vål Apostelen; men som hennes rättigheter inom den husliga kretsen synas mer och mer hedrade och befrämjade, må hon väl opåtaldt kunna få orda i ett lag, som detta.”

Anna gjorde härvid en paus och alla lyssnade med stigande nyfikenhet.

Hon fortfor:

”Öfverstinnan reser snart hem till brölloppsbesvär och en derpå följande sträng ensamhet. Lagmannens stanna på landet, med saknad af barn och barnbarn. Prostens, som vinna på att få behålla sina käraste grannar, böra derföre gifva skatt. Jag har ett förslag alt göra, som lyder så:

l:o att Prostens lemna sin Thilda åt Amalia öf-ver vintern. Nyttan deraf för dem båda, behöfver jag icke utmåla;

2:o att Amalia lemnar sina gossar qvar hos morfar och mormor till höstnöje;

3:o alt Lagmannens låta öfverstinnan taga Gabriella med sig hem, för att sedan med henne återkomma i sinom tid, såsom förr en gång.”

Medan de trenne äkta paren, som skulle afgöra detta förslag, tyst och frågande sågo på hvarandra,

1*utbrast hastigt, men blott halfhögt, den unge baronen, vänd till öfverstinnan:

”Goda tant, skulle icke jag kunna få efterträda den der byggmästarn?”

öfverstinnan såg på honom med en leende och betydelsefull blick, i det hon sade: ”Den som ändå hade råd att bygga; men hvem vet hvad hända kan — framdeles.”

”Framdeles” eftersade ynglingen, och blickade fdrstulet på Gabriella.

Lagmanskan bröt snart tystnaden rörande Annas förslag, med en fråga, hvad Amalia sade derom.

Denna såg forskande på sin man och sade sedan glädtigt: ”Jag vill som min mamma.”

”Kunna vi icke lägga motionen på bordet, medan vi sjelfra stiga upp derifrån?” frågade Lagmannen och sköt i detsamma på sin stol.

Denna signal lyddes, och de äldre grupperade sig på stående fot till närmare öfverläggning af ämnet. De yngre gingo först lyssnande omkring och begåfvo sig sedan, som vanligt efter måltiderna, åt trädgården, att taga vara på bärens sig dagligt minskande återstod.

Öfverstinnan, som ansåg sig intet annat hafva att säga än tacksägelser, ifall förslaget gick igenom,&

satte sig ned i förmakssoffan, med Amalias lilla flicka på sitt knä, smekande denna och förbidande utgången.

Snart voro de öfverläggande ense, ty här täflade man vanligen om att försaka; och det enda villkor, som Amalia gjorde, var, att om hon skalle taga Thilda från föräldrarna, skalle Anna blifva hemma hos dem i stället. Detta fägnade både Lagmannens och Prostens, och Anna syntes äfven härmed nöjd; men gjorde ock sitt villkor, som var, att få fara in och hjelpa -Amalia, då hon vid julferiernas början åter skulle med sitt hashåll bryta opp, för att till föräldrarna återvända.

”Öm det behöfs, goda Anna,” sade Amalia, med en tacksam blick på sin svägerska. ”Men,” tilläde hon, ”na hjelper da mig väl att packa om, för att få opp gossarnas redan nerlagda saker, då du så sent kommit fram med din motion?”

”Det var för dumt, att jag icke kftnde hitta på -den förr,” sade Anna.

Den anga baronen hade emellertid snart lemnat den öfriga ungdomen och slagit sig ned på en stoi vid den soffa hvaruti öfverstinnan satt. Han tycktes icke vilja låta sin plötsliga fråga vid bordet, falla; men det var med en viss blyghet som han sade: ”Tantlilla, livad får jag tänka om det der framdeles, som nyss yttrades? Jag frågar nu på rent allvar.’1

”Sluta först .din Mariebergskurs, och fortsätt sedan att göra tjenst någon tid som officer, så få vi se om jernet går i pris under tiden, såsom du vill påstå,” svarade öfverstinnan.

”Ja, det första vill jag gerna,” svarade ynglingen; ”men är det då så alldeles nödvändigt att jag tjenstgör som officer? Jag har redan tillråckligen försökt det, för att erfara, att detta icke är mitt ”dags-arhete.” Kronans kaka är både begärlig och otillräcklig för mången, som har större skäl än jag att söka den. Jag kan ju få mitt bröd på annat sätt, om jag förvärfvar duglighet nog för sådant, hvartill jag har större lust. En resande, som i år fiesökt Nordanström, sedan han förut varit på Bergforss och sett de många vackra förändringar, som Baron Edelmann der skall hafva gjort, sade, att sådana förbättringar kunde behöfvas hos tant äfven. Tänk om jag en gång kunde få hjelpa till med något sådant? Tant vet vål huru jag i min barndom tidtals vistats i närheten af ett jernbruk, men icke huru min håg sedan varit vänd åt all slags bergshandtering. Skada att jag icke fått i mina studier gå en mera rakt ditåt ledande väg! Men det kan icke vara för sent ännu, och af hvadjag lår vid Mavieberg, skall jag nog veta att göra mig nytta med detsamma. Goda tant, låt mig hoppas att en gång få blifva brnksförvaltare vid Nordanström, och jag skall försöka att skaffa mig duglighet dertill 1” Öfverstinnan betraktade honom med en vänlig men tankfull blick och sade efter någon tystnad: ”Är

detta ditt allvar, så---------men du vet ju, att jag

icke är egarinna utan endast disponent af denna egendom. Om jag nu skuldsatte mig, för att göra förbättringar, hvilkas resultat jag icke upplefde, skulle förlusten dervid drabba mina egna slägtingar, då vinsten, om någon sådan blefve med tiden, tillfölle den mig föga bekante arfvingen.”

”Men, tant lilla, kan icke denna egendom blifva tants, genom ackord med Kapten F. som redan lärer hushållat utaf med allt hvad han fick vid salig onkels d$d, för alt då rangera och gifta sig, samt nu skall lefva i knappa omständigheter, så mycket kännbarare, som hans hustru, efter förlusten af deras enda barn, lär vara så sjuklig och svag, att hon anses icke kunna lefva länge. För detta hus vore vål båttre, att få hjelp nu genast, till betäckning af skulder och hehof, ån att, under en lång väntan öka dessa och så möjligen på en gång få mera än mannen förmår att sköta och underhålla. Tant köpte ju en landtgård dåonkel T. sålde sin och betalte sin skuld från arfskif-tet till tant. Skulle icke den kunna lemnas till Kapten F. med löfte om en ytterligare utlösen för Nordanström, då tant en gång. i framtiden icke mera be-höfver det.”

”Du är vål underrättad och qvick med stora planer, du unge man,” sade öfverstinnan i det hen lade sin hand på den arm hvarmed ynglingen stödde sig vid soffan. Han böjde sig ned och kysste denna hand samt ville stiga upp för att aflägsna sig, ifall hon misstyckt hvad han sagt; men hon gaf honom ett tecken att sitta qvar och sacle, efter

någon besinning: ”Om jag detta gjorde, som visserligen kunde vara klokt, ifall jag hade egna barn, så satte jag mig sjelf i en förknappning på tillgångar, som äro mig nödvändiga. Af den landtgården har jag en sädesafkastning, som väl icke mycket förslår till brukets behof, men dock är bättre till ån ifrån, när inkomsterna äro så knappa, som nu.”

”Men om tant toge ett hypothekslån, som amorterades?”

”Det blefve ju sak samma; hvar skulle jag taga dessa räntemedel?”

”Jo tant kunde låna ut en del af de lånta pengarna, och lyfta dem efterhand, till liqvid af räntemedlen?”öfverstinnans ansigte mulnade betydligt vid detta fdrslag och hon sade med en missnöjd blick: ”Jag trodde att da på ganska nära håll skalle sett en varning mot obetänksam skaldsättning.”

”Goda tant, förlåt mig!” sade ynglingen med värma och ödmjukhet; ”men var öfvertygad att jag djapt känner vådan af en skuldsättning, som icke syftar på annat än njutning, fåfänga och vällefnad. Jag har ock sett faran af förhastade spekulationer. Äfven är icke min mening, att tant skulle göra detta förr, än det visar sig, som jag redan vågat påstå, att jernet stiger; och tant har ju stora upplag af tackjern, som kanske först kommer att gå i pengar.”

”Det kan väl vara”, sade öfverstinnan, ”men detta måste jag dock se, innan jag kan lämpa mina omständigheter derefter.”

”Det må ske, min goda tant; men tänk om tant ville med mig slå ett vad rörande denna fråga. Jag spår, alt om två år efter denna dag äro utsigterna förändrade, nemligen förbättrade för jernverken; och äro de det ej, må tant straffa mig efter behag för min dristiga envishet; men får jag rätt, så — så måste — så önskade jag att tant ville använda mig, som jag redan vågat föreslå.”

”Så vidt möjligt är,” sade nu Öfverstinnan vän-ligt, och räckte honom handen i det hon steg upp för att lemna ifrån sig barnet, hvilket började bliftra oroligt. Han ansåg sig nu böra lemna henne och gick ut; men vände hastigt om och dröjde tills hon åter visade sig.

”Ännu dristar jag komma med en bön eller fråga”, sade han något förlägen, samt fortfor: ”Min onkel i Amerika har i flera år varit så frikostig mot mig, att jag kunnat icke blott förse mig med allt hvad jag behöft, utan äfven hopsparat en liten summa. Skulle taut vilja taga denna min lilla skatt i förvar”?

”Med mycket nöje, och gifva dig laglig ränta derpå,” sade tanten.

Nu tackade ynglingen och skyndade ut till den öfriga ungdomen.

Bland denna sökte hans ögon förgäfves Gabriella, som begifvit sig utaf med Thilda till Prostgården, för att hjelpa henne i ordning till den förestående stadsresan, och der skulle hon stanna öfver natten, ty alla de öfriga från Rosengård voro ditbjudna på Lektorns resfrukost följande dagen, och då skulle hon hemtas.

Under samma frukost frågade öfverstinnan, när Prostens skulle hålla sitt gamla löfte, att helsa på henne, då den äldste af sönerna blifvit prest?

”Jo”, sade Prosten, ”om'Gud vill och jag kan,hvilket vill säga detsamma, så kommer jag till Nordanström på Nyårsbesök år 1846; sedan jalig öfver jnlen skött mina får”.

”Topp”, sade öfverstinnan, ”jag vet att ett löfte här är att lita på”.

”Ja — ja; som sagdt är, om Gud vill, och det tänker jag”, yttrade Prosten med glad säkerhet. ”Jag är väl då något mera grå i hnfvadet”, tilläde han, ”men ämnar vara ung och frisk till sinnet, så länge jag här lefver och sedan allt framgent. Jag tillstår uppriktigt, alt jag vill icke dö på lång tid ännn, ty evigheten räcker (Gud vare lof så visst!) nog till; men här har jag ännu så mycket ogjordt och hoppas få lefva tills jag hunnit uträtta allt hvad Herren af mig fordrar, hvilket ock beror på Hans hjelp. Men skulle Han ock kalla mig hädan, innan jag hunnit med den nämnda resan, så råkas vi dock slutligen, ty — såsom den christelige Strauss låter en af det andra århundradets nychristna säga i en liten berättelse från den tiden: ”Herrans lärjungar se hvarandra aldrig för sista gången”.”

”Men om jag får följa med till Nordanström på nyåret 1846”, sade nu Prostinnnan, ”så blir det troligen då vår Annas tor att vara hemma och se om huset; skulle icke der för Anna kunna resa med nu?När hon gjort upp så många rubbningar för andras räkning, har jag väl lust att skicka henne sjelf dit hon icke ämnar sig.”

”Ack så roligt det vore, om Anna ville följa med oss nu”, sade öfverstinnan.

”Du hämndgiriga svägerska”, yttrade Anna med en glad blick och en hotande åtbörd, till Prostinnan# ”Men borde icke en så vigtig fråga afgöras medelst votering?” frågade hon, seende sig omkring.

”Jo men,” sade Prosten. ”Hvad tycka vål våra grannar, skola vi släppa ut syster vår, så långt bort, då vi nu kunna få behålla henne?”

”Ja, ja, Anna må resa,” ropade flera. ”Anna må fara och hjelpa faster med ¿rölloppet,” sade Amalia.

”Den eda fastern skall hjelpa den andra,” anmärkte någon af gossarna.

”Ja, resa må hon,” yttrade nu Prostinnan, ”men jag måste hafva ersättning för den tid jag skall umbära hennes hemmavaro. Hon måste göra sin resbe-skrifning och skicka oss långa, roliga bref.”

”Dertill är jag kanske villigare än du tror, och en skälm den, som gör bättre än man kan. Vilja ni läsa mina kråkfötter, så nog har jag lust att rita ut dem,” försäkrade Anna.

Öfverstinnan betygade Prostinnan sin tacksamhetför det vänliga resprojektet. Anna instämde smekande här uti, fast ntan ord, och sönderklämde ett par klara perlor i sina leende ögon.

”Men äfven jag måste hafva ett ord med i laget och göra en fråga,” sade nu Lagmanskan, efter att hafva hviskat något till sin man och erhållit hans vänliga nick: ”När skola alla dessa rubbningar återställas? Jag hoppas till julen, och att vi då samlas på Rosengård alla, som nu äro här närvarande?”

”Se det förslaget vill jag sätta som en krona på alla de andra, och välsignar den hand, som åter vill sammanlänka hvad andra hafva splittrat”, sade Prosten med en skälmsk sidoblick på syster och hustru. Lagmannen instämde med vänliga blickar i sin frus fråga, och Öfverstinnan, som ansåg sig böra besvara den, gaf, efter någon besinning, sitt bifall dertill, hvarvid hon påminle om att det nu var 8 år sedan hon till hemmet återförde Gabriella efter att hafva haft henne hos sig i femton månader.

Lagmannen gick nu till den unge baronen och lade sin hand på hans axel, sägande: ”Hvad tänker du, min gosse, om detta julmöte?”

”Jag, goda onkel, vågar väl icke hoppas eller begära en sådan ledighet, efter det nöje jag nu så längefår njuta. Det är mig väl bäst att vara flitig dessa år, för att kanske sedan få mera frihet”.

”Deruti har du rätt; men en lämpligt afpassad hvila, eller nyttig oravexling, är ofta ett villkor för arbetsförmågans tillräcklighet”

”Ja, den som bara kunde alltid hitta på måttan”, sade ynglingen med en suck.

Som hans närvarande permissipn var slut vid ungefär samma tid, som Öfverstinnan bestämt för sin hemresa, bad han om hennes tillåtelse, att få kröka sin återväg om hennes hem, samt fara en dag förut och beställa hästar åt henne, för att vid framkomsten hinna se sig omkring på stället innan hon sjelf anlände. Detta beviljades, och om fjorton dagar efter denna resfrukost, lagade Öfverstinnan, Anna, Gabriella och Rudolf sig till afresa, såsom nu Amalia med sin man, sin lilla flicka, Gustaf och Thilda. Kort derefter, foro de fyra studenterna till Upsala.Mit Bref *)

från Anna L. till hennes svägerska, Prostinnan.

D. 1 Okt. 1843.

Min goda Maria!

”Ett bref i veckan,” är alldeles för mycket be-gärdt af mig; men ett i månaden, är hvad jag hoppas kanna prestera,

och har derför nu beslutat, att dermed börja alltid den 1.

Af Amalia hafven J redan fått notiser om] vår resa och lyckliga ankomst hit; och mina "reseintryck" dernnder, har jag icke ansett värda att sättas på papper.

Min fasa, då jag från spetsen af de höga backarna spanat nedåt djupen, min ifriga önskan, att få gå utföre, och min ömkan vid de stackars hästarnas krum-bugter på kroppen, för att hålla emot vagnen och kunna stå på benen, äro allt händelser, om hvilka du kan göra dig fullt hegrépp, utan att jag dermed sliter den penna, som en beskedlig bokhållare nyss åt mig formerat.

Om min tacksamhet, för att du ställde till det

*) Denna enfaldiga skrif velse kan, utan skada för bokens öfriga innehåll, hoppas öfver.här nöjet åt mig, ämnar jag ock icke säga dig många ord; ty du, som kan läsa i mitt lijerta, ser nog hvad der står, dem förutan. Men hvad jag ville för dig måla, om jag kunde, är denna höga, allvarsamma natur, som till min själ talar ett språk, hvilket jag nu först tyeker mig börja att fatta, om ock blott i ofullständiga meningar; men som du väl vet, har Anna mera lefvat i väfstolen, köket, och våra vanligaste qvinnosysslor, än vid skrifbordet, hvilket dock skänkt hennes hvilostunder en god ersättning för livad det ifrån dem röfvat, och derunder blifvit mera till njutning ån undervisning; således måste du ursägta mina brefs brister. Du kan ock väl förstå, att när jag här säger du, så menar jag i detta hufvudsakligen den hälft af dig, som jag kallar min broder, ty — om jag ock icke kan utan tacksamhet tänka på de sarkasmer med hvilka han i sin ungdom gisslade mina "skrifbockar," så följer mig dock ännu i dag en viss rädsla för dem.

Vid vår ankomst hit, bar jorden ännu si/i gröna sommardrägt; men frostnätterna gjorde snart löfträden brokiga och gåfvo dem dessa prålande färger, soro, lika rosorna på en lungsigtig$ kinder, förebåda en snar upplösning. I dessa dagar har deras klädnad börjat falla.Med förvåning har jag sett detta ställes skönhet och tycker, att hvad jag derom hört, varit alltför litet. Det är måhända så, att när man kommer härifrån till våra lägre men fetare bygder, fägnas man så af deras rikedom på blommor och frukter både öfver fälten och i trädgårdarna, alt man förgäter det som här förtjenar beundran och tänker blott på strängheten, i jemförelse med vår blidare naturs leenden.

Första dagen vi här tillbragte, var vacker och jag väckte Gabriella tidigt för att sluta vår, redan på aftonen började uppackning, hvarefter vi skyndade ut, att se oss omkring. Vi hade icke hunnit gå långt, då jag måste stanna i hänryckt beundran.

Den hvita manbyggningen ligger på en grönskande höjd, omgifven af gigantiska björkar, aspar och rönnar, hvilka här uppnå en stor fullkomlighet, under det de löftråd som tilhöra mildare luftstreck och fetare jordmån, stå, ett och annat, trånande, som en nordbo i södern, der Grönländaren saknar skälspäck och Wermländningen sin ständigt jägarklädda fura. Förbi det stora husets ena gafvel, fram vältar den brusande strömmen från det väderstreck, som gifvit honom namn, och på dess andra sida ligga smedjorna, till hvilka man kommer öfver en bro. På denna gafvel bo Gabriella och jag, och från våra fönster hafvaIS

vi utsigt öfver den sjö, till hvilken strömmen skyndar genom en skogig dal.

Det var till denna dal vi styrde vår morgonpromenad, och följde en stig vid åbrädden. När vi så-go hvaråt denna ledde, sjöngo vi om "jungfrun som gångar sig till sjöastrand." Ofta stannade vi på framskjutande uddar, för att betrakta den skenbart lugna yta hvaruti samma vatten, som deruppe gjorde så mycket buller af sig, nu framgick mot sitt mål och återspeglade sina höga stränder, på hvilkas kanter de mörka, allvarsamma barrträden och de ljusa björkarna, såsom starka män och veka qvinnor, slöto sig till hvarandra, under det en och annan af dem, mera fåfäng och oförvägen än mängden, lutade sig fram öfver djupet, såsom för att skåda sin egen bild.

När Amelie vid vår återkomst hörde oss beskrif-va hvad vi sett, och huru vi ämnade åt flera håll fortsätta våra vandringar, lofvade hon alt snart föra oss åkande nt på obekanta vägar. Detta har hon sedan några gånger gjort, och när vi då i hennes lätta promenadvagn med hennes starka, säkra hästar förspänd, tågat upp och ner för dessa branta höjder, har jag känt både lust och mod att se mig omkring. Dock har det förundrat mig, att man icke laggt landsvägarna utmed vattendragen genom dalarna; men —kanske öfversvämmas dessa om höst och vår vid

mycken nederbörd; kanske hafva ock endast getter, bildat de första stigarna öfver bergen, hvarefter menni-skan, dels till fots, dels till häst, sökt höjderna, för att se sig om i den vilda nejden, hvarest dock alltid nya, skogbeklädda väggar afskära synkretsen. Mellan dessa finner dock ögat ofta en behaglig hvila i små förtrollande spegelsjöar, hvilka måla himmel och stränder oti en kristall, hvar6 yta sällan af en vindflägt krusas, emedan de höga barrträden omsluta dem, såsom ett löfverk på de ramar sjelfva bergen bilda. I topparna på dessa skyddande granar och tallar, rasa vindarna, då de ila ifrån de skyhöga stenmassorna, och hindras stundom af denna kamp från att nedrusa i djupen. Med förtjusning har jag betraktat dessa lugna vatten, från hvilkas anblick de skummande och rytande forssarna lika skarpt skilja sig, som en stormig lefnadsdag, från en i helig betraktelse och under stilla vård af inre skatter, hvilande ålderdomsqväll.

Det är, såsom jag redan nämnt, en allvarsam och sträng natur, som här tilltalar oss, om vi vilja lyssna på dess betydelsefulla språk. Sjelfva luften tycks hysa något af det jern man hemtar ur jordens innandömen, och så liten menniskan synes i figur vid sidan af dessa väldiga strömmar, som bjuda henneftin mäktiga lijelp, att röra de ofantliga machiner hon Uti sin nytta och beqvämlighet inrättar, måste man beundra ej blott hennes klokhet och snille vid deras begagnande, ntan ock den kraft som bor hos dessa mörka och bleka eykloper, smederna, der de gå i sin skjorta nnder alla årstider och sofva vissa stunder på en hård bänk, ntan bädd eller täcke, oberoende af dygnets ljusare eller mörkare timmar. Det år något aktningsvärdt i denna enfaldens brist på de bekof, af hvilka den rike fängslas, utarmas och förslafva&, midt i öfverflödet. Man säger väl, att lyxen föder den fattige, genom] att gifva honom ar betsförtjenst} men jag tror, såsom min broder, Prosten, icke mycket på nyttan deraf för dét hela — för samfundet} ty, om icke denna kräfta för en sann välmåga vore, så kunde den förmögne på annat sått sörja för ¿en fattige, bereda honom tillfällen att arbeta något äfven för egen och de sinas räkning, samt unna honom tid till förädling genom ständer för de omsorger, som böra egnas hvarje menniskas högre hehof. Nu händer deremot ofta, att den rike begagnar sig af den fattiges nöd, för att med sina pengar ersätta den förlust han gör, då han, tvingad eUer lockad alt tillfredsställa dennes nycker, icke tänker på att helga hvi-Magen. Och derom har jag nyss hört en ganskaobehaglig historia, som jag en annan gäng skall meddela dig.

Som du vet, komroo vi hit d. 17 Sept. och da* gen derpå infann sig en qvinna med en liten korg förträffliga^ hallon. Att någon gång hafva hvita sådana denna årstid, har väl ofta händt oss, till många gästers förundran; men röda så sent, har jag aldrig sett. Gumman sade, att de växt på dikeskanten uti en vrå af en liten nyodling, skyddade af den tillgränsande skogen. ”Jå’ ha’ le vårt rädd alt pojkera skulle plocke bort döm, in na vår nådi öfverstinne kom te oss igen, å då för ha’ ja titte på döm alle dager,” sade hon. Denna dialekt, med sina ändelser på e, roar mig mycket. Du vet att jag tillbringat några glada ungdomsår i Wermland; och om än vid deras slut några bittra minnen häftat sig, betraktar jag dem nu mera endast såsom några nödiga skuggor åt mitt inre lifs taflor. Jag har så många skäl att hoppas, det mina sorger vant mig både nyttiga och behöfliga, att jag icke vill se tillbaka på dem med annat ån tacksamhet, och känner tydligt, att min inre frihet och styrka tilltagit efter hvarje kamp mot och seger öfver lasten att klaga, eller önska, att något vore annorlunda, än det år. Måtte jag blott sjelf vara och ytterligare blifva bättre, sä klarnar och visar det sighädanefter, som hittills, hnrn allt hvad som skett, utan min vilja eller skald, blifvit styrdt till mitt bästa.

Men det var om den härvarande skogens bär jag ville tala, då jag började med hallonen. Dessa äro förträffliga, finnas i stor ymnighet och ersätta betydligt trädgårdens fattigdom, om man vill hålla till godo och värdera dem, såsom de förtjena. Smultron, blåbär och hjortron äro, äfvensom hallonen i allmänhet, längesedan förbi; men hvad som finnes till stort öfverflöd, är de prägligaste lingon; och i hvad som här blifvit till sylter och sallater förvaradt, ser jag äf-ven de förras utmärkta beskaffenhet. Man påstår att aldrig någon hedrat dessa skogens barn (lingonen) så som jag, ty ehuru ett fat deraf stundom insättes i salen åt frun i huset, som sjelf tycker om dem, har det dock aldrig fallit någon in, att bjuda dem åt främmande. Men denna sed skall man hädanefter hafva till ett minne af mig. — Jag sätter ett lågadt fat deraf på en bricka, ställer derjemte en hög med thefat och en dito med theskedar samt en större sked på fatet, och låter sä bjuda omkring, i stället för de äplen, hvarpå hos oss är så god råd. Sådana finnas äfven här, men de äro köpta från aflägsna ställen; och du vet huru jag är svag för allt som år oss nära till hands, då det är godt. — De fattiga gummor ochbarn, som dagligen bära hit af denna angenäma nord-

frukt, se både glada och förundrade ut, när jag hål-ier tal till beröm för något så vanligt och så rikeligt här bland dem. Gabriella funderar på att koka in hela tunnor och skicka till England, der de lära värderas, för att skaffa alla de fattiga som kunna plocka dem, en ökad förtjenst. Dock är det nu för detta år nog sent; och snön, som här brukar komma tidigt, torde' snart betäcka dera.

Jag har nämnt trädgården och skogen men icke beskrifvit någondera. Detta måste du dock tillåta mig att göra, ty du vet huru jag älskar naturens alster hvarhelst de finnas, och mitt hemlands mest, i smått som stort, och tror, att det vi fått, skola vi tacksamt värdera och företrädesvis använda, samt, så litet som möjligt gå öfver ån efter vattnet, då vi kunna släcka vår törst på dess närmaste sida.

Trädgården här, är, i förhållande till sitt ändamål och hvad den kostat, det sämsta här finnes. Du vet huru en trädgård kan vara mig kär; men allt som kostar mera än det är värdt, eller visar sig som ett misslyckadt, förlorar för mig snart nog hela sitt ursprungliga behag. Dock har den till följe af tid och krafter, som derpå varit använda, flera rätt angenäma partier. Orangeriet är prägtigt, och jag bekänner, attaf all lyx jag vet, vore ingen för mig så frestande som denna, genom hvilken man midt i vintern kan vandra i en slags land af ymniga löf och sköna blommor. Men lyssnar jag till förnuftets röst, så säger det mig, att här hade varit bättre, om de pengar som på denna byggnad och dess innehåll blifvit bekostade, i stället användts till atdikning och odling af de mossar oeh kärr hvarpå en del skogstrakter här öfverflöda. Men jag kan väl förstå, att då denna lastbyggnad anlades, hade man här så stora inkomster af jern, att man ansåg åkerbruket icke löna mödan; och kanske är det äfven godt för slätternas folk, att de få sälja säden åt Bergslagen; dock äfven med förutsättande af detta, unnade jag den flitige skogsjn-byggaren, att af en och annan ko hafva mjölk åt sig oeh barnen, då brödet icke kan växa tillräckligt på den magra fläck som bär hans hydda. Men så länge kärren icke artappas, dränka de snarare boskapen, än föda den.

Dessa tankar hafva fört mig från trädgården, och så händer dagligen, att jag går blott igenom den, för att komma till äkogen, som här i en viss mån förtrollat mig. Aldrig har jag så njutit, af skogsvandringar, som här, och kanske är det dels derför, att

träd-trädgården, h vilken förefaller som en hemsjuk ut-låndning, icke tillfredsställer mig; dels derför, att jag aldrig haft så godt om tid, hvartill kommer, alt de goddagar jag hår under stillasittande njuter, kräfta en rörelse, till helsans bibehållande, som jag icke kan få utan att promenera.

Det förefaller mig ibland, som skulle man på gamla dagar, eller vid mina närvarande år, stundom hlifva visad tillbaka, att leta upp hvad man i ungdo* "men glömt, slarfvat efter sig, tappat och lemnat. Så går det nu mig med botaniken, hvilken fordom roade mig ganska mycket, då jag sökte deruti hjelpa mina bröder, isynnerhet Doktorn, till råtta. Men då var det egentligen blommorna, som intogo mig och fängslade all min största uppmärksamhet. Tid efter annan har jag sedan gjort närmare bekantskap med mossor och lavar, för den mångfaldiga nyttas skull, som de göra oss, åa som färgämnen, ån som läkemedel och än till många andra slag af ekonomiskt gagn; men — år det vål den närvarande årstidens brist på blommor här, eller är det, att dessa mossor här växa i större mångfald och frodighet ån jag förr sett? — Detta frägar jag mig sjelf och kan ej svara derpå, utan vet blott det: att de göra mig nöje och jag bär

* Del.stundom hem falla händer deraf, samt släpper icke Ga-, briella då hon följt mig ut, förrän hön lärt sig något för hvarje dag af hvad jag vet om deras namn och egenskaper. Och under det jag så gått och vurmat för deras mångtalighet, skönhet och duglighet, haren öfvertygelse fattat mig, som jag förr icke tänkt på, nemligen att flera utaf dem måste duga till föda för menniskor ocli husdjur, och att det troligen ärderför de växa i sådan ymnighet på denna magra sand; ty jag ser ju allestädes huru den kärleksfulle Fadren i himmelen gifvit den goda modren, naturen, medel att på hvarje fläck der varelser kunna dväljas, äfven räcka dem en nödig hjelp, om de blott förstode alt taga emot dess omsorger. Man vet att Islandsmossan gif-ver ett födande gelée' åt bröstsjuka menniskor; kanske kunde man med fördel använda den till sörpa åt mjölkkor. Renmossan, som fålt sitt namn af det djur hon föder i Lapplands vildmarker, skulle kanske äfven kunna gifva vinterföda åt våra får, om vi borgade

den dertill. Jag har nu öfvertalat Amelie att låta några gummor och barn insamla ett parti af dessa och flera slag, som jag är något bekant med, och jag vill försöka ett och annat, hvarom du skall få veta mera en annan gång; men nu är jag rädd att hafva för länge uppehållit dig i skogen, då du icke, somjag, kan gå der och njuta af dess behagliga lukt samt se och beundra dessa skyhöga barrlrän, hvilka stolt och oberoende af annat än den inbördes förening hvarmed de stödja hvarandra, såsom ett tappert och nyktert hjeltefolk, lyfta sina hjessor mot solen och bada dem i dess strålar, under det deras rötter nöja sig med en så knapp näring som den de erhålla af det magra gruset, h var uti de växa, och hafva råd att deraf dela med sig åt den här af oräkneliga små snyltgäster som lefva på deras rötter. — När denna skog år så behaglig och interessant nu, hvad måste den icke vara om våren, då foglarnes sång lifvar och uppfyller den. Nu är der så tyst, så tyst; och jag märker kanske detta så mycket mera, genom det buller som höres framme vid gården; men också då man hor mindre, ser man desto mera.

Och vilja vi följa skogen från dess hem till dess graf, så gå vi till — smedjan, och beundra hår dess kraft i sjelfva dödsstunden, då den skänker näring åt det element, som ur bergens stenar framtvingar det härda jernet och gör det rinnande som olja och hand-terligl som vax.

Långa stunder har jag stått i dessa smidjor och betraktat än det styfva, nästan hemska — infernaliska — arbetet med smältorna, än fyrverkerierna

2*ur deras eldstäder, hvilkas gnistor äfven sedan de kommit ofvan skorstenen, fägna mig med sin lek i den mörka natten, då jag under, vakna mellanstunder ser dem från min bädd, genom min kammares fenster.

Om brölloppet har jag ingenting sagt, emedan det var sådant som andra dess likar, af hvilka du och jag sett många nog. Men snart skola vi resa till Bergfors och derom skall jag, efter hvad här berättas, få ganska mycket att skrifva.

Vore du, hvad man kallar: ”en vanlig qvinna,” eller en sådan, som de fleste herrar anse oss i allmänhet vara, skulle du blifva ganska missnöjd med ett bref, hvilket är så långt och dock icke innehåller något — ”nytt”. Men då du både känner och delar mitt studium uti så väl den Bibel, som följer mig hvart jag far och är min själs spis om morgonen när jag vaknar och om aftonen, då jag söker hvilan, som den, hvars blad äro utbredda öfver himmel, jord och vatten, der oräkneliga under förtälja Herrans ära och hjuda åt menniskan outtömliga bevis på hans omvårdnad för hennes både kropps och andes behof, skall du ock icke tröttas af mina meddelanden, äfven när de icke handla om annat, än de ringaste ting i naturen; ty du känner från dem alla en gen och säker ^väg till det högsta, som menniskotankan kan hinna.Här kallar man mig en skogs- och moss-pätro-nessa, för det att jag sä mycket älskar och berömmer skogen, yrkar mossars och kärrs odling samt mossors och lavars ekonomiska användning; men hvad namn jag än får, skall dn vänligen igenkänna och till alla dina kära, så inom som utom hus, hjerteligen helsa från Din trogna

Anna.

Bihang. Något som jäg ämnat säga, men glömt, måste na på ett serskildt blad tilläggas, då det egentliga brePvet är alldeles fullt. Jag tycker mig redaft märka din förundran öfver, att icke se ett ord från mig om den nye favoriten, min unge baron, allas vår Rudolf. Se hår det lilla jag nu kan medhinna; toen kom ock ihåg, att det är mer än en vecka sedan han reste och vi hafva nit först varit hår i två.

Som dn vet, medförde Rudolf förbudssedlar åt öfverstinnah, då han en dag förr än vi, afrefcte. På vägen hade han lemnat dem åt en annan' resande, som han händelsevis påträffat, och sjelf tagit en krok om Bergfors, för att bese hvad der blifvit gjordt un* der de sednare åren ofeh derefter bilda sina pläner till förbättringar ítár *— i framtiden. Han var ock alldeles förtjust i både herrskapet och stället, sairit medförde varma hefcningar hit med bjfidning till Ametiélatt rätt snart, åtföljd af sina närvarande gäster, göra henne det besök som hon na i flera år förgäfves efterlängtat. Detta är ock anledningen till den redan nämnda, tillåmnade resan. Da har visst hört att dessa fruar äro mycket goda vänner och sympatisera innerligen; dock påstår Amelie att friherrinnan har en stor öfverlägsenhet öfver henne i både snille och djup; men jag är så nöjd med min patronessa, synnerligen sedan hennes lynne fick den fromma glädtig— het det nu har, alt jag icke önskar något bättre; men utmärkt måste dock

hela detta herrskap vara, om man får tro hvad som säges, hvilket -sällan är för mycket, då det låter som detta.

Rudolf hade rest en del af natten och kommit hit nägra timmar före oss, samt redan sett sig vida omkring och äfven i orangeriet. Derifrån hade han öfvertalat trädgårdsmästaren alt flytta upp en hop växter som voro smakfullt uppställda på sidorna om trappan och öfverraskade oss alla med en behaglig anblick. Du har redan sett tillräckliga prof på hans goda smak och fintliga uppmärksamhet; och man erfar beständigt nya bevis derpå.

På Bergfors hade Rudolf erhållit ritningar på diverse der uppförda och reparerade byggnader. Du skulle sett Amelies min, då han för henne framladeden ena efter den andra af dessa. ”Hvad är detta?” ntropade hon vid den första; ”det är ju ett grekiskt tempel!” ”Det är en såg, tant lilla,” sade ynglingen skalkaktigt. — ”Och detta?” fortfor hon: det ser ut som ett sommarnöje på Stockholms Djurgård.” Det är — en qvarn, en vedbod, en ny smedja, o. s. v. ”Åh, bevara mig, hvad sådan grannlåt måtte kosta,” utbrast tanten med bekymmer; men den unge för-slagsmakaren sökte bevisa, huru detta sätt, att smakfullt ordna hvarje sak, ganska litet ökade det helas kostnad, i jemförelse med det anseende och värde som derigenom erhölls; samt tilläde, att för baron Edel-mann var det knappt möjligt att verkställa något, som icke erhöll en prägel af den skönhetens och konstens genius, eller den poesi, som bor inom honom sjelf, såsom silfret i det höga berget, icke långt Hirån hans hem. Mera en annan gång.

Densamma.n

JEn händelse♦

Bref från Prostinnan L. till hennes svägerska Anna• Käraste Anna!

Dn får na mina varma tacksägelser för ditt långa och snälla bref, icke med posten, utan med vår lagmans kask och vagn, som afskickaa för att bjuda eder, dig och Gabriella, hem igen, sedan ni fått veta hvad som här tilldragit sig i> dessa dagar. Att dock allt står väl till med våra grannar och oss, såsom då ni reste, har jag bedt kasken ropa så snart han fick sé någon af eder, på det hans ankomst icke mitte gifva anledning till förskräckelse. Se här hvad jag kar att berätta:

Den dag ditt kära bref hade anländt, var ganska vacker och jag vandrade utaf till lagmansgården för att visa och läsa om det gemensamt med vännerna der, såsom vi bruka, när något är att meddela. Min gubbe, som icke hade tid att följa med, skulle åka efter på aftonen, för alt hemla mig.

Något före skymningen hördes hjul rulla, och jag sprang ut för att emottaga L., hvilket alltid gör honom så blid. Men si, det var icke han. Det varen stor resvagn med mycken packning, och jag blef helt häpen då en liten figur med svart ansigte hoppade ner af kuskbocken, för att bjelpa en herre, som, med en krycka vid sidan, satt i vagnen, såg blek och olycklig ut. ”Är det fru T.?” sade han med någon skorrning; och då jag gjorde en nekande rörelse, tilläde han: ”Är lagman at home — här — hemma?” Det var, som sökte han efter orden, och nu kom den efterfrågade att svara sjelf, betraktande den främmande med en frågande, nästan förfärad blick.

”Du känner mig dock icke?” sade denne forskande, men gjorde ännu intet försök, att stiga ur vagnen. ”Nej, men jag gissar och tviflar — är det möjligt?” T. utsade ett namn som jag ej kunde höra, med en hos honom sällsynt rörelse. ”Ja, du känner mig dock — och nu, hjelp mig ut,” bad denne.

Den svarte betjenten hade under tiden öppnat vagnsdörren och lagt en dyna, som togs ur vagnen, framför fotsteget. Den främmande stack nu nt sin krycka och sträckte armarne efter T. ”Kom broder,” sade han, ”hjelp den eländige” — och nu transporterades han med mycken möda ur vagnen. Det ena benet var omlindadt och bars i ett slags hängsle som satt öfver axlarna, och syntes deraf hafva ett lindrigt stöd.”Hvem är det, hvem är det?” frågade vi fruntimmer, och lille Johan började att gråta af förskräckelse, då han fick se den svar te hetjenten och allt det bråk hvarmed den ankomne infördes. Adolf, som ville vara raskare, höll sig dock bakom mormors kjortel. När T. fått sin gäst i förmaket, vinkade han åt sin fr a, och vi aflågsnade oss; men kunde sedan icke afhålla oss ifrån att lyssna, och hörde då den främmande tala afbrutna ord, hvaremellan han snyftade. ”Kan det vara —” sade Thilda, och gjorde en paus, hvarunder T. kom ut och sade hastigt: det är —* han ville komma till vårt silfverbröllop, men krossade sitt ben vid landstigningen och har legat i Göteborg 6 veckor under främmande

namn.”

Vi gjorde båda tecken af undran och förvåning, och Thilda frågade brådskande, om hon skulle låta sätta på en eld i rummet innanför salen åt honom. ”Ja, ja,” svarade mannen, och tilläde: ”jag skall låta eder veta när han lugnat sig så pass, att ni få komma, in.” Derpå gaf han oss åter sin vanliga, vänliga nick och lemnade oss lika hastigt som han kommit, der vi stodo med vår förundran och en nästan ökad nyfikenhet. Men det dröjde icke länge innan han återkom och vinkade in sin fru, men bad mig sagta, att jag skulle stanna hos pojkarna och hålla reda pådem. Detta fann jag helt naturligt, då mannen icke kände mig; men hade bra gerna velat hafva det ena ögat och örat inom förmaksdörren.

Adolf öfverhopade mig med frågor och jag sökte förmå gossarna att se och helsa på den beskedlige svarte mannen, som då han märkte deras rädsla, gjorde vänliga tecken åt dem och log med sina tjocka läppar, så att en stor hvit tandrad blottades.

Det drog länge om innan Thilda återkom, men skedde dock omsider, och jast sqm hon skalle berätta mig hvad hon sjelf fått veta, anlände min gubbe. Du kan föreställa dig hans förvåning; och när han en stund besinnat sig, sade han: ”detta är icke bra — icke rätt; man skall få se, att det går illa. Det är troligen en ny svaghet af honom. Han skulle ju vara qvar i tio år, och det är icke mera än sju sedan han rymde.”

”Han säger ungefär så sjelf,” sade nu Thilda, och upprepade för oss hvad han berättat, huru — ”då han under sommaren fått ett bref från Rudolf, hvar-uti denne omtalade det förestående silfverbröllopet och sitt beslut, att der på vara med, hade en stor lust fattat honom, att öfverraska oss alla och se oss i denna fullhet af huslig lycka och glädje med barn och barnbarn, samt denne yngling, på hvilken hanbygger ett kärt hopp om återställande af det namn9 anseende, som han sjelf vanårat. , En sjölägenhet yppades i detsamma och han hoppades att kanna under September månad återvända. Men jast som han skal- , le vid Göteborg landstiga, hade en häftig skakning öfverfallit honom; jag fattade ej rätt hnru det tillgick; men då hade olyckan med hans ben skett. Han hade der blifvit intagen och skött, — jag kan éj rätt säga hvar; men hade förtegat sitt rätta namn och behållit det han i Amerika barit, på det intet rykte skulle löpa honom i förväg hit. Nu önskar han att få vara här öfver vintern, ty den läkare han begagnat i Göteborg har längesedan betagit honom hoppet att kunna återvända före våren och han känner sjelf, att han icke kan det, — har äfven skrifvit till sitt Amerikanska hem, om orsaken till dröjsmålet, hvaröfver han imellertid år mycket bekymrad; men T. söker trösta honom så godt han kan.”

Deruti biträdes han ock troget af sin hustru, och den som dömer den stackars baronen strängast, är min gubbe. Du vet huru han, som eljest år så mild och god i handling, blir skarp när han fattar farhågor, att menniskor likasom tvinga den fostrande försynen att använda agan till deras förbättring, då den beldst ville dertill locka dem genom kärlek.Da känner ock huru noga han är om ordhållig-het och pålillighet och huru han anser hvar och en hära silt öde inom sig sjelf, genom det behof han visar sig liafva af tuktan eller uppmuntran, för att blifva hvad han kan och bör vara.

Nu skall den stackars baronen lugnas, roas och förströs på bästa sätt, och vi söka det bästa vi kunna att deruti understödja hans goda värdskap; men det är otillräckligt. T. har sina tjenstgöromål, L. får snart husförhören och vi fruntimmer hafva våra hushållssysslor. Derjemte kostar det på morföräldrarne, når de små gossakna, som utgöra deras nöje, trötta den svage sjuklingen och måste bortskickas. — Han har frågat mycket efter Gabriella, och vi hafva alla kommit öfverens om, att hemkalla eder båda till sällr skap och uppmuntran för den olycklige gästen. Att öfverstinnan nu skulle kunna komma med, vågar ingen begära, men alla önska och hoppas, alt hon kommer efter till julen, och derom skrifva de nog snart sjelfva; men detta ärendet, att meddela dig hvad som händt och bedja eder återkomma, har jag åtagit mig, för att med detsamma få visa både min tacksamhet för ditt bref, och alt jag, som minst tänkt derpå, just fått ”något nytt” att åt dig meddela.

Att Lagmannens helsa varmt och mycket, be-höfver jag vål knappt säga. Min gode L. omfamnar sin kära syster i tankarna och ber dig framföra hvad da vet att han hyser för öfverstinnan, jemte många vålkomsthelsningar till Gabriella. Uti det ena som andra instämmer din tillgifna svägerska

Maria L.

”Ack sådant elände,” utbrast öfverstinnan, når Anna meddelat henne innehållet af detta bref. ”Skall han nu med sin närvaro förstöra friden och trefnaden

i

i detta hus, såsom han förr en gång gjorde med sin bortresa!”

”Det år icke nu så lätt gjordt,” sade Anna, ”men—” ”Men det är orätt af mig att så tala,” afbröt henne öfverstinnan. Men så går det ibland med vårt tålamod och hela vår förbättring, att, i ett obevakadt ögonblick, när något oförmodadt kommer och stör oss%i njutningen af vår trefnad och glädje, blifva vi lått upproriska. Har den stackarn gjort orätt, får han nog plikta derför, utan att jag skall klandra och misstänka honom.”

”Men huru skola vi göra nu?” frågade Anna. ”Ni skola resa och jag komma efter till Julen, om jag kan”, sade öfverstinnan afgörande.

Detta skedde, likasom hvad öfverstinnan förutsagt om den olycklige baronen, ty plikta fick han för äf-ven denna svaghet, att icke öfvervinna sin lust och hålla sig stilla, tills råtta tiden för en återresa var inne. Hans helsa var inalles farligt bruten, ty den stillhet och tvungna ställning som benskadans läkning fordrat, hade haft en högst menlig verkan på hans krafter, då han var van vid ett rörligt lif. Nu såg han ock tydligt att han var Lagmannens hus till en börda, ehuru grannlaga, omsorgsfullt och vänligt han der bemöttes; och värrst af allt plågade honom föreställningen om en möjlighet, att äfven på våren icke kunna återvända, både för den skada hvarmed detta dröjsmål hotade hans affärer, och de samvetsagg han kände, öfver att någon gång hafva rest.

Dock njöt han emellan dessa plågor många angenäma stunder i denna krets, hvarest han såg en lefvande och glad tafla utaf det goda, som menniskor redan i tiden kunna njuta tillsammans, då de troget sträfva att uppfylla sina pligter som medborgare uti ett både verldsligt och andeligt rike; men vid dessa betraktelser, erfor han stundom hvassa taggar i sitt hjerta. ”Hade jag, såsom T., gjort en ordentlig och anspråkslös framgång på nyttans väg, i stället att frossa med njutningar, som, om man någonsin har rättighet att deråt öfverlemna sig, borde tillhöra hvilans åldrar eller stunder efter genomgångna mödor och uppfylldapligter, så kunde äfven jag nu vara omgifven af en älskvärd familjkrets, i stället alt så hår, som en enstöring, ligga andra till last.” Med dessa tankar ansåg han sig ock såsom en skugga åt de behagliga bilder, hvilka rörde sig omkring honom; men mången gång löste sig dessa dystra betraktelser uti varma tacksägelser, till den Gud, som uti sig sjelf gifvit honom den rikaste ersättning för all den timliga lycka han spillt, just genom alt för tidigt, så väl innan han dertill var berättigad, som innan han kunde dömma om dess värde och beskaffenhet, vilja förskaffa sig dess öfverfulla besittning.

Gabriellas hemkomst var för honom en glädjefull och nyttig händelse, utan något närvarande moln. Hon spelade, sjöng och låste högt för honom, då hans egna ögon dervid tröttnade. Hon hittade ock emel-la nåt på att bedja honom om hjelp med små handarbeten, som hon då lärde honom ifall han ej kunde dem förut, såsom: att göra snören, fransar, nysta, formera pennor, rita utaf broderimönster, etc. — Som han ofta af tankspriddhet blandade Engelska ord och meningar i sitt tal, och hon ännu blott ganska ofullkomligt fått lära detta språk, funno de snart båda, att en undervisning deruti skulle vara för henne behöflig och för honom rolig, hvarföre vissa timmar deråteg-nades. Efter någon tids förlopp började hon skrifva små bref till honom på Engelska och stack dem in bland de andra n&r postv&skan öppnades, så att han icke blef lottlös vid postens utdelning, om ock intet yar från hans älskade, ifrigt efterlängtade Radolf. Då korrigerade han dessa bref och återsände dem, jemte tillfälliga uppsatser eller stycken ur böcker att öfver-sätta. Bland de sednare hafva vi funnit en så inteits* sant, att, då vi ieke sett någon annan Svensk öfver-sättning deraf, våga vi bår införa den.

Weyers Grotta i Amerika,

Utdrag ur en Retbetkrifning.

Jag befann mig i Lexington. På en af mina vänners önskan gjorde jag en utflygt, för att besöka Weyers grotta. Denna grotta är ansedd som en af de största naturmärkvärdigheter; vid vissa tillfällenär den upplyst af 2 å 3,000

ljus, för besökandes be* qvämlighet; och detta var just nu händelsen.

Vi hunno stället omkring klockan 1. Det besö” kande sällskapet hade redan varit der, och satte sig nu ned i det närbelägna värdshuset att äta middag.Men Ijasen brunno, och ledsagarne voro villiga; och detta var, enligt min smak, råtta tiden att se grottan, fri från bullret och förvirringen af 200 besökande. Så, vändande middagsmåltiden ryggen, gingo vi bort.

Weyers grotta är belägen i en ås af Limstens-knllar, löpande paralellt med de blå bergen. För att komma till den, måste ni gå förbi Madisons håla, hvilken fordom var föremål för mycket intresse, men nu är vårdslösad, i anseende till de större märkvärdigheterna hos den vi här ämna beskrifva. Ni uppstiger på sidan af höjden på en i sicksack gående stig, af omkring 150 famnars längd, och finner sedan framför er en dörr af tråd, hvilken är ingången och der en bänk erbjuder er att svalkas, eller på annat sätt bereda er för inträdet. Då ni har inträdt genom dörren, finner ni er i en liten grotta, hvilken kan anses som en förstuga till samtliga rummen. Med stegrad förväntan ser ni er omkring med tillhjelp af dagsljuset, som sträfvar att intränga, i brist af någon betydligare öppning. Emellertid år allt hvad ni ser,' mynningen af hvad som synes vara en mörk gömma af fyra fot i qvadrat; och man säger er, att detta är er våg framåt. Ni har intet val, annat än att göra er så liten som möjligt, och flytta er rakt fram efter«dra följeslagares ljus, så godt ni kan, med tiilhjelp af edra händer.

Sedan ni har trefvat er fram omkring 25 fot, kommer ni till några större öppningar, hvilka med-gifva er ledigare rörelser. Ni ser uppåt och omkring er, och finner er omgifven af de mest groteska figurer, bildade, under menniskoåldrar, af vattnets silning genom de tunga bågarna af klippverk öfver ert hufr vud; — ögat, blickande framåt, uppfångar ljusens dunkla och aflägsna skimmer — några i djupen nedan före, och andra i gallerierna ofvanföre. Då ni har lemnat dessa mindre rum och gallerier, beträder ni en väg som går uppåt, och är lätt tillgänglig. Vid dess slut utbreder sig för er öppningen till en stor håla, och några trappsteg begynna, på hvilka ni måste nedstiga. Ni är upptagen af omsorgen att komma lyckligt ned; men när ni har fått fotfäste på golfvet, erfar ni behaget att finna er i étt stort hvalf af oregelbunden bildning och fullt af vild skönhet. Det är omkring 30 å 40 fot, och kallas Salomons tempel. Inkrusteringarna blifva här vackrare. På höger hand hänga de som en massa af vatten, hvilken har tillfrusit just som den föll. Der resa de sig för er syn i en skön droppstenspelare, och der borta utgöra de ett upphöjdt säte, omgifvet af spataktiga tinnar, hvilkasként glindra i ljuset. Den ena kallas Salomons thron, och den andra hans pelare.

Ni lemnar templet och inträder i ett annat rum, mera oregelbundet, men skönare. Utom de prydnader det äger i allmänhet, utbreder det öfver er ett tak af den mest beundransvärda och besynnerliga bildning. Det är helt och hållet betäckt med droppslens-biténingar, hvilka hänga derifrån likt omvända tinnar. De äro af det vackraste ämne, skönt formade och , upphöjda.

NI stiger nu upp flera fot, flyttar er längs en genomgång och två eller tre förstugor; ni kommer till hvad som kallas tvilling-rummet, och finner att er väg följer just brädden af en mörk håla, hvilken gapar vid edra fötter och kallas djefvuls^ugnen. Ni nedstiger nu med någon svårighet från en höjd af omkring 40 fot, och inträder i ett stort rum, hvilket benämnes garfvare-gården. Detta, likt några af de öfriga, är ett besynnerligt namn; men det har blifvit antaget genom tillfälliga omständigheter. I detta rums klippiga golf äro stora fördjupningar, hvilka kunna tyckas likna bark-kar; och från taket hänga vida massor af sköua droppstensbildningar, som likna garfva-reas hudar. Ni framskrider till ett öfre golf i detta rum, som har hnfvudsakligen en prydnad, och dennaSr nog. Der utsträcker sig längs rummet, och från tak till golf, en ofantlig massa af den vackraste dropp« sten. När man slår på den med handen, utgå der-ifrån djupa och lena ljud, lika det af en förstämd trumma. Det kallas trumm-rummet.

Nu stiger ni uppfor några naturliga trappsteg till en platform, från hvilken ni åter måste nedstiga, och befinner er sedan i hvad som kallas balrummet. Det är ett vackert ech vidsträckt hvalf, omkring 100 fot långt, 36 fot bredt och 26 fot högt. Golfvet är så jemnl, att man kan dansa derpå, och det har varit begagnadt för detta ändamål. I dess medelpunkt är ett stort kalkartadt lager, som kallas Paganinis staty; hela rummet är upphöjdt af groteska sammangyttrin-gar; effekten af ljusen, som brinna vid hvarje upphöjning, och lemna mera oupplyst än de förmå

uppdaga, är utomordentligt vacker.

Från balrummet uppstiger ni 40 fot. Detta benämnes fransmannens kulle, af den omständigheten, att för en resande från Frankrike, med sin ledsagare, blefvo ljusen utsläckta på detta ställe. Lyckligtvis hade ledsagaren en så säker kännedom af belägenheten, att de, efter många svårigheter, kommo oskadda tillbaka, på ett afstånd af mer än 500 fot. Er väg kröker sig i genomgångar och ni nedstiger jaära 30fot, pä hvad som år bekant under namn af Jakobs stege; grnfvor och grottor öppna sig omkring er, ni kommer in i Senatens kammare, och sedermera i Congress-salen. Det sista är ett vackert rum, ganska likt bal-rummet, men med ett ojemnt golf. När ni lemnar det, utbreder sig en ofantlig håla framför er, och de dunkla ljusen glimma öfver dess mynning såsom för att göra dess bottenlösa mörker förskräckligt. Ni blickar dit ned med häpnad och bemödar er in-

t

stinktmässigt alt gå förbi, för att det ej må uppsluka er. Det har fått namn af ”helvetes-regioner*. Genom ännu en förstuga och ännu ett nedstigande, inträder ni i Washingtons sal. Detta hvalf är det underbaraste af alla. Det är 250 fot långt och 33 fot högt. En vacker massa af klippverk går upp genom midten af detta mm, och gifver det utseende af två skilda och präktiga gallerier, tills ni blickar ofvanföre, och finner att delningen uppreser sig blott 20 fot emot taket, och lemnar orörd den vackra bågen, som höjer sig öfver ert hufvud. I detta rum är en skön fristående sammangyttring, hvilken verkligen liknar en jättestor staty, i form och draperier; den bär namnet af nationens hjelte$ och hela platsen är uppfylld af dessa framstående föremål, som i inbillningen väcka framträdande likheter, men lemna dem ofulländade.Verkan af det hela rar kanske obeskriflig. Det vackra perspektivet af detta rum, som har fyra gånger längden af en vanlig kyrka; de talrika facklorna, hvilka, då de åro nära er, så öfverväldigas af djupa skuggor, att de endast gifva ett dunkelt, högtidligt ljus, och då de åro på afstånd, synas) sina olika riktningar, lika stjernor på en djup, mörk himmel; det omätliga hvälfda taket utbredt öfver er, med dess bildhuggeri-lika och knöliga yta, till hvilken ljusströmmarna der nere fåfängt bemödade sig att föra sina strålar, tillika med föreställningen af att ni hade inträngt så långt, och var så helt och hållet afskuren från den lefvande verlden och de vanliga tingen: allt detta frambringar en verkan, hvilken, måhända, sinnet kan emottaga blott en enda gång och skall behålla den för alltid.

Efter att hafva lemnat dessa märkvärdiga rum, går ni genom en gång, som innehåller några stora bildningar, kallade Gleopatras nål och pyramiderna; och sedan inträder ni i ett rum kalladt kyrkan. Hår gör utseendet rättvisa åt benämningen; rummet har ungefärligen en kyrkas storlek och är omkring 50 fot högt. Der är på ena ändan en upphöjd afdelning, som har utseende af ett galleri. Iqpå väggen af detta galleri är ett stort antal hängande droppstensbildnin-gar, af ovanlig storlek och skönhet. De hafva sam-ma form som piporna i ett fullständigt orgelverk och äro ordnade på samma sätt. När man slår på dem, utgå milda ljud af olika toner derutur; och om man drager en käpp öfver dem, som vi löpa med fingret öfver musikaliska glas, göra de en beliaglig musik, v Det är ingenting sökt i att gifva delta instrument benämning af orgelverk; det år ett af de bästa naturen liar gjort och det märkvärdigaste jag någonsin sett. Vid den andra sidan uppreser sig från marken (icke från ett tak, som vi annars se) en skön tornspira af ansenlig höjd; detta är klockstapeln.

Ni går förbi stapeln och kommer i ett rum som kallas matsalen. Det bar samma storlek som kyrkan och till venster är der en fortfarande upphöjning, liknande ett bord. Ni inträder i ett ofantligt galleri, omkring 10 fot i bredd, 121 fot i längd och från 80 till 100 fot högt. Ni vänder åt sidan att besöka en kammare, som är liten, men af utsökt skönhet. Här utgå de besynnerligaste spataktiga sammangyttrin-gar, hängande från taket, medan ett lika antal växer upp ur marken, framskjutande i olika grader; många af dem möta hvarandra i midten och blifva ett. Emellan dem kröka sig gångar, som göra ett slags labyrint; och som de äro till hälften genomskinliga, har

lju-ljusens skimmer genom de många alléerna, en högst underbar verkan. Detta kallas Edens trädgård.

Ni återvänder till matsalen och går förbi en mörk öppning vid edra fotter, som är mynningen till en håla, i hvilken menniskofot aldrig har varit. Man kan eqdast besöka den genom tillhjelp af repstegar; och det förmodas — likväl, som jag tror, utan tillräckligt skäl — att den är uppfylld af mefitiska gaser, farliga för lifveL Ni må nu uppstiga ungefär 50 fot, om edra nerver tillåta det, och er belöning skall blifva lika stor som er möda. Ni måste

klättra öfver ytan af klippan, som har nästan perpendikulär spets, och ni finner er sedan på en upphöjd platform, om-gifven af öppningar och märkvärdiga Ggurer. Ni biickar nu ned från en höjd, som är jättens trottoir, till de stora upplysta rum ni har lemnat, och ni ser kanske ett litet sällskap röra sig öfver golfven i dimmig skugga. Här står i relief framför er, vid sjelfva brädden af platformen, en vacker grupp af skorpslen, hvit som alabaster och framställande för inbillningen figurerna af ett litet sällskap till häst, tågande öfver höga och farliga bråddjup. De äro Bonaparte och hans lifvakt. Ett vackert båghvalf utsträcker sig framför er, öfver scenen nedanföre; ni kan med försigtig-2 Del, 3het uppstiga derpå och derigenom vinna en vidsträcktare utsigt öfver föremålen Qerran inunder er.

Men vi måste hasta fram. När ni har nedstigit till den vanliga grunden och begifver er på återvägen, går ni förbi en ofantlig och ovanligt skön sam-mangyttring. Det är ett torn, omkring 30 fot på hvarje sida, vid grunden; och uppstigande i förminskad fyrkant till ep höjd af 30 fot. Det är en skorp-sten, nästan så hvit och klar som alabaster; och bländar er genom sin förmåga att återgifva ljusens sken.

Ni går äfven förbi några vackra källor, vid hvilka ni kan förfriska er på vägen. Der är en, som jag måste utmärka, innan vi sluta. Ni stiger, för att gå dit, uppför en brant af 12 fot, med tillhjelp af en stege, och sedan, efter en liten besvärlig klättring, når ni mynningen, och står framför hvad som kallas Nilens källa* Det är en vacker genomskinlig brunn, märkvärdig genom att vara betäckt med en tunn hinna af skorpsten. Den är stark nog att ¿ära er, och man har i dess midt huggit ett hål, som gifver er tillgång till vattnet.

Jag hoppas att ni ej anser er ha dröjt för långe vid detta skådespel. Jag finner med saknad att jag endast har beskrifvit hälften af hvad det innehåller, och denna med brådska och ofullkomlighet. Dennagrotta år, efter mitt omdöme, ett af de stora naturens under i denna nya verld; och för dess märkvärdighet i sin egen klass, förtjenar det samma rang som naturliga bryggan och Niagara, medan det är långt mindre bekant, än någondera af dessa. Dess vidd, på den rakaste vägen, är mer än 1,600 fot, och på de krokigare stigarna, två gånger denna långd; och dess föremål äro anmärkningsvärda för deras mångfald, bildning och skönhet. I båda afseenden kan det i min tanke jemnföras, utan orättvisa, med Antiparos' ryktbara grotta.

Hvad mig sjelf angår, betraktar jag detta skådespel såsom varande af högsta interesse; men för att vara så, måste det illumineras, som vid detta tillfälle. Jag trodde att denna omständighet skulle vara blott en lapprisak för det hela; men inflytandet af 2 eller 3,000 ljus var endast sådant, att det upptäckte föremålen, utan att slöra den sublima och högtidliga skymning, som hvilar öfver hvarje ting. Få scener kunna väcka så många och så djupa sinnesrörelser på en gång. Nyfikenhet, häpnad, fasa, öfverraskning och beundran fängsla och bemäktiga sig er. Jag har förut af andra föremål kånnt ett enda intryck, mera mäktigt; men jag har aldrig förut erfarit så många och

3*så mäktiga på en gång. Om det hänförande och det vördnadsbjudande äro elementerna till det sublima, då regerar det sublima här, som i sitt eget rike, i mörker, tystnad och omätligt djup.

5.

. ¿Sjukbädden.

Såsom redan är nämndt, hade den sjuke baronen erhållit sin bostad uti ett gästrum innanför salen i Lagman T:s hus, och hans uppmärksamma värdskap skaffade honom en hvilstol, som var af den beskaffenhet, att den genom en eukel mekanik kunde hastigt skrufväs om, så att man, än beqvämligen satt deruti, än låg, som uti en säng eller soffa. Den var ock försedd med trissor under fotterna, så att den lätt kunde, som en liten vagn, rullas genom rummen och sålunda fördes den sjuke till h vilket af dem han behagade. Till densamma var ock en inrättning, som kunde sättas tvärt öfver, antingen den sjuke låg eller satt, ocli hade en skifva, att höja eller sänka, skrufva i sluttning eller borisontelt, hvilket som passade för hans sysselsättningar med låsning, ritning, skrifningeller handarbeten. En uppstående list stödde hoken då han läste, så att han icke behöfde hålla uti den; men kunde sänkas eller borttagas, om den besvärade armen då han skref. Med få ord: den liggande gä» sten var ett föremål för hela husets vänliga omsorger och man täflade om att bereda honom trefnad och be-qVämlighet, hvarom ock hans kammare bar många vittnesbörd.

Den sysselsättning han hade med och genonå Gabriella, blef, i synnerhet för hans lynne, högst välgörande och de kroppsliga krafterna, hvilka voro ganska svaga, syntes något lyftade af den själsspänstighet som han härigenom återvann. Han prisade ock mången gång det nyttiga i lifvet, såsom den säkraste grundvalen för all ren och sann glädje, äfven när det arbete man förehade, icke omfattade några vidsträckta ämnen eller stora företag, utan endast var lämpadt efter förmågan.

Den svarte Robin delade sin tid mellan honom och de små gossarna, uti hvilka han var serdeles förtjust och hade icke behöft lång tid att öfvervinna deras rädsla för hans mörka färg. Än gick han på fyra fölter och liknade en pudel, i hvars krulliga hufvud de fingo krafsa och lugga så mycket dé ville; än före»ställde lian en hoppande apa och härmade en sådan i vighet och upptåg.

Gabriella utbad sig att inne hos onkeln få undervisa Robin uti att läsa svenska, hvilket arbete sedan den sjuke med henne delade och räknade det som en tillökning af sina nöjen.

Om söndagarna måste Prosten, som vanligen var med sina fruntimmer bjuden till middag, hålla en extra gudstjenst på eftermiddagarna hos honom, ehuru han aldrig ville försumma predikan på förmiddagen, hvilken då lästes af honom sjelf eller någon från kyrkan hemmavarande; och innerligt syntes han njuta af den svenska koralens djupa melodier och fulla ackorder. ”0”, sade han, ”denna fyrståmmiga sång är dock all mensklig musiks krona. Hör, om icke uti denna enkelhet af långa, uthållande toner, man igenkänner bibelspråkets sublima enfald, under hvilken en oändlighet af skönt och sannt är förvarad”. Man sade honom, att denna sång skulle blifva fullständigare under julen, då lektorn och ynglingarna voro hemma, och han fröjdade sig barnsligen deråU

”Fordom hade jag icke öronen öppna för denna musik; jag tyckte, når jag någon gång vid begrafnin-gar hörde den (eljest var jag sällan i kyrkan), att denvar ett intet mot veridslig musik, icke att ens* lyssna på”, yttrade han suckande.

När man talade om att husförhöret hos Lagmannens skulle blifva i November månad, var han mycket angelägen att få vara närvarande dervid, och bad derför att det måtte hållas i salen utanför hans rum, så att han åtminstone fick sitta i den öppna dörren.

”Men om bondbarnen få se Robin, så glömma de sina lexor och höra icke på prosten”, sade Gabriella.

”Han skall få hålla sig bakom dörren — men”, tilläde han hastigt, ”du skall göra honom bekant med dem, så att de hvarken äro rädda eller nyfikna vid hans åsyn”; och från denna stund måste flickan, så ofta hon gick ut, taga Robin med sig och besöka någon hydda. Baronen skickade då med honom små gåfvor att utdela, och lät sedan noga beskrifva för sig huru hvarje expedition hade aflupit Anna, som alltid var rådig och kände till många utvägar för hvad som behöfdes, anskaffade sådant, som hon visste skulle blifva välkommet, dels från närmaste stad, dels af dessa minuthandlare, hvilka ofta plötsligen tömma landtboarnas kassor. Sålunda blef den svarte Robin snart en välkommen gäst och allmänt bekant i trakten. Han skickades ock sedan ofta och i hemligaärender från sin husbonde, när någon nöd förspordes som genom penningar kunde afhjelpas eller lindras.

På detta sätt gick hösten både fort och hehag-ligt den ännu gladare och rikare julen till mötes. Denna kom och samlade hem till Lagmannens hus all dess kära ungdom, bland hvilken nu äfven Rudolf räknades; och den sjuke bléf vid åsynen af dessa efterlängtade och för honom af de hemmavarande mycket omtalade personer,_ så uppfylld af ett inre ung-domslif, att han ofta glömde både kroppslig svaghet och andra timliga bekymmer; men fruktade deremot stundom att dessa menskliga förbindelser och glädjeämnen skulle föra honom ifrån en nog beständig och litlig besinning af och tacksamhet för julens rätta mening och ändamål. ”Dock” — sade han, ”det år ju af Herren jag emottager och i Honom jag njuter allt , det goda och glada, mig och oss alla beskäres; och då måtte jag icke kunna förgäta honom sjelf.” — Den husliga andakten, som under julen öfvades mera än eljest, kom honom äfven häruti till tröst och hjelp.

Men när högtidens första dagar voro förbi och han hunnit blifva närmare bekant med hvar och en af dessa unga personer serskildt, samt gjort dem allehanda frågor om deras studier och lefnadssätt då deicke voro i hemmet, syntes han lifvad af ett mäktigt begär alt vara dem nyttig,-— att, då han icke kunde, såsom han ofta var frestad

att.önska, ännu i liden lefva om sitt eget förstörda ungdomslif, för att göra det båttre, dock på visst sätt lefva opp uti andra, genom sin erfarenhet och sina råd.

Med dels lustiga, dels undervisande berättelser från sin ungdom, sina resor, studier och allehanda iakttagelser, sökte han roa och samla de unga omkring sig, samt hade redan genom vackra julgåfvor gjort dem sig något förbundna. Derefter ledde han dem småningom in uti allvarliga betraktelser öfver de många förvända begrepp om rätt, godt, passande o. s. v. som allestädes äro rådande, der icke den äkta sanningens anda fått genomtränga och upplysa för-hållanderna. Deraf fick mången tafla, som till en början sett ganska brokig och leende ut, mörka färger och stundom rätt hemska grunddrag, hvaremot andra, uti hvilka sorger och förluster intagit ett stort rum i förgrunden, visade de skönaste perspektiver. Sig sjelf skonade han icke, då han ville visa dem deras ställning till framtiden och tjena dem som ett varnande exempel; men slutade vanligen med att göra dem uppmärksamma på deras vida större lycka uti den bättre uppfostran de fått och de lärorika föredö-men de sågo i föräldrahnsen, samt~söktederaf bevisa deras derigenom ökade förbindelser och ansvar.

6.

En bortresa.

Innan Rudolf åter lemnade sin onkel, gjordes en öfveren&kommelse, att de båda baronerna skulle följas åt till Amerika den instundande våren, så vida den äldres helsa då fått nog styrka för en sådan färd, hvil-ket ännu var mycket tvifvel nnderkastadt. Den yngre skalle väl för denna resa nödgas afbryta sin Marie-bergs-kurs innan den var fullt slutad; men det fick icke hjelpa; han kunde, såsom han en gång sagt, lef-va utan kronans kaka och var icke en gång rådd för kroppsarbete, der sådant möjligen skulle kunna be-höfvas. Den enda betänklighet han vid denna frånvaro hade, var: Gabriella. Hans böjelse för henne syntes under denna sammanvaro hafva rotfastat sig; men han hade ock af hennes mor fått en nog tydlig vink om, att hon icke så snart fick binda sig, och att en yngling, som tänkte på en sådan resa, som den ifrågavarande skulle blifva för honom, borde ännu mindre göra det. Han meddelade detta bekymmerät Onkeln, och denne sade tröstande: "Jag skall dock veta att fästa hennes hjerta åt dig, innan vi fara*" Och vintern gick och v&ren kom, och sjuklingen gjorde sina försök att vänja sig vid rörelse och frifck luft; men dessa visade vanligen så* nedslående resui-täter, att alla planer för hans egen återfärd måste öfvergifvas och ett förslag om Rudolfs afresa ensam, bestflmnias, hvarfore äfven denne kallades att infinna sig nog tidigt för att hinna inhemta fullt besked om hvad som skalle uträttas, innan det fartyg med hvil-ket han borde äfgå, var färdigt att lemna Svensk hamn.

. Baronen hade, då han lemnade sitt hem i Amerika, försett sig med ett, af vexlar och guldmynt samt många dyrbarheter väl fylldt schatull, uti hvilket äfven några för hans affärer vigtiga dokuménter förvarades. Dessa hade han medtagit på tillstyrkan af en gammal trotjenare i huset, som han ärft efter sin välgörare, och hvilken ansåg möjligt att, under sin närvarande herres frånvaro, blifva hemtad, som han sade, "till ett bättre land."

Schatullets innehåll hade väl minskats under resan till Sverige och vistandet i GÖtheborg; men var dock rikt nog att, äfven sedan Rudolf erhållit tillräckligt af både papper och hårdt mynt för sitt uppdrag, lemna en vacker återstod. Och denna gladde deit vidsjukbädden fängslade botgöraren; ty ehuru han lärt att inskränka egna behof och sjelf lefva af ganska litet, öppnade han gerna sin hand för att gifva; och detta var det största nöje han numera kunde erhålla genom penningen. *

Hans faderskärlek för Rudolf hade förledt honom att före dennes ankomst, temmeligen ovarsamt sondera Gabriellas hjerta, hvilket hade till följd att detta, i stället att öppnas, tillslöt sig. Flickan, som ännu hade sin starkaste känsla fästad vid hem oeh föräldrar, hisnade vid föreställningen att följa med den sjuke baronen efter till Amerika, såsom denne förespeglat henne; hon skyggade för detta förslag tillbaka, och visade derför den återkommande ynglingen en köld och för-behållsamhet, som smärtsamt för honom afstack inot den okonstlade vänlighet han af henne rönt under julhelgen. Det var dock uti denna hennes köld något så ojemnt och besynnerligt, att han vissa stunder icke kunde för sig reda hvad han skulle derom tro; men på afstånd lyckades det henne dock att dermed hålla honom.

Onkeln, som såg detta och hörde Rudolfs funderingar deröfver, var ganska bekymrad, ty han anade, att han sjelf genom sin oförsigtighet gifvit anledning dertill. ”Ackl” suckade han, ”jag har så fäst migvid denna flicka, så vant mig att anse henne som min egen, att jag obetänksamt trädt in på föräldrarnas område, och det skalle icke lyckas. O, när skall jag blifva vis nog att låta bUfva allt, hvad mig icke med rätta tillkommer. Detta är na samma grandfel som gjort alla mina olyckor — detta begär, att vilja sjelf i möjligaste mått o åtkomma hvad jag tyckt om; och det vill icke fällt gå bort, utan synes blott byta om skepnad eller föremål !” Med en innerlig bön om hjelp i hvarje vanmägtig strid, slätade han som vanligt sina sjelfanklagelser.

Rudolf, som tillräckligen förstod hans välmening, sökte både trösta honom och stålsätta sig, sägande: ”Det kan vara så mycket bättre, att jag icke har något band som fäster mig vid fäderneslandet, i fall jag icke mera skalle dit kunna återkomma.”

”Du skall visst hit återkomma,” sade onkeln, ”och hvem vet, om icke flickan då är mera beveklig*”

Härpå svarade ynglingen intet; men en stnm, honom alldeles ovanlig trotsighet förställde de milda dragen i hans ljusa ansigte.

Och snart var han färdig och for, utrustad med bref och handlingar från onkeln samt följd af den svarte.Robin, hvilket borde betydligt lätta hans svårigheter af att vara obekant, så väl öfver hela landet,som i hans onkels Amerikanska hem, der denne varit hrån sin barndöou

Gabriella var af en händelsé på sitt ram, en trap* pa opp, då Rudolf tog afsked, och han brådstörtade dermed, såsom fruktade han hennes återkomst och att af egen svaghet öfverväldigas*

Med förvåning sig flickan från sitt kammarfönster hans aftåg från gården, och att han icke med en blick sökte henne, under det Robin gjorde de livligaste afskedsteckem Detta smärtade henne. Hon hade vant sig, att hålla räkning med sig sjelf, och började nu eftersinna de anledningar hon gifvit honom till missnöje med henne. Han hade farit en väg, från hvilken det icke år lätt att återkomma — och farit utan afsked. Hon gjorde en hastig jemfö-relse mellan hvad han varit tmder de förra besöken, och hvad han nu visat sig dessa sista dagar — mot så väl andra som henne, och hon kunde icke från sig bortvisa den tanken, att det var hennes skuld. — Att han sjelf led der vid, trodde hon säkert; men hvad var nu att göra? ångern kom för sent!

Och skulle hon våt häfva mod att visa sig för den bedröfvade onkeln? Detta vågade hon dock icke ensam. — Si snart hon återfått någorlunda lugn, gick hon till trädgården, plockade der några vårblom-mor och band dem i en qvast, som hon lemnade till Adolf, hvilken fått vara q var hela vintern för; att bb-draga Ull den sjukes trefnad; och nu bad hon honom gifva dessa blommor åt onkeln.

Med gossen framför sig, öppnade hon dörren och såg baronen ligga med bortvändt ansigte, hållande en näsduk i handen, hvilken han, då hon tfllslöt dörren efter sig, lade öfver ögonen, utan att se åt henne. Vid denna hans rörelse gjorde hon tecken åt gossen att gå till honom med blommorna.

”Är det du, lille! tack!” sade han med en suck, till barnet, men såg ännu icke åt flickan. Denna stod en stund försagd och visste icke om hon skulle gå ut igen; men sade slutligen med låg och något darrande röst: ”får jag läsa för onkel?”

Nu vände baronen sig hastigt, såsom för att se om han hade rätt, då han tyckte att hon var sorgsen; och då denna tanke syntes bekräftad, sade han med en dysterhet som småningom öfvergick till rörelse: ”Han är l>orta — borta; aflägsnas med hvarje stund längre och längre! — Kanske kommer han aldrig — åter!”

”Onkel har ju återkommit,” sade Gabriella med ansträngning.”Släpp ut gossen — jag vill göra dig en fråga —n 1 yttrade baronen.

Gabriella lydde, men darrade märkligt då bon åter närmade sig.

”Såg mig,” återtog onkeln, ”säg mig uppriktigt: älskar du Prostens äldste son?”

”Nej, onkel,” svarade flickan utan besinning.

”Men det trodde Rudolf.”

”Men deruti hade han orätt,” yttrade flickan med en försäkrande ton. ”Jag håller utaf dem alla i prest-gården, men icke af Adolf mer ån de andra.”

”Men tror du icke att han ville, att du tyckte om honom?”

”Han år mycket vänlig, uppmärksam och tjenst-aktig mot mig; men det är väl för att han är äldst; han är ju sådan mot alla,” sade Gabriella, något blygt.

”Men om han och Rudolf på samma gång begärde dig till hustru, hvem skulle du då välja?” frågade nu onkeln raskt och med tilltagande vänlighet.

”Ack onkel, jag år ju så ung— jag är så lycklig i mitt hem — jag har så många att hålla utaf, jag-----------”

”Nå nå, men du skall dock väl någon gäng gifta dig —. Om Rudolf finge hopp, i fall han kommer igen?””Rudolf tänker kanske icke sä,” sade flickan. ”Han for utan att taga afsked af mig,” tilläde hon, starkt rodnande och med nedslagna ögon.

”Det var väl din egen skuld. Han hade väl icke mod att söka dig, då du undvek honom, och han var så viss att du tyckte om en annan.”

Gabriella teg.

”Du säger ingen ting —” yttrade onkeln.

”Hvad vill onkel att jag skall säga?”

”Att du älskar min Rudolf —” sade denne.

”Gode onkel, det vet jag ju icke sjelf,” svarade flickan sorgset.

”Men lofva mig då, att du tänker på honom och icke fäster dig vid någon annan.”

Han sträckte härvid sin hand efter hennes, som hon tigande lade dernti.

”Får jag läsa för onkel?” frågade flickan åter efter någon tystnad.

”Du vill ingen ting lofva mig,” sade baronen tankfullt.

”Jag vet ju icke hvad Rudolf tänker— när han kommer igen,” svarade flickan. ”Onkel tror ju att han kanske icke återkommer,” tilläde hon med en återvändande frimodighet, som röjde, att hon inom sig hoppades hvad hon yttrade tvifvel om.”Jag slites mellan hopp och fraktan, men vill vänta det bästa, äfven af dig,” sade na baronen, med aktning för hennes qvinliga tvekan att yttra sig i detta ämne, och smekande hénnes kind. Han bad henne sedan sjelf välja nägot att låsa för honom.

'7.

Men Mesande.

Den unge —* var sin onkel mycket olik. Om detta härledde sig af natur eller skiljaktig uppfostran, viga vi väl icke bestämdt afgöra; men en sanning är, att den äldre blifvit från barndomen, af svaga föräldrar, synnerligen modren, som fört förmögenheten uti boet, bortklemad genom att få alla sina önskningar uppfyllda och många förekomna, hvaremot den unge, hvars fader tidigt lemnat hans moder som enka med ett svagt barn efter sig, blifvit af henne förståndigt uppfödd. Från hans späda ålder hade hon öfvat honom i flit och sjelfbeherrskning, samt sökt att vänja honom vid det oberoende hvaruti fattigdomen undervisar, då öfverflödet ständigt alstrar nya och växande behof. Genom sådana hade onkeln råkat i obestånd och blifvit en bedragare, tills Försynen underbarligengaf honom medel i händerna att försona de dubbla och mångfaldiga skulderna. Hans unga slägtinge der-emot hade lärt att försaka, och uti denna konst erhållit ett drygare arf, än den materiella förmögenhet som ansågs tillhöra den första grenen af hans slägt Från denna hade hans moder med skäl kunnat vänta någon hjelp i sina knappa omständigheter; men den som på allt upptänkligt sätt söker tillfredsställa hvarje hos sig

uppkommande begär, har sällan något att meddela åt andra och erfai' ofta sjelf nödens bekymmer uti rikedomens famn.

Rudolf —* var ganska ung då hans onkels flykt besannade den aning hans moder länge hyst, att den-x nes lefnadssätt skulle bringa honom på fall; och icke långt derefter nådde hennes eget jordiska pröfningslif ett slut, som hon icke hade vågat efterlängta, så länge hon kunde hoppas, att vara den värnlöse sonen till stöd och hjelp. I sina sista dagar, lade hon honom både mjldt och strängt på hjertat, att, genom ett lefverne och uppförande, alldeles motsatt det, som hans bortrymde onkel fört, söka upprätta sin faders namn, icke med fikande efter rikedom och glans, men med pålitlighet uti sann ära och tro, uti fosterlandskärlek, gudsfruktan och rena seder.

Några aflägsnare slägtingar med annat namn ändet ynglingen bar, skaffade honom vid modrens död in på Carlberg som frikadett. Dit följde honom sorgen öfver hans stora förlast och blef honom en beskyddare på flera sätt, då den både bevekte kamraterna att mindre vildt handtera denne nykomling, än osm eljest fordom bland dem brakats, och var honom sjelf ett värn mot frestelserna, att af dem förledas. När många af dem vandrade in till staden, för att söka nöjen, gjorde han det äfven någon gång; men gick då till ställen som han förut tillsammans med sin moder besökt och der hon gifvit honom mången god lärdom att förvara, och visat honom det rika arf han fått att njuta genom ett för naturens behag öppet sinne.

”Detta är icke för dig, som är fattig,” hade hon sagt, då hvarjehanda lockelser retat hans begär eller blott visat sig, så, att hon kunde förmoda någon lust hos honom dertill. ”Lägg dessa modersord på minnet: detta är icke för dig, så skall du ofta af dem röna hjelp.” Boende uti en af bufvudstadens obemärkta gömmor, kunde hon dock icke taga många steg vid utvandringar med gossen genom gatorna, förrän anledning visade sig, att använda dessa ord. Men när de kommo till djurgårdens berg eller höjderna på söder och från dessa skådade her på den stora, för ögat sammanhängande massan af mennisko-verkens prakt; det höga och sköna majestätet af solens nedgång, himmelens herrlighet, stjernornas mångfald, skogarnas och bergens skuggor och former, samt, på andra ställen, ängarnas och fältens leende behag, blommornas fägring och underbara sammansättning; då sade hon med glada blickar än mot höjden, ån öf-ver jorden och vattnen och allt, som icke den girige kan innestänga eller den afundsjnke behålla för sig allena: ”dessa taflor äro för dig och mig och alla, som icke fängslas af murar och bojor, eller af en förskämd smak låta sig dragas ned till sämre njutningar. Se, detta allt, äfven menniskoverken, hvartill han gifvit tankar och krafter att utföra dem, är af honom, som icke låter en sparf falla till jorden och icke ett hår af våra hufvuden, utan en vis afsigt. Låtom oss på Honom bygga vår lycka och på Honom förtrösta; men derjemte bruka förnuft, omtanka och flit i våra mensk-liga förehafvanden, att vi må kunna följa hans ledning och icke taga miste om hans mening eller genom svaghet och oförstånd bortvrida den, eller misshushålla med de gåfvor till verksamhet Han oss förlänar.” På detta och flera salt lärde hon honom att redan från den tidigare barndomen taga väl vara på tid och pengar, samt att alltid på förhand, då det lät sig göra, noga beräkna deras användning. Deraf ha-de han fått en vana vid kalkyler, och dessa utvidgades i enlighet med hans omständigheter och förhållanden. Vi hafva sett ett prof derpå under hans första samtal i affärs väg, med Öfverstinnan. Som liten gosse hade han öfvat den med de små handpenningar modern gifvit honom. Som kadett erhöll han stundom en liten hjelp af de nämnda slägtingarna, och när de närmaste behofven för hans mindre synliga beklädnad voro fyllda, och något kunde aftagas till nöjen, var det vanligen genom att skaffa sig ritmate-rialier som han sökte sådana. Han ville då, efter förmåga, på papper fästa de lefvande taflor som han tillsammans med sin mor betraktat, för att sedan kunna, hvart ut hans egen kosa vändes, medföra dessa honom dyrbara minnen.

Sedan, när onkeln började låta höra utaf sig och skickade honom större summor till hjelp, fick han snart mera, än han ansåg sig behöfva att för det närvarande använda, och satte då in uti en sparbank hvad han hade öfver.

”Du blir en girigbuk,” sade en kamrat, som råkade att få se hans sparbanksbok.

”Nej, nej,” svarade ynglingen; ”jag har ingen kärlek till sjelfva penningen, utan till den nytta han en gång skall göra mig.””Men det är onaturligt, att en sådan som da tänker på dylikt, om han icke är fallen för girighet,” yttrade kamraten.

”Det är ock icke af naturen jag fått lära det, utan af fattigdomen — och en oförgätlig moder” genmälte ynglingen;

men utsade de sista orden ganska lågt, ty något inom honom varnade för att bjuda ett heligt minne åt den tanklöses hån.

Men som det är svårt för ungdom att hålla sig vid måttan och att rått använda det begrepp som ut-tryckes af vårt lilla oöfversättliga svenska ord: lagom; så hade denne yngling måhända i mångas tycke orätt, då han äfven på förhållandet till Gabriella lämpade sin vana vid kalkyler.

Flickan hade, såsom vi redan nämnt, från början intagit honom; och den trefnad han funnit i hennes föräldrars hus, ökade hans dragning åt detta håll. Ett sådant hemlif, som det han der såg och fick, såsom nära anhörig dela, hade för hans minne framkallat kära, fastän mindre rika, taflor från hans egen första barndom, på samma gång som det uppväckte lifliga önskningar att komma till en egen full besittning af något dylikt i en framtid, och att just på detta ställe se det gro för att sedan slå rötter, blom-stra och bära frukt på en annan fläck — som han äfven sett.

Men nu, då Gabriella, i stället att viéa honom ett vänligt deltagande under beredelserna till hans långa, äfventyrliga färd, syntes kall, skygg och för-behållsam; då tänkte han: ”hon är icke för mig!” Stolthet och svartsjuka vaknade härvid i hans hjerta, och — vi hafva sett de närmaste följderna.

Den sjuke baronen erhöll, utom ett bref som den unge skrifvit honom till från Göteborg, ingen underrättelse om denne, förr än vid sommarens slut. De som då kommo, meddelade en fullständig berättelse om både resan och ankomsten till bestämd ort, samt hvad af de erhållna föreskrifterna som hunnit uträttas och hvad ytterligare syntes att göra. Vi skola här meddela hvad som blifvit oss bekant. Dock förbigå vi sjelfva färden, emedan den gick väl och vi nu icke hafva tid med någon resbeskrifning. Det enda vi vilja nämna, är, att Rudolf, så ofta det var honom möjligt, derunder fortsatte den flitiga öfhing uti Engelska språket, som han redan vid onkelns ankomst till Sverige företagit, samt kämpade, med mod och kraft, mot hvarje dyster tanke på det förflutna eller tillkommande.

Medn

Med glad förundran såg han den ordning som var ridande i onkelns hem, ehuru husbonden varit si länge borta. Han hade vål hört denne derom yttra sin förhoppning, på grund af det förtroende han hyste till en gammal tjenare, hvilken han jemte egendomen årft efter sin välgörare; men att finna detta hopp till sådan grad besannadt, hade han icke väntat. Han yttrade sig åfven derom åt den gamle, och den* ne svarade leende: ”vi hafva ju en herre i himmelen, som ständigt ser oss bättre än någon jordisk husbonde; och då vi icke kunna visa Honom vår kärlet och lydnad bättre, än genom trohet i våra pligter mot den, som år Hans redskap på jorden, att gifva oss hem och uppehälle, så är ju naturligt, att vi skola sköta våra tjenster till dennes nytta.”

”Sådant är i Sverige ganska sällsynt,” sade Rudolf.

”Men man har ju samma Gud i Sverige?” yttrade den gamle.

”Ja visst,” svarade ynglingen; ”men —» men — jag förstår det icke rätt,” tilläde han tankspridd.

Om aftonen, efter slutadt arbete, ringdes till bön, och allt tjenstfolket samlades uti ett dertill inrättadt rum. På en upphöjning i dess ena ända stod en stol och framför den ett bord, hvarpå några böcker syntes.

* DeL 4Den gamle frågade ynglingen, om han der ville intaga sin onkels plats; men denne undanbad sig det méd någon förlägenhet.

Den förre gjorde då <en djup bngning och besteg upphöjningen. Han började med en tyst bön, hvar-uti den lilla församlingen syntes deltaga, och yttrade sedan en varm tacksägelse för den glädje som vederfarits innevånarne i detta hus, genom det besök de erhållit af en nära anförvandt till sin älskade husbonde, om hvars tillstånd de så länge, med oemotståndliga bekymmer, väntat underrättelse. Han vidrörde äfven den oro, som dennes närvarande svaga helsa måste ingifva dem alla, genom fruktan, att möjligen icke mera återfå honom till detta hem; men tilläde dervid en lugnande föreställning om, huru allt detta stod i Herrans hand och att, om Han ville taga honom till sig och i sin glädje löna den trohet hvarmed han, så vidt hvar och en af dem visste, förvaltat sitt timliga goda,

till Guds ära och menniskors gagn, så borde alla som åtnjutit hans välgerningar, söka att öfvervinna den egennytta, som ville förleda dem att önska något annat, än hvad som var enligt med den Högstes visa vilja.

Detta uttalades med ett yttre lugn, som dock icke fullt dolde en djup inre rörelse, och många ögontorkades, när den gamle öppnade bibeln för att der-uti föreläsa ett kapitel, hvarefter en kort förklaring samt bön och sång följde.

Derpå önskades en god natt åt den nye, unge ”husbonden”, som den gamle tjenaren kallade Rudolf.

Ynglingen gick ut att kasta en blick på ställets närmaste belägenhet, innan han begaf sig till hvila, samt gjorde sina betraktelser öfver den nyss hållna bönen.

Denna förnyades, då, följande morgonen, tjenste-folket på samma sätt, efter en ringklockas kallelse, • samlades. Han fann seden vacker och uppbygglig; men visste icke om han skulle fullt gilla, att man s& alla dagar öfvergaf arbetet, för att bedja gemensamt, då hvar och en kunde göra det för sig. Han hade väl hos Lagman T:s och Prosten L:s sett att detta skedde på lördags- och söndagsaftnar, såsom hörande till sabbaten; men för söckenlifvet undrade han, om det icke var en möjligen onödig tidsspillan. Hos hans egna föräldrar, som dock voro ganska gudfruk-tiga, hade detta aldrig brukats, och icke heller hade han sett det på något annat ställe. Han hade mycken lust att tala med den gamle husföreståndaren i detta ämne; men något inom honom gjorde det svårt

4*— han visste ej rått hvarföre; det var honom, som hade han kanske orätt uti att klandra det. — ”Jag vill blott*fråga,” tänkte han; ”men skall kanske vänta något.” — Hans förståndiga moder, som lärt honom så mycket annat, hade ock lärt honom att tala med sin Gud i bönen; men icke så här gemensamt med husfolket.

En afton efter slutad hön, satt han en stund samtalande med den gamle, framför den öppna för-stugudörren.

”Är detta bruk, att hålla daglig gudstjenst till sammans med arbetsfolket, allmänt här. i landet?” frågade ynglingen.

”0 nej; men många göra det dock,” svarade den gamle.

”Huru länge har det brukats här i huset?”

”Åh, omkring en 20 år. Jag hade då långe tjenat den salige mannen, som gick ifrån oss för omkring fyra år sedan, och sett honom lycklig med maka och två barn. Men en farsot kom och tog bort barnen, och snart lade sorgen öfver dem hans maka på sjuksängen. Vid samma tid hölls, icke långt härifrån, ett af dessa religionsmöten, som vi kalla Revi-vals, och efter dess slut kom en af de prester, hvilka fara omkring för att undersöka det andeliga tillstån«det i husen, åfven hit till oss. Han hade hört, alt min husbonde var en god och gudfruktig man; men trodde dock, som han sade, att något felades, då hans hustru lade sorgen öfver att Herren tagit hennes barn till sig, så på hjertat, att hennes lif var i fara. Han talade till de båda makarna med kärlek och allvar härom, och låt dem förstå, att han mente det de gjort sina barn till afgudar, och att Herren bemtat dem, för att locka föräldrarnes bjertan på samma väg, dit dessa gått förut. — Han stannade hår några dagar och hvarje afton bad han att husfolket skulle samlas för att med honom bedja och tacka Gud, och hvarje morgon förnyade han samma begäran.91

"Vår goda döende fru fann sig håraf mycket fägnad, men förebrådde sig* att icke alltid liafva haft denna ordning i sitt hus. Presten föreställde oss ock alla, att likasom vi dagligen behöfva mat och dryck till kroppens uppehälle, hehöfva vi ock daglig näring åt vårt andeliga lif. Denna näring kan visst hvar och en söka för sig, genom att umgås med sin Gud i ensamheten, och troget inför Hans ansigte söka uppfylla sina pligter; men likasom man med mera nöje förtär den lekamliga födan i sällskap med vänner och anhö* riga, än om hvar och en gjorde sin måltid i ensamheten, så bör man ock, när man kan hafva tillfälledertill, söka stärka och uppmuntra * hvarandra med gemensam njutning af den himmelska spis, som är oss gifven uti Guds Ord. ”Man må derför icke försumma den enskilda andakten,” sade han, ”man vet ju att Gud är allestädes närvarande och ju mera man söker att hafva Honom för ögonen, ju me- . ra blir man med Honom bekant och är då alltid, färdig att på Honom förtrösta samt att rätt taga emot Hans hjelp och hålla sig fast vid Hans ledande hand.”

O, jag glömmer aldrig den ålskelige mannens ljufliga tal, hvilket ock tycktes hafva en oberäknelig välsignelse med sig, ehuru den icke kunde stånga döden från vårt hus; men fruktan derför tycktes han hafva blifvit skickad att fördrifva.”

”Dog eder fru i denna sjukdom?”

”Ja, en tid derefter. Hennes lungor voro obotligt skadade; men döden kom så stilla, så småningom, så omgifven af det eviga hoppets gloria, att han icke mer väckte någon fasa. Kring hennes säng, på hvil-ken hon låg klädd alla dagar intill den sista, höllos dessa bönstunder, och uti de blickar, med hvilka makarna betraktade hvarandra före och efter desamma, tyckte man sig kunna låsa hvad jag äfven sedan fick veta: att de ville framgent med tankarna derunder förenas inför den Högstes ansigte, äfven sedan graf-ven trädt emellan deras synliga umgänge* På samma plats, der hennes säng stod, står nu upphöjningen der bönen hålles. Den uppsattes dagen efter hennes begrafning, och sedan intog min salige herre denna stol, tills äfven han lades på det läger, från hvilket han icke mera uppstod för våra ögon. Hans säng erhöll då samma plats som liennes haft; men stolen intogs af vår nuvarande husbonde, som blifvit den förre en kär son, och som sedan bibehållit denna sed.”

”Den är ganska vacker,” sade Rudolf; ”men för* summar icke folket mycket arbete genom dessa dagli* ga sammanträden med sitt herrskap? De arbetande kunna väl icke gå in utan att något städa sig, oeh det ökar naturligtvis de stunder, som gå till spillo.”

r> '

”Ah nej,” svarade den gamle; ”sådana tjenare som vi nu hafva, ersätta rikeligen den skada på tid, som dessa stunder skulle kunna åstadkomma. Visst funqgs, då de först inrättades, sådana, som begagnade dessa ledigheter från arbete till helt annat, än sina själars uppbyggelse, och det såg ut, som det onda fått mera makt öfver dem genom det skrymteri, hvarmed de blott till det yttre deltogo uti andaktsöfningarna, hvilket äfven gjorde min salige husbonde många och stora bekymmer; men desto angelägnare blef det honom sedan, att taga vård om de uppväxande, ochskaffa dem en uppfostran, b varigenom de bildades til1 christeliga tjenstehjon, sådana som, ty värr, vårt land lider mycken brist uppå. I våra skolor här, ser man horn detta tillgår. Barnen der få lära mångahanda och i synnerhet sådant, som af deras naturliga fallenheter underlättas. De flesta af dem åro efter slaf-var, som min salige husbonde köpte, just i ändamål att gifva dem begrepp om menn isko värde och Christendom,'med dess pligter och förhoppningar, samt ' lära dem att rätt bruka friheten, innan de erhöllo den. Menniskokärleken gör ofta här i landet stor skada, genom att utan sådana omsorger lössläppa dessa misshandlade varelser, då de äro förnedrade under djuren, och ofta synas öfverträffa de värsta af dem i list och arghet, när ingen fruktan tyglar och intet högre ljus upplyser dem. Men det är rörande att se den Christ-na religionens inflytelse på dessa, Ull utseendet vanlottade naturer. Af dem hafva vi nu vårt mesta tjenstefolk. Den lefvande öfvertygelse de, genom bide undervisning och äldre menniskors exemplariska uppförande, erhålla redan som små barn i skolan: att Gud ser dem och håller räkning öfver alla deras tankar, samt fordrar deras trohet mot dem, af hvilka de erhålla sina lifsförnödenheter, såsom bevis på deras lydnad och kärlek till Honom, och ett vilkor för de-ras eviga salighet, har den mest välgörande verkan p& deras lefverne och flit. Andaktsstunderna äro för dem som en styrkedryck till nya krafter för arbetet. Detta begrepp erhålla de om dem i skolorna, hvilka icke blott åro undervisnings- utan uppfostringsanstalter, och de bemötas der sa, att de måste inse huru deras eget bästa år hufvudsyftet med hvad man söker låra dem.’1

Rudolf teg nu och tänkte djupt öfver detta ämne. Han förmodade ock, att den gamle hört något om det olika sätt mot detta, hvarmed tjenstefolket och de fattigare klassernas barn i allmänhet hos oss behandlas, och att det var derför, som han så vidlyftigt härom ordade. Ynglingen visste icke om han skulle säga något till sitt fäderneslands försvar; men han fann, att han sjelf behöfde i mycket undervisas och såg med vördnad upp till den anspråkslöse gråhårs-mannen, som i många stycken kunde passa till hans lärare.

Det första bref, som han i detta främmande land, från sin onkel erhöll, meddelade goda tidningar. Den sjuke kände sig, under vårvärmans tilltagande, båttre, samt gjorde åtskilliga medicinska försök till helsans fullkomliga återvinnande, hvarpå han stundom hoppades, och hade just när han skref detta, börjaten kar, af hvilken han

väntade mycket. Han meddelade äfven de tröstande slutsatser han dragit af Gabriellas uppförande och yttranden efter Rudolfs afresa; och i sin angelägenhet att dermed fägna och uppmuntra ynglingen, öfverdref han kanske något berättelsen derom.

Detta hade ock en önskad verkan, samt lifvade ansenligt den resandes föresats, att på bästa sätt draga fördel af sin vistelse der, hvarest han på ett besynnerligt sätt var både främling och hemmastadd, såsom vikarierande husbonde för sin frånvarande onkel.

Han uppsatte nu en berättelse om sin resa, anr komsten till bestämd ort, och de intryck han dervid erfarit, samt började en jurnal, som från den dagen fortsattes. Så snart hans närvarande hems fordringar det tilläto, företog han resor omkring i landet, besökte och beskref hvad han sett, tänkt och lärt, samt gladde sig derunder åt det nöje han med denna berättelse skulle kunna göra vännerna i hemlandet, när den en gång med honom sjelf, eller skickad i förväg, kom till dem.8.

En Dröm.

Den sjuke baronens bemödanden och förhoppningar, att genom en ifrig helsovård under denna sommar blifva nog frisk, för att vid dess slut kunna återvända till Amerika, syntes en tid gå med raska steg framåt; men då krafterna åter började vackla, och det ständiga regnväder, som efter den torra våreii, utmärkte detta år i värt land, hade en menlig inflytelse på så väl hans lynne som hans ¿försvagade kropp, ville han ståndigt försöka nya medel, och blef deraf snarare sämre än bättre. Den våta hösten lade honom allvarsamt ned och han trodde sitt slut ganska nära.

Denna öfvertygelse meddelade han åt lagmannen och bad om hans biträde till uppsättande af de dokumenter, som han ville tillsända Rudolf med samma fartyg som skulle, om allt gått efter hans önskan, återfört honom sjelf.

Dessa papper innefattade hans yttersta vilja, som var: att, då han troligen slutat sina dagar innan detta hunnit fram till bestämd ort, skulle Rudolf under vintern verkställa de testamentariska föreskrifterna och på våren återvända till fäderneslandet. Det hus hvar-uti hans välgörare aflidit, skulle, med nödig jord tilldess och skolornas underhåll, ofverlemnas åt den gamle trotjenaren der, till fri disposition under önskan och förmodan att han, före sin död, skulle förtro det åt någon, som begagnade det till lika ändamål och i samma anda, som dess trenne sista egare, honom inberäknad. Den öfriga förmögenheten skulle förvandlas dels i vexlar, dels i guld och silfver, att till Sverige Öfverföras, der ytterligare föreskrifter om dessa medels användning, skulle af Lagman T. meddelas.

Uti ett bref, som Lagmannen äfven uppsatte, efter den sjukes diktamen, 9ade denne ett ömt afsked med många råd och förmaningar, till den honom så käre ynglingen, samt förtrodde honom, att det löfte han gifvit om qvarboende i Amerika under de tio föreskrifna åren, var en, för alla andra obekant öf-verenskommelse mellan honom och hans aflidne välgörare, som dock naturligtvis döden hade makt och rättighet att bryta; men att han ville, genom den disposition han gjort åt den gamle trotjenaren, och för de uppväxande barnen, af den jordegendom han till honom öfverlemnat, söka i någon mån försona det fel han begick, då han gjorde denna förhastade resa till Sverige.

Med darrande hand tilläde baronen en rad i detta bref och satte derunder sitt namn.Sedan detta var afskickadt, kånde han sig högst utmattad och var glad att hafva* det fullgjordt, i tanka att icke många timmar af hans lif nn mera återstodo. Sinnesoro och ansträngning att komma ihåg allt hvad han ville och borde säga i detta vigtiga afsked, hade under de sista nätterna förjagat hans sömn och det föreföll honom, som den, hvaraf han nu kände sig hafva behof, skulle blifva den sista. Han tackade med svag röst dem som omgåfvo honom; sade sig nu vara lugn och nöjd, knäppte sina händer till bön och inslumrade stilla.

Under början af denna sömn, visade sig ock de svagaste lifstecken. Men då den i flera timmar fort-Jarit, började andedrägten höras såsom mera djnp och jemn, samt röja en tilltagande förändring. Efter en stunds förlopp, slog den sjuke upp ögonen, vände sig på sidan och somnade på nytt. När han derefter riktigt vaknade, såg han sig noga omkring, drog djupt efter andan, knäppte åter händerna och syntes försänkt uti en innerlig bön.

Derefter började han andas lättare, såg sig åter omkring på alla sidor och sade slutligen till Lagman-skan, som

med tyst uppmärksamhet betraktat både hans sömn och uppvaknande, samt nu bjöd honotn något att dricka:”Jag måtte sofvit länge — jag har drömt — men mins blott det sista. Jag tycker nu, att jag är mycket stärkt af denna sömn”.

Derpå låg han en stand, seende rätt framför sig. ”Hvar är T. ? Jag ville, jag skulle tala om min dröm”.

Lagmannen efterskickades.

Den sjuke fortfor, långsamt och med ett uttryck af stilla hänryckning, såsom såge han på nytt hvad han beskref:

”Jag drömde, att jag var arresterad för gamla skulder — sådana, som icke kanna med penningar godtgöras. Jag stod vid gallret och betraktade blixtarna från ett öfvergående åskmoln. När detta af-lägsnadt sig, svallade ännu länge ett gränslöst haf utanför mitt fängelses fönster. Jag öppnade detta, för att få andas hafvets friska luft, och såg då en skön regnbåge öfver det sjunkande molnet. Strax derpå syntes solstrålar såsom lekande gestalter dansa in i mitt trånga rum, och jag såg en lysande menniskoskepnad med hvita vingar sväfva öfver vattenytan och närmas mig. Som denna sänkte sig och tycktes vidröra fönstret, trådde Rudolfs ansigte framför mig; men jag kan icke säga om det tillhörde den svåfvande englasynen. Då sträckte jag mina händer mellan jernstängerna emot honom; och som lian fattade en af dem, föllo i sam-ma ögonblick murar och galler — och jag stod ensam och fri med de hvita vingarna på mina skullror. Med en obeskriflig känsla blickade jag framför mig och såg mig stå på stranden af ett lugnadt vatten. Icke långt derifrån höjde sig öfver dess spegel en förtjusande ö. Skuggiga lunder af en genomskinlig och glänsande, men dock saftig och rik grönska, omvex-lade med leende grupper af trän, höljda med blommor och frukter i yppigaste fägring och rikaste färgprakt. Denna fördunklades dock af himmelen, som hvälfde sig deröfver och hvars azurblåa grund randades med mångfaldiga regnbågar, af hvilka den lägsta och dunklaste liknade den skönaste som jag förut sett, men alla de öfriga tilltogo i fullkomlighet allt som de närmades zenith.

Under det jag i stum förtjusning betraktade denna härlighet, hördes från samma himmelska ö en ljuf musik, hvars toner voro ord, som jag mera kände än redigt fattade, och dock var det, som förstod jag dem, som talade de ett klart språk till min själs innersta. I detsamma fick jag se något, som på en gång var mig väl bekant och dock genom sin närvarande härlighet alldeles nytt. Det tycktes vara samma altare, i hvars närhet min salige välgörare sade mig, att han var min landsman; men det var nu såsom af en endastrilande ädelsten. Derinvid stod min välgörare, med ett ansigte och en klädnad, som tycktes skina af ett derpå fallande ljus. Med ena handen vinkade han mig och med den andra pekade han på samma ljus. Mina ögon följde då samma riktning som hans, och möttes i öster af en sol, hvars glans, ehuru mildrad af gudomliga menniskodrag, genomträngde allt. Den känsla af salighet som fattat mig, då jag kände mig ur fängelset befriad, blef, på samma gång som det himmelska solskenet bländade min syn, så stark och öfvermäktig, att — jag vaknade. Men ett underbart välbefinnande har så genomträngt min hela varelse under denna dröm, att det är som skulle jag åter / kunna stiga upp och gå”.

Från denna dag blef han verkligen båttre, ehuru hans kroppskrafter bibehöllo mycken svaghet; men själen hade fått ett förut icke erfaret lugn, som tycktes aflägsna den väntade döden.

Den sjuke hade uppgjort sin räkning med verl-den och sett sig i drömmen vinkad till en sål lare hamn. Det närvarande förbättringstillståndet betraktade han som en hvilopunkt på vägen dit, var tacksam for hvad han erfarit och trodde sig på allt be-, redd. En oskuldens frid, såsom barnets, då det går tryggt fram till en väntad glädje, vid samma faderseller moders hand, som agat det för begångna fel, hade lägrat sig öfver sjuklingens sinne och spridde der ett behag omkring sig, som en klar solnedgång på en lugn aftoq efter en stormig dag.

Så förgick med obetydliga förändringar höst och vinter; och tidigt på våren kom ett bref till Lagman* nen från Rodolf, hvaruti han syntes taga onkelns död för en afgjord sak samt omnämnde affärernas ställning och sitt hopp att få veckor efter dettas framkomst vara på Svensk botten.

Detta bref tycktes mycket glädja den sjnke och med barnslig fröjd talade han om Rudolfs förvåning, då denne skulle få se honom ännu lefvande och vid någorlunda helsa, samt tviflade icke på, att detta skulle fägna honom, om han ock derigenom aedoare skulle komma till full och fri besittning af det arf, som var honom ämnadt.

Men sjelfva denna glädje rubbade något det frids* tillstånd han njutit. Han började åter känna fruktan och önskningar. Stormiga dagar oroade honom och han forskade begärligt i tidningarna efter skeppsnoti* ser. Rudolf hade nämnt det fartyg, med hvilket han ämnade gå tUl Europa och den hamn, hvaruti han hoppades finna en säker lägenhet till Sverige.

En lördagsafton, sedan tjänstefolket varit inne tillden andaktsöfning, som då vanligen hölls i Lagmannens hus, började Baronen tala om horn Rudolf nn måste vara van att se sådant öfvas alla dagar i det Amerikanska hemmet, och att, som han en gång skrif-vit, han mer och mer funnit huru välgörande och uppbygglig för alla denna sed var, samt att, då man dervid blifvit van, hungrade man derefter, såsom till en måltid.

"Detta har jag mången gång erfarit; jag har funnit det tomt, att så ofta sakna dessa högtidsstunder, i synnerhet om aftnarna", tilläde han.

"Men hvarföre har du icke sagt Oss detta?" sade Lagmannen mildt förebrående. "Du borde vål finna, att vi så gernä göra dig till nöjes i allt hvad vi kunna; och detta år ju så lätt, så godt för oss alla. Men du vet ock, huru det är i vårt land; huru få bruka detta så pass som vi."

"Ja, just derför har jag tegat och gladt mig åt detta något. Jag har ju ock sett huru ni på mångfaldiga sätt rubbat husets vanliga ordning, för att bereda mig nöje, beqvämlighet och lindring. Gud skall derför välsigna eder allt framgent."

"Hvad vi gjort för dig, har alllid utfallit till vår egen vinst," sade Lagmannen; "och så skall äfven denna sed, som vi från i dag vilja antaga, åtminstone för hvarje afton, äfven göra."Den sjuke syntes rörd, tackade varmt och tårar lyste i hans ögon. Om en och annan gäst betraktade denna sed med förundran eller hån, hade både Lagman T. och hans hustru mod, att icke bry sig der-om. De hade redan, för de dagar den förut varit brukad, haft många tillfallen, att vänja sig vid sådant; men de hade äfven stundom funnit sympatier, li vilkas värde, lagd t i vågskålen mot de andras klander, gaf detta sednare en vigt, som betecknades med — 0.

9.

Mtt Slag.

En vacker dag vid början af sommaren 1845, anlände till Lagman T:s gård den vanliga posten med tidningar, uti hvilka man läste om ett skepp som lidit undergång på vägen mellan Amerika och Europa. Det var detsamma som, enligt Rudolfs skrifvelse, skulle föra honom till den hamn, hvarifrån han sedan ämnade skynda till sitt fädernesland.

Baronen, som nu vanligen med otålighet väntade tidningarna, erhöll dem alltid genast, innan brefven utdelades, och var derföre den förste i huset, somfick se denna nyhet. Hastigt lade han bladet ifrån sig, tillslöt ögonen och en dödens blekhet betåckte hans ansigte.

Gabriella, som i tysthet delade hans nyfikenhet, var i rummet och skyndade till hans sida, samt drog häftigt på en klocksträng, då hon trodde honom af-svimmad. Detta var han dock icke, utan öppnade spart ögonen åter, sägande: ”Herren gaf och Herren tog.. Välsignadt vare Herrans namn”!

Flera personer hade inkommit och T. frågade hvad som var å fårde.

”Läs”, sade den sjuke och pekade på bladet.

T. blef hastigt bestört, men hemtade sig snart och sökte trösta den bedröfvade vännen med en föreställning om, att väl någon kunde blifvit räddad, ehuru man icke genast visste derom.

”Q, nej”! sade den sjuke, i det hans tårar började flyta; ”jag vill icke längre bedraga mig, såsom jag redan gjort. Min sköna dröm var ju intet annat, än ett tidigt förebud om denna händelse—ett kärlekens bud, som manade mig , att vara beredd. Fängelset, åskan, stormen, den hvita bevingade skepnaden med Rudolfs ansigte — min befrielse, den himmelska ön — min timliga välgörares möte, vinkande och pekande på det solstrålande ansigtet i öster, detsammasom syntes på Tabor — o, jag förstår, jag prisar och tillbeder! Hår år jag; min sista stund må

komma, är kanske inne — det är Rudolfs ande som hemtar mig”! Härvid tillslöt han åter ögonen.

Gabriella hade härunder, i samma mån som hon fattade hvarom fråga var, sett ett mörker framträda för sina ögon och känt sina knän syigta, hvårföre hon hastigt satt sig ned. Nu uppgaf hon ett svagt klagoljud och föll i vanmagt.

Vid den förskräckelse och rörelse i rummet, som detta förorsakade, öppnade Baronen åter ögonen och syntes vid anblicken af den unga flickans liflösa an-sigte, glömma sig sjelf.

”Äfven hon, ja hon — hon skall följa med oss — det var länge mitt hjertas önskan”, yttrade han med svag röst.

Men då flickan snart återväcktes, syntes han deraf fågnad och upplifvad. Han kunde icke vända sina matta ögon ifrån henne. Gabriella, som i sin be-dröfvelse dock syntes brydd öfver att hafva förrådt den hemlighet hon trodde sig dittills hafva väl. bevarat, gömde sitt ansigte vid modrens bröst och sökte qväfva de känslor som banade sig luft i snyftningar.

Prostens hade blifvit efterskickade och kommo,att som vanligt dela så väl smärtan som glädjen med sina kära grannar.

Den allmänna skakning denna post medfört, lugnades småningom, och Baronens aning, att snart af Rudolf blifva heratad nr tidens bojor, syntes icke ämnad, att så hastigt slå in. Väl hade hans krasslighet åter ökats; men döden höll sig ännu på något afstånd.

Gabriellas tillstånd syntes honom snart betänkligare än hans eget, och uppmärksamheten på henne fortfor att sysselsätta hans tankar. Han hade väl länge märkt, att Rudolf icke var henne så likgiltig, som hon vid hans bortresa velat låta påskina; men — om allt hvad som nu händt, hade han ingen föreställning gjort sig, och ville ofta anse hela denna tilldragelse som en förskräckande dröm, utan sanning och bekräftelse.

Dock erhölls snart en bedröflig visshet om hvad man önskade betvifla, och intet annat var dervid att göra, än med undergifvenhet foga sig uti hvad Herren tillåtit och att förbida hvad ytterligare från Hans styrande hand skickas skulle.

Det blef emellertid för den sjuke en melankolisk tröst, att tala med den bedröfvade flickan och höra hennes bekännelser, än af sorg och än af ånger öf-ver den förbehållsamhet som låg i hennes natur ochicke blifvit nog bekämpad. Med denna ville hon nelca sitt deltagande för ynglingen, då det egentligen var sorgen öfver hans bortresa, blandad med en viss fraktan att en gång sjelf nödgas fara samma väg, som hon egentligen hade att dölja. Hon hade ofta under sin barndom fått bannor af sin mor för en viss in-bundenhet, som var hennes största fel; och nn ansåg hon denna sorg som ett straff, hvilket hon, nnder det hon led deraf, ville försöka att använda till sin förbättring. Hon hade, likasom alla, hvilka erhållit be-redelse till sin första nattvardsgång, af Prosten L. fått den öfvertygelsen, att intet annat lidande öfvergår menniskan, än sådant som hon endera ådragit sig sjelf, eller som är ämnadt till hennes förbättring; och att den, som försammar sorgernas användande dertill, bereder sig blott ständigt flera och förnyade.

Dessa ntgjntelser voro dock mera af onkeln framlockade än af flickan frivilligt meddelade, och det fel hvaröfver hon klagade, hade hon ännn icke styrka att fullt öfvervinna. Derföre slöt hon den tyngsta bördan af sin sorg inom sig, och den tärde så märkligt pi hennes helsas rot, att hennes ansigtes färg snart bar en tydlig stämpel deraf.

Den som från hennes späda ålder mest lyckats att vinna hennes förtroende ech blicka in uti hennes stäng-da hjertkammare, var hennes kära vän, Anna L. Denna vänskap mellan ett par flickor af så olika åldrar, hade redan börjat, då bekymren för Amalia så upptogo hen« nes mors sinne, att hon mindre bemärkte hvad som föregick inom den minsta af hennes döttrar. Sedan var hon en tid hos festern och vid hennes hemkomst var Amalia så hufvudsakligt sysselsatt med Gustaf, att Gabriella vanligen stod likasom bakom* Derpå hade bekymmer och händelser i huset inträffat, och hon dernnder alltid ansett sig som en liten obemärkt bi« person, hvilken bar sina tycken och tankar inom sig* Men Anna, som alltid ville hjelpa, när hon såg något fela, blef den lilla Gabriellas förtrogna, och var det äfven sedan hon blifvit stor*

Denna vän var dock nn icke hemma, utan hade redan från sommarens början varit ho9 Öfverstinnan. Amalia

hade så många föremål för omsorger och uppmärksamhet, att hon föga räckte till för Gabriellas inre, helst då det gömdes, såsom vanligt; och hennes mor var så fullt upptagen af vården om det närvarande stora hushållet, att hon blott kunde dela Gabriellas tysta sorg, icke hitta på något annat medel deremot än det hon väntade af deras gemensamma religionsbegrepp, med hjelp af tidens läkande hand«

Un-Under dessa omständigheter erhöll förtroligheten mellan onkeln och flickan en ständigt växande styrka, och under deras ömsesidiga bemödanden att trösta hvarandra, erhöllo de båda, hvar för sig, just det som de ville meddela. Hösten, som under de föregående åren varit den sjuka Baronens försämringstid, fann honom nu nästan på en mera synbar bättringsväg, än hela det föregående året; men hans ögon hade lidit betydligt den sednare tiden och man var stundom be-• kymrad för sysselsättningar åt honom, sedan han sjelf ieke utan möda kunde läsa; och sa ofta Prostens kom-mo, frågades ån efter böcker till föreläsning, ty han var synnerligen road af att höra Prosten låsa; ån efter roliga bref Trån Anna, som ock ibland medfördes.

10.

JUkedomsbekymmer.

Öfverstinoan hade samma år blifvit besvärad af en krasslighet, som fasthöll henne i rummen och sällan förmådde hon att besöka sina hnshållsområden. Då hon skref härom till sin bror, undföll henne en

liten klagan öfver sin ensamhet; och derföre skickades genast Anna, såsom den båst passande att l>åde roa och hjelpa, till henne. Denna gäst var henne obe-skrifligt välkommen och nyttan af hennes närvaro visade sig ändå större i längden, äfi det i början kunnat synas*

Kort efter Annas inträffande på Nordanström, anlände ock tidningen om skeppsbrottet; och brefven från Lagmannens visade snart att man ansåg den fruktade förlusten säker.

Denna händelse blef en stor pröfning för den undergifvenhet i alla skiften, som Öfverstinnan, sedan hon på allvar öfverlemnat sig åt sin Herre och Gud, ålagt sig. Hennes sorg öfver förlusten af den unge man, hvilken hon mer och mer vant sig att anse som sitt ålderdomsstöd, fick snart en ökad anledning, lika oväntad och öfverraskande, som hans egen förmodade död. Detta var underrättelsen, att Kapten F., den enda till framtida egare af Nordanström utsedde arfvingen, hastigt aflicjit. Härigenom blef nu Öfverstinnan, enligt sin atlidne mans testamente, ensam och fullt sjelfrådig egarinna af hela bruksegendomen.! Betungad som hon nu var, af sjuklighet och sorg, fann hon uti denna lycka blott en ny börda, den ingen så kunde hjelpa henne att bära, som Rudolf skullegjorU Hennes bror hade väl tre söner; men dessa hade fått helt andra riktningar och ingen af dem visade denna lust for jérnhandteringen som Rudolf, hvilken ock nnder de sista åren mer och mer sysselsatt sina tankar dermed samt skaffat sig många kunskaper och notiser, som en gång skulle vid Nordanström komma till nytta. Han hade ock, i all tysthet och förtrolighet, meddelat öfverstinnan det hopp han hyste, att, om hon blefve nöjd med honom, kunna med henne~ingå ett bolag, genom att till förbättringar vid hannes egendom använda de kontanta penningar, han som arf efter sin onkel hade fått löfte om. Sådant kunde han icke med visshet påräkna, då han första gången talade vid henne i detta ämne och föreslog henne att taga ett hypothekslånmen nu, sedan onkeln sjelf yttrat sig derojn, under förmodan att icke långe lefva, eller att möjligen sjelf kunna uti ett sådant bolag deltaga, hade ynglingen funnit detta högst gynnande för sina framtidsplaner.

Nu hade allt detta sjunkit, i bokstaflig mening sjunkit, till hafvets botten! Att hafvablifvit egarinna till en sådan, mot förfall lutande egendom, utan kontanta medel och personlig hjelp till dess upprättande, var blott en ny källa till bekymmer. Visst hade hon

flera dugliga personer i sin tjenst, och om hon al-dvig blifvit bekant med Rudolf, så hade hon ock aldrig sett hvad hon nu såg af brister och förbättrings-behof; men sedan han derofver öppnat hennes ögon, tyckte hon sig beständigt göra nya upptäckter derom.

Nu hade väl inträffat, såsom Rudolf förutsagt, att jernet börjat både stiga och åtgå, samt isynnerhet tackjern,

hvaraf hon hade stora upplag, efterfrågas; men då en mängd brukspatroner täflade om att få sälja, hade hon äfven behöft Rudolfs hjelp för att rätt kunna begagna denna förbättrade konjunktur.

Mot all fönhodan hade den aflidne Kapten F:s sjukliga hustru öfverlefvat honom, och Öfverstinnan ansåg sig skyldig att med en årlig underhållssumma betrygga hennes bergning för en återstående lifstid. Detta blef henne nu en extra utgift, med föga ökade tillgångar.

När de första skakningar, som dessa bekymmer medförde, passerat, och detta års vackra höst var inne, kände hon sig bättre till helsan och beslöt då att företaga en länge ämnad resa till Bergfors, både för att återlifva en af måoga tillfälligheter afbruten gemenskap med sin ungdomsvän, Friherrinnan Edel-manh, och att rådföra sig med Baronen i åtskilliga . bruksangelägenheter.På denna resa skulle Anna naturligtvis vara med och deraf få en ersättning för den hon två år till-förene gick miste om, då den sjuke Baronen var kommen. Men samma önskan, som då kallade henne hemåt, nemligen: att hon skulle med sin personlighet iemna bidrag till nöje och förströelse åt honom, följde henne på denna färd med blott den förändringen, att göra det skriftligen.

11.

MSn huslig Akademi.

Bref till Prostinnan L. från Anna.

Nordanström d. 7 Not. 1845.

Min Goda Svägerska!

Med varma tacksägelser till Honom, som näpser hafvets våg och stillar lidandets stormar, har jag i ditt sista bref läst berättelsen om den sjuke Baronens återvändande lefnadsinteresse och fortfarande arbete på sig sjelf, till fullkomnande af den undergifvenhet för Guds vilja, som han fattat såsom sin återstående lefnads-uppgift, jernte det, att kunna tillväxa idegåfvor, som ofvanifrån förlänas, då man rätt förstår att gifva sig sjelf till spillo. Jag tror ock, att bästa beredelsen tilldöden, är: att hålla sig färdig för iifvet, just ett sådant lif, som följer på dessa pfvannåmnda föresatser, då de tillämpas på pligter och händelser.

Äfven här kämpas mot sorgen öfver förlusten af alla de lefvande, ljusa framtidstaflor, soria med den försvunne ynglingen lidit skeppsbrott. Amalie blef djupt skakad af din beskrifning på Gabriellas tillstånd och vi öfverensstämde uti den tankan, att bättre vore om hon sörjde öppet och häftigt, ty då skulle det snarare gå öfver; men detta tysta smygande qval, med en* yta af liknöjdhet, det är en lönnmördare som hotar både kropp och själ.

Din önskan, att jag skall skrifva mycket, hoppas jag kunna desto lättare uppfylla, som vi just nu stå £å resa till Bergfors och ämna i morgon företaga den. Amalie längtar att träffa sin vän, Friherrinnan Edel-mann, som sjelf länge varit hemmastadd i lidandets skola, innan den vackra eftermiddag, som nu synes bjuda solsken åt hennes lefnadsafton, trädde fram öfver sorgernas grund. Hennes person, hennes man och allt hvad som omgifver henne, skall blifva rikt på ämnen att berätta om, derföre vill jag nu blott börja mitt bref och skall sedan der fortsätta det. Vi ämna stanna qvar en hel vecka.Bergfors den 10.

Hurn jag icke blifvit sviken i mina förhoppningar, att här finna ämnen nog till en lång skrifvélse, ser dn vid första anblicken af detta bref, som måste blifva ganska stort, då alla afskrifter, som jag ämnar medsända, komma att läggas till hvad jag sjelf har att aäga. Derföre uppskjuter jag all beskrifning på stället och herrskapet här, tills jag hunnit erhålla en nårtnare bekantskap med båda. Du skall nu blott få del utaf det oväntade som vi påträffat.

Vi foro i lördags från Nordanström och kommo vid aftonens månsken till * * *, der Amalie, som eljest icke gerna företager andra resor på söndag, än till kyrkan, ville förena detta ändamål med de öfrige för denna färd och göra mig ett nöje, jemte det hon sjelf skulle njuta af, att i denna lilla stad öfvervara hög-messan, förskönad af en behaglig orgel.

Vi passerade natten på den snygga gästgifvar-gården, och gingo vid klockornas samklang till den vackra kyrkan. Redan der träffade mig ett oväntadt, interessant äfventyr.

Då vi trådde in i den bänk oss blifvit anvisad, mötte mina ögon uti en af dem, som voro bakom densamma, ett ansigte, hvilket, ehuru förändradt af hvad tiden kan göra vid en qvinnas utseende underde 30 år som följa på hennes 20:de, dock var mig igen-känneligt nog från den brokigaste delen af min egen lefoad. Denna syn framkallade ock, i det jag frågade mig sjelf, ora jag såg rått, en mdngd stamfönde tatn~ nen, ,som jag bemödade mig att drifvabort från gads-tjensten.

Äfven hon tyckte?, vid ,den blick hvaruti våra ögon möttes, draga känoel på mig; doek helsade iii^ gen af oss, ty sången började i detsamma och jaghac sökt undvika allt helsande. under den tid, som bör tillhöra andakten, sedan min bror deröfver höll oss en föreläsning, i anledning af hvad den sedan förföljde missionären Scott en gång yttrade om denna sed I våra Svenska kyrkor.

Emellertid måste jag bekänna, att det icke var-Utan stor ansträngning, som jag vid denna *audiens hos konungars Konung", kunde sammanhålla mina tankar vid hans ords förkunnande till mig, eller mina böner till Honom. Ett par ögon, som redan för 30 ar tillbaka hade fängslat mig, samt ännu i det ål» drade ansigtet hade bibehållit samma uttryck af klara fönster, genom hvilka man kunde skåda in uti en älskande själ, trädde ofta emellan mig och den Herre, uti hvars hus jag var.

Till trots för frestelsen, att åtminstone under kun-görelserna, som alltid, från predikstolen, åro mig till förargelse, se mig tillbaka, öfvervann jag detta begår; men då gudstjenslen var slutad och man stod upp, att gå ur bänken* måste jag ändteligen lössläppa blickarna att följa med dit tankarna sprungit i förväg. Och då stod äfven hon, såsom väntande, att förvissa sig om hvem jag var. Vi sammanträffade snart och nämnde på samma gång hvarandras namn, fattande hvarandras bänder och tyst utgående ur kyrkan.

När vi utkommit på gatan, lossades våra frågors tyglar och jag bad Amalie tillåta mig att följa Fru Wisin hem. Hon samtyckte dertill, med en vänlig påminnelse att vi måste resa kl. 2, för att hinna vårt mål i rättan tid.

Hvad jag af den återfunna ungdomsvännen hörde, så vål om hennes egna öden, som om en af hennes söner, hvilken resttill Amerika och vistas der ännu, fann jag så interessant och så sakrikt, men tillika så ofullständigt, genom den brådska, stundens korthet förorsakade, att, på samma gång som jag ansåg det vårdt att i bref till eder intagas, måste jag bedja om hennes hjelp att sätta det på papper. Hon lof-vade mig detta, rörande sin egen historia och erböd mig att få läsa de Amerikanska brefven; men som hon icke hade alla hemma och äfven ville först ge-nomse dem, för att påminna sig om något deruti var, som icke passade att meddela åt andra, sknlle jag få dem längre fram med någon lågenhet till Nordanström. Jag år viss, att de skola med interesse höras af Baron —*. Måtte de blott icke rubba det undergif-venhetslugn, som han nu njuter — och — måtte det icke skada, om de hos honom och eder alla väcka en sådan gnista af hopp, som den de hos mig tändt. Men jag vill icke gå deras innehåll i förväg. Vågar icke heller ännu bestämma när de kunna komma.

Du kan väl förstå att tiden hastigt ilade bort till kl. 2, då vi ock voro färdiga att fara vidare. Kl. anlände vi till Bergfors och gladde oss vid framkörseln öfver gården, att salongen syntes upplyst, hvaraf vi slöto, att herrskapet var hemma. Men ingen syntes, som tog emot oss, och när Amalie märkte denna brist på menniskor, sade hon: "De hafva kanske något upptåg för sig, som här år ganska vanligt, och då taga tjenstehjonen, så väl som alla andra, del deruti".

Vi skyndade, följda af egen betjent, obemärkta upp i salen och aflade våra utanplagg. Gingo så der-ifrån öfver tamburen åt salongen. Amalie upplåste dörren så sakta, att det icke hördes och jag höjde mig på tå bakom henne, för att se likasom hon, genom springan af den blott helt litet öppnade dörren.Den lefvande tafla, som härvid upptäcktes, förde mina tankar hastigt till hem och grannar, genom en påminnelse om den vinter Amalie bland oss tillbringade på Rosengård, då hon till julen hemfört Gabriella* Denna var dock utförd med grannare färger eller i en präktigare ram. Den utvidgade och fullkomnade sig, men stördes ock för ett ögonblick i sin ordning, då Amalie efter att något hafva betraktat den, fullt öppnade dörren och vi inträdde. Att hon och äfven jag, såsom hennes adjutant, emottogos med den vänligaste artighet, torde icke behöfva tilläggas. Man er-böd sig ock alt uppskjuta hvad som förehades till en annan dag; men hon bad på det ifrigaste, att hvad vi redan hemligt tHl någon del betraktat, måtte fullständigt förisättas. Se här mitt försök till en beskrif-ning derom:

Mot ena ändan af det präktiga rummet syntes ett bord, hvarpå en stor lampa ,och några vaxljus brunno. Midt för detsamma salt uti en präktig emma, en oss obekant gäst på stället. Vid ena sidan såg man husets herre, Baron Edelmann, med' en portfölj och skrif-materialier framför sig. På andra sidan började Friherrinnan en rad med fruntimmer, de flesta hörande Xi\\ huset, och syntes på detta sätt, som jag föreställer mig én furstinna med sitt hof. — Uti en halfcirkel,mot rummets andra ända, sutto många herrar, hvilka voro dels söner och gäster i huset, dels inspektörer, bokhållare, skolmästare o. d. på stället med dess underlydande jernverk.

Friherrinnan hade sagt oss, att man företagit sig en lek, som fått namn af: huslig akademi och att denna nu hade sitt första sammanträde. Några af dess täf-lingsskrifter voro redan låsta, men flera återstodo, om vi ville .höra dem. — Platser blefvo oss anvisade och låsningen började. Den främmande, i emman var oss presenterad som akademiens ordförande och Baronen sjelf var dess sekreterare. Skrifterna upplåstes skiftevis af dem båda; och innan jag nämner deras innehåll, vill jag omtala hvad som sedan sades oss om uppkomsten af denpa akademi. Tänker åfven icke spara på nödig vidlyftighet, då ni begärt iånga bref och jag har god lid, efter att, som vanligt, hafva stigit upp tidigt på morgonen och man här icke samlas, till frukost förr än kl. 9.

Sedan jag denna höst låst Schuberts Skildringar ur lifvet (hvilka jag åt eder rekommenderar och skall låna med mig hem en gång, om ni icke dessförinnan fått dem) ville jag, efter hvad mig blifvit sagdt om detta ställe, likna det vid Riddar Conrads fria här-berge, deruli, att det ibland hyser långväga gäster förhela årstider* Så åro der äfven nu tre personer, som blifvit bndna att vara qvar i tre eller fyra månader.

En af dessa gäster hade, en morgon vid frukostbordet för omkring halfannan vecka sedan, sagt: ”far jag tala om något som hände mig i natt?” Man ja» kade naturligtvis dertill, och den främmande yttrade sig ungefärligen så:

”Jag kom, såsom ofta händer mig, att ligga vaken ett par timmar och fick derunder en fråga i mina tankar, som jag i dag satt på papper, och tager mig nu friheten föreslå, att den skrifteligen besvaras af alla som taga emot den. Om en dag utsa lies till dessa skrifters inlemnande och uppläsning, anhåller jag att få lemna ett pris åt den, hvars skrift, efter votering, > erhåller de flesta rösterna.” Derefter framvisades en småsak, med tillkännagifvande att den icke var så dyrbar, som den såg ut.

Detta förslag antogs med nöje, i synnerhet af det äldre herrskapet, som besitter en hög grad af "snille och smak." De yngre, som väl af blygsamhet något tvekade, kunde dock icke vägra alt fqlja uppmaningar och exempel. Frågan var denna: "tivad är glädje ?" Och snart berättades, att somliga icke kunde somna om qvällarna, andra promenerade sig till skogs, andrasutto långt in pi natten med pannan i handen för att eftersinna: hvad gtddje är.

Sluteligen kom den till uppläsning bestämda dagen och tretton tåflingsskrifler blefvo inlemnade. Man hade utsatt en Söndagsafton, emedan de tjenstförråt* tande af husets nngdom och äfven de, som tillhörde underlydande bruk, endast då hade ledigt att vara med. Sjelfva betjeningen var nyfiken att höra och se hvad ovanligt herrskapet ^på denna stund förehadé, och var derföre samlad uti en annan dörr till salongen, ån den vi kommit igenom.

Det var, som du nu kan förstå, under denna låsning vi anlände., En del af dessa skrifter hoppas jag få låna, att afskrifva och skicka eder; men några af författarne hafva återtagit sina ”omogna” försök. Amalie sade, då jag i går aftons nämnde min önskan att meddela dem åt eder, att hon gerna kostar porto på ett så tungt bref som deraf blir, för att ni skola få detta nöje med nästa post. Vi inbilla oss båda* att ni skola införa denna lek hos eder och de kära grannarna, når all vår ungdom samlats hem till julen, som troligen i år blir ganska tyst, för den sjuke gästens skull; och då kunna dylika nöjen vara synnerligen välkomna, samt äfven roande för honom. En sådan öfning uti att tänka och sätta sina tankar påpapper, som denna lek medförer, skalle uti mången huslig krets vara af oberäknelig nytla för den uppväxande ungdomen och vanan der vid för mången gosse minska mödorna och bekymren vid att sjelf en gång skrifva sina krior. Man förvärfvar så många andra färdigheter i lifvet, af vida mindre vigt, än den: att tänka; men allt som skall läras 'väl9 måste, såsom vi alla veta, inläras genom öfning; och jag år viss, att tankeförmågan kan dymedelst bringas till en ganska stor färdighet, åfvensom att den kan genom flegmatisk lättja, eller sysselsättning med låga och obetydliga ämnen, likasom förrosta och stoftbemängas.

Jag måste ock säga, huru det här gick med prisutdelningen. Dock — det ringes nu till frukosten, och jag kan

vänta med att nämna prisskriften, tills jag erhållit alla, som blifvit mig lofvade, och kan dere(ter numerera dem.

Den 11.

Denna resa tycks blifva rikare på ämnen att meddela, än jag kunnat hoppas, och gårdagen medförde en ny skörd — åtminstone i förväntan.

En prest;1rån ett närbeläget pastorat kom för att begära råd och hjelp åt en ung .fästningsfånge, som, sedan han undergått straff för stöld, varit häktad som försvarslös och, ehuru han nu tycktes villig attlefva som en förbättrad men niska, dock fåfängt försökt att erhålla någon plats, der han kunde på årligt sått förvärfva sitt uppehälle. Både pastorn och hans fru meddelade så interessanta drag ur denna fånges historia, att en af vintergästema bad den förre upp^ sätta en berättelse derom och erböd sig att skrifva och skicka den till en bekant menniskovän i Götheborg, för att be honom efterfråga plats åt den olycklige på något fartyg, i fall delta möjligen för året icke var försent, då hösten nu syntes-så mild och vacker. Pastorn tackade och lofvade att skicka berättelsen innan veckans slut. Jag gladde mig åt hoppet, alt den skulle komma under vår härvaro och jag möjligen få tillfälle alt afskrifva den. Jag begärde ock pastorns tillåtelse härtill, sägande, att jag möjligen torde kunna skaffa något litet sammanskott från min hemort åt den stackars ynglingen. Pastorn yttrade fäguad häröfver och sade, att den berättelse, som skulle skickas till Götheborg, måste blifva helt kort, i anseende till den knappa tiden före postens afgång, då nödigt var alt skynda, i fall han skulle få afsända honom innan vinter kom; men kunde han hoppas någon inkomst åt den stackarn, så ville han for detta ändamål göra en mera fullständig berättelse. Jag tackade octi var glad att deraf få vänta något till fyllnadför ett annat bref. Således har jag nu redan mate-rialieå* för två poster, som skola blifva stora nog, nemiigen: fru Wisins historia och de Amerikanska brefven från hennes son, samt denna, om fästningsfången. Du kan väl förstå att jag sade pastorn ett och annat om den fånge, som ligger hos våra Jtåra grannar, samt att han år mera road af berättelser i bref och händelser ur det verkliga lifvet, än af diktade böcker, h vil ket äfven bidrog till hans löfte om en större fullsländighet.

Men nu några ord till, om den husliga akademien, och sedan måste mitt egentliga bref vara slut, om jag skall hinna få afskrifterna färdiga till Thors-dag, då posten går. Och detta vill jag nödvändigt, samt Jiar hopp att få någon hjelp af en beskedlig bokhållare. 1

Det var om prisutdelningen för glädjeskrifterna, som jag i går icke hann alt säga något.

Som jag nämnde, voro dessa skrifter 13 till antalet och så ordnade för uppläsningen, alt de kortaste kommo först, med omvexling af vers och prosa. Den längsta afhandlingen var N:o 12 och efter den kom en liten novell, såsom en munter efterpjes på en allvarsam dram.

N:o 12 upplästes med mycken värma och väcktebåde förundran och nyfikenhet. Vid voteringen yttrades af flera en förmodan, att den kommit med dagens post. Den tillerkändes ock enhälligt priset; men Aera trodde, att den som skalle få det, icke var närvarande.

Ordföranden visade en motsatt öfvertygelse; tyckte sig hafva sett stylen i grannskapet och bad författaren stiga fram.

Men innan jag hitsätter hvem det var, skolen J läsa de s medföljande skrifterna, hvilka dock för denna gång blifva endast 7 och gifta mig ändå nog att göra på de återstående två morgonstunderna, ehuru jag fått löfte om en hjelp, som dock icke bör för mycket begagnas, ty, som jag hört, har den unge herrn mycket annat att göra.

Om N:o 4 af dessa 7 skrifter må nämnas, att jag icke fått lof att afskrifva den, utan endast att berätta om dess innehåll, som i mitt tycke är innerligt rörande och skall på min sammandragning mycket fgrlora. Orsaken till förbudet är, att detta vackra stycke bliftit i hast uppsatt och sedan dömdt att, vid renskrifningen, som ännu år ogjord, undergå några förändringar. Kanske kunna vi få det i sin helhet en annan gång.Hvad är Glädje!

N:0 1.

Hårmedelst får jag äran att i allsköns ödmjukhet öfverlemna mitt opus till den Höglärda Glädje-Akademiens Pröfnings-Gommitté.

(Skall sjungas.)

Och viljen J veta, och viljen J förstå,

Tusi rullan, rullan, viljen J förstå

Hvad färg har väl glädjen, mån tro den är grå?

Tusi rullan, rullan, mån tro den är grå?

För sannt och rätt vill jag gå i död,

Tusi rullan, rullan, jag gå i död,

Kanske till och med är glädjen röd —, -Tusi rullan, rullan,, glädjen röd.

En liten gård *) är Glädjen också Tusi rullan, rullan, Glädjen också,

Från denna kan man till Dannemark **) gå,

Tusi rullan, rullan, Dannemark gå.

Låtom oss nu öfvergå till det prosaiska. * Glädjen år förgänglig och kan, i följe deraf, endast betraktas såsom ett jordiskt och tillfälligt till-

*) Yid Upsala. **) Kyrkby vid Upsala.sland hos menniskan; den bör följaktligen ej sam« inanblandas med den himmelska fröjden.

Antingen försättes menniskan i detta tillstånd (neml. dét jordiska glädjetillståndet) derigenom att hon påminner sig någon glädje som har varit, eller genom någon närvarande af de fem sinnena uppfattad, eller slutligen genom hvad som leker i hågen och har afseende på det tillkommande, såsom vi t. ex. mången gång gladt oss åt den dagen, då Glädje* akademien ämnar sammanträda.

Glädjen uttrycker sig antingen genom leende eller gråt; det år vid det förra, vi i denna afliand-ling egentligen fästa vår uppmärksamhet. Det nästan omärkbara småleendet uttrycker den renaste och innerligaste glädje; anletet blir dervid likasom upphöjdt ur sitt naturliga tillstånd, och står på sin högsta glanspunkt. Det är således icke underligt att flickorna i allmänhet, då de skola göra sig behagliga, mysa så sött och godt med munnen, utan att egentligen ha något alt glädja sig åt, om icke hoppet att vinna behag hos en angenäm kavaljer.

Nu fruktar jag för, alt vi ha gått för långt ifrån byn; låtom oss således vända om, och bedja dess innevånare att ej vara alltför nogräknade på rösterna.N:o 2.

Glädje utan Gud ej finnes.

Den söker förgäfves, som i det jordiska vill finna Glädjen.

Den svällande lust, som fyller menniskans ådror, i helsans och njutningens dagar, i nöjenas hvirfvel, vid bålarnas *yra; icke är det den sanna Glädjen: det är en svindel, som för allt närmare fallets brant.

Den fagnad som följer på framgången af snikenhetens beräkningar; förtryckarens fröjd vid de förtrycktas klagan; den stoltes triumf vid den svagares förödmjukande; verldsträlens tillfredsställelse vid sina fåfänga planers lyckliga utförande; icke är det den sanna Glädjen: det är en ondskans triumfsång öfver menniskans bättre Jag.

Men i den Christnes eget inre näres~en sann Glädje, grundad på Gudsfnjktan, oberoende af jord-lifvets omvexlande skiftningar. I den dygdiges bröst strålar ständigt ett återsken af. den Himmelskas leende; menniskovännen lifvas deraf, då han ser oskuldens bevarande, den fallnes återupprättande och det godas seger; den älskande maken känner en öfver-, jordisk glädje öfver den trogna makans tillgifvenhet.

, Dock — icke vill jag söka beskrifva den sanna Glädjen; han bor fiillkommen i det land, det intetdödligt öga sett, och dit menniskan endast med sina aningar kan intränga.

M&tte dess väsende en gång af oss alla uppfattas! N:o 3.

”Hvad är Glädje P

En tillfredsställd känsla af behof och förmåga, att rått fatta och tacksamt njuta det godas och sannas uppenbarelser, nti vexlande gestalter och stigande grader.

Denna glädje år verklig; ty den kan icke förstöras.

Den är tillgänglig för alla menniskor, som blif-vit begåfvade med förnuft och fri vilja.

Den är, såsom Guds Rike, ”hvarken här eller der, utan invärtes i eder.”

Den har sin rot uti ett, efter ljus och renhet sträfvande sinne, och sin krona i hiramelen.

Den växer till och förökes, i den mån, den från jordiskt grummel och timliga band befrias.

Den fortgår, med vidgade krafter, genom tiden inåt evigheten, att der i oändlighet fullkomnas.

Och hvem som hyser den i sitt hjerta, finner näring deråt öfverallt: i Koja och Slott, Öken och Samhälle, Ensamhet och Universum.N:o 4.

Författaren framställer en Jude, uppfödd i Fädernas blinda lydnad, ständigt forskande i Propheternas Skrifter, och derjemte ej försummande att följa den bildning, som i alla grenar utspridt sig, genom den af' Christendomen grundlagda tankefriheten. Vetandet hade han, men detta vetande var hårdt, liksom skalet på frukten, och hårdnade ju mer det åldrades. Menniskokraften ensam kunde ej bryta dess sammanväxta trådar, och kärlek och tro saknade han. Men hans lif tärdes af en djup och gripande längtan, att dock en gång kunna tränga till den läskande saft, hvars sötma, han visste det, gömdes inom vetandes iskal. Hvarhelst han såg det milda återskenet af förnöjsamhet och hopp, en förnöjsamhet grundad på barnslig tro, och ett hopp uppväxt ur kärlekens grund, der fann han sig en främling. Som den blinda lydnaden alstrade räddhåga och modlöshet, föddes deraf köld och misströstan; och den fria menskliga utvecklingen af de Gudomliga gåfvorna blef hämmad.

Så skildras, med djup kännedom af mennisko-h jer tat, denne Jude. ”Vi veta,” säger förf. vidare, ”att den Ghristliga kärleken lider och offrar sig sjelf, utan att begära annan lön, än att dessa kärlekens offer emottagas och användas till sina föremåls bästa.Vi vela det, men juden visste det icke. Mörk var han i hågen, och dyster till sin uppsyn; ett tyst knot, hvilket han dock ej vågade ge luft för räddhågans skull, grodde i hans hjertas djup; och visade sin tillvaro i hårdhet och ofördragsamhet mot andra, hvilka i hans tanke icke uppfyllde sina pligter med den noggrannhet och sjelfuppoffring, som han. Ehuru otillfredsställd i sitt hjerta, ville han dock gifva andra sitt föredöme, och var skarp i tillrättavisningen; derundér led han i tysthet, var ofta missnöjd med sig sjelf, och såg huru hans medmenniskor undveko både närvaron och beröringen med honom.”

Här öfvergår Judens lidande i ett grubblande sorgmod, och förf. skildrar hos honom det vaknande begäret efter ett ombyte i sin ställning; han vill gå ut och se, om ej nya trakter och nya förhållanden kunna bringa honom den sinnesfrid som han saknar, och hvaraf saknaden blifvit honom så smärtsam. Han vill se roenniskorna, lifvet och tingen i den frihet, som är hans eget lif förnekad.

Han tager då sin vandringsstaf, lemnande fädernestaden, sitt yrke och sina vanor, för att bryta åtminstone det yltre lifvets fjättrar. Vid resans anträdande suckar han djupt öfver sin förflutna lefnadstid,

somsom gifvit honom blott tunga dagar, och öfver sig sjelf, som har blifvit en krympling i andligt afseende, ehurn hans halfva ålder år förgången, under ett fortsatt stråfvande att vinna kraft och spånstighet åt själens lif.

Det är en vinterdag, då han vandrar ut, utan något egentligt mål. Den frostiga luften genomilar hans väsende, och han erfar dervid en känsla af friskhet och ett kärt oberoende, som gör hans steg lätta och raska. Mången afton ser han från vägen en gnistrande eld, upptänd i en ringa boning; dess enkla omfång framstår i en klar förgyllning, och han stannar mången gång för att betrakta denna tafla, hvars mest fängslande föremål utgöras af de rörliga menni-skogestalter, som leende och sorglösa förrätta sina gö-vomål, efter dagens mödor samspråka kring spiseln, och. ej synas nära något bekymmer för morgondagen, än mindre för den kommande framtiden. Han på en gång klandrar och afundas denna frihet, likasom det otvungna sätt, h varpå dessa men niskor behandla sina

dagliga göromål. Han vill hvarken störa eller dela

>

lifvet i dessa boningar, der allt är så inbjudande, men, enligt hans åsigt, åfven så profant.

Han aflägsnar sig, men den faller som en tung

* Del, 6m

börda på hans bröst, denna ensamhet, under det att det klappande hjertat påminner om behofvet af meddelande. En tår, som vid dessa betraktelser ofta halkar utfor hans kind, aftorkar han hastigt, ty eftertanken anser den genast som beviset på en oförlåtlig svaghet.

Så går han en afton, mot den hastigt inträdande skymningen; fördjupad i tankar, och mer än någonsin längtande efter en tillflykt undan mörkret utom och inom honom. Då hör lian plötsligt nära intill sig ett gladt anskri; sänkande sin blick, förmörkad af grubbel och skymning, röjer han först småningom gestalten af ett springande barn. Detta barn fattar så förtroligt hans hand, tilltalar honom så vån-ligt, kallar honom vid namn, och synes tro att han är den goda slågtingeo, hvilken far och mor vänta till julqvällen. Andtligen upptäcker det sin villfarelse, men fattas af medlidande, ty mannen ser så led-^en ut; ”vet du inte,” ropar det vänliga barnet, ”att det är i dag den skönaste dag på hela året, då alla barn ha så roligt, och alla gamla äro så goda? vet da inte, att allas vår Frälsare föddes på denna dagen? Kom, kom, mor har allting i .ordning, och far skulle jpst np slå opp bibeln, att läsa om det Barnet, som födfes i natt.”m

Joden tvekar, det är en strid i hans hjerta. Men barnet släpper honom icke; ifrigt fattar det hans hand med begge sina små händer, och drager honom med sig. På en smal skogsväg hinna de snart dea starkt belysta stugan, modren står i dörren, väntande sitt yngsta barn tillbaka, det skyndar i hennes famn, och säger henne några tysta ord. Då inbjudes den främmande vandraren, och finner vid sitt inträde husfadern, främst sittande vid det festligt dukade bordet, omgifven af barn och tjenare. * Med bibeln framför sig, föreläser han det ljufiiga bådskapet om vår Frälsares födelse. Han upptager psalmen, och förrättar andäktigt bönen; en högtidlig stillhet inträder, och när sedan de församlades ansigten upplyftas, deras gestalter resa sig, då ser han dem le, fastän med tårade ögon, och med fridens helsning skaka de hvarandras händer, till tecken att de äro syskon i trone.

Ett svärd har gått igenom Judens själ; han har fallit på sina knän, han har bedt, och hans bön har blifvit hörd. I stilla tårar utgjuta sig bröstets förut sammanpressade suckar, och han utropar ur djupet af sitt hjerta: ”0 min Gud, nu fattar jag Din Glädje rNio 5.

Ode.

Glädje, är du en dröm, är du en irring blott?

H va rest tinner jag dig på denna jordens ring? Kanske, är du af barnets Joller endast en återklang.

Då i andaktens stund salig förtjusning ler,

Genom glänsande tåren; eller på grafvens brädd Skall jag finna dig der, med Segerpalmen i trofast hand?

Harmoni! är det du, brusande toners svall, Sångers milda accord? eller i fåglars hymn Som med smägtande q vi t ter Helsar morgonens första blick?

iunnes du i de ting, som för den frommes blick Te sig, fröjdande ljuft — hela naturen då At dig vore ėtt tempel Vore boning och hem för dig.

Allt upplysande sol, strålande stjernors glans, v Så, i blommornas doft, skimrande fjäriPns flygt; Så i snöhvita svanens Gång på krusade vågens sya)l.Och i vårvindens Ilagt, smekande fritt min kind,

Och i löfhvalfvets sus, hviskande qvållens suck,

Och i porlande källan Eller prasslande häckens sorl.

O! dig sökte min själ, aningen dock blott kan Följa spåren af dig, skönja de lätta fjåt.

Hvarför, glädje, så sällan Har du varit hos mig en gäst?

Hvarför led jag af qval, oro och saknad jemnt. Blicken ofta så skum för hvad som skönast var?

Så, mitt klappande hjerta Kände: långt bort du var från mig.

Och förgäfves det år, locka i hvimlet dig —

Ej med glitter och guld, eller med festers prakt.

Men du kom ju ej heller Der jag suckande ensam gick.

Dock, hvi söker jag dig, hvarföre vänta här'

Bland bekymmer och strid, dig, under mödors tyngd? Nej, de omsorger jorden Bär, dig skrämma på flykten snart.

Du är andlig och fri, himmelska, sköna barn! Liksom Oskuld och Hopp, dock ej så mild som de;Derför, tomhet i sinnet Flygtig ftfven du lemnar qvar.

Finge kärleken dig fora i huldrik famn,

Rena hjertat frän qval, rensande bort allt slagg,

Då, kanhända du dröjde Än i stofthyddans boning qvar.

Dock, o himmelens barn! äfven förklarad, du Möter Psyche en gång, då hon från jordens grus Lyfter frigjorda vingen,

Upp till eviga hyddors ro!

N:o 6.

Hur sällsynt är att menniskoma finna, Ho ad likväl iycktes vara dem bestämdi!

En lycka gift, men ni ej känna den;

Vt känna den, men veta ej den skalla*

. Hvad är glädje?

Hvad det upplysande och uppvärmande solljuset är för jorden och vexterna, är ett glädjens ögonblick för det af bekymmer nedtryckta sinnet. Likasom jordens alster behöfva för' sin trefnad det vänliga ljuset, så trifvas ej heller menniskoma, om ej glädjens strålar uppvärma och upplysa deras lif. Ett lif utan glädje är intet lif. För barnen lyser och blomstrarallt varmt och klart; det minsta förnöjer dem och &r för dem af högt värde, da deremot för de flesta mognade menniskor den glädje, hvilken förr omgaf dem såsom ett lifligt närvarande, nu synes dem som ett förbleknadt fordom. Under sorger och smärtor af mångfaldiga slag, griper menniskan alltid förgäfves, likt Tantalus, efter den flyende näringen för sin själ och framlefver sin tid i ett tillstånd, fullt af strider och mödor.

Må man blicka in i tidens förvirring oeh stråf-vanden och se, om icke detta är till och med deras lott, hvilka af de flesta prisas såsom lyckliga. Sorglösa och yrande genomvandra många lifvet, men äro derföre icke lyckligare och rikare på glädje; de söka blott med blindt begär förgäfves, hvad andra med sansad ansträngning likaså litet uppnå.

Att det år glädjen, till hvilken alla menniskors lif sträfvar, det år utan allt tvifvel; ty i denna ensam, den må nä uppenbara sig i hvilken skepnad som helst, finner hvar och en, medvetande eller medvetslös, den sökta tillfredsställelsen. Men just det, att de flesta i lifvet icke finna hvad de söka,', är ett bevis, att glädjen flyr dem. Besynnerligt! Allt i naturen är så inrättadt, att det finner, livad det för sitt fortva* rande och sin trefnad hehöfver, och för menniskanskulle vägen vara stängd, att med säkerhet och lätthet uppfylla sitt lifs väsendtligaste behof! Djuret, då det söker sin näring, ledes af sin instinkt; skulle menniskan, då hon eftersträfvar glädjen, den ljufvaste näringen för sitt lif, sakna all ledning, hvar hon kunde finna, och huru hon borde söka den? För ingen del! Hvad djuret upptäcker genom sin ledare, driften, det uppenbarar sig för menniskan medelst /själen och genom ett

uppmärksamt öfvervägande af det sanna och råtta. Trädet fattar rot, grönskar och blomstrar i jordens modersköte; fisken leker och lör sig med lifiighet endast i sitt element, vattnet; med ett ord, hvarje natur har sin bestämda krets, inom hvilken ensam hon andas lif, och utom hvilken hon borttvi-nar och förgås. Och allt detta sker icke godtyckligt, utan i följd af oföränderliga lagar. Hvarje väsen ger sålunda genom sitt särskilda sträfvande tillkänna den lag, enligt hvilken dess varelse ledes och uppehälles. Menniskans element är icke vextens stilla, slumrande, icke djurets blinda, drömmande, utan glädjens vakna, ljusa, sorgfria lif. Men hvilket karakteristiskt drag hos menniskan upptäcker för oss den lag, enligt hvilken hon, på ett henne egendomligt sätt finner näring för sitt lif?

Om vi gifva akt på oss sjelfva, i ögonblick dåvår hela varelse genomtränges, vidgas och likasom upphöjes öfver sig sjelf af en full, innerlig, sann glädje, så finna vi, icke blott att detta är ett tillstånd af fullkomlig tillfredsställelse, i hvilket vi önskade alltid vara, ulan vi finna oss äfven sjelfva i detta tillstånd mårkligen förändrade, i en högre stämning, hvilken för oss framställer alla omgifvande föremål i mildare, angenämare färger, och så tillsägande i ett renare ljus. Vi känna oss lättare, otvungnare, friare; allt talar till oss harmoniskt och angenämt, och vi återverka på våra omgifningar med lekande kraft, med en mild klarhet och en varnl tillgifvenhet. Detta sinnets tillstånd, hvari vi befinna oss så väl, der vi tycka oss så litliga, så upphöjda, så kraftfulla och verksamma, och derjemte så känslofulla och öppna för intryck, utmärker sig alltid genom en 6ärskild prägel, genom ett eget lynne, som synes utgöra dess egentliga väsen, dess sanna halt.

Denna är den öfvervägande känslan af frihet från hvarje inskränkning, hvarje tvång inom eller utom oss. Det synes nästan, som vore glädjen, endast derföre att den väcker denna känsla, för oss utofver allt dyrbar; så mycket är åtminstone säkert, att glädjen först då kan kallas fullkomlig, när denna känsla af vårt väsens ostörda frihet och obehindraderörelser hos oss lifväs, när vi liksom höja oss npp öf-ver allt hvardagligt och inskränkande. I det ögonblick 9 då vi uti betraktelsen uppfatta detta, blifva vi med öfverraskning först varse vår sanna natur, vårt egentliga fria väsen och lif; förtjusta erfara vi i detta tillstånd, att vi äro af gudomlig härkomst. Men så mycket smärtsammare är det, om vi från denna höjd alltför hastigt ned- och återdragas till det vanliga lif— vet, hvilket inträffar, då något tvång från en eller flera sidor hindrar och inskränker vårt inres fria rörelse. Ju starkare detta tvång verkar, ju mindre vi forma göra det motstånd, ju närmare hindren lägra sig omkring oss och mångfaldigt insnärja och omslingra oss, desto oemotståndligare går denna känsla af ett oinskränkt, glädtigt, fritt väsen förlorad. I stället för en ljus och fröjdefnll sinnesstämning, inträder ett oroligt, ängsligt, dystert och smärtfullt tillstånd; glädjen och den ljufva känslan af ett inre fullkomligt välbefinnande flyr, och en tom, försmäktande trånad efter det förlorade goda blir ensam qvar. Försvunnen är känslan af kraft, och det är, likasom hade vårt enda och sanna lif flytt med denna fria sinnesstämning, som åt glädjen gaf dess tillvarelse. Icke sällan faller då den svaga menniskan djupt nog, för att ej mera uppnå sitt mål!Öfverväga vi uppmärksamt detta stigande och fallande i vårt inre lif, samt vårt väsens tillstånd, hvib-ket dermed är oåtskiljeligen förbundet, så finna Ti, att, blott i den mån de hämmande hindren från oss aflägsnas, äfven vårt lif uppklarnar, blir sannt lefvan-de, ljust och gladt; att deremot, i den mån vi känna oss tryckta och inskränkta, försvinner äfven vår varelses glädtighet, livaraf vi med säkerhet kunna sluta, att glädjens enda vilkor och lag år: vårt inres frihet.

Nu, då vi kommit derhån, att göra glädjen, det yttersta och högsta målet för allt vårt slräfvande, beroende af ett vilkor, som vi kallat en lag, är det framför allt nödigt att göra oss en mer bestämd och tydligare föreställning om hvad lag är. Den uppmärksamme betraktaren inser, att, i naturen, all tingens uppkomst, all utveckling och allt bestånd beror på deras krafters fastställda och oföränderliga riktningar. Så röra sig stjernorna i sina kretsar, så insuger vexten med sina »rötter regnet, med sina blad ljuset,

så förföljer vilddjuret sitt rof, allt enligt en bestämd.

/

oemotståndlig och oföränderlig drift. Denna inrättning, hvarmedelst den hos lingen nedlagda kraften år tvungen att verka så, och icke annorlunda, kallar man U g.

Inträffar nu, att det menskliga väsendets beståndäfvenså beror af en bestämd och nödvändig riktning af dess egen inre kraft, sä skall man nödgas medgif-va, att ock detta väsende står under en lag. Det sanna, fulla menskliga

väsendet uppenbarar sig blott i glädjen. I denna ensam uppgår för oss det egentligt menskliga lifvet. Efter glädje, såsom efter sitt lifs lif, sträfvar oupphörligt så väl barnets som den mognade menniskans hjerta. Än är det lek, än kärlek, än insigt, än makt, än egendom, hvarigenom vi söka vinna glädje och underhålla vårt lifs låga. Icke uti sjelfva dessa föremål, utan i den glädje de skänka oss, ligger, om vi rått besinna det, vårt egentliga syfte. Men blott då vårt sinne blir fritt, upptändes glädjen derstädes, och dessa föremål kunna endast så vidt fröjda oss, som de befria sinnet från ett eller annat band, som tryckte det. Den man, för hvilken vetenskapen, äfvensom den, för hvilken makt och välde åro det högsta, hinna båda, på olika vägar, Ull samma mål; ty vetenskapen är oinskränkt kunskap, likasom makt oinskränkt verksamhet. 1 bägge fallen år känslan af inre frihet mödans frukt. Så kan då menniskan endast genom frihetens område intränga uti glädjens. Är det nu en naturens inrättning, att vi sträfva efter glädje, så måste det ock vara en sådan, det ‘vill säga lag, att vi sträfva efter inre frihet,hrars dotter glädjen är. Följaktligen behöfva vi endast betrakta oss sjelfva, huru vi, bestämdt och oföiv änderligen, afsky hvarje börda, hvarje tvång, huru vi på allt sätt bemöda oss att aflägsna alla band, som inskränka oss, och vi upptäcka i detta oss medfödda sträfvande en naturens afgjorda drift: frihetens lag, hvilken tillika år glädjens. Följa vi oaflåtligen denna drift, såsom fogeln den drift, hvilken jagar honom till den fjerran hembygden, så kunna vi med säkerhet göra oss räkning på bibehållandet af vårt egentliga och sannt menskliga lif, på fortfarandet af ett lif i glädjen.

Här öppna sig utsigter, hvilka äro alltför tjusande, alltför betydningsfulla för hela inrättningen och ledningen af vårt lif, så vidt det är underkastadt vår egen fria vilja, ja äfven alltför heliga, att vi skulle förbigå dem. Ur vårt sinnes frihet utgår all fbll-komlighet, all trefnad i vårt lif och tillika all den frid oeh glädje, som för vårt väsende år möjlig. Så länge vi känna oss fria, äro vi ock goda, rena och af glädjen lyckliggjorda. Vårt lif, så beskaffad!, är all naturs mästerstycke. Hvad under, om den konstnär, som skapade oss, sökte trygga sitt verk genom en inrättning, hvilken, om vi klart uppfatta den, väcker vår djupaste förundran och dyrkan! Man berättarur sagoverlden om ringar, hvilka stungo det finger, som bar dem, då egaren ville begå en dårskap. En sådan klenod kr glädjens lag, iivilken, en skyddande talisman, outtröttligen i vårt inre vakar öfver vårt sanna lif. Der vi sökte glådje och funno smärta, drifvas vi genom en underbar känsla af inskränkning tillbaka, och vi befinna oss icke förr vål och lättade, ån vi, höjda öfver inskränkningarna, räddat vårt väsens frihet. Exempel häraf, sådana lifvet i nästan hvarje ögonblick framställer, må vidare npplysa denna sanning. En loekande njutning drager oss till sig, det medfödda begäret efter glädje forer oss till dess möte; men, ju närmare vi nalkas det, destomer be-klåmdt känner sig hjerlat. Oro och ångest bemäkti-ga sig vårt bröst; vi dröja, vi öfverväga, vi tråda skygga tillbaka, och, med hvarje steg tillbaka från den förledande lustans trollkrets, andas vi lättare, vårt hela våsen upplifvas, och sist genombåfvar oss en himmelsk tjusning vid känslan af vår frihet, som vi räddat, i det vi undflydde de bojor, i hvilka njutningen ville smida oss. Vi inse nu, under sinnets fria lugn, med klarhet, det vi voro i begrepp att förirra oss ur glädjens inom smärtans sfer, ty allt nöje, som drar oss utåt, föder endast smärta. Vi behöfva blott vikä, blott gifva efter, för att se och erfara, att denkänsla icke bedrog, som varnade oss att fly den snara, hvilken lades för vår frihet. Ty, från det ögonblick vi tillhöra föremålet, hafve vi upphört att tillhöra oss sjelfva; föremålet rycker oss med sig, vi åro dess lekboll och ett lätt rof för detsamma. Då gifves icke mer för oss någon glädje. Oro och ångest, fruktan och begär jaga oss; vi lida blott, vi lefva nu icke mer. En helt annan lott tillfaller oss, om vi tillbringa hvarje ögonblick af vårt lif inom den krets, der glädjen ledsagar oss, der vi befinna oss väl, der vi icke känna någon inskränkning. Ett gladt sinne, som flyr tvånget, svävfar fritt och oskuldsfullt öfver ver Iden, inser med klarhet sina förhållanden, känner med innerlighet den kärlekens ether, som strömmar ur hela naturen, lefver i harmoni och enhet med denna kärlek, verkar, såsom den, allt godt och skönt och ädelt. Det inskränkta iifvets allvar, tyngd och fara försvinna för ett sådant sinne, det lefver som ett barn i fadershuset, sorgfritt, menlöst och gladt, emot en alltid skönare framtid.

Icke konstlad, icke öfverdrifven är teckningen på ett sådant sinnestillstånd, hvilket utgår ur ett beständigt aktgifvande på glädjens finkänsliga lag, som talar i hvarje bröst, så länge den icke våldsamt tillba-katränges af lidelsen eller efter hand förqvåfves af.lasten. Hvar och en som vfll göra sig mödan att, med tillhjelp af nämnda lag, — (hvilken leder säkert det mest invecklade lif, såsom compassen seglaren, —) arbeta sig ur den förvirring

af inskränkningar, hvar-uti ett till vana blifvet förakt för denna lag småningom dragit honom, skulle snart varseblifva dess kraft och'verkan uti ett tilltagande lugnr frihet och glädtig-het i sinnet. Glädjens lag är en ljuf och vänlig vägvisare, som öfverallt utmärker endast de skönaste vå-garne, samt med allvar och stränghet håller oss tillbaka, blott der afgrunder hota, eller der vi, bländade, löpa fara att råka i vildmarker och törnen. Vid hvarje steg, som vi göra under dess ledning, synes oss verlden fullare af lif, herrligare och mer glädjande. Må ingen blygas att af glädjen ledas genom lif-vet; glädjen, om han blott år åkta — ocli den oäkta år endast beslöjad smärta samt förråder sig i ögonblicket — är det högsta, renaste och gudomligaste, som finnes i himmelen och på jorden. Derföre är ock ett lif i den sanna glädjen, hvilken vi med visshet känna och erkänna såsom sådan, det enda, sanna lifvet i Gud — ett andeligt lif. Och det är dårskap eller åtminstone en stor förvillelse att tro, det ett mörkt allvar och en hård stränghet har fattat eller . någonsin skall fatta det gudomliga lifvet och väsendet.Glädjen är skapelsens aldralieligaste; och friheten är dess vårdare och dess väktare.

N:o 7.

Hvad är glädje?

(Tillegnan till G. och E.)

I dag vi många ord förspilla På glädjens tjusande mystér;

Jag ock min skärf till täflingsbanan bär!

Men i Er närhet, utan ord, jag stilla Har kännt, hvad glädjen är.

Bref från Mamsell Brita D., till hennes vän, Stina T.

Min goda Stina!

Du mins väl den öfverenskommelsen vi gjorde, att vi ej skulle skrifva oftare till hvarandra, än når vi hade någonting roligt att omtala? nu tycker jag att det är så för mig, och derför sätter jag mig att skrifva ett långt bref. — Kära Stina, du skall veta att nu är jag ingen slättbo längre. Den förste November kom jag hit till egendomen Tråflo i Bergslagen, min matmoder är Fru Hilda B., ett fruntimmer emellan 40 och 50' år. Hennes man, Brukspatron B., år nu stadd på en Stockholmsresa i affärer. Hon år en ganska god fru, och jag tror mig kunna såga att hjertat styr hufvudet på henne. Litet häftig århon väl ibland, men da vet att jag tager den saken tranquilt.

Just nu, när den mörka November träder in, ha vi haft en rar främmande. Kronan i slägten, den gamla, nära 90-åriga fru Malin H. har sjelf varit hår, med sin sondotter, Fru Mal vina S., och dennas tre barn, med åtföljande informator. Fru Malvinas syster, den vackra Lina, var äfven med, och sjelfva äro vi: l:o Fru Hilda, 2:o Brita, stundom Sankt Brita kallad, och 3:o en löjtnant Rolf, som sköter egendomen åt Friherrinnan, samt slutligen 4:o skolläraren Holm, en liten blek, sjuklig och stilla man, som Fru Hilda ofta bjuder att deltaga i våra små nöjen.

Du kan ej tro hvad Fru Hilda är lycklig vid sådana här tillfällen! hon är i en ordentlig feber, nuen gtädjefeher, för att alla skola få hvad godt år. Likasom de förr i verlden räknade personerna efter sjä-for, så räknar hon dem nu efter deras munnar, och hennes förtjusning är större, ju mer dessa vilja taga emot. Hon är ej en minut i stillhet, utan rör sig endera sjelf, eller sätter hon mig i gång — detta år en helsosam kur för Britas kända flegma.

Fru Hilda har en riklig dyrkan för sin Tant, Fru Malin. Detta år också den förträffligaste gumma jag någonan har sett; hon lår ha varit en utmärktdugtig husfru i sina dagar — nn har mildheten tagit öfverhand hos henne. Hon är likväl mycket förståndig, och hennes mesta svaghet röjer sig väl emot barnbarnsbarnen \ utan deras myckna öfvertalande, hade hon väl ej vågat sig nt i den knlna årstiden. Hon är åf-ven obeskrifligt god vän med Lina, och jag tror att hon är den enda, som äger denna flickas förtroende.

Det var en afton, vi hade länge sntit vid skym-ningsbrasan, man hade oupphörligt lagt på ny ved, och våningen började stöta på masugn. Jag hade en förmånlig plats i ena kakelugnsvrån, och väntade med undergifvenhet, att Frn Hilda skulle komma och säga till om den sjunde serveringen för dagen. Midt emot mig satt skolläraren Herr Holm. Det är en allvarsam och fåordig herre, men ur det klara ögat, som lyser öfver hans infallna kind, talar en

upphöjd, känslig och af lidanden renad själ. Sjelf har han lärt sig hvad han kan, och stråfvat sig fram i verlden.

Fru Malin, den älskade gumman, satt på en liten stol i hornet midt emot kakelugnen: ty denna urgamla fru sitter sällan i soffan, och begagnar ogerna ryggstöd. Bredvid lienne salt Louise, fru Malvinas dotter, en 14-årig flicka, som är mycket prosaisk och lider hrist på fantasi, det kan man se på henne. Hon är mycket rak, och hennes sjal synes tills vidare lika färglössom hennes ansigte; dock röjer sig en viss flegmatisk treflighet i hennes vackra drag. 1 farmoderns närhet utvecklar sig en ovanlig munterhet och hjertlighet hos henne, och då ser hon rikligt hra ut. Hon tycker annars gerna att ”det är tråkigt,” och kontrasterar med de lifliga bröderna, två raska, trefliga gossar som ha fått någon elegans, efter att ha varit i dansskola. De likna hvarandra som två bår, men menniskokän-naren upptäcker snart, att den äldre står under den yngres och qvickares kommando. Båda gossarna äro informatorn, Mag. Olin, af själ och hjerta tillgifha; de värdera högt deras farmor, och säga frn Hilda de ömmaste saker, så ofta hon är på vägen till handkammaren. Just nu hade hon skänkt dem två ofantliga äplen, och när konversationen afstannade, hörde jag deras melankoliska mumsande på det sista kärnhuset.

Lina, den vackra förtjusande flickan, satt vid fortepianot; hon kan ej spela annat än accompagnement, och hade nu flera gånger försökt att sjunga; men af den mängd spanska nötter, som hon nyss ätit, var rösten invalid för aftonen. Löjtnant Rolf satt på sin vanliga plats vid fortepianot; han sade ingenting, men förmodligen tänkte han så mycket mer.

Att han och Lina skulle bli ett par, det profeterade Sankt Brita genast. De tycktes likväl ej ännuvara förlofvade, men man hade aningar. Kan man ock« så se en skönare vårfrisk lund, i skygd af den all« varliga, flegmatiskmelankoliska granitklippan? Löjtnant Rolf är en sådan man, som sjelf har arbetat sig väg i verlden, och pressat fram bröd åt både sig och sin mor. Betta har ej skett utan strid och möda, sådant arbete härdar, men gör också skfottig, den hand som sträfvar dermed. Jag menar, att Löjtnant Rolf har btifvit bra allvarsam, standom tvär och slräf — och detta har inga andra fördelar, än att, när han då ändtligen småler, så år detta leende af en så bjert och ändå ljuf soiskensfärg, att man kunde bli helt betagen. Han har talande mörkblå ögon, och en bred tankfull panna, beskuggad af en öfverflödande myc« kenhet hår. När man då ser den ljufva och klara Lina, blond och skär, vid sidan af denna mörka och bleka man, när man hör hennes lifliga musikaliska röst bredvid hans låga och dämpade baston — när man iinner att de ej kunna se, höra eller förstå nå* gon ting, annat än gemensamt, annat än tyst vädjan« de med blicken till hvarandra 7— då anar man nå« gpt — n.b. om man är klok.

Magister Olin är så rolig, som någon menniska kan vara, och dertill ädel och god i botten af sitt bjerta. Han skulle tycka grufligt mycket om Lina,nästan för mycket, om han hade nigon tid att sneka bort; na är han fall t upptagen att observera andras förtjusning, och göra spektakel deraf. Han år oånd-ligt mångsidig, rörHg till kropp och själ, och cirkulerar ur hand i hand, sem ett Aftonblad. Med herrar-ne ordar han om Friherre P., nationalmuseum och faran af pålning, damerna underrättar han hvad som finns i Bazaren, och hvilka polkakokarder som åro de modernaste. Med vår goda farmor resonnerar denne Magister om hur det var i medlet af 1700-talet, och är då en lika ödmjuk lyssnare, som han annars är fritalig. Med den ståtliga och eleganta fra Malvina, som har en brinnande själ för allt stort, ädelt och godt i lifvet, talar han än romantik, ån fi-lantropi, och har nyligen för henne gjort en populär framställning af Hegelska philosophien. Med fru Hilda talar han om sällhet och godhet, hjelper henne att stifta äktenskap, hvilket år hennes lilla vurm — och äter dessutom, med en godlynthet > och en aptit som är för rolig, af allt hvad hon sätter för honom. Med barnen har han ett mycket snällt och bra sätt, och med Lina vexlar han det gladaste skämt — åt mig säger han alltid Mamsell! utan att tillägga Brita. Löjtnant Rolf är den ende, med hvilken han ej meddelar sig mycket; kontrasten mellan dessa båda år6tor, och jag kommer alltid ihåg den mera grundliga och imponerande stångjernshamraaren bredvid den muntra och Ulliga spikhammaren.

Jag har alldeles glömt att nämna vär doklor, som «ätt på andra sidan om Lina. Han kommer hit emellanåt, och ser till våra sjuka här i trakten* Han är en lång, blond och vacker, men positif herre, som kan se rätt bister ut med sina ljusblå ögon. Han sätter ofta Britas vanliga tålamod på rätt hårda prof, som t ex. när han sätter sig på min plats, då jag lemnar den för att gå något bud åt fru Hilda — så att jag beiinner mig helt biltog emellanåt. Står man och talar vid honom, så förblifver han sittande, rak, som hade han en Jineal igenom sig; och säger man någonting

alldeles förvånande djupsinnigt, så vågar han förklara: ”det var inte så dumt.” Annars erkänner Brita gerna och ädelmodigt att han är en skicklig läkare, och en bra gosse, som har mera både värma och grannlagenhet, än han låter påskina, samt gör gerna alla de verkliga tjenster han kan, åt hvem som bueldst. Jrtig är han endast mot farmor och Lina, vänlig mot Löjtnant Rolf, barnen och skolmä-starn — stursk emot Magister Oiin och mig.

Der suto vi nu, som jag har nämnt, och betraktade de glimmande kolen. Konversationen tycktes ejha lika god vedbod som Friherrinnan, ty den slock* nade alldeles af, och jag hörde Magister Olin gäspa rått eftertryckligt, tvenne gånger. Doktorn satt och smågnolade, som han med fördel brukar.

Just som allting var som tystast, sade Magister Olin halfhögt till fru Mal vina: ”hvad är roligt?” — ”Hvad är roligt?” — upprepade Doktorn till Lina, och ändtligen fick jag samma fråga af Herr Holm. Jag svarade utan betänkande Philipstad, ty jag har min slägt der, som du vet. Lina svarade: ”att skratta är roligt!” — men fru Mal vina sade högt: ”ja, säg oss hvad som är roligt, Magister Olin? Likväl är denna fråga mindre egentlig, och jag skulle vilja förändra den till: ”hvad är glädjeV1 derpå kunde mycket och många olika saker svaras.”

”Jag föreslår då, att hvar och en af sällskapet yttrar sig om saken, i den ordping som vi sitta!” sade Magister Olin lifligt. Härpå följde en allmän tystnad, och slutligen yttrade Löjtnant Rolf: ”det kommer an på om man skall ge en definition på glädjen, som ett allmänt begrepp, eller om hva* del) en skall skildra sin enskilda uppfattning af denna känsla.” %.

”Vi skola först samla alla de enskilda uppfatt-

niu-magarna, oph sedan måste philosophent dera! konstruera ett helt,” sade Fru Malvina, förbindligt vändande sig till Magistern.

Fru Hilda, som efter sin vana gick från den ena > till den andra, a £ och an, stannade bakom Linas stol och sade, i det hennes ton röjde att hon ämnade bry Lina: ”Jag har redan mitt votum färdigt, men jag vill komma dermed allra sist, efter alla de andra.”

”Men ni skulle yttra er allesammans,” sade Fru Malin, ”äfveo Mamsell Brita och Herr Holm få ej slippa undan. Små gossarna skola äfven säga hvad som är roligt.”

Den yngre, Lars, bad att få tänka på saken; Carl beslöt att tala med Magistern — Men Louise förklarade bestämdt att hon ej kunde säga något. — ”Jag är ej heller disponerad i dag,” sade doktorn, som var journalier.

Magister Olin föreslog då: ”Mitt herrskap, vi kun* de ju uppgöra saken skriftligen, — som någon sade, då han friade» Få vi samlas här vid eldbrasan, vid samma tid i morgon , med pennan bakom örat och pappersrullen under armen? Hela morgondagen användes på författarskap, man studerar hvar på sitt sätt, sin genre af glädje, och afhandlar den. Sedan läser

7

* Del.hvar och en sitt opus, och den vinner priset, hrars åsigt gillas af de flesta.

Detta vann allmänt bifall, ehuru en och annan mumlade och sade: ”jag skrifver ingenting.” Man kom öfverens att ej tala mer om saken, utan göra sitt bästa möjliga.

Morgondagen kom, och jag fick anskaffa en hel bläckbutelj; alla kontorets bläckhorn voro i sväng och mer än en gåsvinge anlitades. — Lina och Rolf tycktes tänka for mycket på hvarandra, för att kunna kallt undersöka glädjens väsende. Jag hörde dem likväl vid fortepianot öfverlägga om saken — och kanske detta tillfälle ännu mer uppenbarade för dem, huru de voro glädjen för hvarandra»

Ändtligen kom aftonen. Man lottade om i hvad ordning läsningen skulle ske. Lina satte sig bredvid farmodren, och Rolf bredvid Lina; den sednare var blek och såg hemligt upprörd ut; hon vexlade många förtroliga miner med Fru Malin. Gamman såg ovanligt mild och förklarad ut denna afton, och tårar lyste stundom i hennes ögon.

Fru Hilda, som hade önskat att bli den sista, fick just N:o l. Hon läste upp sin vers med öm och* känslig ton:Hvad är lifvets högsta glädje?

AU dess bästa lycka, hvad?

Till vår älskling bh)tt, vi vådje —

Vi ha fröjd, när han är glad!

• Lycklig jag, om jag fick trycka

Hela jorden i min famn!

Svara, jordens högsta lycka!

Kärlek, kärlek är ditt namn!

”Jag har fått N:o 2,” sade Magister Olin, ”men måste erkänna att jag ej har någonting skriftligt med mig, utan anhåller att mundlligt få meddela ett register pi mina egna stigande anspråk på glädje; det blir lika prosaiskt 90m korrt.”

”Vid 4 års ålder hade jag mer ädla och oskyldiga glädje-ämnen, ån sedermera; det ena var att stå på en stol och se i min mors stora bilderbibel; det andra, att ha den stora svarta hunden Fåll i min säng. Vid sex år älskade jag framför allt annat att blåsa såpbubblor, vid åtta föredrog jag att bygga qvarnar i en bäck, som flöt utanför skolkammaren. Vid tio år hade jag en passion att koka knäck, vid tolf kände jag mig lycksalig af att äga en sådan slängkappa som gymnasisterna brukade, och vid fjorton, hände mig glädjen att få hällor i mina pantalonger. Vid sextonUS

år blef jag förälskad, och min högsta lycka var att erhålla min inklinations porträtt; vid 17 år blef jag stndent, ock ansåg då denna händelse som min högsta glädje i verlden. Når jag ändfligen blef Magister vid 23 års ålder, hade jag änno qvar så mycken verve, att jag förmådde anse denna framgång för en glädje* Sedan har det stått temligen stilla; min. fantasi, som mer och mer nppliört att lefva i det närvarande, finner framtiden ej mindre dunkel för det. Ibland har jag en aflägsen plan, att förvärfva mig ett lika vidsträckt inflytande på Svenska nationen, som Hr Lars Hjerta — men om realiserandet af denna spekulation skulle kunna kallas glädje, vågar jag ej afgöra.1''

Detta Olins tal hade en melankolisk accent, som var honom ovanlig; han talade annars sällan om sig sjelf. Fru Malvina skakade på hufvudet åt hans funderingar. Det var nu hennes tur, och hon läste:

När är det, som ditt hjerta slår Af skön och ovan fröjd?

När dig en högre själ förstår, t Och för dig till sin höjd!

I snillets rika lunder gå,

Ledsagad af en trogen liand,

Och höra diktens fåglar slå —

Så drömmer jag min glädjes land.Och då, när för ett folk och land En ljusets stråle gryr,

Och bort från jorden för dess brand Den dunkla skuggan flyr;

När af en mäktig ande ledd,

All verlden går en högre väg —

Säg, är en större lycka sedd?

En härligare glädje, säg!

Nu hade Brita N:o 3, men jag steg upp och neg, och bad ödmjukast alt få tiga. Efter många bannor beviljades min begäran. Deremot trädde gossarna fram och företogo någonting, som jag omöjligt kan bestämma om det var sång eller deklamation. Carl utförde sitt parti med en så komisk trygghet, och Lars sitt med en sådan liflighet, att det blef ett allmänt skratt. Att Magister Olin hade haft sitt finger med, var tydligt.

Carl.

Säg hvad är roligt? Carl.

Och kägelbanan!

Carl.

Säg hvad är roligt? Carl.

Jo, fläskpannkaka!

Lars.

Jo skridskogång!

Lars.

Och buller och bång! Lars.

Hvad vet jag allt? Lars.

Och korf och palt!Carl.

När jag far rida på bläsan gr it Lars.

Och hela dagen: i stallet gå!

Carl.

Når väderleken ej år för full Lars.

Och Påsk och Pingst, år roligt! och Jul!

Carl.

Mazurkan är ej ledsam, den!

Lars.

Och galoppera år roligt, se*n!

Carl.

Men roligast blir att bli stor karl!

Lars.

Då blir du dragon och jag husar!

”Jag har N:o 5,” sade Doktorn. ”Jag kan ej skrifva vers, och är ej nog philosoph, att kunna vetenskapligt afhandla glädjen. Jag fick i förra veckan en patient, som hade en farlig lunginflammation; det var en stark karl i sina bästa år, han hade hustru och sex barn och de lefde i fattigdom. Jag använde de medel, jag egde att tillgå, vakade sjelf öfver den sjuke och besökte honom så ofta som möjligt. Fru Hilda, underrättad om familjens elände, gaf dem enbetydlig hjelp; karlen går na uppe och hans hustru, som år honom ovanligt tillgifven, välsignar mig med tårar, så ofta jag träffar henne. Jag har ej kännt någon större glädje.’1

Det var nu Louises tour, och som hon var litet häpen, skyndade hon sig.

Hvad glädjen är, jag ej förstår,

Och att jag skrifva vers förmår,

Är kanske möjligt, men ej troligt.

Jag vet dock något som är roligt:

Att jag i dag är femton år.

Detta hade ingen vetat; Louise öfverhopades af gratulationer, och Fru Hilda skickade mig ut efter punsch och

kalas.

När jag återkom, hade scenen förändrat sig; Lina satt vid fortepianot, Löjtnant Rolf stod bakom hennes stol och hela sällskapet lyssnade i spänd för* väntan. »

Hon sjöng, och han sekunderade henne:

I en dal så trång Ljöd en ensam röst,

Och hans längtans sång Fick ej svar till tröst!

Skuggan honom gaf En förtidig graf.IM

Men en väldig vind, Som på berget bor, Rörde dalens kind,

I dess hjerta for —

Bar den qväfda ton Till en högre zon.

Och mot klippan klang Tonen fri och klar;

Och nr klippan sprang Echos ömma svar —

Det var aningen Om en fjerran vän!

Men från bergets topp Då, en stämma ny Till dess möte lopp,

I dess famn att fly; Bergets starka ljud Dalens tog till brud!

Nämn en glädje stor Uppå lifvets ban? — När en ren tenor Finner sin sopran,

Och till himlen så De i samklang gå!Lina stfeg upp, och en purpursky färgade hennes kinder. Fru Malin fattade de två ungas händer, och talade halfhögt till Fru Hilda och Malvinä; som en ljungeld gick nyheten genom hela församlingen. Sedan man hade utgjutit sig i lyckönskningar och åter var beredd att höra, steg Herr Holm fram och läste vid brasans slocknande sken, med låg, men tydlig och uttrycksfull röst:

”Glädjen är hvilan, medelpunkten för det rörliga lifvet. Verksamheten är cirkeln, som genom förenande tvårlinier berör medelpunkten och hemtar sin styrka derifrån. Som barn, hvila vi ännu i medelpunkten; vi ha då ej ännu funnit dess motsats, öch den är oss derföre sjelf dunkel. Vi lefva i dess famn, men hä ännu ej betraktat dess väsende; vi ha ännu ej saknat dess frid och äro derföre ej väckta till längtan der-efter. Sedan utgå vi i den allt vidare och vidare cirkeln och aflägsha oss från medelpunkten; den be-röres af blott få och glesnande föreningslinier, hvilka återgå dit. Ju större svängning vår bana gör utåt, ju mera öro känna vi, och medelpunktens väsende blir slutligen främmande för oss, eller förnimma vi den som ett dunkelt och ovisst mål. Stundom gifver en högre makt en anslöt åt vår bana; denna berör hastigt medelpunkten och ett plötsligt ljus sprider sigöfter den dunkla vågen. Mången anstöt giftes ock, som aflägsnar oss derifrån — och ofta välja vi sjelfta en sådan sned riktning.”

”Ären framskrida; svängningen minskas, vi draga oss tillsammans derifrån vi utgingo — men med längtan och hopp. Lifvet går saktare, vi känna mera lngnt och stilla medelpunktens inflytande; i ungdomen var dess verkan glädje, nu uppenbarar den sig som frid. Döden drager cirkeln in i medelpunkten, och dess klarhet uppgår i det eviga lifvet.”

”Herr Holms ide' är för litet utvecklad,” anmärkte Magister Olin.

Fru Malin hade den sista nummern. Hon uttalade sin vers med den milda rösten, som ännu var fast och klar.

I de kära barnens glada skara Ser jag mycken glädje stilla gro,

Och det. är mig ljuft, bland Eder bo,

Vänligt mött af Edra ögon klara.

Dock i h jer ta t bär jag denna tro:

Bästa glädjen blir för mig, att fara Till min Herres ro!

Allas ögon vände sig rörda till den gamla. Lina gömde sina stilla tårar i hennes famn och barnen slöto sig tätt omkring henne. Mången anade i hennes för-klarade blick en profetia, som snart skulle gå i fullbordan.

Jag hoppas att du med ett passande svar på delta bref, snart fagnar en uppriktig vän Brita D.

När J hafven genomläst dessa 7 skrifter, så kun-nen J ock eder emellan afgöra hvilken som, enligt eder smak, är den bästa. Såsom redan är nämndt, tillföll priset här N:o 12, och till eder har jag skickat afskriften deraf under N:o 6, på det äfven J skolen hafva den lilla novellen till efterrätt.

På erhållen uppmaning, framträdde den långa af-handlingens författare, en liten fetlagd man med glesa grå hår. Alla betraktade honom med förundran; ordföranden öfverlemnade priset, tog honom i hand och betygade sin lifliga fägnad öfver denna närmare bekantskap med hans tänkesätt och förmåga att sätta det på papper, samt sade sig hafva sett handstylen på förskrifterna i folkskolan vid bruket.

Den prisbelönte var der anställd såsom lärare.

Nu hinner jag ej mera. Helsa som vanligt i hemmet och grannskapet från Din

trogna Anna.Om Vattigdom och ttUhedom*

Bref frän Anna titt Prostinnan.

Nordanström d. 27 Not. 1845.

Min Goda Svägerska!

Nu år jag, God vare lof, åter frisk, men söm Amalie redan sagt eder, har jag ansett mig kanna dröja med detta bref, tills de akademiska skrifter från andra sammanträdet, som vi pä Bergforss fingo löfte om, hunnit hit anlända. De följa ock nu härhos. Deras antal hade denna gång varit 14, men blott dessa blefvo oss meddelade. De behandla, såsom du ser, frågan em fattigdom och rikedom. Ännu åter* står ett sammanträde före julen och Amalie har lof* vat oss dit dertill. De båda vännerna, som på så lång tid icke råkats, funno så mycken tillfredsställelse af detta återseende, att de ångrade sin eftergift för hinderliga omständigheter och vilja nu hålla sig skadeslösa genom att se hvaiandra så ofta som möjligt. Kanske komma baronens hit mot slutet af Januari. Vi få då alla gästrum fulla och fägna oss åt detta hopp.

Läsen nu de akademiska skrifterna i den ordning jag numererat dem, om det så behagar eder:N:o 1.

Hvad är Fattigdom? Hvad är Rikedom?

Vill man blolt bokatafligen besvara dessa frågor, låter det sig lått göras med ett enda ord för hvarje, nemligen dessa:

Rikedom år öfverjläd. — Fattigdom år brist; och detta svar kan omfatta alla de förmögenheter eller gåfvor, vare sig andans eller naturens, hvilka menni-skan vanligen betraktar såsom sin egendom.

Men vill man nårmare utreda och förklara be* greppen derom, och de relativa förhållanden, uti hvih-ka dessa båda: Rikedom och Fattigdom, uppenbara sig, såsom motsatser, finner åtminstone den, som skrifver dessa rader, sig mera villig, att meddela sina tankar deröfver, såsom betraktelser, ån att afgifva ett beståmdt svar. /

Det första en sådan betraktelse visar, år, att dé finnas, likasom glädjen, af mångfaldiga slag och oftast, under vexlande beskaffenhet, båda uti samma persons ego: man kan vara rik på pengar, men fattig på glädje, eller förstånd eller kunskaper, eller samvetsfrid, m. m. eller, hvad kanske värst år: fattig på vilja, att göra det goda, hvartill man genom en eller flera af ofvannämnda gåfvor fått förmåga.Betraktas Rikedom och Fattigdom ander några relativa förhållanden till personligheten, märkes följande:

Rikedom, då dermed menas timliga egodelar, betyder: ett öfverskott af hvad man anses för egen del, eller för de närmaste, som med en sjelf utgöra ett, behöfva; och fattigdom är brist eller otillräcklighet af de medel, som för samma ändamål äro nödvändiga.

Den materiela förmögenhet, som gör en bonde rik, är vanligen liten och otillräcklig uti en adelsmans eller annan ståndspersons hand; och en summa penningar, om hvilken den, som har fallenhet alt för-värfva, skulle säga: ”om jag hade den, alt börjé med, skulle jag blifva rik,” förstöres ofta af slösaren på en dag eller en måltid.

Karl Knutson Bonde brukade säga: ”När jag var herre till Fågelvik, var jag både mäktig och rik; når jag blef Konung i Svea land, blef jag en arm, olyc-kelig man.”

Deremot berättar oss Evangelisterna, Matthews i sitt 12:te och Lucas i det 21 Kap. att, då vår Herre och Frälsare en gång satt uti Jerusalems tempel ”och såg till, aktandes på, huru de rike lade sina gåfvor uti offerkistona — så fick han ock se en fattig en-ka, som lade der två skårfvar in. Och han sade:Sannerliga säger jag eder: Denna fattiga enkan lade mer in, än alla de andre; ty de hafva inlagt, till Guds offer, af det dem till öfverlopps var; men hon hafver af sin fattigdom inlagt allt det hon egde.”

Huru Rikedom icke kan beräknas efter dess ma-teriela qvantitet, se vi äfven derntaf, att en del så-kallade vertdsligt rika till sådan grad ntvidga sina behof, genom omättliga begär, att inga summor förslå till deras fyllnad, och derföre ofta, på visst sätt, erfara fattigdomens trångmål. En annan del af dessa, till utseendet lyckligt lottade och af många afundade, blifva, genom det slöseri, hvarmed de tillfredsställa alla sina lystnader, så till vämjelse mättade, att de slutligen hvarken kunna njuta eller önska, men hafva likväl icke lust att åt andra meddela något mera af sitt öfverflöd, ån det, hvartill de af samhällets lagar, dier fruktan för klander, finna sig tvingade. Dessa äro verkeligen fattigare, ån tiggaren vid deras dörr, ty han har vanligen en förmåga qvar, alt glädjas öf-ver hvarje tillfällig lindring af hans nöd och ser ofta ett ljust hopp vinka från ett tillkommande, som lof-var honom en förändring lik den vi uti de heliga skrifterna låsa, öm rike mannen och Lazarus (Luce 16 Kap.).

Det är således icke penningars eller egodelarsmängd, soni utgör rikedomen, utän deras tillräcklig-het och Öfverflöd, för sina egares verkliga eller inbillade behof, eller rättare: för dessas uppfattning af meningen dermed.

Detta gäller, ock icke blott oift egandet af mate-riela rikedothär*, utan lika mycket de förstå tidsgåfaöi* man Ull odling och nytta erhållit. Använder man dessa, endast till fö iko fran af egna timliga förmåhet, så gör man som den, b vilken nedgrifdé sitt erhålinå pund i jorden, héldre än att derméd bereda sig eñ stege till högre regioner, ty, fattar mån rått sin kaU lelse i tideÄ, så finner man klart, att älfo oss häi-förlänta gåfvor, vare Sig af ändelig eller naturlig beskaffenhet, böra anses och behandlas såsom timliga medel för eviga ändamål.

Detta deras anseende minskar visserligen icke det nit och den trohet, hvarmed en rikedomsinnehafvare, som så tänker, förvaltar åfven jordiska ting och det mest Utlösa af dem: penningen; ty han vet väl, att den är en ganska vigtig och mäktig häfstång för äfven andeliga krafters frambringande ur hvila och slummer Ull lif och verksamhet, enär de lekamliga beHofven kännas först och måste stillas, innan de eviga kunna taga ut sin vida större rätt. Till bevis härpå, skulle man kanna anföra mångfaldiga exempel, hvilka dockMl

för denna krets torde vara öfverflödiga att nämna och för denna stund skulle leda till för stor vidlyftighet.

Om fattigdom och Rikedom betraktas med inskränkning till den individuela njutningen, sä vill jag säga, att Rikedom är: tacksamhet, och Fattigdom dess motsats: ofömöjsamhet. Den tacksamme ockrar i fröjd med hvarje gåfva af Gud och menniskor, dä den ofömöjsamme blott ser efter det som saknas och klagar, högt eller tyst, deröfver. Men älven tacksamheten är ntillräcklig, om den stannar pä egenkärtekens områden, ty endast den kan kallas verkligen rik, som töfstår, att rätt dela med sig åt andre, -— gafvorna må nu vara af andelig eller lekamlig natur.

Min föreställning om, hvad fcikedom är, vilie jag, med äfseende på hvad ofvänföre ät hämndt, uttrycka sä: Den år: en lefvande, sann och verksam vilja, alt, med innerlig tacksamhet mot atl göd gåfvas Gifvare, omsorgsfullt och ändamälsenligt använda hvarje beskärd förmåga, till Guds ära, nästans gagn och egen förkofran.

Den njutning en sådan rikedom skänker, är visserligen icke i denna verld, der allt måste pröfvas, luttras och renas, iri från sårande törnen. Dessa påträffas, dels då denna vilja råkar att öfvefstiga för-mågans glänser; dels di den mötes af hinder eller ovilja från andra, som borde understödja den; men framhärdar den blott och låter sig

ledas i lydnadens och ödmjukhetens välgörande band, så finner den en säker väg till himmelen och har der den ljusa Evighetens gränslösa fält, att, i glädje och frid öfva sig pi!

Att Fattigdom år brist, då Rikedom år öfverflöd, veta vi alla; och den största af all fattigdom år kan«-ske: bristen på en, sådan välgörande vilja, som den ofvannämnda.

Men, det gifves ock en Fattigdom, som gör sa» lig, enligt hvad vi derom läsa i Matthei 5 Kap. 3 v. der det heter: ”Salige äro de andeligen fattige, ty himmelriket hörer dem till.”

Håruti finna vi de båda ifrågavarande motsatserna uppnå samma mål.— Men hvad är då: ”andelig fattigdomV9 Vi tro, att den röjer sig uti förmågan, att se och erkänna det högsta, djupaste och vigtigaste behof: behofvet af Gudomlig hjelp i a//f, och fullt beroende af något högre och varaktigare, än allt hvad jorden bär.

Den, som detta inser, och villigt emottager allt hvad honom från ofvan erbjudes, det må vara glädje eller sorg, öfverflöd eller brist, af hvad slag som helst,samt låter h varje känsla af behof leda sig, att i Gads uppenbarade Ords kunskap och efterlefnad* söka näring för sitt eviga lif; den erfar visserligen denna andeliga fattigdom och dess saliggörande följder. Bland dessa må här blott nämnas: den glada känsla, hvar* med en sådan andeligen fattig, nti hvarje god och nyttig handling, som han lyckats att utföra, finner sig vara endast ett redskap nti en allsmägtig hand och fröjdas öfver, att till sådant icke vara befunnen ovärdig. Han hänvisar ock all den tacksamhet, han möjligen af menniskor kan få skörda, till ett offer åt Den, fivars årender han, som en ringa tjenare uträttat; och der hans välmening lönas med otack, anser han den, som hyser sådana känslor och begrepp, att de dertill förleda, mer beklagansvärd än den, som derför synes vara ett föremål.

Så förbindas och förmälas Rikedom och Fattigdom som solljuset med jorden, hos samma individ, till samma resultat: Guds ära, nästans gagn och egen, evigt stigande förkofran!

N:o 2.

Hvad är Rikedom? Det vet jag icke.Hvad är ¡Fattigdom?

Det vet jag icke heller.

Och det år alldeles Inte underligt, ty jag har ej, efter min åsigt derutaf, erfarit någondera. Eller kan inan knilla en menniska rik, om hon har 3R:drR:gs? — Det råcker ju icke en gång till att köpa sig en karriol, en liten häst att dra den, och en valp ”åt den bästa fågelhuridsrace i Europa!1 11’

Hen å en ähhan sida: kan jag kalläs fattig? — Nej! jag är ju rikare än — mången — t. ex. en vän jag här, äger na ej mer ån 18 sk., efter sitt ohejde-liga begftr att fara på bröllop.

Men sel om jäg ändå vore stenrik (hvftket icke skuUe vara så oäfvet) sé då, mitt herrskap! sknlle jag skrifva den äldra längsta Pris-skrift som nånsin sågs ibland

Htiglärda Academiens handlingar.

1 N:o 3.

Om Rikedom och Fattigdom.

’ "Fattigdom och Rikedom gif mig icke;

men lät mig mitt dagliga uppehälle njuta.*'

Rikedom är visserligen en stor Guds gåfva. Icke allenast kan den rike få alla sina behof och önsknin-gar uppfyllda, och njuta detta lifvets goda, utan att småaktiga omsorger för hans bergning hindra hQnom att i frihet egna sig åt de vårf, soro med, hans böjelser öfyerensstämma; utan honom blef ock anför-trodt att vara Guds skaffa re här på jorden.

Att sprida glädje och belåtenhet i den krets, hvaii han sjelf lefver och verkar — i eländets hyddor hugsyalelse — se der den uppgift, sopa är honom gifven att lösa, och som bör för honom kunna blifva en källa till djup och sann tillfredsställelse» Men hvgdan kommer det att så få rike ändå äro rätt lycklige? Det timliga goda synes snarare

för mängden ajf dem, som deraf äro i besittning, vara en tillökning i detta usla, lifs bördor, och man ser exempel på per-spner, som, fattige och obemärkte, lefvat ett lyckligt lif, tills en oförmodad Rikedom gjort deras olycka. De misstaga sig på medlet och anse det som ändamål; i den timliga Rikedomen ligger en stark näring för fåfängan; den alstrar lätt tusende onyttiga och skadliga omsorger, hvilka förqväfva det himmelska utsädet oyfisäpka själen i förgätenhet af det enda nödvändiga. Skriften visar oss i flera bilder huru lätt timliga egodelar kunna blifva förderflige för dess in-nehafvare, och uttrycket: ”Det är lättare för en kamel att gå igenom ett nålsöga, än för en Rik att gå in iGads rike,” påpekar hvilka ofantliga frestelser den har att besegra, som af Försynen blifvit begåfvajd med Rikedom af denna verldens goda.

Af annan art, men icke mindre svära, äro de _ faror, som omhvärfva armodets barn. Huru lfttt uppväxa ej i den fattiges och ringes bröst känslor af hätsk-het och afund mot lyckligare lottade medmenniskor, känslor, hvilka hos dem qvåfva det goda frö, som hos hvarje menniska är nedlagdt. Ofta leda armodet och behofvet till alla slags brott. Se en fattig, nedtryckt af sjukdomens och bekymrens börda, ökad af den tanken, att han sjelf vållat sin nöd, sjelf orsakat att han ej kan känna någon glädje af sitt lif, att han gått ' miste om anseende och aktning hos sina medmenniskor. Finnes någon armare varelse? Hvad har han att göra? — Lida, förtvifla och dö?

Dock så olycklig bör ingen vara, sedan Evangelii milda ljus strålar öfver jorden. Skriftens ord: ”Salige äro de andeligen fattige” visa att ju mera menniskan afkläder all sjelfrättfärdighet, ju mera rik är hon inför Gud. Den mägtigaste Rike kan vara helt arm, om han försummar att tillegna sig denna Rikedom, och den uslaste fattige är Rik, om han samlar sig en skatt i himmelen, den hvarken rost eller mal kunna förderfva.N;o 4.

Fattigdom,— hvad Ir det mer Än en brist på kårlek bara? — Hvarje Egoist jag ser,

Anser jag att fattig vara. —

Allt till sig hänförer blott Egoisten, ej till andra;

Dock ej nöjd med egen lott Tror sig jemnt på törnen vandra.

Nog han tänker sig ha gjort,

Då han vårdat sig om sina, Stänger noga till sin port Då som hårdast stormar hvina.

Spindeln lik, han sitter der I sin väf, så trygg derinne — Torkar bort, om ingen år Som kan friska upp hans sinne.

Han är fattig, vore ock Hans, så guld, som makt och ära, Ty hvad är allt detta dock,

Mot hvad vi i hjertat bära?m

Jag med rikedom förstår, Kärleken som allting helar,

Som till himlens höjder går,

Och sitt ljus åt jorden delar.

Lik den kraft som strömmar ner Ifrån sol, på himlens fäste,

Så den värma kärlek ger,

Sprider fröjd i hvarje näste.

Rik är den som mycket gör Af det lilla, och åt nöden Räcker hjelpsam hand som för Upp till lifvet ifrån döden.

Fattig kan då ingen vara Som ej köld i hjertat bär,

Jordisk rikedom må fara,

Själens endast sanning är.

N:o 5*

Hvad är Rikedom?

Rikedom, är föreningen med God, hvarifrån kommer välsignelse och förnöjsamhet och tall visshet om

HansHans bistånd; kärlek till pligtefaar uppfyllande af all föftnåga; cferaf tillfredsställelse ock frid. Blott derati ligger Rikedbm : att i Gud äga sitt högsta!, sitt allt.

Hvad är Fattigdom ?

Fattigdom är endast frånvaron från God. Om än alla verldens skatter ägdes, om än ömma band faste oss vid lifvet, så blir hjertat ntan frid, ntan förnöjsamhet, tomt och fattigt, irrande och sökande i verlden det, som den ej kan gifva.

N:o 6«

Fattigdom och Rikedom.

Bref från Stina T. till Brita D.

Goda Brita 1

Jag tyckte bra mycket om alt få bref från dig; först, emedan da är en så god vän —- och sedan, för -att da berättar mig äfventyr, på hvilka jag alltid är nyfiken. Na vore allting bra, om jag knnde skicka dig äfventyr igen; men här på Vidåh lefver man så stilla, den ena dagen är deh andra lik, och det förhåller sig som annars i verlden, att når det år som bäst, talar män minst derom. Derför vet jäg ej annat råd, än att jag förtäljer dig en liten historia se-* Del. ' 8dan i somras. Om jag ej mins smådetaljerna precist, si händer det att Stinas penna broderar, och det förlåter väl Brita, som sjelf ej är främmande för denna konst.

Håradshöfding von Bris och hans Frn, hos hvilka jag na varit sedan i vintras, är det bästa och hederligaste folk man kan tänka sig. Hon är hjertat och han är hufvudet; dessa två verka mäktigt och ljuft på hvarandra, och man vet ej, huru de skulle kunna vara åtskils. Hon är rik och af en förnäm slägt, således har hon nu till det yttre ingått i måttligare villkor, men det kan ej märkas i deras förhållande. Godheten är det öfvervägande hos henne; derföre synes det vara henne ett behof, att ständigt vädja till hans klara och lugna förstånd, och der få en auktoritet för allt hvad hon tycker eller ämnar. Hon är en mor, för alla dem som omgifva henne; han gör gagn åt samhället och sina underhafvande.

Ehuru Fru Amalia är en så förnäm och präktig fru, %är hon likväl på rätt vänlig och förtrolig fot med Stina, som ofta har den äran att vara ställets hofpoet och äfven hofnarr. Detta är en lefvande tillämpning af ordspråket: i nödfall nyttjas träben — och den fattiga Stina märker nu, att hon ej har kommit i veri-den onödigtvis.Fru Amalia har en bror, som är baron och kallas Reginald. Med denna herre är det ett besynnerligt förhållande.. Hans föräldrar, ett rikt och mäktigt herrskap, hade tre barn, . af ' hvilkå äldsta sonen och dottren voro vackra, qvicka och lofvade mycket. De slösade der före allt denna verldens goda på dem; men den yngste, Reginald, hvilken de ansågo för ett dum-hnfvud, lemnade de derhän; han iick blott smulor af de kunskaper, som hans äldre bror inhemtade, och för öfrigt var han sin mesta tid hos tjenstfolket och i stallet. Den äldre brödren, på hvilken så mycket hade blifvit offradt, kom på orätta vägar och är nu utomlands. Systern var i flera år borta från hemmet, hos en slågtinge i Stockholm, som hade en dotter jemnårig med henne, tillsammans med hvilken hon öfvade sina talanger; detta var ett godt och förträffligt hus, och hon blef der bättre bildad än hemma. Men hade hon varit mera tillsammans med sin bror, så kanske hon kunde ha verkat något fördelaktigt på honom. Nu förblef han okunnig, och skulle måhända blifvit förderfvad, om ej hans naturliga anlag, ‚som voro goda och ädla, hade hindrat honom derifrån. Men han har ej blifvit någonting; och i somras började man tro att han skulle göra som studenten,

8*som, i frågan om valet af stånd, föredrog det heliga äkta ståndet.

Reginalds föräldrar åro nyss döda; han ser sig vara disponent af en stor förmögenhet, när han inom ett par år blir myndig. Han hade ej ännn betänkt bästa sättet att använda den; han fägnade sig till en början af att kunna förskaffa sig de magnifikaste ve-star och en oöfverträfflig paletå.

När Reginald i våras kom till Vidån, blef det ett ntomordentligt våsen i huset Han hade kusk och lakej, kalesch och spann; det var ett ryktande, en fejning, en borstning och passning från morgon till qvåll, af alla den värde

Reginalds effekter, så väl för hans ekipage som hans person. Han konsumerade eau de cologne som vatten (n. b. till utvertes bruk), och når han inträdde, blef det inom få minuter — jag vågar säga — en stank af maccassarolja och pa-scholi. Som han ej sjelf var närvarande i hufvudsta-den #för att profva alla de nya plagg, med hvilka han ökade sin garderob, var det en oupphörlig inquietude, ett beständigt fram- och återskickande med ångbä-tarna, innan de, efter oändliga ändringar, blefvo lagom. På hvarje persedel skulle han ha en splitter ny, ändamålsenlig inrättning; och som h^n hade ovanliga mekaniska anlag, varierades detta i oändlighet; hannedlade otroligi stadium på de gagnlösaste ting. Allt detta hråk utgick nu från ett väsende, det mildaste, välvilligaste och fogligaste man kan tänka sig — endast af brist på riktning.

Roligt hade Reginald jast icke, åtminstone i början. Häradshöfdingfen gjorde smått spektakel af all hans prakt; Amalia var litet- generad af att hennes irar generade; väderleken var ofta regnig, lektor hade Reginald ej vant sig vad, hans mtisikaliska förråd inskränkte sig till fågeln få grenen, den han stönade fram med rätt melankolisk ton — och snickarehandt-verket, i hvilket han* genom éget tilltag, blifvit särdeles skicklig, ansåg han nu mindre propert* sedan faan blifvit så ytterst elegant

Men småningom grydde ett nytt ljns hos honom. Under det välgörande inflytandet af dessa förträffliga raenniskors umgänge, vaknade snart en längtan efter någonting bättre. Totalt utan kunskaper var han alldeles icke (han fiek de första grunderna af sin brors informator) men det var egentligen utvecklingen, som hade blifvit försummad; det lefvande interessét hade kommit i dvala, eller blifvit vändt till lumpna ting.

Mathilda Von Bris, Häradshöfdingens brorsdotter, en 17-årig flicka, kom hit och var här en tid i sommar. Hon är vacker och glad som en solstråle, ri-der snperbt, sjunger som en näktergal och dansar som Taglioni. Hon gjorde vårt tysta hvärdagslag till en jnbelperiod af glädje och förtjusning — och Reginald begynte i hennes närvaro älska att lefva. Mathilda har tillika fått en grundlig uppfostran och inre bildning ; hon söker med ren håg det sanna allvaret och det djupa värdet. — Reginald kände, att han var * henne underlägsen. Hon var hjertligen vänlig emot - honom, men sade oskrymtadt ut sitt klander, när hon ogillade honom; kraft och ambition började vakna hos Reginald.

Under denna tid beslöt mitt husbondfolk, att verkställa en resplan, som länge hade varit påtänkt. Fru Amalia hade aldrig sett det vackra Kinnekulle och Häradshöfdingep, för hvilken denna ort var mycket kär, ville i hennes sällskap der tillbringa ett par veckor — han ansåg detta så godt som en brunns-séjour. Han beställde på förhand rnm på ett värdshus, beläget på sjelfva kullen; och vi lagade oss till att draga dit med vår stora familj — Reginalds hela tross inberäknad.

Om aftonen före vår afresa, hade vi ganska brådt-om, hvar och en på sitt håll; Häradshöfdingen att ordna åtskilligt i den yttre, och Amalia i den inre hushållningen, för en så lång frånvaro — jag, att lagatill matsäcken, och Mathilda, att göra sig en liten sommarkråka. Då stannade en schäs vid porten, och i den satt en mansperson, som hade trädt in hufvu-det i sitt hattfodral. Fru Amalia behöfde ej länge gissa, för att förstå hvem denna figur var; hon sprang ut och välkomnade hjertligt sin svåger, som hette Niklas von Bris och var Kongl. Sekter. Han hoppade ur schäsen som en hvirfvelvind, kysste sin svägerskas hand, ropade: ”god dag Fröken Stina!” till mig som han aldrig råkat förr, och vi voro genast så bekanta som om vi hade sett hvarandra i all-vår dag. Han var en liten mager karl, med slappa, men rörliga anletsdrag, små runda bruna ögon och en utmärkt vacker peruk. Han talade mycket fort och slarfvigt; Håradshöfdingen liknade en gång hans meningar vid ägg, som blifva skakade på en skrammelvagn och komma trasiga fram. Bland hans dygder räknas, att han var vänlig och uppmärksam mot alla, äfven mot obetydliga och fula fruntimmer; att han gerna bevisade tjenster, om de ej förorsakhde honom mycket besvär; att han aldrig blef stött, och att man kunde sticka in honom i en skrubb, utan att han klagade deröfver. Han fann ett särdeles nöje uti att göra spektakel af sig sjelf, och trodde sig just försona sitt slarf, genom att han beständigt erkände det sjelf ochgycklade deröfver. Han underrättade oss, att La vaters ' Physiogaomik af en odvgHng precist träffade in J>å honom* Så blef han så van att anse sig Gir en stackare, att denna föreställning alldeles förlorade sin läsa för honom.

Det beslöts genast, att han skalle följa med på vår färd. Vi hade två sinå eleganta kalescber och an Hol&teinare.

— Härad&höfdingen och hans fira åkte först, Reginald körde för JMsthjlda, men i Holsfeinaren satt Rongl. JSekterp med aU förnöjelse i mitt sällskap inb lät Reginalds betjent, som satt bakom oss, köra. J4ngst jbort i vår vagn befann© sig Reginalds jagt-hondar. Rongh Sekler* pratade alldeles rysligt, och när jag en gång vände mig åt hnnom och frågade: ”livad sadn Kongf. Sektern?” så besvpf bad seåg att ej kalla honom så; han hatte Niklas Bris, och benämndes af välsinnade personer endast Nota Rene* Detta hutar min möda na på hösten, då jag blott bo-höfyer skrifva honom lör N. B. till dig* Häradsböf-diagea kallar jag, för korthetens skoll, heldst pan Bris.

, Af den starka rörelsen i längorna blef N, B. bnngrig, och begyote gräfva i den stora krioglepåsea som fanas i vagnen; men ej nog dermed, ban gaf tvenne kringlor åt en gris, emedan, som han påstod, detta var enligt hans principer om ståndscirkulationen.m

• Då vi nalkades Enebacken, närmaste gästgif var gården till Kinnekulle, uppehöllo sig Häradshöfdingens något vid en bondgård, för att underrätta sig om ett rån, som nyligen hade blifvit föröfvadt der i grannskapet. N. B. hoppade då nr Holsteinarn och skyndade sig, tvert öfver ett gärde, till Enebacken. När vi anlände dit, kom N. B. ut emot oss i gästgifvarens skinnpels och en stor blånperuk på hufvudet. Sitt ansigte förställde han så, att endast Häradshöfdingen, som var van vid skälmar, kunde känna igen honom. Han agerade gästgifvare, anmälde sig som en gammal bekant till herrskapet,' beklagade sin envisa frossa, som nödgade honom au behålla pelsen midt i sommaren, frågade om Fröken Malhilda inte var bortlofvad ännu och trugade oss ändtligen att komma in och smaka på hans filbunkar. Han var verkligen bekant med den rätta gästgifvaren och hade gått i samråd med denne. Nu var der uppdukadt med öl, kalfstek, filbunke och andra kräsligheter; som bröd fattades, smög han sig ut efter kringlepåsen, tömde den på ett fat och försäkrade att han, gästgifvare i Enebacken, hade patent på dessa öfvernaturliga kringlor. När vi skulle fara, och den .verkliga gästgifvaren begärde betalning, svarade N. B. med den näsvisaste förvåning: ”är du befängd? du har ju bjudit oss på kalas!” Och när denarma mannen påstod sin rätt, ropade N. B., pekande • på Reginald: ”tala vid unga Baronen, han sitter i pengar öfver öronen, och vet sig ingen råd för allt sitt mynt!” — Reginald betalade verkligen, ty han var för godsint att neka; men von Bris förmanade sin bror allvarligt, att afstå från sådana företag. Saken yar den, att N. B. hade visst en ofantlig plånbok, men aldrig någonting uti den.

Efter sin brors tillrättavisning, föll N. B. i distraktioner och sade ingenting, men fördröjde vår fart derigenom, att han narrade Reginalds hundar att hoppa ur vagnen och anfalla hvarje gås, som kom fräsande emot oss på landsvägen. När vi då blefvo långt éfter, stannade den främsta vagnen, och Fru Amalia undrade hvar gång, om någon olycka hade händt?

På ett ställe öppnades en grind för oss af en ung bonde; N. B. ropade till honom: ”god dag, kära Lars!”

— han sade god dag igen med förvånad uppsyn. ”Bästa Lars,” fortfor N. B. och höll inne hästarna, ”jag kommer ifrån tinget och har hört svåra saker om dig”

— (Lars lyssnade med spändt interesse) — ”jo, ser du Lars, din granne, den der grälige — hvad är det han heter nu igen?”

”Anders Månsson,” svarade Lars med förtrytelse.,"Jast Anders, har anklagat dig, för att da har gett hans ena ko in, så att hon inte kan stå på bena."

"Det vore sjutton!” sade Lars förfårad.

”Skynda dig bara, Lars!” ropade N. B., ”der framme åker Landshöfdingen, han kan bjelpa dig — spring, skynda dig, och skrik: ^vänta, nådig herr Lands-höfdingeP så hör han genast.”

Lars, som var en rask och liflig karl, följde straxt rådet; von Bris trodde att han ropade nådig Härads-höjdingen, och höll derför inne hästarna. ”Ödmjukast, nådig Landshöfdingen,” sade Lars, ”den der herrn säger, att Anders Månsson har stämt mig för kona, men jag skulle ödmjukast säga att, si, det år lögn.”

Denna Lars’s beskyllning gällde Anders Månsson, fastän det ej lät så. Von Bris, som sjelf var road af upptåg, gjorde sig med möda allvarsam, i det han sade till Lars: ”min /vän, var du utan fruktan; den der herrn far omkring

och ställer till gräl, men han kommer snart på tornet, det kan du trösta dig med.”

N. B. satt i Holsteinarn och såg ut som visste han ej af det ringaste; han hade en min af det djupaste allvar och menlöshet. När Lars gick sin väg förundrad och missnöjd, nickade N. B. helt förtroligtit honom, som om de hade akiljts it i all vänskap. Derpå tog han tömmarna och började köra och klat-scha, sa att det genljöd i skogen. När jag då rätt högtidligt förehöll honom hans öfverdåd, låtsade han gråta och torkade sina ögon på pisksnärten.

Men nu hör jag, att Brita ej vill veta mer om N. B. på en stund.

Vi färdades långsamt uppåt Kinnekulle. Temli-gen sent kommo vi fram till värdshuset. N&r värden fick se hela vår skara, . blef han alldeles perturberad» Men Häradshöfdingen, som har stort esprit d’arrangement, stufvade in oss och våra saker med sådan skicklighet i det trånga värdshuset, att det såg helt tillräckligt ut.

Som jag ej år någon landskapsmålerska, öfvergif-ver jag att beskrifva det sköna Kinnekulles fägring; du år nog ändå underrättad derom. Dagen efter vår ankomst besökte vi några af dess herrgårdar, och sedan vi länge beundrat Mörkeklef, återvände vi till ängen som omgifver denna klippas fot, för att der hvila ut en stund, efter våra vandringar.

Då hörde vi ljudet af en violin i närheten; det var toner, så melankoliska och så rena, att de fängslade örat och trängde till hjertat. Vi voro nu helt vakna för alla händelser och äfventyr, och ställde vårkosa åt det håll, hvarifrån niosiken kom. I skuggan af några höga buskar af lind och hassel, sätten gammal fattig och blind spelman med sin fiol. Bredvid honom stod en ung vacker gosse, med det egna, abstrakta och likväl nyfikna uttryck i sitt ansigte, som vanligtvis karakteriserar döfstumma. Den gamle var i ett utarmadt tillstånd, bans kläder skylde honom knappt — och det magra fårade ansigtet förrådde ett helt lif af lidande. Ålder och sorg syntes hafva uttömt hans krafter; på hans drag hade döden nästan tiyckt sin stämpel. Men de förrådde ej ensamt jem-mer; en finre styrka, en djup résignation talade ur hans ädla, lugnt melankoliska uppsyn.

Då vi nalkades, syntes den döfstumme meddela sig åt gubben, genom att vidröra hans axlar, händer och hufvud. Den gamle vände hufvudet sakta och allvarsamt åt det håll derifrån vi komrao, och når Fru Amalia med sin milda, melodiska röst tilltalade honom, syntes hans ansigte uppklarna. Han svarade redigt och .klokt på våra frågor, och vi samtalade länge med honom. Bland annat berättade han, att han gått med i Tyska kriget som soldat, der förlorat sin syn och legat sjuk i elände binder många år. Efter sitt tillfrisknande gick han ännu i mångfaldiga år omkring i Tyskland och tiggde; hans fiol blef kär förmånga. Slutligen fattade honom en oöfvervinnerlig hemlängtan; han ville dö i Sverige. Han begaf sig då på vandring till fäderneslandet, åtföljd af denna unga gosse; de uppehöllo sig genom tiggande och musik. När han återkom till sin hemort, fann han allting förändradt; hans hustru var död, hans ringa jordlott fallen i främmande händer och han sjelf glömd. Han hade trott sig äga ett barn, som blifvit födt några månader sedan han lemnade hemmet — men derom fick kan föga eller ingen upplysning.

Det var på våra enträgna frågor, som han gaP dessa och flera meddelanden; han gjorde dem utan bitterhet. Amalia bad honom spela något och det syntes vara honom kärt; han sjöng åfven dertill. Åren hade brutit hans röst, men den ägde en själ af djup och kraftig känsla, som hade öfverlefvat klangen.

Blinda mannens visa.

Jag byggde mig ett bo uti villande skog,

Och fäste mig den -dyraste maka;

Men snart med stora hären till kriget jag drog,

Der de mordiska eldarna spraka;

I heta striden miste jag mina ögons ljus;

Men när jag kom hem, var hyddan min i grus,

Och trognaste vännen låg i jorden.Du fattiga yngling, hvi har du sorgse håg?

Hvi trampar du så tungt nppå vägen?

Jag minnes väl den dagen, som du jag solen såg, Den dagen är nu en fjerran sägen!

Då var jag helt rik af Guds härliga ljus;

Men natten, han kom med hvinande brus —

Nu öfver mig hänga hans vingar.

Som du jag hade armar, kraftiga nog,

Jag ville gerna prufva deras sena;

Men Gud deras öfverste, synen slog —

Se'n hade de ingen mer att tjena.

Den stårke man som bar lyckan med knot,

Nu trefvar han omkring med stapplande, fot,

Oéh har ej ett hem på hela jorden.

/

Jag frågar väl hvar vår, om han bäddar min graf , Och hösten, den kulna, jag ock spörjer. ‘

Hvi tar ej Herren lifvet, som Han så nådigt gaf, Från den gamle, som ingen mera sörjer?

Men våren, han sjunger lika gladligt som förr,

Och hösten bär sin lia förbi min dörr —

De hafva väl förgätit den gamle.

Men sitter jag på stenen en sommarqväll,

Och på Herrens stora höghet jag tänker —När fåglarna de höja sin röst så glad och gått,

Och aftonsolen varmt på mig blänker:

Då är jag ej så fattig, då har jag tröst och fred,

Då komma Guds englar uti mitt sinne ned,

Och jag säger: ”åra sk^ Herran!”

Snart kommer väl den dag, då min arm faller ner, Och dessa spända strängar alla brista;

Då går den varma solen mig sista gången ner,

Och lilla fågeln sjunger visan sista;

Då bädda de min kropp i den stilla gröna jord, \ Men jag blifver väckt af Guds härliga ord —»

Då får jag väl igen dem. jag har älskat.

Under gubbens sång blef jag varse en främmande man, som långsamt närmade sig och stannade i skuggan af träden. Han syntes med liflig uppmärksamhet lyssna på den blindes ord; hans bleka och starkt markerade drag uttryckte en djup sinnesrörelse. Han hade mörkt hår och ett fint, allvarsamt ansigte; hans iigur, fastän under medelmåttan, var ovanligt ådel; ehuru smärt, förrådde den athletisk styrka. v

Sedan vi hade lemnat gubben våra gåfvor och samtalat ännu en stund med honom, bröto vi upp; den främmande, som emedlertid hade slagit en rund omkring ängen, återvände till den gamle, då vi hadegått och satte sig vid hans sida. Regtnald anmärkte, blickande efter sig på den främmande, att han hade uniformsmössa; Häiradshöfdingen svarade då att han visste ganska väl hvem mannen var, han hette Ernst L— och. var löjtnant

vid —s regemente. Han var utmärkt för sin duglighet, sin sparsamhet och sin stadga; för öfrigt var han föga närmare ¿änd, till och med af kamrater.

"Det vore roligt om vi kunde få denna klenod saed i vår karavan," sade Amalia, och Mathiftda tycktes mena detsamma.

Dagen derpå företogo vi en promenad till hög-kollen, sjelfva pannan af berget, sknggad af grånande barrskog. Fru Amalia, som annars år temligen klen, sträfvade med friskt mod uppför de branta backarna, oCh när hon hade hunnit målet, betraktade hon den glada utsigten med tårar af hänryckning. Mathilda, som har mycket sinne för det pittoreska, fann Kinne-kuUe alltför precis och städad; hon klagade öfver brist på öfverraskande vyer och grupperingar. Häradshöf-dingen motsade henne; Kinnekulle var hans ögonsten. Reginald hoppades att här skulle vara god jagtmark; men N. B. klagade öfver en olidlig värk i sina knän och önskade att vara Carl den trettondes drottning,' emedan man då skulle ha burit honom uppför berget i en ländstol.

Vi slogo oss ned framför en brant, der otaliga buskar växte mellan stenarna, och hela djupet fram-för oss såg ut som groteska grenar af ett enda ofantligt träd. Der qvittrade hundratals fåglar, surrande bin hvimlade der, för att hemta honing från de blommande lind- och hasselbnskarna. Det var den skönaste morgon; en sval flägt kom från den lugna We-nern, som utbredde sin vida yta för våra ögon. Det år ibland, som man känner sig så obeskrifligt väl, så innerst glad — detta kan äfven ske i mulet väder och ensamhet, huru mycket mer, när jord och himmel bjuda en sin fröjd!

Bäst man satt der och samtalade, hördes ett rasslande i buskarna nedanför branten, och hundarna, som Reginald hade med sig, satte af dit med häftigt skällande. Reginald skyndade fram och skulle se efter om det var en hare; då stack ett manligt hufvud upp öfver klippan. Det var Löjtnant Ernst L— som hade valt denna halsbrytande väg; hundarna rusade på honom och ryckte och beto i hans kläder; han värjde sig med slag och sparkningar, och stod med ett språng inom vårt område. Den vänlige Reginald gjorde många ursäkter för sina hundar, och Löjtnanten svarade korrt,att ingen skada hade skett. Han helsade med en flyktig och teraligen förnäm blick på oss, och var i begrepp att aflägsna sig, då Reginald enträget följde honom, kallade honom Löjtnant L— och bad honom dröja en stund hos oss, som han presenterade för Löjtnanten. Denne klarnade då synbart, nalkades Häradshöfdingen som han igenkände, och gjorde med ett gladt och vinnande leende, ursäkt för det oväsen, han förorsakat. Vi fingo snart veta, att han var stadd på en botanisk utflygt och hade gått hit från en prest-gård, belägen ett par mil härifrån. Då Amalia frågade honom, hvarföre han hade valt den svåra vägen uppför branten, svarade han lakoniskt: ”det roade mig.” — Men jag märkte med hemlig ängslan, att hundarna hade gjort en ganska synbar åverkan på hans högra rockskört, och jag slår vad att han sjelf hade märkt det och ej var tifcgilltig derför.

Han blef snart bekant med oss alla och stannade i vårt sällskap hela dagen. Han syntes isynnerhet gerna tala med Häradshöfdingen; Reginald fattade ett lifligt tycke för honom. Bekantskapen gick så fort framåt, under dessa fria och glada stunder; Löjtnant Ernst hade en djup känsla för naturens skönhet — han plägade nfta vistas helt ensam ute i skogar och fält. Han syntes rörd öfver den öppna hjertlighet *hvarmed han nn möttes; mer och mer gaf den öm* tåliga stolthet vika, för hvilken han var känd, och •om var ett af grnnddragen i hans karakter.

Han kom snart till oss alla dagar och vi hade förtroliga samtal, lifliga diskussioner, och åndtligen musik och sång; alla herrarna hade röst och isynnerhet Löjtnant Ernst en ypperlig bas. Von Bris år nft-stan virtuos på flöjt. — Löjtnant Ernst berättade väl; han hade ett genomträngande förstånd, ett kolossalt minne och en tiflig fantasi; hos honom förenades skarpsinnighet med en djup pietet, som ej uttalades, men likasom helgade och renade hans allmänna åsigtet*.

Baron Aegånald tycktes hafva beslutit att välja denne Löjtnant Ernst till sitt ideal. Med all stn rikedom kände han sig som en nolla, bredvid denne., som var fattig och faderiös; han böjde sig som en slaf, för detta fria och kraftiga väsende. I början blandade sig nöjet och beundran med en viss oro — han fruktade att Ernst skulle göra för mycken effekt hos en viss dame — men till hans förvåning, tycktes Ernst knappt märka hennes skönhet, utan bemötte henne med samma otvungna och likgilltiga sätt, som oss andra; han talade mest med herrar. Mathilda tyckte ibland, att denna tranquilité gick nog långt — men hon förlåt honom.Ernst hade ber&ttat för Reginald, att

det fanns en uhyre mängd rapphöns i vestra trakten af Kinne* kalle. Detta var en fröjdepost, och Reginald beslöt att jaga ett par dagar, i sällskap med Ernst som äf* ven var god skytt* Reginald hade flera gånger bedt Löjtnanten begagna sig af hans hästar, men Ernst vidblef obevekligt att gå; och om morgonen, då de skalle hegifva sig till den en mil aflägsna jagtmarken* hade Ernst redan hannit dit innan Baronen var va* ken. Han var nästan alltid försvunnen vid våra mål* tider, och när han återkom, hade han ofta varit så långt borta, att det gränsade till trolleti, och Mäthilda tvekade, om hon skalle kalla honom Zanoni eller Faust. Men Ernst var i besittning af den trolldom, som heter — viljans makt.

Under de två herrarnas frånvaro gjorde vi öfriga många utflygter till de vackra herrgårdarna, genom-ströfvade de förtjusande ängarna, och hade både nöje oeh bekymmer af den stackars N. B. som försäkrade att han ej skulle öfVerlefva sådana fatiger. När vi besågo en skön trädgård, lade hän sig i gräset att sofva; ropade vi och sökte efter honom, så kom han framrusande och skrek — och när von Bris då läxade upp honom, började han tatla så sakta, att ingen menniska kunde höra hvad lian sade.När Reginald och Ernst kommo igen, hade de skjutit en mängd rapphöns, Reginald var vid ett briljant lynne; han hade blifvit så npplifvad af Ernst, att man knappt kände igen honom, och de kunde ej vara åtskilda i två minuter — oss andra till en liten harm.

Reginald berättade, alt de hade en eftermiddag blifvit inbjudna till B—, en herrgård i H-s församling. Medan Reginald der hvilade ut efter jagten, hade Ernst företagit den bagatellen, att vandra till den ofvannämnda prestgården, dit han hade en mils väg. Midt i natten återkom han och morgonen der-* på gingo de åter ut att jaga. Att den der prestgården hade för Ernst ett mystiskt interesse, derom var Reginald orubbligt öfvertygad, han trodde att den som ej blef förtjust i Mathilda, måtte vara det i någon annan förut. Denna gången,hade han ej så orätt.

En dag då Löjtnant Ernst hade kommit till oss på morgonen, blef vädret regnigt och vi måste hålla oss inne. Man sjöng, berättade historier, drack en mängd kaffe och thér och tillgrep alla de vanliga utvägarna i regnväder, men fåfängt — en ohjelplig duf-venhet hade bemäktigat sig oss. Slutligen kom ungdomen öfverens att spela en charade en action. N. B. tillvä^abringade en affisch af en 18-skilling, på hvil-kens baksida han skref med gästgifvarens penna ochplumpade betydligt. Gbaraden betydde Fattigdom, och utfördes med eu så fullkomlig parodi af all rimlighet, att den uppväckte allmän munterhet.

”Jag känner igen min brors fabrik,” sade Hä-radshöfdingen leende.

”Jag står i Vidsträckt förbindelse till denne herre,” svarade N. B. och bugade sig för Ernst.

”1 anledning af fattigdom,” återtog Häradsböfdin-gen, ”under de sednaste dagarna har ofta bilden före-sväfvat mig af den fattiga blinda gubben, som hade genomgått så hårda öden.” «

”Jag har också mycket tänkt på honom,” sade Amalia. Blind och bräcklig, utan kläder och uppehälle, ägde han slutligen till sin enda vän och följeslagare en döfstum; nästan den enda organ som var , honom qvar till njutning och tröst, hörseln, skulle ej hugnas af en Yäns milda tilltal.”

”Vi kunna dock sällan,” svarade Häradsböfdin-gen, ”af samlade sorgliga fakta få ett sannt begrepp om hvars och ens fattigdom eller olycka. När den förra bäres med det lugn och undergifvenhet, som vi funno hos denne gubbe, när den utvecklar en enkel storhet, en själens energi, som gör personligheten hög och älskvärd; så kallar jag ej detta fattigdom, i dess bittraste bemärkelse. Mig förekom denna gubbe rik,

m

när han med så tröstftilft mod kunde såga: ”ära ske Herran !”

”Ni ser äfven de jordiska förhållandena,” sade Ernst, ”nr en andlig synpunkt, och grundar det materiella områdets betydelse på själens herradöme. Efter denna åsigt skulle mången gång ägandet af jordiska fördelar innebära fattigdom, i följd af den ägan-des vanmakt, och likasom underliggande för det materiellas tyngd.”

”Men hvad säger, herrskapet om det fattigstnhjo-net, som besVäras af denna vanmakt, utan att äga en styfver?” ropade N.B. i det han vände ut och inpå sin plånbok, ”Jag kallar fattigdomen otur! — jag är nu inskrifVen i flera

verk i Stockholm; för mina kamrater går det med fulla segel — för mig kräfta-gången, å la repslagare, eller på svenska, baklänges. Jag kommer alltid till staden en vecka sednare än jag borde — för att få ljuspengar! Andra få förtroendesysslor, några användas vid riksdagen, en får en lysande kondition, somliga förtjena som kom missionärer — mig snäser man, eller afspisar mig med vackra ord. Skall jag uträtta kommissioner,, så har det angelägnaste farit mig ur hnfvudet, eller jag köper för dyrt, eller jag tappar pengarna — och når saken an-

lån-länder till bestämd ort, så har ägaren redan försett sig. Bjuder man mig till julafton, så somnar jag kl. 2 på eftermiddagen, och har den oturen, att sofra till juldagsmorgon; friar jag, så blir fadren stött, för att jag ej har frågat honom först, och bedömmer mig ensidigt af den omständigheten, att jag anländer till stället med en omaka botfor. Huru skall detta sluta? jag reser till Afrika— eller skjuter mig för patinan?*

”Det sednare vore mera radikalt,” sade Härads-höfdingen allvarsamt; ”jag är öfvertygad, att man i hettan i Afrika skulle bli lika fattig pä energi, som här.”

”Jag har äfven kännt mig fattig på energi,” sade Amalia, som ville afvända åskmolnet från den stackars N. B. ”När mina föräldrar voro döda, stod jag helt ensam i verlden med min yngre bror — jag var utan styrka att. tanka och handla för mig sjelf. Då kom du” — sade hon, med en kärleksfull blick på sin man — ”och nu är jag så rik, som någon dödlig kan vara.”

”Det värsta är att vara fattig på kunskaper,” sade Reginald med eftertryck. ”Men när man kan lära sig något, så har man inte lust — och sedan år det”Ålldrig för sent!” sade Amalia ömt, och räckte handen ät sin bror. ”Mins du, hrad vi talade om i gär aftons?” Reginald rodnade starkt, och lade fingret på mannen.

”Hvad säger Mathilda om fattigdomen?” frågade von Bris,

”Har kande jag vara fattig?” sade Mathilda varmt oeh glådtigt— ”jag som är den lyckligaste menniska på jorden? — har allt hvad jag behöfver, både af

vänskap och fröjd! jag har nog af lifvets goda, för

/

att ej önska mig mer, men ej så mycket, att det gör mig bekymmer! •— men om olyckan skulle komma, då blir det att se, om jag har en stark själ att bära den — en rik själ att ersätta mina förluster.”

”Det år ljufligt att höra,” sade Amalia. ”Nu borde Stina sjunga sin visa, som jag tycker så mycket om.” — Jag gjorde som hon önskade.

Stinas visa.

Jag är en fattig tärna Uppå min stig allen,

Men himlens klara stjerna Mig gläder med sitt sken.

Ej guld och skogar gröna Har Jyckan gett mig än,Men jag har drömmar sköna,

Och si har jag en vån!

Jag tänker trygg och stilla Att Gnd år allas far;

Det stora och det lilla Uti sin hand Han har«

Så tränger solen blida 1 lägsta hydda, skön —

Så växa skogar vida Ur allraminsta frön.

Den rike har väl tanga Bekymmer mången dag;

Den fattige kan sjunga, v Och vara glad som jag!

I gods och guld ej knoppas Den allrabästa fröjd —

Rik är jag, när jag hoppas,

Och rik, när jag år nöjd.

Ingen frågade Löjtnant Ernst hvad han tänkte ,om fattigdomen; Amalia hade flera gånger med hemlig oro blickat på honom. Men han såg ej sårad ut; en liflig tankegång kunde läsas på hans uttrycksfulla ansigte. Sedan vi hade suttit några ögonblick,

9*sade han, under det en rodnad och en glad öppenhet lifvade lians drag: ”Hår tala alla om fattigdom, men ingen har rätt kännt den, mer än jag.”

”Säg icke så,” svarade Häradshöfdingen littigt. ”Just Löjtnant Ernst är den ende ibland oss, som jag tilltror den själens energi och rikedom på ressnrcer, som gör att man aldrig kan blifva fattig. Löjtnant Ernst är en verklig nordbo; denne är ej rik genom massan och mångfalden af yttre öfverflöd; hans oberoende grundar sig på enkelhet i behofven och kraft i försakelsen.”

”Men nödens våld och tvång gör sig dock alltid kännbart,” sade Ernst med eftertryck.” Ej utan mycken strid kommer man till dessa resultater.”

”Hvad det skulle vara oss kärt, om Ni ville meddela något af Er erfarenhet!” sade Amalia, blygt vändande sig till Ernst. ”Ni har förstått att eröfra oss alla — derföre ville vi ha riktigt reda på Er. Men innebär denna önskan något sårande, så säg ingenting, nian förlåt mig.”

”Min historia år kort,” sade Ernst, i det han gjorde ett knappt märkbart våld på sig. ”Jag kan, som fröken Stina $ sjunga etf visa, som uttalar mitt egenttiga öde.”— Han sjöng, med sin djupa och skö-na basstämma; blick och uttryck vittnåde, att han talade sanning.

Ernsts trisa.

Jag kan väl en visa, J hafven hört den förr,

Om den stränga bleka man som heter Nöd;

Han förde mig som barn omkring till hvars mans dörr, Och lärde mig att tigga om bröd.

Det var min stackars moder, hon låg i kojans vrå, För mig hon många hela tårar fällt;

Af langa sorgen pannan var skrynklig och grå,

Och kinderna beniga af svält.

Det var i knlna hösten, jag minnes nog en gång, Don allrasista qvållen mins jag väl;

Hon tryckte mig i famnen, och bad med tårar måflg: ”Ack Gudl bevara detta barnets själ.”

Det var den stränga döden, min moder han slog, Och ut på vägen jag med suckar gick;

Der kom en vänlig herre, och mig i handen log,

Och i hans bo ett stilla hem jag fick.

Det var väl många strider, det var väl minga ar,

Jag ville bli med åran en man i

Den fattige han räknar ej några djupa sår,

Af törnen, på sin bana han fann.Och lilla fågeln sjunger öfver moder mins ben,

Och gräset p& den stilla torfvau gror;

Men när mig redden lockar allt med sitt falska ske»T Då mins jag min fattiga mor.

”Min far var soldat,” fortfor Ernst, som af sången kommit lifligare in i sina minnen, och syntes erfara ett allt större begär att meddela sig. ”Han gick med i Tyska kampanjen, några månader innan jag föddes. Han stupade troligen i kriget. Min mor dog, medan jag ännn var späd; en förträfflig prest-man upptog mig i sitt fattiga, men

fromma hus, och undervisade mig. Jag lärde att arbeta med egna krafter, både med hafvud och händer;, fraktan att vara min beskyddare till last, äggade mig till det yttersta. Jag har gått fram emot målet, ,utan att se mig omkring, hvarken till höger eller venster; lifvets njutningar och beqvämligheter ansåg jag som någonting, hvarmed jag ej hade det ringaste att göra. Vetenskaperna ha lockat mig, för praktiska och mekaniska studier har jag bestämda anlag, och från barndomen en håg för det militäriska yrket; dessa tre ha tagit mitt sträfvande i anspråk.”

”Den prestman ni nämner, är förmodligen nuvarande Kyrkoherden B., hvars hus ni nu sednast besökte under jagten?” frågade von Bris.”Den samme,” svarade Ernst, och tilläde, likasom med en plötslig beslutsamhet: ”han har en dotter, hvilken jag sett växa upp —> och det är ingen hemlighet, att vi älska hvarandra.”

”Der ha vi det!” skr$k N. B., men Reginald satt försänkt i tankar.

Von Bris fattade med värma Ernsts hand, och tackade honom för ett så öppet och vänligt förtroende. Denne var synbart upprörd, och det blef en stunds tystnad, som ingen vågade störa.

Häradshöfdingen var försänkt i djupt begrundande; slutligen såg han upp, betraktade Ernst uppmärksamt, och sade: ”Ni är då ej så ung, som jag förmodade; ni måste vara omkring 30 ar?”

”Så är det,” svarade Ernst. ”Men jag finner mig ha så mycket ogjordt, att jag tycker mig ännu vara helt ung.”

Von Bris vände sig till sin hustru, och sade half-högt: ”Jag tänker på den blinda gubben — det är en besynnerlig likhet i förhållanden!”

”Detta har äfven föresväfvat mig,” sade Amalia, med en röst som darrade af oro och deltagande —

”och till och med utseendet---------en viss slägtskap

i dragen--------!”

”Du säger något —” sade Häradshöfdingen, ochbetraktade Ernst ånyo. Denne frågade förundrad, och liksom med en häpen aning, hvad Häradshöfdingen menade? — von Bris svarade, till hälften skämtande, att han torde se rätt besynnerlig ut, med sina forskande ögonkast f han ville derföre berätta hela förhållandet. — ”Ni såg sjelf,” sade han, ”den blinda gubben, som vi träffade i grannskapet af Mörkeklef för några dagar sedan; men ni hörde ej, då han berättade oss sin historia. Han var med i Tyska kriget år 1813, och lemnade då en hustru, kanske äfven ett barn, på den svenska jorden. I kriget förlorade han sin syn, och blef svårt blesserad; han kom ej hem med arméen, utan framlefde många år derute, i en usel belägenhet. Slutligen kom han opp från sjukbädden, men kunde ej mera se; han hade inga medel att färdas till Sverige,, och fruktade, att i detta tillstånd falla sin fattiga hustru till tunga — kanske hon vid detta laget var omgift. Men när han kände ålderdomen och döden nalkas, fattade honom en häftig längtan till fäderneslandet. Han hade lif-närt sig med violinen, och tiggde nu ihop en penningsumma till den sista färden. Men när han kom hem, var hustrun död, stugan i främmande händer, och om barnet visste ingen något. Detta barn skulle nu vara 30 år.””Sådana underliga likheter ser man ofta,” sade Amalia, som fruktade att denna berättelse var plågsam för Ernst. Men hon förfärades, när hon lyfte upp ögonen, och fick se hans ansigte.

Han var dödsblek; hans blick hängde genomträngande och stel vid berättarens läppar. Det blef en djup tystnad, en tystnad af spänd förväntan; alla träffades blixtlikt af samma tanke, som hade bemäk-ligat sig Ernst. Han trädde närmare till von Bris, och stannade några ögonblick, liksom hade han velat tala och fråga, men han förmådde det ej; Häradshöf-gen steg upp och ville taga honom med sig ut, men Ernst afböjde detta, tryckte hans hand, helsade oss hastigt farväl, och gick, sägande knappt hörbart: ”Jag måste finna honom — han såg döende ut — kanhända är han redan död.”

Vi suto länge ulan att tala; endast de båda ma-karne vexlade halfhögt många ord. Det blef sent, och man gick till hvila, men kunde ej sofva af oro.

Tiden nalkades för vår hemfärd; men von Brists heslöto att uppskjuta den, tills man blef underrättad1 om Ernsts öde, och fick deltaga deruti.

Dagen efter hans försvinnande, då frukosten var slutad, satt jag ensam med Amalia; de öfriga hadegått at. Då kom Reginald hastigt in, och satte si^ att tala med sin syster.

De fortsatte ett ämne, det de liera gånger vidrört, utan alt komma till något resultat. Reginald hade, under sin bekantskap med Ernst, allt mer och mer fästat sig vid denne. Det beslut som länge, Särdeles under hans växande tycke för Mathilda, grott hos honom, att blifva något och göra något i verlden, hade nu kommit till större fasthet och klarhet. Han tyckte att det var, som om Ernst droge honom med sig framåt.

För abstrakta studier hade han nu en viss motvilja och, som han sjelf trodde, en total oförmåga: han hade ärligt lagt sin okunnighet i dagen för Ernst, som likväl gaf honom godt hopp om framgång. Ernst hade någon gång tillfälligtvis yttrat en önskan, att komma ut till England, för att förvärfva en mera grundlig och vidsträckt kännedom i mekaniken. Detta var ett löst ord, framkastadt ulan afsigt; men Reginald hakade sig fast derpå. Han beslöt att, i samråd med sina släglingar, göra upp en plan, som kunde vara gagnelig för båda vännernas framtid. Reginald ville genast denna höst göra en resa till England; Ernst skulle då begära permission, och vara honom följaktig, dels såsom ett undervisande och nöd-vändigt sällskap, dels för att sjelf profitera af resan. Reginald ville anse honom som guvernör för sig, och Ernst skulle åtnjuta lön såsom sådan.

Reginald ville nu underställa denna plan sin systers och svågers pröfning, ock begärde slutligen Ama-lias hjelp, att meddela den åt Ernst, på ett sätt som skonade hans stolthet. Amalia rördes till tårar af detta ädla och kloka beslut, och gillade det fullkomligt. Ått den försigtiga von Bris skulle ha ett och annat att invända, var naturligt; det vore t. ex. angeläget, att bättre lära känna Löjtnant Ernst, hvilken man nu bedömde nästan endast af den personliga bekantskapen. Frågan var nemligen, om han i sjelfva verket dugde ¿ill ett sådant stöd, och vore vård ett sådant offer. Den gode Reginald försäkrade att så förhöll sig, men Amalia bad honom fara sakta fram.

Men hastigt föll henne en tanke in; ”om Ernsts far lefver?” utbrast hon. ”Om han är blind och bräcklig — icke kan Ernst öfvergifva honom, efter ett så sent möte, när den gamle har blott få dagar qvar? det är omöjligt.”

Reginald erkände delta, och var i en spänd oro och väntan hela dagen.

Emot aftonen, då vi åter sulto ute, i ett förtjusande väder, kom Ernst gående till oss; han var upp-hettad af brådska, och hans ögon och kinder boro spår af en våldsam gråt. Nu hvilade öfver hela hans väsende ett mildt, vemodigt uttryck; han steg hastigt fram till Håradshöfdingen och bad med låg röst, att få tala med honom. De ailägsnade sig på en enslig skogsväg, och vi hörde ljudet af deras röster bortdö i fjerran. Sedan vi hade väntat längé, .återkom Håradshöfdingen ensam. Han var upprörd, och förmådde ej meddela sig på en stund. — Slutligen berättade han hvad Ernst hade sagt honom. Denne hade genast vid anblicken äf den blinda gubben blif-vit gripen af ett djupt, aningsfullt deltagande. Men som han ej hade någon ledning för denna aning, förgick den småningom åter i glömska; och vaknade först då till fullkomlig klarhet, når Håradshöfdingen beråt-* tade honom den blindes historia. Det var, som om en ljungeld hade genomkorsat hans själ, det var som om en ljudande röst hade ropat i hans innersta: detta Ur din far! Det brände under hans fotter; han ville ila i den gamles famn.

Han sökte öfverallt i hela trakten; ingen visste något om den blinde. Hela natten genomströfvade han nejden; slutligen fick han en dunkel spaning, och då morgonen nalkades, och han kom till en liten bondgård, belägen/blott några hundrade alnar frånvärdshuset, fick han till sin outsägliga glädje se den lilla döfstamma gossen, som stod innanför grinden, oeh fäste sina stirrande ögon på honom; Ernst frågade i sin ifver efter den blinde, men fick endast några obegripliga tecken till svar. Han ilade in i slagan. Der fann han föremålet för sitt sökande; gubben hade sjuknat och låg der i en säng, det välvilliga folket skötte honom med deltagande; han hade gjort ett fall, och stött sig — och hans krafter, som förut varit bräckta, hade nu alldeles öfvergifvit honom, lika mycket genom skrämseln som skadan.

Gubben var lugn och redig. Ernst emotsåg dödens snara annalkande, och vågade ej uppskjuta undersökningen ; han hade ej bedragit sig — den blinde var hans far. Den ljufva, öfverjordiska glädje, som denna upptäckt skänkte, var för maklig för den döende mannens krafter; han kände sitt slut nalkas. Ernst ville ej vika från hans sida, men beslöt att skaffa en läkare; till den ändan begaf han sig till gästgifvargården, skref till en vän, som var

läkare i den 2 mil närbelägna staden, och skickade elt åkande bud efter honom.

När Reginald hörde detta, beslöt han att, för mera säkerhets skull, sjelf hem ta läkaren. Det skedde, men all mensklig hjelp var fåfäng; Ernst fick tillsluta sin fars ögon, efter några få dagars stilla sam-raanvaro. Hans- sorg var tyst och djup; detvargodt, for von Bris och hans hustru, att kunna erbjuda honom tröst och deltagande. Ernst besörjde sin fars begrafning, och Häradshöfdingen ville att han sedan skulle komma till Vidån, och der förströ den första sorgemånaden; men Ernst föredrog, att återvända till sin faderlige vän, kyrkoherden.

Vi voro åter hemma; N. B. och Mathilda lem-nade snart båda vår krets. Sommaren förgick, och Ernst besökte oss en gång under dess lopp. Efter mogen öfverläggning, och sedan man inhemtat de tillförlitligaste underrättelser om Ernsts goda anseende och oförvitliga ungdomsbana, blef resan till England beslutad och verkställd, ej utan många betänkligheter från Ernsts sida. Mathilda, som i hemlighet hyser en varm tillgifvenhet för Reginald, korresponderar nu med honom, och hans bref tillväxa i interesse. För sin ledare och vän bibehåller han fortfarande samma grad af beundran och förtroende.

Den stackars iN. -B. fortfar att slarfva, och stadfäster hos sig sjelf den orubbliga öfvertygelsen, att han är skapad till en odugling. Häradshöfdingen oöh hans maka äro desamma som alltid, och i deras skygd är det en glädje att lefva.

Slut på Stinas historia.Med dagens post, som åter om lialfannan timma skall afgå, har jag från Pastor Redner erhållit det bref, som här bifogas, hvarjemte han medskickat det svar som kommit från Göteborg, men begärt det med omgående åter* Dock hinner jag på denna stand göra ett utdrag derutur, som synes mig värdt att afskrif-vas. Denna menniskovän, om hvilken jag hörde en af vintergästerna på Bergfors yttra mycket godt, skrif-ver, att det var honom omöjligt alt skaffa den olycklige Anton en passande plats, der nu mångfaldiga andra trängdes om dylika, samt tilläde, att, som denne yngling nu mera icke kunde anses försvarslös, då den gode Pastorn och hans lyckligt liktänkande maka hade tagit honom i sitt hägn och han, under de första stegen på det godas väg behöfde framför allt annat ett vakande öga och en ledande hand, som bevarade honom från den onda vanans magt och vådan af ett återfall, vore det honom af högsta vigt, att få stanna under ett sådant beskydd. B an tillägger följande:

Beklagligtvis har Anton Block en mängd likar, i samma belägenhet som han, hvilka stundom utan eget förvållande och ofta, utan att hafva begått det ringaste brott, få inandas fängelsernas förpestade luft och höra de infernaliska läror, som brottet och gud-lösheten inom dess murar predika. Detta olyckliga förhållande skall fortfara, så länge man utan något afseende nödgas sammanföra skyldige och oskyldige med hvarandra inom samma väggar och så långe den omenskliga, all rättskänsla hånande lag står qvar, att man utan all brottslighet kan såsom missdådare behandla en menniska derför, att han är —försvarslös. I JustStatsministerns Embetsberältelse stod för några år sedan att läsa om en man, som aldrig, hvarken inom eller utom håktet, varit förvunnen till något straff, och likväl suttit i fängelse 36 år! — Den oskyldige hade under denna långa tid icke funnit någon försvarare, detta var hans brott. Skakad af denna berättelse nedskref undertecknad en pennritning med titel: Den Försvarslöse $ men i anseende till dess mörka, skakande innehåll, har den ännu förblifvit

o

otryckt. — Återvändande från ett ämne, som måste bedröfva hvarje rättänkande och ädelt sinne, hafva våra blickar med ljusa förhoppningar fästat sig vid den Konung, som nu bär Sveriges krona, och som mera än Furstar i allmänhet, tänkt sig in uti brottslingars belägenhet. Troligen skall han afskaffa denna orättvissa. Måtte han hos dem som härtill böra medverka, finna det stöd, som sakens vigt förtjenar!”Brefvet från Pastor Redner till Mamsell Anna L.

Min bästa Mamsell!

Hosföljande skrifvelse från Göteborg visar, att hoppet om någon hjelp der för vår stackars Anton, varit fåfängt. Det nästan svartnade för mina ögon då jag läste denna vägran, ehuru ömhet och menni* skokärlek så tydligt uttala sig i den ädle mannens ord; men vid närmare besinning sansade jag mig dock och vände mina tankar på Herran, som förmår tvinga sjelfva skadan, att tjena oss till gagn« I detta ögonblick kan jag nemligen icke säga,

om en lång* resa 6kulle gagna eller skada den olycklige ynglingen. När jag hade äran tala med samteliga herrskapet på Bergfors om honom, var min önskan brinnande, att snart få den förirrade ur mitt hus. Det hade, Gudi* lofl ända till dåvarande stund varit ett fridens hem; men nu begynte jag frukta ett annat förhållande. Ett här oerhördt, ovanligt uppträde hade egt rum, som i hög grad framkallade min oro. Jag vacklade mellan beslutet, att fördömma eller frikänna den eländige. Hjertat ville det sednare, förnuftet det förra. Miss* tankan är en plågsam känsla! Nu tror jag att fången är fri från det sista dådet, och denna tanke lättar bekymret. Vi åro nu förvissade» att den misstänktebedragaren, som blifvit röjd genom en annan oger-ning, är skyldig till äfven denna, och hans rymning har skett på ett sätt, som till alla delar synes bekräfta vår förmodan.

Jag vet ock nn icke, till hvem jag här skalle kanna öfverlemna Anton. Det är ej nog att afse hans lekamliga, atan ännu mera hans andefiga behof. Dessa äro stora, ty han har aldrig erfarit annan väckelse än utifrån. Ett närmare förhållande till Gud har han säkerligen aldrig fattat, om han icke na börjar få begrepp derom. Man kan af endas* denna individ slata till, hara förbättringen atifrån, i ett samhälle är möjlig. Den borgerliga lagen kan fjettra hand och fot, men aldrig viljan. Det är endast Gads hand, som det förmår. Visserligen synes det för för-naftet obegripligt, hara ett ondt träd kan bära god frakt; men för Gud och hans lefvande Anda är detta dock möjligt; och först när tron gör detta klart, kunna vi fatta de herrliga, tröstande orden: ”Jag säger eder, att sammalunda varder ock glädje i himmelen öfver en syndare som sig omvänder och bättrar, mer än öfver nie och nittio rättfärdiga, som ingen bättring behöfva.”

Huru lifvet i Gud är ljust och gladt! Man känner inom sig den tillkommande verldeas kraft, i denmån man formar närma sig Honom* och erfar sanningen af de orden; ’’Glädje utan Gud ej finnes, utan Gud ej finnes frid.’1 Der Han bor, der Hans Ande verkar, der Hans kärlek lifvar, der är frid och fröjd, så på höjderna, som i dalen, så i palatset, som kojan; der herrskar lika litet fåfängan och flärden, som annat missförstånd med detta lifvets glädjeämnen; der gå de verldsliga bestyren med ordning och arbetet med flit; der är man glad i den goda dagen och tager den onda eller svåra ock till godo; och lifvet blir hvad det bör vara, friskt, rent, gladt, heligt utan att å ena sidan de tunga pligterna försummas, eller å den andra, begreppen om verlden och de jordiska tingen fördystras; der är glädjedagen den rika kärlekens, den faderliga godhetens gåfva, välkommen, som julklapparna till barnen; der blir sorgedagen en degel, hvaruti syndabristen sig dagligt mer och mer förtär, till dess ett lif uppslår, som herrligt blommar, ej på vanskligheten s, utan på oförgänglighetens eviga grund.... Men hvad är lifvet, så i den enskilda boningen, som i staten, utan Gud? Vi se det i den tid, som nära nog skyddar lasten — en tid, som, under sken af näringslillfällen, främjar liderlighetens sam-qväm i alla grader och bygger dess tillhåll och nästen! en tid, som gifver den fräckaste tilltagsenhetoch de gröfsta laster namn af lefaadston och belef-venliet; som kallar de förderfiigaste lastar för mogna, utvecklade krafters behof ... en tid, som under fötterna trampar och hånar det allraheiigaste. Ack, kunde man ropa, så att det hördes kring fjellar och haf, kring himlar och jord: vrenen icke landet der J uti bon, der oek edra faders Gud uti bor! Hembåren landet ea skattpenning, som inför Gud gäller och går: edra åd la re krafters, edra dygders, edra goda seders, eder visdoms fastare mynt, — då skall ingen nöd höras i landet, utan det skall stiga i ljus, i dygd, i år» ..... .

När ett samhälles styresman nekande besvarade dess jordegande ledamöters önskan, att erhålla hans bemedling till utverkande af bränvinsbrånnings-förbud — då var han ej mera vård att kallas detta samhälles hufvud, att båra det aktade namnet af patriot; han var endast en slaf af — — — — — — — han var ej det allmännas, men det enskildta interes-sets organ, — detta materiella interesse, som ej samlar annan vinst, än den det samvetslöst kan inber-ga; som sparar sin röst, når det gäller att försvara en god sak — sitt råd, när det kan råtta och förekomma ett misstag, en olycka, — som sköter sin syss-la nått och jemnt så mycket, som det drifves devtili af bifall och vedergällning na. m. — —

I denna mörka tafta sväfvar doc^k ett vackert ljus öfver den församling, som nyss fattat ett beslut, att nedlägga all bräjavingbränmng, att 6tänga alla krogar, att åtminstone under ett års tid hvarken för~ tära, tillverka, köpa eller sälja brånvin. Måtte detta beslut fortgå i välsignelse och, genom väekande till efterföljd, utgrena sina välgöraftée verkningar vida omkring! Det har varit tungt för den nykterhetsål-skande predikanten, mera tungt ån*• någon annan tjenstgöring, att denna höst, då tidningarne äro fyllda med berättelser om nödén i landet, från

predik-stolarne nödgas uppläsa en lång förordning om brån-vinsbränningens fortgång; att i Herrans tempel intaga och afhandla ett så orent, ett så förderfligt ämne. Det har förefallit mig som stiftade man en lag och meddelade den åt folket, om sattet att mörda eller att tillreda ett gift, som långsamt men säkert dödar både kropp och själ, under förevändning att djuren deraf bafva nytta t— en förevändning, hvars falska grund är tillräckligen bevisad för alla, som vilja öppna, sina ögon till inseende af denna sanning.

Hår, i denna magra bygd, år stilla och lugnt. Når jag för flera år sedan kom hit från en sädesrik

Nort, var nöden der ganska stor. Hår käns den alltid mindre, i den mån som folket år tarfligt, härdade oeti naturenkelt. Det är mig så kårt, delta bergens och skogarnas folk, fastftn man äfven hår måste var-seblifva, då och då, ogräs ibland den goda säden. Och ogräset utsås till tre fjerdedelar af bränvinssupandet. Funnes det ej, skalle jag finna det här vara ett Eldorado. —

Mycken välsignelse hafva de herrskaper att skörda, som i dessa trakter arbeta för nykterhetens införande och bränvinets utrotande. Måtte alla de, som ännu icke dermed befattat sig, rätt snart följa detta vackra exempel, och de skola sjelfva deraf draga den högsta vinst — i längden, om ej genast.

Uti en nykterhetstidning har jag nyligen läst, att till vårt land har kommit ”en ny nykterhetspredikant, med blekt ansigte, infallna kinder och vissnade händer.” Hans namn är nöd! Måtte raenniskorna lyssna till hans ord och fatta deras mening!,

Förlåt mina utgjutelser. Men det är uppfriskande att få meddela sig åt dem som äro iiktänkande. Så var det mig ock att höra, huru i Mamsells hemort, man ifrar för samma sak, som häruppe, herrskapet på Bergfors och Öfverstinnan på Nordanström. Hennes godhetsfulla bjudning hoppas jag om en vec-ka härefter kanna hörsamma, och att di medföra Antons historia, hvilken jag önskar få färdig innan angelägnare göromål påtränga. En helg standar, som för den ensamme predikanten är en mödans tid. Men måtte den herrliga högtiden blifva hvad den bör vara: en högtid i hjertat, under den tacksammaste blick mot höjden för den rikaste, underbaraste gifva, som jordens barn emottagit, för 18 århundraden sedan. O, elt ander öfver alla ander!

Med anhållan om min djupa vördnad för fru öfverslinnan tecknar Ödmjukast

** d. 22 Nov, 1845. P. Redner.

Nu förmodar jag, att du funnit detta bref (jag menar icke Pastorns, utan allt som från mig med denna post anländer) stort nog, fastän icke många ord ftro af mig deruti författade. Det bref som åtföljde de akademiska skrifterna, underrättade oss, att dessa varit för denna gång 14, men man skickade blott 6, emedan deruti innefattades det hufvndsakligaste af hvad som äfven uti de öfriga 8 vore sagdt.

Nu skrifver jag icke mera förr än Pastorn varit här med AntoBs historia. Allas eder

Anna.Fästningsfången.

Mellan de skarnhopar, som tillhöra och omgifva L:s grufvor, smyger en liten gång9tig, fin öfver branta klippor och höjder, fin öfver leende nejder, följande stranden af sjön L. Naturen är hög, kraftfat! och storartad. Öfverpllt mötes ögat af träffande spår efter menniskoandens och menniskohandens verksamhet. Vandringen på denna stig fir ämnad för allvarliga betraktelser och jemnförelser mellan det närvarande och det förflutna.

Trakten visar, oaktadt all sin vilda skönhet, en slags död, en oregelbunden ruin, på hvilken då och då en skugga sagta och sorgligt framskrider. Från dessa orörliga stenhopar hördes för få år sedan ett trefligt knattrande af stenar, muntert glam af bun-dradetals röster, tillhöriga gubbar, qvinnor och harn* hvilka med flitiga händer framletade qvarlefvor af en malm, som rikeligen betalade de sökandes möda.

Nu är detta arbete slutadt och skarnhoparna stilla. De gamla firo tystare, allvarsammare inom sina hyddor — barnen blekare. Då oeh då vandrar en fattig grufarbetare med tunga steg den ofvan-

nämn-nämnda gångstigen. Nakna barn kasta stenar i de ödelagda grafvorna. Luften genomtränges af ett klagande ljöd från vattenkonsternas oroliga rörelser. Omkring de få grufvor, som äiintl erbjuda en ringå för-tjenst, ser man

några glest spridda arbetare med färglösa kinder.

Vattenhjnl och sinnérstampar tyckas vilja qvar-hålla lifvet i detta monstrum, söm kämpar sin dödskamp.

Dock — låtoin oss följa den slingrande gångstigen långre bort i den fria naturen. Här kröker cteit förbi en liten udde, hvärest en fiskare utlägger nät och en annan med metspö uppdrager en mört, som med sina rubinögon och silfverfjäll glimmar mot solen. Der åter vandra vi mellan tvenne kolmilor, hvilkas luftrenande rök stiger rakt upp mot himla-hvalfvet, under det friska genljud af en kraftigt förd yxa klinga genom skogen. Foglarna, skrämda af gruf-vornas buller, sjunga här fritt och dristigt sina muntra qvftden. Härvid blifva stegen lifligare, sinnet lättare. Man vandrar de tusende krökningarna af det broderi, som utgör ramen ‘ tHl den herrliga, spegel-blahka sjön.

Plötsligt stannar man vid en talla, som i få men a Dtl. 10skarpa drag framställer en af menniskolifvets mörka« ste sidor.

I en förfallen stuga, genom den öppna dörren, synes en gammal qvinna, omgifven af tvenne ynglingar, båda stämplade med detta motbjudande uttryck i sina anletsdrag, som är följden af den yttersta lekamliga nöd. I qvinnans ansigte afspeglas skiftevis förtviflan och medvetslöshet, under det ynglingarna ån betrakta henne och än blicka åt den mörkaste vrån i rummet. Der sitter en ung, blek man, med korslagda händer och denna likgiltighet i min, som är en ohjelplig olyckas tydliga prägel.

”Således åter till häktet. Fästningsfången skall nödvändigt inspärras inom lås och bommar, icke der-före att han nu stulit, utan derföre, att han är försvarslöst

Med dessa ord störtar, efter en stunds hemsk tystnad, den imge mannen ut, åtföljd af ett anskri från den gamla qvinnan.

”Hvem är då den bleke mannen? Hvad ondt har han gjort?”

Se här hans historia:

En natt af köld och fasa utbreder sina skuggor öfver hvarje väg, som beträdes utan öfvertygelse om ett allseende ögas närvaro, och fortsättes med förskju-lande af den hand, som, ehurn osynlig, leder hvarje menniskas öde, än uppmuntrande, än straffande, än gifvande, än tagande. I kärlek och lydnad för den Allseende Ledaren, samt fruktan att misshaga Honom, och häruti allena, under ett afpassadt förhållande mellan arbete och hvila, möda och njutning, finnes grunden för allmänt och enskildt väl, för trefnad och dygd, så i palatset som hyddan. Men när ogräs fritt får uppspira ur hjertats jordmon och qväf-va hvarje himmelskt frö; när förlustelsen blir menni-skans mål och 'lifvet förvandlas i lek, då utplånas snart hvarje god känsla och sjelfsvåld i seder får öf-verhandl

Samma usla koja, hvars närvarande innevånare vi nyss betraktat, stod redan för många år sedan på denna ofruktbara hed, omgifven af stenar och sandbankar, nära nordöstra ändan af sjön L. — Samma qvinna, som nu är en bild af tröstlöshet och förtvif-lan, var då ung och lättsinnig — olaglig moder för fem manliga afkomlingar.

En ny vanära, till den hon redan ådragit sig, sä ges hafva träffat henne, då, i en större folksamling, en främmande qvinna skall hafva nalkats henne och sagt: ’’förvara detta knyte, medan jag går bort en stund,”

Utan att ana något ondt, tager hon emot det

10*lemnade, håller det troget i handen och förblifver stilla der hon stod. Ett gny höres uppkomma i folkhopen. Ett knyte är stulet. Man finner det hos denna qvinna. Böner och försäkringar öro fruktlösa. Lagen förklarar henne skyldig, och hon nödgas undergå det rysliga straffet. Nedtyngd af blygsel och bitterhet, återvänder hon till hemmet.

Der underhöll hon nödtorftigt sina barn en tid bortåt, understödd af fadren till de båda yngsta. Med denne skulle hon ingå äktenskap; men kort efter lys-ningstiden afgick mannen med döden.

Uti qvinnans sorg härvid, yttrade sig den våldsamma passion, som åtgjort grunddraget i hennes lynne. För att döfva smärtan, öfverlemnade hon sig åt njutningen af starka drycker och fördubblade derige-nom eländet af sin belägenhet. Någon tid vårdades de yngre barnen af de äldre; men snart vandrade dessa ut i den vida verlden, och

de yngres hjelplösa tillstånd nådde sin höjd.

Den äldste af dessa tvenne smärre barn, Anton, son af en grufarbetare vid namn Block, var vid denna tid en elfvaårig, yr, qvick och liflig gosse, af naturen väl begåfvad. Men just denna rörlighet i känslan, utan en god rigtning åt viljan, utan allvar t tanken, ulan begrepp om något högre, än det somfägnar öga och sinne, påskyndade hans ofärd. Redan i-sitt sjunde år, var han ett olyckans barn. Han hade nemligen dä med några andra gossar varit nte att åka på kälke. Det var Trettondagsafton. Modren sällan hemma, var i grannskapet sysselsatt, att till helgen bereda sig sin älsklingsdryck. —• Anton och en annan liten gosse satte sig på en kälke. En äldre kamrat skulle styra den utför en brant backe, som förde rakt ned till den svagt tillfrusna sjön. De bå-da små fröjdades åt den hurtiga färden; men — vare sig af våda eller vilja —* ledsagaren stannar qvar i branten af backen och lemnar de små åt slumpen. Med ohejdad fart föres kälken ned på sjön, hvars is brister. Antons adertonårige broder, som då var hem* ma, åser färden genom hyddans fönster, störtar i en blink efter och lyckas att uppfånga barnen. Den ge* nomvåta och nära sanslösa Anton hembäres, afklädés och nedbäddas i den torftiga sängen, hvarest han ge* nast insomnar. Kort derefter hemkommer modren. Då hon icke ser Anton, det muntraste af barnen, komma sig till mötes, efterfrågar hon orsaken och sedan hon fått veta den, skyndar hon till sängen, rycker och sätter upp gossen. Denne, ånyo förskräckt, stirrar hram för sig, utan att besvara modrens frågor. Uppbragt häröfver, fattar den oförnuftiga qvinnan ettvedträd, for att bestraffa barnets förmenta hatsstamg-het. Vid detta förfarande skall gossen hafva farit upp Hk en retad björnunge och med oförklarlig styrka ut-drifvit både moder och broder, görande sig sjelf till herre af kojan. De fördrifna nödgades tillkalla hjelp, innan de åter vågade sig in. Ett hemskt skratt inom dörren förrådde barnets vansinne, som med längre och kortare mellanskof, fortfor till hans elfte år, då det lika oförmodadt försvann som det kommit.

Det var en midsommarsafton. Unga och gamla samlades på ett ställe i grannskapet alt dansa eller se på de dansande. Bland de sistnämnda var Anton, som jemte några andra gossar krupit upp på en trappa för att desto bättre kunna betrakta den rörliga taf-lan. Antons infall och anmärkningar roade kamraterna, som med hvarjehanda små puts gjorde sig lustiga på sin upphöjda plats. Emellertid smyger samma gosse, som förde kälken under olycksfärden, sig bakom Antons rygg och ger honom en stöt, så att han handlöst faller till jorden, älan söker uppresa honom; men det ena benet var afbrutet. En olidelig värk håller honom vid sången i flera veckor. Från denna tid var och förblef galenskapen borta.

Anton var icke ogerna sedd hos grannarna. Med synnerlig vänlighet bemöttes han af ett mindre fattigt*men i granden dåligt folk, hvilkets ägor gränsade intill den jordfläck, som omgaf hans moders hydda. Af dessa, synnerligen af husmodren, berömdes han för sin qvickhet och lofvades mat och beskydd, om han hos andra menniskor kunde åtkomma något, som vore nyttigt att hafva. Uppmaningen åtlyddes. Anton vandrade bort, än längre, än kortare, och återkom sällan tomhändt. Lappar, knifvar och andra småsake^ voro de eröfringar för hvilka han väntade och erhöll belöning. Om modren, hvilkens öga gossens vanart ej kunde undfalla, med ord eller aga någon gång derföre bestraffade honom, så blef straffet ntan åsyftad verkan, enär det hvarken åtföljdes af en ömmare omvårdnad eller ett värdigt efterdöme. Anton flydde till sina beskyddare, hos hvilka han icke led nöd, så länge han följde deras råd.

Under sådana omständigheter utvecklades Antons fintlighet och mod hastigt. Hans tillgrepp blefvo tätare och djerfvare. Orolig ströfvade han omkring, hvart begäret lockade, eller tillfället gynnade. Hvar-helst han nu visade sig, möttes han af fruktan och misstroende. Vig, stark, fyndig och listig, saknade han aldrig utvägar att undgå vaksamheten. Den er-tappade honom dock slutligen, vid tillgreppet af ett getskinn, ett par vantar och några kakor bröd, somhans naturlige fader förlorat, och hvarföre gossen af honom inför sockenstyrelsen anklagades.

Bekymmer gifves af mångfaldig art, och att ond-fly dem alla, år åfven för de båsta menniskor icke möjligt; men om uti ett hjertligt familjiif, ett missförstånd oförmodadt uppkommer, har man dock ett hopp qvar, att det snart skall försvinna och endrägtens Ijos derefter lysa klarare, glådjen blifva renare och bandet mellan älskande hjertan starkare tilldraget; ty, me<l en öfyerens$tämmande godhet i viljan, kanna många moln förjagas och brydsamma lägen förändras; men icke så uti dessa råa förhållanden, der hverken religion eller redlighet utöser en välgörande

makt öfver menniskornas sinnen. Der ser man denna hemska tafla af en far, som icke en gång med en smala bröd släckt sin sons hunger; icke med en slarfva skylt bana af köld darrande lemmar; icke med ett ömt förmaningsord sökt förekomma hans samhällsstörande framfart på det ondas väg; — der ser man en brottslig far med skoningslös hårdhet yrka straff, strängt straff för en fprbrytelse, hvartill han sjelf måhända lagt förstä granden. Den sextonårige ynglingen står na på ett offentligt ställe, ansigte mot ansigte med denne anklagare, sin egen fader. Hans stora blå öga mäter den hårde från hnfvadet till föltema, men — han tiger — — —m

En hvar, som känner det inre förhållandet och bevittnar detta onaturliga uppträde, betages af fasa. v

Månget bevekligt ord talar till fadershjertat, som sua-rare borde söka att fria än fälla; mången öm var* ning söker rnm i ynglingens hjerta, och snart beder denne med ånger och tårar om förskoning samt lof* var bättring. Man vill tycka sig höra Yarnaren och domaren inom fadrens eget bröst ropa: "All synd straffar sig sjelf och blir ytterligare straffad"

Man tycker sig i hans ansigte läsa, huru den eviga rättvisans hand lägger sig tungt på hans förstockade hjerta och der ånyo söker inskrifva de gamla, glömda, ofta föraktade, men sannfärdiga orden: "Jag Herren din Gud är en stark hämnare —” m* hk

Anton hade i sitt hem icke fått lära att läsa.

Han ålades nu att besöka skolan i L., hvartill nödiga mått och steg blefvo tagna. Man vet doek icke med visshet, om medlen till hans underhåll der blefvo ändamålsenligt använda. Resultatet blef, att Anton stannade i skolan endast en vecka, hvarefter han ånyo begypte sitt äfventyrliga lif. En elak vana är svår att bryta, och länge fortsatt, förderfvar den äfven den bästa natur. Olydnad och trots visade snart sina bit* tra frukter. Anton blef inom kort häktad för inbrotts* stöld, bestående af 1 R:dr i penningar och några mat*varor. Ett år senare undergick han straff för en stöld af omkring 2 R:drs värde. Vid 18 års ålder dömdes han till fästning för tillgrepp af £ 9» ull.

Antons barndomshem var ingen solbeglånst lustgård; der herrskade mörker och elände, och i hans närmaste grannskap lurade försåtet under sken af välvilja. fluru skulle det väl varit möjligt för barnet, eller ynglingen, med så många inre och yttre retel-ser, synnerligen när nöden, denna brottets bundsför-vandt, var en af dessa sednare, att emotstå frestelserna ocli ej förledas till brott?

Anton insöp ock af sin omgifning alla dessa odygder som tillhöra en förderfvad menu iskonatur, der ej en bättre undervisning och goda exempel träda emellan. Han vande sig att ljuga, svärja, skryta, öfva kortspel ända till passion, våldgästa, begå streck vid auktioner och andra folkmöten, samt sökte begärligt oeh erhöll ofta förplägning af starka drycker, ända till rus. I kärlek till bränvin täflade han med sin moder; ett af de många bevisen på, att ”äpplet sällan faller långt ifrån trädet.”

Antons sinne var dock vekt, lättrördt, öppet, men betäcktes af ett mörker, hvaruti aldrig en gnista från ett högre ljus fått falla. Han hade icke i liem-met fått lära, att barnsligt lyfta tanken till en all vetande Fader, ej att frambära en suck till nådens him-fnel; ej att ropa: inled mig icke i frestelse; ej att ödmjukt ocb förtröstansfullt bedja: gif mig i dag mitt dagliga bröd. Han hade aldrig hört och lärt fatta betydelsen af de hugneliga orden: Vifå mycket godt, om vi frukte Gud, lyde Hans bud, Jly synden, samt göre det rätt och godt är. Hans moder hade aldrig i ord yttrat eller i gerning visat, att en idog hand gör rik. Han hade ej lärt sig förstå, att Herren låter de redeliga väl gå, och att en fast tillit till Honom, är trappan till sann välfärd. Han hade aldrig fått kunskap om, att den Eviga Kärlekens vård icke skall svika, så länge en gnista af tro lefver i men-niskohjertat. Han hade ej hört, att endast på den redliges väg finnes sann lycka, äfven under det lägsta tak, och bröd på den ringaste samhällsplats, samt välsignelse, liksom fordom, i sjelfva den förtorkade, brännande sandheden.

Antons naturliga pund voro ejr ringa; men från första barndomen nedgräfda i jorden, gåfvo de vid mognare år ingen ränta. Med kroppskrafterna till-logo begären, hvilka, icke styrda inom lofliga gränsor, erhöllo ingen god riktning, intet bestämdt mål. De svallade öfver hans välgång, såsom brusande vågoroch krossade den mot dolda klippor. När förnuft och samvete någongång läto höra ett varningsord, eller deltagande röster från en ädlare mensklighet sökte af« leda honom från olycksfärden, så öfverröslade9 snart dessa stämmor af en otyglad lidelse,

som kastade sig än hit, än dit och ökade förnedringen.

Det är fruktansvä^rdt, att Anton på en fästning, bland hnndradetals fulländade bofvar, skall sjunka till den lägsta grad af menskligt förderf; men om, undek en lång, närmare besinning, den bana han hittill* vandrat, börjar förefalla honom betänklig; om han finner, att vägen till dagligt bröd ej går genom öf* verträdelser af lag och ordning, ej genom tillgrepp af andras gods, ej genom ett sorglöst kränkande af goda seder eller ett tygellö9t, kringdrifvande lefnadssätt, ej genom öfverdåd, spelsjuka och svordomar; ej genom dryckenskap i ett sinnesdöfvande och kroppslärande kroglif, eller några slags orena och olofliga utvägar, då äro fästningsdagarna visserligen icke förlorade, oeh uti ett christeligt samhälle borde en sådan inrättning alltid syfta till förbättring, mera än till straff.

Tre år, för fången som för sjuklingen, om än aldrig s& långa, så trögt framskridande, gå doek sin kos!----------Det var högsommar. Augusti hade inträdt med sin välsignelse, sina skördar. Den långväga vandraren hö^de, der han fraihgick genom fält och åkrar, glada sånger från arbetande menniskor. I hvarje hjer-ta tyckte han sig låsa fröjd, under det hans eget slog oroligt och tungt. Han. syntes vara en ur mensklig-hetens kedja förkastad länk, en varnagel för brottet, en börda för medmenniskor. Han hade blifvit agad af samhällets ris och sluten till denna skara af uslin* gar, som vildsint framrusa på orätta vägar, kasta af sig lagens band, förstöra sin framtid och mörda sin lycka, sin välfärd, för en sorglöshet, ett lefnadsskick, ett oberoende, stridande mot natur oéh samhällsordning, — — — — — _____

Efter några dagars flödande regnskurar, blänkte solen opp klar, herrlig, och insvepte t sina strålar en dunkel gestalt som med långsamma steg nalkades prostgården. Denne vandrare var ingen annan, ån Anton Block, en fullväxt, tjugoettårig yngling, som från Malmö fästning hemförde en krossad själ i en utmärglad kropp. Då han nu, höljd i trasor, med en blandning af skygg mildhet och ett stilla lidande i det bleka anletet, med mager och knotig hand, med djupt nedböjd rygg framräckte sin förpassning, fatta-des en hvar, som såg denna syn, af ett innerligt deltagande. Han hade, som en öfvermodig yngling, lem-nat födelsebygden. Nu tyckte man sig i honom märka en kraft, bruten af lidandet, en vilja, tryckt af nöden, ett hjerta fattadt af ödmjukheten. Nu tyckte man sig i honom se en resignerad man, som både på kroppen och i sinnet bar märken efter ett strängt öde. Ingen bitterhet mot det förflutna, men icke heller något hopp på ett tillkommande, kunde skönjas i hans ord eller anletsdrag. Man skulle kunnat anse honom likgiltig för allt, om icke på tillfrågan hum han under sin förvisningstid befunnit sig, svaret blif-vit: ”Gud ske loj\ jag har fått (ära att läsa, sä att jag nu begått Herrans heliga Nattvard.”

Anton erhöll nu arbete i prestgården; men sitt egentliga hem hade han i modrens stuga hos en morbror, en ringa, medellös dagsverkare, som sedan, till bestridande af sina åligganden, då och då betjenade sig af systersonens arbetsförmåga. Derföre, när en marknad i närmaste stad inträffade, begärde och erhöll Anton tillstånd att gå hem till nämnde slägtinge, för att, under hans vistande i marknaden, värna huset. Marknadsbesökande berättade snart att Anton varit sedd i staden, rag-lande på gatorna. Han återkom till prestgården och arbetade der en dag, hvarefter han återvände till morbrodren.Vintern kom; arbetstillgången upphörde — morbrodern beliöfde icke mera någon hjelp. Anton måste söka sig om, men hvart han vänder sig, fins in* gen fristad. Den brännmärkte ville, vågade ingen taga i sitt hus.

På laglöshetens fält hade Anton skördat endast tistlar. Nu ville, nu önskade han beträda redlighetens och flitens väg. Nu kunde han, undervisad i betryckets skola, ropa till Gud och men niskor: Gif mig i dag mitt dagliga bröd! Hans hön var ej om maklighet och beqvämlighet, ej om öfverflöd och lycka. Den var endast om hem till hvila under natten, om arbete under dagen, för lifvels bergning. Men ingen hörde nödropet, ingen deltog i eländet, ingen behjer-

tade olyckan--------och sjelf förstod han icke, att en

hön till Gud från ett hjerta, som ännu qvarhåller det orena begäret och betjenar sig af osanningen för att söka dess tillfredsställande; som blott af fruktan för lidande och straff, men ej af längtan till sann förbättring, vill framträda för den Eviges thron, kan icke der blifva emottagen och hörd så, som den verkligt botfärdige, af en genomträngande och renande ånger uppfyllde, syndarens. Derföre återstodo honom ännu flera prof. Med

förtviflan ser han sig vid den annalkande vintern utan kläder, utan mat, utan tak.”1 Malmö var dock bättre. Der hade jag lifveta förnödenheter. Der saft jag i ett varmt rum ocb spann eller stickade strumpor,” tänker den bekymrade, och antager nu en inbjudning i sjelfva oordningens boning.

Under Antons vistande på fästningen, hade i hans hemort, dock ej inom hans födelsesocken, bildat sig ett tjufband, som utbredde fasa och förskräckelse i hela orten. Stölder, den ena värre än den andra, föröftades, och i synnerhet trycktes gränssocknen af dessa fribytare. Ännu, efter flera års förlopp, ära upphofsmännen härtill ostraffade, oaktadt många ran-sakningar ocb vidlyftiga rättegångar. Det ser nästan ut som om lagens arm understundom skulle vara för kort. — Hos en af dessa laglösa erbjudes Anton en tillflygt i sin nöd, och han antager den.

”Den som bor med ulfvar, måste tjuta som de,” säger ett gammalt ordspråk. Troligt är, att Anton nödgades stundom deltaga uti de mindre förbrytelser, hvilka, utan att väcka synnerligt uppseende, äro så vanliga i denna trakt, Imellertid afhöres på länge intet våld af den art, att det påkallar skyndsam laga åtgärd. Man ser Anton om dagarna, med yxan under armen, flitigt vandra till skogs, eller fredligt köra sitt lass, under det han icke utan skäl misstänkes föratt eftertrakta nattliga, bullersamma äfventyr, som ban från barndomen så mycket älskat.

Kölden, som denna vinter var ovanligt stark, sammanhöll isarna långt in på våren, så att man ända in i Maj färdades äfven på de större sjöarna. Anton, dristig och vågsam, erbjöd sig, att i sin värds ärender gå öfver en vik af L—n, ehuru den då började blifva osäker. Anbudet mottogs; men knappt hade han hnnnit några famnar ut ifrån landet, förr än isen brister och den olycklige nedsjunker under vattenytan. Genom vighet och ansträngningar lycka» des han dock att fatta uti isen; men som den oupp-hörligt brast undan hans händer, fordrades en hög grad af styrka och själsnärvaro for att arbeta sig upp. Det lyckades dock; men når han återkom, kunde han endast med möda tända några stickor i spisen, hvarefter han lade sig, våt som han var, framför den sprakande brasan. Han inslumrade i en slags dvala, hvar» utur han först tidigt på morgonen uppvaknade, då hans vård tillsade honom, att ur skogen hemta ett lass ved.

Knappt var han från detta uppdrag hemkommen, då flera personer infunno sig för att arrestera honom. Förundrad begår han att få Yeta orsaken härtill. Man förklarar då, att ingen annan ån han föröfvat den stöld, som samma natt blifvit begången hos gruf-intendenten. Förgäfves åberopar han sitt ofall på iseir, sin vanmagt, sitt värdfolks vittnesbörd. Man fortfar med beskyllning och ransakning'— man nagelfar på det nogaste, men finner dock ingen sak med den anklagade. Dock gripes han, bortföres och inneslutes i håkte, såsom saknande laga försvar.

Efter Qorton dagars förlopp utsläppes han nr häktet, med tillsägelse, att inom viss tid skaffa sig husbonde. Hvad som förut varit svårt, blef nu omöjligt. Sedan frihetstiden nått sitt slut, står Anton Block lika värnlös, ja värnlösare, ån tillförene.

Det år i det ögonblick han ånyo gripes och af-föres till Länshäktet, ehuru man denna gång icke hade enä ett sken af brott att påbörda honom, som vi, vid början af denna berättelse, sett honom klagande störta ut ur modrens eländiga koja.

Då han vid ankomsten till Residensstaden underrättades, att fästning å nyo väntade honom, ifall försvar uteblef, ville förtviflan bemägtiga sig hans hjerta. Vintern var nu förbi och han hade hoppats att kunna med arbete förvärfva sitt uppehälle.

Hans nödställda belägenhet, hans tröstlöshet, hans ungdom, väckte deltagande. Länsstyrelsen utfärdade en skrifvelse till Pastorsembetet i hans hembygd, med anmodan att söka å allmän sockenstäm-ma beveka någon sockenbo att taga den olycklige i sitt hägn.

--------------— Det är söndag och sommar.

Huru högtidlig är icke en lugn och klar helgedags-morgon? Hvarje löf, hvarje grässtrå, sjelfva naturens stilla tystnad tyckes ropa: Herren är när. Man ser folk i högtidsdrägt skynda från hvardagslifvets vanor och bestyr, för att vandra dit, der hjertat andas en renare luft, der den rätta visheten, den högre sam-fundsandan bör läras och fattas; der nåd och hugsva-lelse erbjudes, såsom en evigt springande lifskälla. Man hör klockornas ljud, såsom

kallande toner från en renare, ljusare verld — toner, som vilja i det beklämda sinnet gjuta tröst och mana den orolige, i sknggor och förvillelser famlande, att söka det rätta ljuset, till ledning under dagen, till frid för aftonen. Man känner, att menniskan icke allenast lefver af jordiskt bröd — man förnimmer inom sig något evigt och godt, som ej kan bortföras af floden, ej bortblåsas af förgänglighetens flägt!

Gudstjensten slutas. Församlingens sista bönesuck, besvarad, och välsignad från altarfoten, har lyf-tat, ander sång, sin englavinge och farit i förväg till det rätta hemmet.

£tt rundt bord frambäres i koret. Ett svart täckelågges deröfver. Stolar såttas omkring —- rådplägning hålles. En inedmenniskas, en fånges öde ligger i menniskohånder.

Medan denna öfverlåggning föregår i ett christe* ligt Tempel, kastom en blick inom fängelsets murar. Rummet år temmeligen stort och innehafves af flera personer. Främst vid ett bord sitter en rund figur, ur hvars fickor flera böcker framtitta. I handen hål* ler han ett exemplar af Lars Molins historia, hvilken han visar för trenne vid samma bord sittande personer, som skiftesvis blanda en gammal kortlek, med hvilken eganderåtten till samma uppbyggliga historia skall bestämmas. Några åskådare hafva samlat sig omkring de täflande —* —- —

Under tiden står en lång, smärt yngling, med blekt ansigte, mörka loekar, insjunket bröst och böjd ryggrad, vid den gallerförsedda fönstergluggen, stöder armbågen mot gallret och lutar kinden mot handen» Hufvudet är vändt inåt rummet, ögat oaflåtligt fästadt på dörren. Han hör icke sorlet omkring sig. Blott tvenne ord sysselsätta lians* själ: ”död eller befrielse.’* Efter några sekunder synes han hafva fattat ett be* slut. Hans hållning blir säkrare, lians blick stadigare, och då'fångvaktarn korrt derpå inträder, nalkas An* ton (ty det är han) och säger höfligt men allvarsamt:m

”Landshöf'dingen har lofvat mig att af ar begära litet papper, samt bläck och penna. Haf godheten låt mig få det .”

”Behöfs icke, behöfs icke. Sådana gökar som do, gala bäst utan noter. Slå bort alla griller, tänk pä din långresa och gör dina dagar glada.”

Efter dessa ord försvann fångvaktarn och tillslöt dörren.

”Hör nn, vän Anton,” säger don lilla runda mannen, ”do skall ej framdeles hafva, att inför mera förfarna vänner beklaga dig öfver Jakob bokbindare. Vill du skrifva, skall da, ta mig nittinie pnndtosan göra det midt för cten der glomkattens snabel.”

Derpå framdrog han nr fickan en bok, ref derar tvenne blad, npptog nr sin plånbok en liten flaska bläck jemte en stålpenna, satte sig ned och skref efter Antons diktamen, följande:

”K—d d. 30 Julii 1843.

Herr Pastor--------

Jag vill herigenom denna min enfaldiga Skrift velse, Beklaga mit öde, och nsta omständigheter, Jag återigen fallit nti, och jag nästan faller mig öfvergif-ven, då jag betänker, att all min ungdom och värld, skall försvinna, i Sådan uselhet, och som jag nu jcke kåner någon Jordisk mäniska Så Rätt-tänkande ellervildig, god och mild att Rätleda den vilsefarande, som Herr pastoren är — får jag med Nedfallande böner aflägga, med et Sorgefult hjerta, att han är god värkar för mig i möjeligaste mån det jag ombeder — Som jag nu är antastad, och arästerad och frakt, hit till K—d, utan att jag har förvärkat något orätvist, Så till vis, Blot att.jag är Skömphad för jag varit i omständigheter tillförne, och Som jag jcke komet i tillfälle fått mig något Lageligt försvar, Således vill di förstöra mig — Ställa mig åter till de Svåra förvilel-ser, det griper mig Svårligen, om man skolle ville tänka, blifva, lefva Såsom maniska, är omöjeligt då jcke ledning fins dertill, och att man ej får vara i frid, då en jcke företager Sig anat, än ätt arbeta hos folk, Som jag alltid har gort, Som och pastoren kå-ner, kära Pastoren, gör för all del hjelp mig till försvar; Talla vid Peter----------i---------* torpet, att han

beställer Så jag blir Skrifven hos Sig — han har och lofvat mig — bara blot det jcke är emot Pastoren, för han fruktar för någon, åtallan — men det Skall han vara Säcker, att jag vill för Söka, akta mig, Så vida jag får vara i

frid för förföriska mäniskor — Således återigen bönfaller jag för Pastorn, Som är till-slagen af almagten, och öfverheten till Rätledare, hemställa de vilseförda Samt mildra och förlåtta den fe-lande, och herde för sinna får, Tag mig nu åter och ställ mig på den mänskliga vägen, jag vill försöka ackta mig för vilfarelser, med djupaste acktning och vördnad tecknar den fallande och ångerfulle ynglingen

Anton Block.”

Rådplägningen vid det runda bordet i kyrkan hade slutat med det resultat, ”att ingen i hela församlingen kunde eller vågade taga Anton Block i sitt bröd och försvar

Följande söndag, efter protokollets justering, anlände Antous ofvanstående skrifvelse till prestgården, ¿om just då var hedrad af flera ansedda personers närvaro. Brefvet gjorde ett djupt intryck och mån^ get godt ord fälldes till förmån för den olycklige fången. Att taga och vårda honom i prestgården, var dock en betänklig sak, då församlingen enhälligt af-slagit Landshöfdingé-Embetets gjorda framställning; men sedan en mildt öfvertalande stämma besegrat all tvekan, afsändes, jemte församlingens svar, en särskild skrifvelse med löfte för ynglingen, att få komma till samma prestgård på en månads tid, dock under strängt förbehåll af ovillkorlig lydnad, flit, nykter och sedig lefnad.

< Genast efter denna skrifvelses inhändigande upp-kallade Länsstyrelsen Anton Block, och förkunnade honom frihetsdomen, läggande vid afskedet på deii vilseförda ynglingens hjer ta, minget vigtigt och allvarligt begrundningsord.

Bland Antons förvillelser var, sisom förut är nåmndt, en stark, med modersmjölken insupen smak för starka drycker; en smak si mycket farligare, söm under det den har det skadligaste inflytande på förstånd, hjerta och lefverne, kan den i dessa tider Öf-ver allt, på vägar och stigar, ja, i den uslaste koja, tillfredsställas.

Så länge det ymniga berusningsmedlet geriom-stryker samhället i alla riktningar, och så9omdenför-derfligaste frestare icke allenast öppet kämpar, utan ock synes vinna seger öfver natur, förnuft, religion, sedlighet och uppfostran, si länge har man ock ieke annat att vänta, än ett rysligt elände från, t oeh utom hyddorna. Man 9er der, huru förnoftet blir passionens usla slaf och viljan ett rof för fräckhet, öfverdåd och alla en vektig tids förförelser. Man ser der, horn en frätande mask sitter i trädets rot oeh gnager dem kärna, till dess stammen förtorkas och kronan faller ner på jorden. Man ser der anletet uppblåst, hjer-

nanhan förvirrad, ögat dunkelt, lugnet borta, glädjen för-derfvad och hoppet likt'en fradga på den af stormen drifna böljan. Man ser der ett lif som bår i sitt anlete omisskänneliga spår efter tidiga utsvåfningar och förbrytelser — ett lif, tungt, vildt och fridlöst, med handen lyftad mot hvar man, drypande af blod, närmande sig med hvarje steg vanärans, nödens och brottets svarta afgrundsgap ....

Del är dryc^enskapen, som bortkastar industriens framsteg, arbetets lön och skördarnas välsignelse i ett omätligt haf och försätter samhället i sjelfTörvållad nöd, under det de stora behofven skola fyllas af en all-mosegifvande, aldrig tillräcklig välgörenhet. Det är den, som, fostrad och närd inom egna grånsor, försvagar fosterlandets inre kraft, förqväfver dess högre lif och, såsom en förödande ström, upprycker och bortspolar dess heligaste stöd, så att Rikets moraliska bestånd, under en oafbruten fortsättning af de sednare årens gräsliga företeelser, så i hufvudstaden som i landsorterna, till blygd för menskligheten och ömkan för alla hyfsade folkslag, närmar sig en synbar upplösning — om icke förstärkta, mera eniga krafter äh hittills, sättas deremot.

Antons böjelse för denna last väckte, vid hans 2 Del. 11 ‘första vistelse i det hem han nu erhållit, icke liten oro. Så länge arbetsdagarna varade, gick han, utan afbrott, oförtruten och flitig i sitt kall; men i samma stund som han añade sina hvardagskläder och påtog söndagsdrägten, syntes blotta tanken på rus mäktigt inverka på lynne, ansigtsdrag och hela hans förhållande. * Tvärtemot de erhållna varningarna, skyndade han i förtid till kyrkan, men återkom icke förr ån långt efter den bestämda tiden, sedan han besökt de farliga, förbudna husen. Ät nattliga äfventyr och sällskaper stod då hans håg, och om han någon helge-dagsnatt var hemma, söktes han i sitt rum of frestare och frestelser. Han syntes redan hafva glömt vilko-ren för sitt emottagande här, och oaktadt den pressning han nyss genomgått, heldre vilja blottställa sig för en ny, än underkasta sig lydnadens och ordningens

band.

Det är endast af Antons tidiga benägenhet för fylleri, som hans sorglösa liknöjdhet kan förklaras, då han eljest visade ett liñigt sinne. Den närvarande stunden vårdslösade han och den tillkommande besin*

nade han icke. Straffet trampade honom ock på hä-

/

larna. Når han genom arbete hade förvärfvat penningar, använde han dessa till brånvin, under det han aldrig, utan att låna -kläder, kunde visa sig iGuds hus, ja, under det hans kropp knappt skyldes af trasor. Vid sitt sista häktande medförde han ett bättre klädesplagg, men detta hlef i arresten snart ett föremål för kamraternas spekulation. Antingen spelades det bort, eller blef det såld t till uppköp af brän-

t

vin, hvarföre han ock i ordets rätta bemärkelse åter-

\

kom till prestgården i utbloltadt tillstånd.

En sondagsnatt hade han vaknat vid, alt en främmande inkommit och begärt nattqvarter. Han var förbuden att hysa någon hos sig; men då denne klagade öfver ett svårt oväder, lät han honom stanna, med vilkor, att han skulle begifva sig bort innan någon i huset vaknade. Dagen derpå, sedan Anton och Pastorns gårdsdräng, Jonas, hade ätit frukost, följdes de båda till drängstugan och den sistnämnde satte sig framför elden, medan den andra gick några slag kring golfvet samt derefter ställde sig med armen stödd på jernkakelugnen. Som han lägger handen på dess krökning, känner han der något ovanligt, tar det och skyndar i det invid varande brygghuset, för att ensam se hvad det kunde vara; stoppar det sedan i fickan och går åter in för att fråga, om Jonas lagt något på jernugnen. Denne svarar nej, men ber att få se hvad det var, då Anton genast framtager och vi-sar fyndet. Detta befinnes vara en röd saffianssedel-bok, innehållande en blå silkeshalsduk och intet mera. Anton springer derpå genast upp till Pastorn för att visa livad han hittat; men Jonas skyndar sig ut att angifva Anton, såsom hade lian tagit sedelboken.

Denna, händelse blef en anledning till stora bekymmer för Pastorn, som icke visste huru han skulle anse den. Det var väl icke troligt att Anton skulle på det sättet betett sig, om han hade stulit plånboken; men detta ville Jonas påstå, och man hade intet skäl att misstänka honom. Dock upptäcktes efter hand, att Jonas alls icke var så ärlig och trogen, som han hittills förstått alt visa sig; äfven hade man anledning att misstänka, det han dels föraktade fästningsfången, dels afundades den godhet hvarmed han blef omfattad, och derföre gerna skulle sett honom åter bortskickad. Det blef äfven inom kort bekant, att Jonas 'på söndagen varit tillsammans med den främmande karlen som begärt nattqvarter af Anton, alt denne misstänktes för en nyss begången stöld, och att han försvunnit ur trakten. Dock förblef man i okunnighet om huruvida han glömt plånboken eller om den blifvit ditlagd till ett försåt för Anton. Då denne antastades for att hafva stulit den, anmärkte han sjelfganska naifl: ”hade jag det gjort, så hade jag väl icke varit så dum och sjelf burit fram den.”

Emellertid gaf denna sak nya anledningar att allvarsamt varna Anton och man sökte på allt sätt göra honom uppmärksam på faran af sin ställning, i synnerhet om han icke sjelf på fullt allvar stod emot sina onda böjelser och öf ver vann sitt olyckliga begär efter bränvin. Det 6yntes, att menniskor funnos, som både ville förföra och förtala honom, och det var så mycket angelägnare, att han vakade öfver sig sjelf. Han hotades ock strängeligen med att från sin närvarande fristad blifva fördrifven, om han icke gjorde allvar af att bortlägga äfven denna last, och hvad hopp kunde han göra sig om hjelp och försvar hos andra, då han så illa begagnat de frihetsdagar han här fått. Han borde jemföra sitt närvarande lif med det han genomgått i häkte och på fästning, han hade nu att välja, o. s. v.

Nu lofvade han, att icke mera förtära bränvin, och liar redligt hållit sitt löfte till denna dag. Han har ock, sedan han upphörde att smaka denna förstörande dryck, synts undergå en betydlig förändring. Han synes vara kommen

till ett klarare medvetande af sin stora skuld och en säkrare makt öfver sig sjelf. Hvarje afton, sedan han slutat kroppsarbetet för dagen,öfvar han sig ati läsning och skrifning, och* tyckes nu hafva föresatt sig att blifva allt hvad man af honom önskar. Uti arbete visar han en mer än vanlig förmåga, och hehöfver aldrig manas till flit, ulan tyckes deruti finna nöje. Han har ock visat de tydligaste tecken af en liflig tacksamhetskänsla. Hans kyrkogång är ordentlig. Hans besök i sedeförderfvande has hafva upphört. Söndagseftermiddagarna tillbringar han hemma vid boken. Han talar ofta med samvetsförebråel^ ser och harm om sina fordna villor, och jemför, under yttringar af varm erkänsla, sitt närvarande tillstånd med det förflutna. Mot sina beskyddare visar 'han mycken uppmärksamhet, är angelägen att vinna deras bifall och omfattar dem med tacksam tillgifvenhet. Känslor af heder och menniskovärde synas, ehuru sent och efter svåra pröfningar, hafva vaknat inom hans skuldbelastade bröst. En högre kärlek tyckes hafva fattat och upplyftat honom ur eländets djup, ej blott till den yttre menniskan, utan såsom en äkta ymp, den man insätter uti en afskuren vild stam. Det är observeradt huru han i kyrkan med den lifligaste uppmärksamhet lyssnar på talarens ord, och ett skiftande muskel- och färgspel i hans ännu vanligen bleka an-sigte vittnar om huru han på sig lämpar de sanningar som förkunnas.MåUe lian na allt framgent kanna mottaga den Högstes hjelp till fortgång på den nya bana han be-trädt, så blir han ett bland de oräkneliga vittnesbör-den om menniskans djupa elände, så länge hon vandrar utan Gudomlig ledning, samt oA Herrens stora barmhertighet uti att erbjuda nåd och bistånd äfven åt den uslaste, den som icke med något steg möter Hans kärleksfulla l^llelse^ förr än den yttersta nöd tvingar honom att emottaga det högsta goda, såsom det sista öch enda återstående hjelpemedlet.

Lof, pris och ära, från evighet till evighet, vare denna, för all menniskofattning obegripliga kärlek, som aldrig tröttnar, och denna vishet, som alltid finner medel att nppträtta den fallne, så vida någon gnista af ett medskapadt Gudomslif i hans själ finnes qvar !”

”Så långt Pastorn om Anton” (säger Mamsell Anna uti det bref som följde berättelsen); ”och nu något om Pastorn sjelf, eller hela det älskvärda par, som utgöres af honom och hans hustru. Jag önskade att ni kände dessa menniskor. De likna alls icke eder i den yttre företeelsen. De äro som af en annan färg på den stora förbundsbåge, hvaruti det himmelska ljuset återstrålas från menniskonaturens sjunkande moln efter lifvets stormar och sorgernas regnskurar.' Huruorätt hafva icke de ensidiga fantaster, som vilja alt alla menniskor skalle vara lika i tankar och böjelser, och icke kunna tåla annat än det, som de sjelfva åro eller Vilja synas vara och bringa andra till. Huru skön år icke denna ljusets färgbrytning, hvarom jag så ofta hört min bror tala. — Da, min blida, kåra svägerska, skulle hafva stort nöje af att göra bekantskap med denna presthnstru^ som med en nästan sydländsk värmas sprittande liflighet, omfattar hvad hon som en troget älskande christen qvinna anser vara ett passande föremål för hennes menniskokärlek, under det han, den fromme läraren och mennisko-vånnen, står vid hennes sida, på en gång lagn, stark och dock blödig, som det skuggande trädet, hvarvid den yppiga rankan klättrar upp mot höjden.

Dessa makar äro barnlösa och det är, såsom ofta i dylika fall synes, till mångas välsignelse. Den i hjertat nedlagda föräldrakänslan, som, då egna barn iinnas, koncentreras kring dem, är oändligen elastisk, då den värmd och uppmjukad af Christuskärleken, ut-sträckes till hjelpbehöfvande medmenniskor. Båda dessa Guds sändebud på jorden hålla nu så troget på med att hjelpa denne Anton fram på den rätta vägen, att man väl må kunna hysa det bästa hopp om hans bibehållande dervid. Frun lär honom att skrifva ochPastorn låser med honom Guds ord. Detta sker pä den tid, som de flesta drängar vanligen sofva bort, nemligen aftonstunderna, sedan de inkommit från ut-arbetet. Då Pastorns äro ute på besök hos sina flera mil aflågsna grannar, hafva de Anton till kusk, och han har ännu icke låtit förleda sig att derunder smaka brånvin. När jag fick veta att han var här, kan du väl förstå att jag ville se honom och skaffade mig' tillfälle dertill. Det år en gestalt för en romanhjelte, om blott hans insjunkna bröst och nedböjda rygg åter kunde höjas, hvilket väl torde vara möjligt, då han ännu icke är mer än 23 år gammal. Med stora blå ögon under svarta hår och ögonbryn, ser han rakt och forskande på den som talar honom till > såsom ville han veta, om det är vän eller fiende; och når man med mildhet bemöter honom, skilja sig de röda läpparna och visa ett perlband af de hvitaste tänder. Jag hoppas att jag icke bedragit mig på den känsla af tacksam trohet, med hvilken han besvarade mina frågor om hans sysselsättningar och hans herrskaps godhet mot

honom. Nu har han dock fått ett stort bekymmer öfver att Pastorns, som lofvat behålla honom öfver vintern, dock vilja skaffa honom bort till våren. De hafva nemligen så många omkring sig, som kråfya deras omvårdnad och uppmärksamhet, attde icke kunna egna si mycken tid åt denne ende* som de anse honom behöfva. Det råder ock i församlingen en viss ovilja och misstänksamhet emot honom, hvilken likasom ser snedt på att Pastorns göra ”så mycket för en sådan” De vilja dock icke utsätta hans veka natur och späda förbättring på vådliga prof bland obekant folk, utan hålla på att öfvertala en beskedlig bonde att taga honom i tjenst och följa honom med uppmärksamhet» Han får då anse prest-gården som ett hem, så länge han skickar sig väl, och om helgdagarna besöka den, efter att hafva varit i kyrkan; och detta allt synes mig vara visligen uttänkt. — Jag har nämnt den summa som jag hoppas att du skaffar mig från Lagmanshuset åt honom, och Pastorn säger, att som han nu är uppklädd genom så väl de plagg han fått i prestgården, som hvad ett annat herrskaps frikostiga välgörenhet lemnat, skall detta sättas in i en sparbank, för att vänja honom vid den omtanka, som samlar för kommande behof hvad det närvarande kan umbära.”Mefleacioner.

Prostinnati expedierade snart de önskade penningarna, jeinle ett svar på detta bref, som beskref huru Baronen, uti det tillstånd af ett läraktigt barn, hvar-uti han för närvarande befann sig, med lifligt interesse uppfattat fångens historia och derutur gjort en myckenhet, till utseendet högst aflägsna, jemförelser med och tillämpningar på sig sjelf, sitt öde, sin uppfostrau oeh hela sitt genomgångna lif. ”0,” sade han, ”jag liar väl mången gång i fordna dagar hört och sett, huru de så kallade förnäma anse en så stor 6killnad vara emellan dem och sådana olyckliga vanlottade, som denne Anton och den klass, ur hvilken han utgått, att de alls icke skulle vilja höra någon jemförelse omtalas; och dock är likheten, när man blott ser till huru det är inom skalet, ganska stor. Med en gammal svensk skald från en förfluten tid, kan jag i sanning utropa:

”Jag flyktade från ort till ort och fann,

Så under vallmarslröjan som kraschanen,

Den samma, alltid samma — menniskun”När man närmare betraktar denne ynglings öden, och ser horn han blifvit, i barndomen vanvårdad; i den första ungdomen, just då tiden och begäret att lära, vanligen röja sig, förförd och undervisad i det onda — förföljd af sin egen fader och slutligen af lagen dömd och straffad som den grofvaste brottsling, ehuru den skada han gjort andra menniskor icke gått upp till ett penningevärde af 20 R:dr — och huru sluteligen den församling, bland hvilken han varit född, utstött honom så, att, om ieke en christeligt sinnad prestman, som kanske med mycken omsorg måste tillse att hans ringa lön räcker till för, egna behof, då många andra hjelpkräfvande torde derjemte anlita hans små tillgångar, tagit den förskjutne i sitt hus och hägn, hade han snart varit ohjelpligen förlorad, utan någon fruktbringande kunskap om GudsOrd och Vilja till hans isalighet, då han troligen endera blifvit sjelfmördare på sin kropp, för att befria den från timlig nöd, eller på sin själ, genom att fortgå till mognad i brottets skolor. Till en sådan varelse synes mig samhället stå i vida större skuld, ån han till det. Men deremot, én sådan som jag och mina likar, hvad hafva icke vi emottagit, och — hvadhafva vi gjort? Födda i öfverflöd och omhuldade från första stund vi öppnat ögonen för ljuset, med allt hvad enveklig moderskärleks fåfänga kan uppfinna till förskönande af vår lilla skröpliga existens, bäras vi på de finaste händer och vårt skrik är ett kommandoljud, som kan sätta ett helt hushåll i rörelse. Vi växa upp under smek, lekar och joller; vår smak kurtiseras och vår helsa undergräfves med slisk, för att vi skola äta och vara nöjda. Vi få leksaker som kosta mera5 .än hvad ett annat barn skulle behöfva till både kläder och föda. Vi skola uodervisas, och man skaffar oss informatorer, som anses hafva kunskaper och talanger, utan att man pröfvat huruvida de hafva Christendom och goda seder. Det händer ock understundom, att sådana lärare muta och förföra discipeln, för att med honom vara i god t förstånd och sålunda kunna sköta egna tycken, emellan det gossen inläres några ytliga utanlexor, att lysa med vid en examen. Den unge herrn kommer slutligen till akademien och det är icke utan exempel, att professorer finnas, som visa hans person en offörtjent aktning, emedan han bär ett långt eller stort adeligt namn, och som der-före äfven släppa honom lått fram till betyg, dem en fattig yngling måste, till sann vinning för sin framtid, med stor möda och ansträngning, kanske under svält eller skuldsättning, lösa, medan den förre med sitt sjelfsvåld och tillfredsställande af alla sinalystna-der, smittar och förförer de svaga kamrater, som samla sig omkring honom. Snart lnrendrejar han fram sin ytlighet till en plats och en titel, under

det hans begär efter njutningar växa' till och förökas i samma mån som de tillfredsställas; och ingen ting är honom dervid för godt eller för dyrt, eller förbjudet. Skulle han någon gång af en sann vän, ifall han har någon sådan, eller en god bok, ifall han läser eller hör någon sådan, eller af en väckande händelse, ifall han ser eller erfar någon sådan, manas att kasta en blick på sig sjelf och de tio budord, li vilka äfven han fått kunskap och påminnelser om, då han vid femton eller sexton år erhöll en närmare underrättelse angående sina christliga förbindelser (som han sedan i det närmaste alldeles glömt) så finner han, alt han på sig tillämpat dessa tio bud såsom hade der stått r>ickén för de trenne, om hvilka det heter: ”Du skall etc.” och som detta lilla ord varit borttaget vid de sju, som det ursprungligen tillhörer.

Och hvad är väl nu inför den Allseende Domarens ögon, en sådan ung menniska, annat ån en förbrytare mot Gud och samhälle! Skulle han straffas

som han förtjenat, så-----------hvad är vål Antous skuld

mot dennes? Hvad har vål han emottagit att ansvara för, i jemförelse med denne?”Härvid sjönk Baronen utmattad ned pä sitt läger. "Det är min egen historia — och flera andras — jag beskrifvit i helt lätta drag," tilläde han med matt röst. "Men prisad vare Gud, som tuktat och hulpit mig," tilläde han, efter ett uppehåll, sammanknäppande sina händer. "Lindrig har agan varit, mot den synd som förtjenat henne, och mycken mildhet har fört riset dervid. Måtte jag icke behöfva att alltför länge dväljas i denna förbåttringsanstalt, ehuru den af Guds barmhertighet och menniskors godhet dagligen förljufvas! men jag längtar nu att vara med Christo, som ändå bättre vore! Dock — äfven detta är ett af mina gamla begär efter det bästa, som kan åtkom-mas, fast det fått en annan rigtning och ett annat föremål. Derför måste äfven detta tyglas och jag i allt säga: "Ske Herrans och icke min vilja!"

Dessa Baronens yttranden meddelades af Prostinnan till Anna då hon skref och tackade för berättelsen; och Anna svarade snart derpå följande:

"Min goda Svägerska!

Ju mera man lär och öfvar sig uti att tacka Gud för allt hvad som synes hända i enlighet med Hans vilja, ju flera anledningar finner man, att förnya dessa tacksägelser, och med dem ökas oupphörligt vår lycka och glädje i Honom.Då jag skickade fästningsfångens historia, tänkte jag endast på att i den visa ett interessant ämne för medlidande, äfvensom den vackra sidan af mina nya bekanta, Pastor Redners, uti deras stora godhet mot denne olycklige, som de räddat icke blott ur lekamlig nöd, utan ett tydligt förestående förderf, ifall han åter såsom försvarslös blifvit skickad på fästning; och slutligen ville jag begagna våra goda grannars deltagande, för att af dem tigga litet åt honom; men den tillämpning på och jemförelse med sig sjelf, som Baronen gjort, föll mig allsicke in att ana eller gissa. Och denna är kanske det bästa af allt hvad vi ur samma historia kunna hemta. Huru sann är icke denna jemförelse, och hvilka anledningar till ännu vidsträcktare betraktelser ligga icke deruli! Men huru många äro icke de som, i det de bäst behöfde se sådana sanningar, dock för dem hafva ögonen som mest tillslutne! Måtte Herren förr eller senare, och innan del blir för sent, gifva dem sin syn»

Afven jag som länge, vid älskade anhörigas ledande och stödjande händer, tyckt riiig hafva gått i ett klart och skinande ljus med öppna ögon och tacksamt hjerta, märker ännu mången gång med häpnad, att jag förbisett mycket i denna verld, som jag, för att rått bereda mig till en bättre, borde hafva obser-verat och besinnat. Det är mig, som om den der akademien på Bergfors hade slott och väckt på mig i några punkter. Det förefaller mig ock besynnerligt, alt ingen hos oss kunnat hitta på ett sådant nöje, som skulle passat så väl för våra ynglingar och oss alla, då de v^rit berama. Tänk hvilken mängd af frågor, som sålunda skulle kunna uppsättas och föranleda mycken eftertänka under och genom deras betraktande på alla sidor! Då glädjeskrifterna skickades, glömde jag nämna, att en lista visades samma afton, på hvilken flera frågor att välja ibland, för nästa sammankomst och för framtiden, voro uppsatta. Man valde då de tvenne, om fattigdom och rikedom, som ni redan sett. De öfriga voro, så vidt jag kan minnas: ”Hvad är Skönhet? — Kärlek? — Ära? — Frihet? — Jemnlikhet? Hvad begrepp bör man fästa vid ordet: Medborgare? I hvad förhållande står individen till samhället? Hvad utgör vår tids vigtigaste. fråga? Huru skola vi lära, att urskilja det sanna ifrån det falska?”

Mig föreföll det, som uti den sista frågan låg ett fullständigt svar på den näst föregående, blott man tog bort det första ordet: ”Aurn”, och satte det andra: ”w”, framför det tredje: ”skola” — På de öfriga har jag äfven tänkt under vandringar i den skö-na skogen, der jag ännu d. 2 dennes plockade lingon* innan den sista snön kom och fagnade oss med ett litet slädföre. Vi hoppas nu, att på detta få fara vid veckans slnt till Bergfors, der den husliga akademiens tredje och sista sammanträde före julen blir d. 7. Men hvad frågorna angår, så har Friherrinnan skrifvit till Amalie, att man för denna gång icke tänker hålla sig vid dessa, utan har lemnat de tåflande fritt val af ämnen, ifall en och annan skulle, under den knappa tid man har så nyss före julen, vilja in-lemna något som förut är färdigt, hvaraf hon ock sjelf ämnar begagna sigi Hon har äfven uppmanat oss, att icke komma tomhändta i detta hänseende. Men huru härmed går, skolen J få veta en annan gång af ' Eder

Anna.

P. S. Det år mig underligt, att motse en jul-' helg, utan sammanvaro med Eder; dock skola vi vara med våra hjertan förenade uti den råtta julfröjden, der vi ock en gång alla skola samlas, för att icke mera skiljas. Och kanske skola vi äfven ännu mången högtid glädjas tillhopa här nere, fastän vi denna gång måste afstå derifrån. Det år som åren blefve kortare med hvart och ett af dem, som man öfver-lefver; och jag bäfvar ibland för tidens odryghet, dåjag fraktar att icke hafva rätt användt den, utan kanske förspillt det mesta deraf.

”Ack du myra, eller arbetsbi, uti tidens stora kupa,” utropade Prostinnan, då detta låstes. ”Säger du så, hvad skola då dessa mångfaldiga trösta sig med, hvilka nedgräft sitt pund i jorden eller aldrig haft någon reda på huru de vårdat och begagnat de gåfvor, som blifvit dem anförtrodda.”

”Ja — ja; men nog kan syster min hafva rått”, anmärkte prosten. ”Det är mycket arbetande och sysslande i denna verld, som icke tjenar till det aldraminsta för den tillkommande och som är så smått och onyttigt, att man vål kan anse sig der-med snarare förspilla, än begagna tiden.”

”Men mins du Luthers ord, som Tholuck citerar”, invände prostinnan, tilläggande:

”Mer andlig, o prest, du väl aldrig vast,

Än piga, som sysslar med skyffel och q vast,

v

Och tänker derunder i trone på Christum.”

Och om någon kan sägas göra detta och länge hafva under sådana tankar öfvat de kärleksverk mot nästan, som icke försmå de ringaste förrättningar eller arbeten, blott andra kunna dermed tjenas, så är det vår egen Anna.” .Mn Mtiirtsbere delse.

Eu vecka före julen, kom åter ett ofantligt bref från Anna, hvaruti hon, bland annat, skref följande: ”Nu skickar jag eder —

l:o Några af de academiska skrifter som lästes på Bergfors d. 7, men de som Amalia och jag medförde dit, äro qvarlemnade, emedan man ville af-skrifva dem, och dessa skolen J fa en annan gång, då jag icke har så mycket att skicka, som nn.

2:o Fru Wisins historia, af henne sjelf författad oeh

3:o De Amerikanska brefven från hennes son.

Angående dessa bref, år jag icke utan bekymmer, att de kunna menligt inverka på den sjukes tillstånd. De förhoppningar, som hos mig uppkommo vid hvad jag hörde om deras innehåll, hafva nu alldeles försvunnit, då pa hela denna långa, vackra höst intet — intet hörts utaf. Den unge Wistns underbara räddning ingaf mig nemligen en tanka, att Rudolf ju kunde, lika lätt som denne, blifvit vid lif. Men nu tror jag med visshet att om han det blifvit, hade man vid denna lid redan erhållit någon kunskapderom. — Bäst år att Ni rådföra eder med Lagman-

t

nen sjelf, innan ni läsa dessa bref för den sjuke.” Detta råd föranledde en öfverläggning, hvarvid Lagmannen afgjorde, att brefyen väl kunde låsas för den sjuke, som låg der och kunde tala om så väl sorg som hopp och allt hvad han led samt nu vore genom sitt lugn äfven stark nog; men borde kanske heldre döljas för den bleknade flickan, hvilken syntes tärd af både ånger och förlust, och icke hade mod att för andra utgjuta sitt hjertas qval. ”Vi kunna ju gemensamt läsa de akademiska skrifterna och fruns historia,” sade han; ”och sedan, när flickan är med om julbaket, kan jag läsa brefven för —

Men innan detta hann verkställas, föregick med Gabriela en öfverraskande förändring. Det var, som hade hon på en gång vaknat till ett nytt slags medvetande , och orsaken dertill hade hon förtrott Amalia, som förstod att framlocka den, då hon en morgon, efter att hafya uträttat några husliga bestyr, kom att göra sin syster ett besök på hennes kammare. När denna betygade sin glädje öfver att se henne så förbättrad, och yttrade sin förmodan, att någon händelse dertill bidragit, talade Gabriela om, att hon en föregående natt haft följande dröm: Hon tyckte sig, efter en lång och mödosam vandring, hafva lagt si£Ull hvila på sin säng. Då hörde hon hastigt ett högt sorl af glada röster, som närmade sig; och när hon kunde urskilja ljuden, var det hennes bröder med flera, som skrattande och sjungande" upprepade: ”detta är Gabrielas likkista!”

”Så glada de åro, attblifva utafmedmig!” tänkte hon suckande; men fann ock efter någon sjelfpröf-ning, att, då hon hela sommaren gått som ett moln ibland dem, kunde de väl hafva skäl att fägnas åt, om hon blefve ifrån dem skild.

Som hon häröfver tänkte, öppnades dörren till hennes rum, hvilket i hast blifvit ganska stort och liknade nästan en löfsal. Nu inbars en ofantlig perl-mussla, så lång som en menniska och nedsattes på en grön upphöjning uti rummet. ”En besynnerlig likkista!” tänkte hon. I detsamma inträdde Prosten L. följd af en glad skara i högtidsdrägter och sjelf klädd i sitt embetes skrud, med bok i hand. En okänd räckte honom skofveln till jordfästningen, och med denna tog han mull utur den gröna upphöjning, på hvilken kistan var ställd. Just som han kastade den första skofveln deraf på locket, sägande: ”af jord äst du kommen” — öppnades och utvidgades den gigantiska musslan till en fördubblad bredd, och utur densamma uppsteg en hvit sky. Medan hennes för«*åldrar och alla närvarande med glada blickar betraktade huru denna höjde och bildade sig till vackra draperier som omslöt o musslan och närmades det löf-rika hvalfvet, syntes Ofverstinnan slå der midt ibland dem, hållande i venstra handen ett silfverfat, på hvil-ket gyllene hvetekorn voro uppr̊agade; och som hon tog den högra full af dessa,, vinkade hon åt Gabriela att komma till hennes hjelp, sägande, med en blick på fatet: ”hjelp mig du att hålla detta! jag år för gammal, och har icHe krafter nog.” — Som nu Gabriela ville resa sig, för ätt lyda denna vink, såg hon fastern strö ut kornen på marken framför den stigande skyn — och i detsamma framflög der-utur en liten Ilock af brokiga dufvor, som slogo ner omkring henne. Men så vål bullret af vingslagen, som öfverraskningen vid denna plötsliga syn, väckte hastigt den drömmande flickan.

Långe låg hon stilla och tänkte på denna dröm, och huru hon vände dess mening eller betydelse (ty, att den hade en sådan, trodde hon säkert) sgi kunde deraf icke blifva annat, än — hennes snara död. Och nu, när denna likasom trädde henne under ögonen, — denna, som hon så ofta under den sistför-flutna sommaren och hösten önskat och efterlängtat, nu bäfvade hennes själ derför. Det var som om nå-gon osynlig ingimt henne följande ord att upprepa och besvara:

”Är jag färdig — år jag mogen? —

Har jag under dagens tid,

Verkat, tålig, tyst och trogen För den goda nattens frid?

Har, med något gagn åt jorden,

Jag sökt gälda himlens lån?

Är väl verlden båttre vorden Genom mig, i någon mån?

Är vid denna dagens slut Sjelf jag båttre ån förut?

Eller finner du mig, Herre!

Lika syndig, om ej värre? —”

Hon hade så ofta hört Prosten L. säga, att en fast föresats till en Gudi behaglig, nyttig och under-gifven lefnad, var den båsta dödsberedelse.

”0,” tån k te. hon, ”huru stor blefve icke min skuld, om Herren med mig ville hålla räkning. Hvad har jag fått och gjort? Huru mycket godt har han icke gifvit mig? Dessa goda föräldrar; dessa dyrbara vänner; detta behagliga hem, och sjelfva denna onkel,

somsom älskat och undervisat mig! Och honom, den saknade — om Herren funnit honom så tidigt färdig att emottaga något bättre — alt erhålla ett hem, en återförening med den moder han så mycket saknat, — skall jag så egennyttigt klaga deröfver! Hvad rätt har jag, att längta till honom? Har han icke skilts från mig med ett missnöje, som kanske aldrig blifvit fullt utplånadt! O, min Gud! detta är dock det värsta! Skall han vål i Ditt ljus kunna se mitt hjertas ånger och förlåta, som Du förlåter? — — O, ja! detta skall han! Ar han iios Dig, så måste han ock af din kärlek och barmherlighet genomträngas. Han skall förlåta, och jag, jag vill lefva, — till min förbättring, med din nåd och hjelp, om Du Herre! hörer min bön, om tid dertill förunnas. Kanske kan jag en gång blifva honom värdig, eller din barmhertighet icke alldeles ovärdig. Du, som sade: ”den till mig kommer, den kastar jag icke ut” — här är jag Herre! vare mig efter Ditt behag; — mitt lif lägger jag för Dina föt-ter! tag det, om Du vill; men får jag stanna bär ännu något, söka upprätta hvad jag felat mot de mina, då jag gjort dem en ökad sorg, o, då vill jag vaka, bedja och arbeta — älska och lyda Dig framför allt, och då lijelper Du mig äfven att kunna göra menni-skorna nöjda,”

* Del.Det var morgonen till fjerde Söndagen i Adven-tet. Så snart Gabriela blifvit klädd, skyndade hon till sin «mor.

”Mamma1’, sade hon: ’’får jag nu taga bushålls-veckan och hafva den öfver helgen? Jag tycker att jag nu mår bättre, och skall försöka att icke vara så försumlig och glömsk, som sist jag hade den.” Hon slog härvid ned ögonen, kysste modrens hand och sökte 6vaija de framträngande tårarna. Det bleka ansigtet öfverhöljdes i samma stund af den färg, som kallas helsans.

”Gerna, min flicka, om du tilltror dig det!” sade modren och omfamnade henne.

”Förlåter mamma mig, att jag varit så inbunden och tråkig?” sade hon snyftande vid modrens bröst.

”Du har lidit och jag har förstått dig, fast du tegat,” svarade modren, i det hon torkade både sina egna och flickans tåvar. ”Det skulle vara oss alla den käraste julklapp, om du nu blefve friskare — gladare.”

”Jag hoppas det och skall försöka — att blifva bättre,” hviskade flickan.

Med anledning häraf och på det att alla skulle gemensamt fä höra de Amerikanska brefven, jemte attt det öfriga, som Annas sista paket medfört, och man ännu icke haft tid att börja, föreslog lagmanskan,att maii samma Söndagseftermiddag skulle läsa så långt man knnde hinna. ”Om dessa bref komma på samma gång som det andra läses, så åro tankarna måhända deraf så upptagna förut, att de göra ett mindre skarpt intryck,” tänkte man.

Vi få sluta af deras innehåll till hvad Gabriela skulle känna dervid.

16.

Hr arje handa.

De Akademiska skrifterna voro denna gång endast 3:ne och innehöllo:

N:o 1.

Saga om Gråbergsgubben.

Det var en gång en jätte, som bodde i ett stort grått berg, och kallades Gråbergsgubben. Han var ofantligt stor, och var lika hederlig som han var stor. I bergets djup låg en mängd af skatter; guld, silfver och ädla stenar. Allt detta hörde Gråbergsgubben till.

Han var således en mäkta rik man. Men som det var ondt om jättar? redan på den tiden, så gick

12*en sägen, att den ensamne gamle ofta hade ledsamt, på sin klint

Om dagen satt Gråbergsgubben utanför sin håla i berget, och lät solen skina på sig, och såg ned i dalen. Kom då i dalen någon fattig man, som såg blek och tom ut af svält; då stack jätten ner fingrarna i berget, och tog upp en näfve med guld, oeh slängde det i den fattige mannens hufvud, så att han nära dånade. Men när gråbergsgubben såg, hvad skada han hade gjort med sin välmening, så tog han en stor så med kallt vatten ur floden och hällde öfver vandringsmannen. Detta harjväl gifvit anledning till vattenkuren.

Men kom någon grann och högfärdig herre i dalen, och hade mycket pengar, eller stjernor och band, och han röt och snäste omkring sig; då blef jätten ganska förargad. Då tog ban åter en så med vatten, och hällde den öfver den högfärdige mannen. Derpå krafsade han honom med sina fingrar, hvilka voro tjocka som furustammar, och hade naglar derefter. Sedan rullade han honom i sanden. Och detta skedde med en så värdig embetsmin, som hade han utfört det vigtigaste värf.

Men trots dessa företag, var jätten ofta nedstämd. Qan hade ingen förståndig karl alt tala med, och dervär ingen som höll af honom. Mäkta stor och stark, det var han visst, och var äfven något egenkär öfver detta. Ibland, när han reste sig i hela sin längd, sprungo menniskorna och skreko; detta roade honom en tid.

Han sade så hår för sig sjelf: ”De här menniskorna äro löjliga figurer! de äro små, men bra högfärdiga. De gå och sätta upp näsan öfver de andra djuren, som likväl ofta äro både större och snyggare. De vilja ha allt, men orka knappast med sina egna mjölsäckar. De tro sig kunna allt, men kunde ej hindra mig, om jag ville äta upp dem allesamman till frukost. Men jag har dem hellre till mitt spektakel.”

Då steg en ung man fram ur hopen, och helsade på gråbergsgubben. Han var full af förstånd; hans ansigte var skönt, och. hans gång ädel och kraftfull. Men för jättens ögon var han som en liten sticka.

”Du är en hederlig man!” sade ynglingen. ”Du gör de fattiga godt; menniskorna tacka dig, och vilja göra ett förbund med dig.”

Då öppnade jätten sin mun ocli skrattade, och . hans skratt återljöd från hundrade berg; jorden skalf under ynglingens fotter. ”J viljen slutå förbund med mig?” sade gråbergsgubben. , ”J ären mina små my-ror, och jog ser Er ger na. Men hvad menen J jag bryr mig om Er vidare?”

”Snillet och styrkan skulle sluta förbund!” sade ynglingen aHvarligt. ”Deras makt skulle bli stor och god öfver verlden.”

”J han ingen makt!” svarade jätten. ”J lånen af vattnet, luften och elden, och sågen skrytande: detta är jag!— nej! jag gör ej något förbund med Eder.” Och dermed gick ynglingen sin väg.

% Men gråbergsgubben såg en mö i dalen. Bon lyste af fägring, som en hvit och doftande ros, ocli jätten fägnades af hennes åsyn.

”Med det sköna och milda gör jag gerna förbund,” sade han. ”Kom, flicka, och bo hos mig i berget Du skall få mina skatter, och ålska mig, och bli nöjd och belåten.” Ty gråbergsgubbens hjerta ber höfde kärlek.

Han tog tärnan, och satte henne i berget, och bredde ut sina ädelstenar 'till höger och venster. Men hon gret och ville dö.

Då frågade jätten misslynt: ”hvarför gfåtef du? se, jag älskar dig, och vitt se dig nöjd. Jag är stark, och kan försvara dig; jag är rik, och ger dig skänker. Jag är god, och håller mycket af dig.”Flickan snyftade länge, men sade sedan: ”ack, väldige jätte! jag älskar den der ynglingen.”

”Den lilla mannen?” frågade gråbergsgubben bestört. ”Tycker du ej att den lilla stackaren är löjlig?” ”Jag är ändå mindre!” svarade flickan, slött. ”Vore han så stor som du, då skulle han förskräcka mig. Han är fattig, der for kan jag arbeta med glädje åt honom. Han förstår mig, och kan dela allt med mig. Det stora gråa berget skrämmer mig; mer älskar jag den lugna hyddan, skuggad af svala lindar.” Gråbergsgubben var ganska ledsen, och teg länge, ty han stridde med sig sjelf.

Men ändLligen' fattade han sig kraftigt och sade: ”det bjelper ej med bättre.” Då satte han åter flickan i dalen, der ynglingen fanns. Sedan stack han ner bada sina stora händer i berget, tog två högar med guld, och lade dem omkring de två älskande. ”Se så!” sade han — ”varen nu rika och lyckliga.”

Men ynglingen höll handen för flickans Ögon, och sade sorgsen: ”0 väldige jätte, göm ditt guld. Underjordens andar bo deri, och fresta menniskors barn. De förblinda deras ögon, och göra dem dåraktiga. Var rik, du starke, men låt den svage vara fattig, att han må stärkas genom sitt arbete.”Då tog jätten allt sitt gnid, och slängde det långt bort i hafvets djup. Men sedan lade han sig på sitt ansigte i hålans mynning, och gret bittert.

Då kom en ljuflig och mild röst till hans öron: ”ädle jätte, lyft upp dina ögon! älska oss och var glad.” Han såg upp, och der stodo de två små men-niskorna, och deltogo i hans sorg. ”Var vår far l” bådo de honom.

Men han svarade ingenting. Då talade åter flickan: ”tack, ädle gubbe, för min lycka! du har gjort henne stor, ty förut tänkte jag ej mycket derpå. Var nu glad åt detta.”

Då reste sig gråbergsgubben, men han såg helt förfallen och eländig ut. ”J kunnen ej älska mig, ty jag är gammal, men ej vis — och min storhet skrämmer er,” suckade han.

Flickan svarade: ”du är stor, men också mycket god, och nu är jag ej rädd för dig mer. Se, vid bergets fot ligger vår hydda; vi skola ofta komma till ditt tjäll, och föra dalens saftiga frukter till dig.”

Men gråbergsgubben såg lika ledsen ut. Då tog flickan en doftande rödhvit blomsterranka af klippan, och gjorde deraf en krans, den hon lindade i hans hår. Så vidrörde hon hans panna med sina läppar och sade: ”hell dig, vår fader! se, kring din åldersgråa klippa skall jag vira fagra liljor, och den skall bli som en äng.”

Då stannade jättens tårar, men han sade: ”hvad bryr jag mig om frukter och blommor — men jag längtar efter kärlek.”

De unga bodde i hyddan, och besökte gråbergs-gubben hvar dag. Han såg gerna att de kommo, men han hade jemnt ett tungt mod.

Men snart fingo de barn, som växte upp, och blefvo lika far och mor. Dem togo de med till jätten; och när han såg dem, blef han munter, och ropade högt af förnöjelse.

Och barnen höll o mycket af honom. Han var stark, och försvarade dem för allt ondt, i skogar och berg. Han var gifmild, och gaf dem härliga leksaker. Han var vänlig, och berättade dem gamla sagor, från urminnes tid. Och när de vaknade om morgonen, så sprungo de till gluggen, och sågo efter om grå-bergsgubben syntes till. Och när aftonen kom, stodo de i förstugnqvisten, och nickade åt far, med sina små krusiga hufVnden. Då nickade han igen med sitt stora hufvud, och så lade han sig att sofva på hårda klippan, och drömde om fagrare barn med vingar. Och när morgonen kom, voro de små redan der, och narrade ut honom i gräset; der låg han ochlekte med dem, de klättrade dristigt på hans axlar, och refvo i hans lnrfviga hår»

Det var en qväll i våren; en liten fågel sjöng i dalens djup, och solen stod härlig öfver berget. Verl-den syntes så skön, och gråbergsgubben undrade der-på. Då sade honom barnen hvad de visste om Gud. Då såg jätten upp mot himmelen, och var långestum; ty ett ljus hade gått upp för hans sjä). Och han föll på sitt ansigte.

Men barnen föllo på sina små knän, och gjorde bön. Och jätten låg länge der, och de hörde honom gråta. Men när han reste sig, var det som hade han ett nytt ansigte; och han sade med glad röst: ”nu shar jag funnit kärlek.”

N:o 2.

Tankar om Sanning och Poesi, framställda uti Frågor och Svar *).

Fråga, Huru förhåller sig Poesien till Sanningen ?

Svar. Såsom ljusets verkan till dess orsak.

Fr. Men måste icke Poesien ofta göra afvikel-

*) Med anledning af en nyss förefallen och afbraten disput i detta imne.ser från sanningens raka stråt? och åro icke dessa bugter just hvad man kallar: att poetjsera?

Sv. Ett stort och farligt misstag ligger nti den* na förmodan. Lusten och fallenheten för dessa afvi-kelser åro endast frestelser för poeten, hvatrigenom han lätt råkar utom Sanningens ljusa rymder och in på det falskas områden, der snaror och bojor hindra hans andes höga flygt mot sitt råtta mål.

Fr. Hvad år då poetens, eller Poesiens råtta mål?

Sv. Förädling, med all den renade, förskönade och höjda njutning, som dervid sammanhänger.

Fr. Men bör man då icke förlåta ochjiafva öf-verseende med poetfen, om han följer sin fallenhet, att icke så noga hålla sig vid Sanningens stränga fordringar eller lagar?

Sv. Att förlåta, år, så vidt frågan uppkommer menniskor emellan, ett Christendomens bud och olycklig den, som vägrar att lyda det; men att öfverse med farliga fel, bevisar vanligen brist på kärlek till hvad rätt år, och skadar, der en lämplig stränghet skulle gagna. Ju mera man älskar person eller sak, ju angelägnare bör man vara, att hindra eller afhjel-pä hvarje villfarelse som, närmare eller fjermare, dock alltid leder till förderf. Det år med snillets skatter, som med alla andra slags rikedomar, att, ju meraman deraf erhållit, ja större ansvar är man underkastad. Ja ädlare beskaffenheten är af ett förlänadt pund, ju mera flit och uppmärksamhet fordras vid dess vård.

Fr. Hora skola då Poesiens gåfvor som bäst kanna användas?

Sv. Uti det Heligas tjenst, hvaruti Sanning, Skönhet och Godhet åro förenade, såsom: Tro, Hopp och Kärlek.

Fr. Men får icke Sanningen en för mången frånstötande sträfhet, om det förvägras poeten, att

i

med vissa mildrande afvikelser från hennes lagar, smickra menniskorna och insinnera sig hos dem?

Sv. O, nejl Sanningen är icke sträf för den, som redligen vill känna, lyda och älska henne. Men för den, som med trots eller feghet undviker hennes närmare beskådning och beröring, såsom det sjuka ögat solens ljas; som älskar sig sjelf mera än henne och fruktar, att finna hennes fordringar större, än sin lust att lyda, samt att, af dess anklagelser, se sin egenkärlek sårad; för den år hon visserligen både sträng och till utseendet kärlekslös, om det ock är just af kärlek, som hon eftersträfvar hans tillrättavisning, medan hon vet, att ingen, utan att vara henne trogen, kan finna den sanna lyckan, hvilken fåfäng-ligt sökes. på hvarje väg, som från henne aflägsnar. — Men den deremot, som icke skyggar för hennes ljas, utan gerna uti detsamma letar efter egna fel och brister, för att motarbeta dem; som sålunda, istället att frukta sin egenkärleks sårande, sjelf med Sanningens vapen kämpar, att öfvervinna och döda den, — mot honom är hon mild, förekommande och huld; och# en sådan Sanningens vän finner sig med henne så väl, att han heldre underkastar sig hvarje fara och möda, än han från henne skiljes eller mot henne begår -någon slags otrohet.

Fr. Men dessa bilder, hvaruti Poesien kläder sina målningar, äro de afvikelser från den stränga Sanningen?

Sv. Långt derifrån. De äro blott omhöljen, som göra, att den himmelskas klarhet icke bländar de skuggvanda menniskornas ögon. Det är oss svårt, att se rakt i solen; men om dess strålar brytas mot det vikande molnet i regnbågen, eller genom de i träden hängande vattendropparna; eller daggens per-lor i gräset, eller den hvita snöns blixtrande diamanter; så fägnas våra ögon deräf och hvila dervid med beundran. Så måste Poesien upptaga och förmedla det eviga lifvets grundelementer, att menniskan må fatta smak för den rena skönheten och lifvas till stridmot alla de fiender inom eget bröst, som hindra eller försvåra dess uppnående af sin högre och ritta

bestämmelse.

Hur a litet sträng Sanningen är, då, man blott vill förstå henne, bevisas deraf, att hon ju stundom uppenbarar sig uti en dikt af händelser, som aldrig timat uti materiens verld, utan endast haft tillvaro uti författarens inbillning. Der kallas hon möjUghei eller konseqvens; hvaremot det orimliga, och således otroliga, är osanning. Sjelfva sagan tjenar Sanningen, då hon talar genom trogna, inbördes sanhman-hängande bilder; och den Hfeliga Skrift meddelar oss uti Daniels, Hezekiels och Johannes1 syner, berättelser, som visserligen icke kunna efter bokstaf tydas eller af den naturliga menniskan begripas; men hvil-kas andeiiga Sanning en troende christen icke betvif-lar. Och när den eviga, Gudomliga Sanningen vandrade på jorden i mensklig gestalt — när ”Ordet vardt kött och bodde ibland oss,” då talade detta lef-vande Ord till ett församladt folk genom liknelser och höll aldrig ulan liknelser något offentligt tal. När Lärjungarna frågade om liknelsen med den fyrahanda sädesåkern, erhöllo de till svar: ”£der är gifvet veta Guds Rikes hemlighet; men dem androm genom liknelser; på det, att ändock de se, skola de likväl ickeförstå,” Och så visades dem, huru säden var Guds ord och den olikartade jordmånen menniskornas hjer-tan. Detta var Poesi uti den högsta, andeliga syftning och likväl framställd uti den yttersta naturliga enfald. Den vanligaste jordiska erfarenhet blef en väg till den djupaste och högsta himmelska Sanning.

Fr. Hvad skola vi då tänka om den sats, som af en snillrik författare år yttrad och af uppmärksamheten åt många håll bekräftad, att: ”poeten (artisten) icke är att lita på; att fyan håller mycket och stundom mer, .än han lofvat; men jemnt upp det, som han lofvat, har han en inrotad afsmak för att hålla.”

Sv. Detta år ingen ting annat, än den fallna menniskans allmänna obenägenhet, att göra hvad hon blifvit befalld och undvika hvad som är henne förbjudet. Det är en, i hvarje menniskohjerta upprepad, historia om paradisét och syndafallet.

Fr. Men hvad skadar det då, om poeten stundom följer sitt godtycke,, i stället att göra hvad han lofvat, när han dessemellan gör mera?

Sv. Att han icke håller hvad han lofvat, är en otrohety som skadar, icke blott Sanningens sak i allmänhet, utan honom sjelf i synnerhet, och han får vanligen förr eller senare plikta för detta sjelfsvåld, ehuru han sällan vill erkänna sin egen skuld uti hvadhan måste genomgå, dels såsom oundvikliga, straffan* de följder, dels såsom tillrättavisande väckelsemedel. Den fostrande Försynen har samma method med .evighetens barn i tidens skola, som hvarje rättsinnig uppfostrare af yngre likar, livilka stå under dess vård. De lydiga ledas med mildhet och kärlek, då de egen« sinniga och motsträfviga måste fattas och styras med hård och tvingande hand. Det är just ofogsamheten som gör, att ledningen eller maningen till framgång och fortgång på en rätt väg kännes såsom sträng, hvaremot den, som villigt följer och är tacksam för det bistånd han njuter, har lika mycket nöje som gagn af en sådan hjelp. ”Lydnad är bättre än offer,” säger den Heliga Skrift; derföre kan icke det, som är sjelfsvåldig lust den ena gången, ersätta eller försona det, som göres för litet, då det väntas och fordras. En vis man har uti en lärorik afhandling om trohet i små ting, sagt, att den är ett stort ting.

Fr. Hvaruti består då poetens frihet?

Sv. Uti den rättighet han fått, att välja mellan de makter, som tåfla om, att tillegna sig hans för-länta gåfvor. Håller han sig till sanningen, och för-blifver henne trogen, så erfar han snart hennes mäktiga bistånd och kommer till den sanna frihetens fulla besittning; men lemnar han sig, om ock med småsteg i början 1 åt det falskas eller osannas dragning och förvillande lockelser, skall han, förr eller senare, iinna sig uti dess fjettrar fången under den inbillade frihet, som år all ordnings fiende och heter, såsom redan är nämndt: sjelfsvåld, och som endera leder till timligt och evigt förderf, eller, ifall omvändelse år möjlig, försvårar med hvarje steg återvägen från förvillelsernas irisken, till sanningens och den rätta frihetens ljus, hvars värma är godhet och hvars verkan är — Salighet! *)

N:o 3.

Om Qvinnan.

Denna skrift, föranledd af de gängse frågorna: ”Om qvinnans emancipation”, var ganska riktigt med

*) Denna uppsats hade ett slut, som framställde' såsom exempel flera Svenska, dels aflidna, dels ännu qvar-lefvande poeter, uti hvilkas timliga öden man redact kunde se — å ena sidan bittra och varnande följder, fördem, hvilka ”icke hållit hvad de lofvat” somchristna, som snillen och som andelige män; och å den andra, huru de som offrat sitt snilles g&fvor på Herrans altare, redan här rönt ära och välsignelse. — Detta stycke återtog författ. och sade sig väl hafva vågat dylika yttranden med angifna namn, inom en sluten krets som denna; men ville icke till afskrift utlemna dem.och lästes bland de öfriga, som Mamsell Anna skickade; men blott lånad och har sedan blifvit återbegärd af Författaren, dock under löfte om enafskrift deraf, ifall en sådan icke redan vore tagen.

Denna afskrift är ännu icke eChållen; men når vi få den, torde vi hafva hannit utveckla en hop egna tankar öfver samma ämne, hvilka under tiden hos oss uppkommit; och skola kanske då våga, att på ett annat ställe meddela äfven dem.

Man hade icke för den sjuke baronen nämnt, att detta bref från Anna innehöll något annat, än de skrifter hon samlat vid tredje Akademiska sammanträdet under Öfverstinnans och hennes sista besök på Bergfors; men når lian nu, icke blott fick höra att det medfört bref från Amerika, utan äfven såg på alla, deras yttre tecken att de voro åkta och hade till en del gått samma våg, som dem han från Rudolf fordom erhållit, blef han ganska nyfiken och lyssnade med spänd uppmärksamhet på deras innehåll; gjorde många afbrott och tillägg, då saker deruti förekom-mo, som voro honom mer eller mindre bekanta, och gaf sig ingen ro förr ån allt var läst. — Äfven vi hafva inhemtat allt detta med det ökade deltagandesom en oförfalskad sanning ingffver oss, framför hvarje grandlös dikt.

Fru tFisins Historia, nti bref till Mamsell Anna L.

* * * i Dec. 1845.

Min Goda Anna!

Fåfängt skalle jag försöka att för dig beskrifva den glädje jag kände, då jag så oväntadt fick återse dig i min hemort. Det var en glad Öfverraskning, som lifvade ungdomsminnet, ty jag har alltid ansett våra vägar så långt skilda, att de aldrig skulle kunna sammanstöta. Pris vare Öfverstinnan, som bjöd dig till denna resa.

Det kunde tyckas, att år, bekymmer, andra förhållanden och relationer, skulle så sysselsätta både den yttre och inre menniskan, att det verkade till glömska af det förflutna; men år man rått fästad vid en ungdomsvän, så kunna inga skiften rubba detta förhållande.

Det gör så godt i själen, att finna dig bibehålla samma känsla efter så många års frånvaro; du, som lefvat ett glädjefullt lif bland kära anhöriga och som ej kånnt bekymret i hvarken yttre eller inre hänseende.

Jag lofvade säga dig hvad jag genomgått sedanvi skildes it. Jag liar lärt känna lifvet pä alla dess sidor. Jag har smakat både dess glädje och dess bitterhet Men en sann förtröstan till Gud har gifvit mig kraft, att med tacksamhet emottagaden förra och med tålamod den sednare. Då man från en rätt sida betraktar Försynens styrelse, finner man bar allt länder till menniskans bästa. Motgången är oss mera nyttig, ån en beständig medgång. Den förra förädlar menniskan, då — kanske mången gång — lyckan förer till tanklöshet och förgätande af den Högste, som skänker oss den. Och vi kunna med skäl fästa oss vid Kullbergs ord: ”Den skörd af dygd som vi till slut få öfver, bekymrens stunder tacka vi för den.” Då vi för mera ån 30 år sedan skildes åt, inträdde jag i det verkliga lifvet; jag gick då för att antaga qvinnans bestämmelse vid sidan af en make. Lyckan skänkte mig den bästa man jag kunnat önska — god, redbar och verksam. Vi lefde det lyckligaste och fridfullaste lif, som kan finnas här på jorden; ty under sex års bekantskap, som vi varit ense om förbindelsen, hade vi lärt känna hvarandras både lynnen och tänkesätt, och öfverensstämde så deri, att frid och kärlek hvilade i vårt hem. Vi bodde på landet, och min man skötte andras affärer, med bifall af sina principaler och tillfredsställelse i sitt eget samvete.Detta fortgick några år; men då barnen kommo i den ålder, att de behöfde låra mera än hvad jag kunde åstadkomma, beslöto vi att flytta till en stad, der detta med mera lätthet kunde ske ån på landet. Min man hade förut köpt en gård i staden, hvartill en särskild händelse föranledt honom, och nu kom den oss till nytta.

Han skötte nu sina egna affärer med samma om-tanka och verksamhet, som förut andras. Jag sökte ock med

sparsamhet och omtanka styra med det mig tillhörde att sköta, — våra barn växte till, både \ antal — och förstånd, och vi sökte, efter yttersta förmåga, hos dem inplanta både gudsfruktan och kunskaper. Allt gick godt och bra — och vårt hus var lugnt och trefligt både för oss och vänner, som besökte oss, — kanske något* för mycket i förhållande till våra tillgångar.

För att gifva dig litet begrepp om vårt husliga förhållande, vill jag berätta en händelse:

En dag kom min man in och sade: ”1 nästa vecka är din födelsedag och den vill jag fira.”

Jag svarade skämtsamt: ”Sådant brukar man ej tala om förut, ty tillställarn plär anse öfverrasknin-gen som det största nöjet för tillställningens föremål,”Mannen: ”Ja, men ser da, jag kan ej företa något om du icke hjelper mig,”

Svar: ”Ja så — det vill säga, att jag skall fira min födelsedag sjelf?”

Mannen: ”Nej inte så, men ser du, utan ditt biträde kommer jag ej långt — da måste ställa med det hufvadsakligaste.”

Svar: ”Nå, hur vill da ha det då?”

Mannen: ”Jag önskar få ett litet sällskap hit, men ämnar ej bjada någon.”

Svar: ”Då lärer da säkert gå miste om det nöjet; ty få åro som veta når den högtidliga dagen inträffar, och jag skalle tro, att hvarken de eller andra ha den uppmärksamheten att komma utan bjudning; således behöfver jag icke göra mig besvär med några anstalter för deras emottagande.”

Mannen: ”Ja, men du skall icke göra dig säker; — jag önskar alt dé få dricka kaffe här hemma på eftermiddagen, och sedan göra en färd till Lusti-kulle, (ett ställe som vi hade utom staden) och der få litet aftonvard.”

Svar: ”Nå, som du vill, min vän; jag värderar mycket den uppmärksamhet da vill visa mig, och skall gerna göra som du önskar. Haru många' personer väntar du?”m

Mannen: ”Jag kan ej säga det; ty jag tänker endast tala om för några, huru jag ämnar fira din födelsedag och då får det bero på slumpen, huru många som komma; men som vi ha många vänner, torde samlingen ej bli så liten.”

Bjudningen tillgick så: han nämnde åt dem han träffade, att han önskade se några vänner den dagen, men ville ej bjuda någon, utan de vore välkomna, om de ville säga till hvarandra; men ingen herre fick komma, utan att ha en dame under armen. Detta ansågs så roligt, att berättelsen spridde sig hastigt kring den lilla staden. De äldre togo sina fruar och de unga sprungo för att skaffa sig damer, såsom när de bjuda till ett slädparti. Det var rätt lustigt att se, huru det ena paret efter det andra anlände, tills det blef öfver sextio personer. Mannens förmodan var riktig, i anseende till mängden; men om det var ett vänskapsbevis, lemna vi derhän; de flesta torde lockats af det ovanliga i bjudningen.

Då kaffet var drucket, anlände till stadens brygga en så kallad lastbåt, hvilken var klädd med löfbågar, som en löfsal, och der uti transporterades hela sällska~ pet till det nämnde stället. Der roade de sig med lekar, dans och sång hela aftonen och skiljdes ej förr än klockan 10 på qvällen. Mannen var mycket gladöfver att hans tillställning lyckats, och hustrun prisade med varm kärlek hans vänliga uppmärksamhet.

Min man ville utvidga sina affärer och hoppades förbättra dem; han gick i kompani om en egen-domshandel på mycket goda villkor, och trodde sig derigenom se sig fullkomligt bergad; men denna handel var just det som knäckte honom, ty •— hans

kompanjon var mäktigare än han-------------Jag vill

ej säga mera om den saken. Men min man måste lemna * sina affärer — och det graverade så hans redliga sinne, att följden blef — en sjukdom till både kropp och själ. Han sökte vål åter sätta sig i verksamhet, men kraften var borta med hälsan och humöret.

Nu blef det min tur att arbeta för oss alla. Gud välsignade mina förelag, pris vare Honom i tid och evighet! Under

mitt sträfvande, har jag haft stor glädje af mina barn, som alla artat sig väl och haft lätt för att låra9 Flickorna fingo undervisning i främmande språk och musik, för att så mycket förr kunna söka sin bergning i främmande hus. Detta lyckades ock, ty de fingo platser som lärarinnor vid femton och sexton år. Gossarna voro ock mycket lärgiriga. Hvad jag ej, med mina knappa tillgångar, kunde förskaffa dem i undervisning, sökte de genom egen ar*beisambet att vinna. De hade årft sia fars redbara tankesätt oeh derigenom vunno de menniskors v&U ^Mja. De två äldsta kommo ock tidigt ut att förvätfva sitt bröd. Då jag sade dig att en af mina söner var i Amerika, önskade dn veta hvarföre han lemnade både hem och fädernesland, för att söka sin bergning i en annan verldsdel. Det var ingen ledsam orsak som förmådde honom dertill, utan ett oöfver vin ner ligt begär att komma ut i verlden. Jag Sökte på allt sätt afråda honom derifråa; jag föreställde honom alla svårigheter som knnde möta honom; men fick till svar: slit detta har jag väntat mig.” Och som jag ej hade något att bjuda mina barn, annat än den innerligaste kärlek, bar jag tagit det beslut^ att låta dem sjelfva välja sina lefnadsyrken. Mina vänner sökte ock att afråda honom och bjödo honom platser, der han kunde få både sysselsättning oeh bergning ~ men allt förgftfves. Som barn var han mycket liflig och god, men envis. Det syntes som han från början varäm-nad föråfventyr, ty då han var omkring sju år, gick han och lekte med en jemnårig af sina grannbarn oeh byggde dammar i en bäck, éj långt från hemmet. Det hlef afton och barnen återkommo ej. Jag trod-de att de hade så 6tert nöje af sin sysselsättning, att de hade «glömt tiden. Jag skickade slutligen m DtU Wett bud för att hemta dem; men de funnos ej. Hin man ochjag gingo genast att söka dem; vi sände vårt tjenstfolk åt alla båll; ryktet spridde sig snart kring staden, att barnen voro borta, och en mängd menniskor kommo för att biträda med 6ökandet. De genomvandrade hela trakten, men allt förgäfves. Både vi och den andra gossens föräldrar voro tröstlösa; vi kunde ej göra oss någon föreställning om hvar vi skulle finna dem, eller huru de så hastigt kunnat så försvinna. Då tog vår informator en häst och red bort på landsvägen, och klockan tolf på natten fann han dem. alldeles utttröttade sitta gråtande på en sten vid vägen, en half mil ifrån staden. Vår glädje, då vi fingo se barnen kan ej beskrifvas; och den som ej känt en dylik, kan ej göra sig begrepp derom. Då Albert blef tillfrågad hvarföre de vandrat så långt, svarade han: ”vi skulle bara gå ett litet stycke ut åt landsvägen, men vi gick och pratade, så vi glömde alt vända om.” Vid ytterligare efterfrågan fick jag veta att de hade gått en hel mil innan de vände om. Det tycktes som den förskräckelse gossen känt under vandringen hade verkat på hans lynne, ty han var sedan mera allvarsam ån förut; dock var hans lynne ej nedstämdt; han hade lätt för att lära hvad han företog sig.Sedan, då vira omständigheter blefvo mindre goda och vi hade minga barn, var det mycket bekymmer huru de skulle fi någon undervisning. Då kom en af våra vänner som tillbjöd 06S att få lemna denna gosse till honom, och han skulle få samma undervisning som denna vännens barn. Han bodde på landet och hade informator för dem. Vi emottogo detta tillbud med tacksamhet, ty denna vännen hade en älskvärd fru; och gossen var då tio år. Detta hade gått mycket bra; men den omtalta informatorn var «träng och orättvis, så att han misshandlade gossen i högsta grad. Detta hade den verkan, att då gossen inom tre år återkom, var hans lynne förstördt, och ban hade nära förlorat lusten att lära. Han hade fått misstroende till menniskor, och blifvit så tankspridd att han ofta nog ej visste hvad som föregick omkring ho^ nom. Musiken var det han mest tycktes egna sig åt, och deri skaffade han sig undervisning genom vänners biträde. Han började redan tidigt tala om sin utvandring till Amerika. Då han fyllt sjutton år, kunde han ej längre öfvertalas att uppskjuta sin resa. Som han ej hade medel att gå ut som passagerare, måste han gå som sjöman ifrån hemmet. Oaktadt han ej hade lust för det, måste han fortsätta sjömanslifvet

13*tills han fick bekantskaper hviika hjelpte honom till andra yrken, som du får se af hans bret

Nu, min goda Anna, har du en fullständig redogörelse för den så kallade Amerikanaren, som tycks si mycket interessera dig. Af hans bref ser dts, att han har en sann förtröstan till God! Då menniskan med varmt hjerta fäster sig vid religionen, får hon alltid kraft att genomgå de motgångar som möta henne i lifvet. Du skall finna mycket i dessa bref,, sm dn ogillar, både bamsligheter och skryt; men kom ihåg att de äro skrifna till en mor, för livilken han med full förtröstan kan — och bör redovisa både tankar och yttre förhållanden. Jag skickar dig äfven hans sista bref ifrån Gbg, på det duskall få se med hvad tänkesätt lian lemnade fäderneslandet. Hans sista bref af dem jag nn sänder dig, år dateradt Januari 1&39. Sedan var ett uppehåll af fyra år, som jag ej hörde nigot ifrån honom. Med skäl kunde jag då anse ho~ nom som död; men det var en inre röst som sade mig att han ännu fanns

i lifvet. Jag sörjde ej dess mindre öfver denna tystnad, ty jag föreställde mig alltid, att motgångar och missöden förorsakade detta uppehåll. Det synes som en viss sympati skulle rida mellan en del menniskor. Mina aningar voro ej utan grund. Han hade många svårigheter att genomgå piéé 4 åren; lyckan var både mot och med honom. Jag år rätt ledsen att hans sista bref ej finns, så att det får följa de andra, men jag skall så godt jag kan nr minnet för dig berätta hans öden på de sednare åren.

No, min goda Anna, har jag ej mer att säga dig, än blott den önskan, att alltid få vara innesluten i din vänskap, som ständigt skall högt värderas af

Laura Wisin.

Gölheborg d. 3 Juli 1836.

Goda Älskade Mamma!

Änteligen efter mycket väntande och mycket bekymmer kan jag meddela mamma den glada underrättelsen att jag snart är klar att gå till segels. Då mamma emottar detta bref, år jag långt ifrån detta ställe och får flyga ut på det stora verldshafvet, lika lycklig som fogeln ur sin bur. I förrgår gick jag om bord på fartyget. Vi hafva redan börjat lasta. I morgon skola vi mönstras och om Thorsdagen segla vi. Jag har dessa dagar arbetat rätt dugtigt emedan det varit mycket brådtom, hvaraf jag befunnit mig oände-ligt väl; det smakar mycket bättre att både äta och sofva än förut, äfven känner jag mig mycket bättre och lugnare till sinnet.Jag &r nu gudskelof vål equiperad ihed det nödvändigaste hvaribland sängkläderna icke kostade minst.

Goda Älskade Föräldrar 1 Nu är det på fullt allvar jag måste säga er farväl! Goda mamma, detta är väl det sista brefret jag skrifver ifrån G—borg denna gången, och kanske för,alltid.

Tack för all den kärlek och omvårdnad du alltid visat mig, föi* alla uppoffringar mamma haft för min skull. Måtte jag genom mitt uppförande kunna blifva dem värdig! Måtte Gud höra mina böner och lätta mammas bekymmer! Han blir nu mitt enda stöd och till Honom skall jag alltid vända mig i med- och motgång med mina böner och tacksägelser. Jagskall äfven bedja Gud för mina älskade föräldrar och anhöriga, att han måtte göra dem så lyckliga som jag af uppriktigaste hjerta önskar. Gud välsigne Eder

alla-------Farväl!!! Mammas lydige Son

Albert.

Philadelphia d. 22 Februari 183T.

Mina Dyra Älskade Föräldrar!

Med hviika känslor fattar jag pennan, för att efter så lång tystnad tala några ord med Eder. Om jag kunde följa detta bref — men Försynen vill annorlunda. Jag vill börja mitt bref med en förklaringhVårföfe jag icke återväride hem. Mänga omständigheter föranledde mig dertill, hvaribland den utsigten, att kunna förtjena penningar och hjelpa eder, hade förnämsta rammet; en annan orsak var det hårda behandlingssätt jag rönte om bord på det Svenska skeppet. Vi kommo till Philadelphia den 4 Sept. 1836. Emedan kajatan skulle inredas, måste skeppet ligga här omkring 2 månader.

Söndagen den 16 Sept. var jag i land och träffade en Tysk vid namn Müller. Som jag kände tala tyska, så började jag att språka med honom hvarjehanda och till slut gick han med mig till en Shipsmaster, hvilken lofvade att om jag ville komma till honom, så skulle han låta mig gå i ett fartyg (Amerikanskt) der jag skulle få femton Dollars i månaden. Detta tyckte jag vara ett ganska godt tillbud och jag lofvade att ^ komma. Andra dagen packade jag mina saker tillsammans i ett lakan och om natten lemnade jag skeppet. Men då jag hade hunnit några gator framåt, kom der ett par nattvakter och förde mig upp till Polisen; der blef mitt knyte ransakadt; men som ingen ting misstänkt fanns der uti, så låto de mig gå. Då jag vandrat ett stycke utan att veta hvart jag skulle gå, ty det var mörka natten och jag hade förlorat vågen, kom det andra vaktmån och ville föra mig tillPolisen; men som det var en svensk bland dem, kunde jag genom honom låta dem veta att jag varit der en gång förut. Slutet var det, att

det kom några sjömän oeh togo mig med sig till deras logie der jag sof öfver natten, oeh andra morgonen tog jag hyra I den Amerikanska briggen Ottawa för att gå till West-indien och fick 16 Dollars i månaden, det är 64 svenska R:dr Rgs. Jag kan ej na vidlyftigt förtälja mina öden, emedan, om jag tar mera papper, postporto går till mera penningar än jag för närvarande kan betala. Vi seglade härifrån till Norfolk i Virginia oeh togo in stafvar och derifrån till Kingston i Ja» maica. Derifrån till Trinidad på ön C&ba Och tOgd in malazzrs. Detta var en ganska dyr last, Omkring 16,000 Dollars. Vi hade en ganska stormig resa från Trinidad <— storm nästan dagligen; flera gånger må» ste vi göra seglen fast oeh drilva för vinden. Änte» ligen den 5 Februari kommo vi in i mynningen af Delawäre« Här måste vi ligga förankär Omkring åtta dagar, emedan floden ieke var klar för is. Då lyf* tades ankar igen och seglades till omkring femtio Ed* gelska mil från Philadelphia. Då återigen måste vi ligga för ankar. — Fredagen den 17 Februari började» segla igen, och vi trodde na med säkerhet att vi skulle ankra vid Philadelphia innan afton, emedan vihade en frisk och gynnande vind. Med dé gladaste känslor emotsåg jag slutet af denna resa, emedan jag hade att vänta omkring 200 Rjdr R:gs, hvilka jag tänkte sända hem till eder, och njöt pi förhand af den glädje ni skulle känna vid emottagandet af denna (illa summa från eder lillgifne son. Jag ville visa att jag hade vilja, om ock min förmåga icke var så stor. Jag kunde då icke tänka mig den olyckliga händelse? som sedan inträffade.

Då vi hade seglat en timma, begynte fartyget blifva oroadt $f stora isstycken som kommo flytande emot oss« Vi sade emellan oss, att det vore bättre vi vände om igen, men Kapten sade icke så, och så* 4edes fortsattes seglingen ännu en half timma, di det kom ett ofantligt stort stycke is och slog in bogpor* Ven; denna var omkring en och en half aln i fyrkant. Allt hopp om räddning af fartyget var förloradL En af matroserna, en mycket gammal man, var nere i skantsen och kunde med mycken möda halas upp, emedan detta såsom det första rummet i fartyget, blef först fylldt med vatten — derefter måste vi springa upp i stormasten utan att kunna rädda det ringaste af våra saker eller kläder, icke en gång våra jackor, som vi kastat af oss för arbete skull, och inom fem minuter var fartyget sjunket och allting under vattensmed undantag af storvantens öfversta del, som var en ganska osäker tillflyktsort för dess olycklige invänare. — 0! hvilken syn för en sjöman att se denna stolta sjöfågel, som så mången gång segrande gått nr striden med de rasande elementerna, denna älskade docka, den skönaste varelse som ulbredt sina hvita vingar öfver vatten, att se henne böja sitt stolta hufvnd utan att kunna strida en timmas tid, utan någon storm, med fyllda segel och god vind omkring 50 mil från destinationsorten — — hvem tänkte på sin egen förlust vid denna syn?!

Då hon började sjunka, gjorde jag ett förtvifladt språng ifrån märsrån och ner i storbåten som jag såg var'flott och efter mig kom andra styrmannen, en Finne. Med mycken möda rodde vi till fartyget, emedan strömmen var ganska stark, och togo Kaptenen sned den andra delen af besättningen om bord. Vi gingo sedan på en Dansk skonare som kom seglandes och voro om bord der till 5 mil från Philadelphia der han måste gå till ankars för is. Vi gingo sedan till fots derifirån och till Philadelphia. För min första månadshyra, som jag fick innan jag gick ombord, hade jag försett mig med goda kläder; dessa tillika med mina gamla kläder, bössa, böcker, bref och be-, tyg, allt hvad jag hade, utom 2 ylleskjortor och ettpar byxor, som jag hade på mig, gick förloradt; men ingen ting smärtade mig så mycket, som förlusten af Bibeln, som jag fick af Mormor, och den ringen jag fick af Mamma; jag hade lagt den i min kista för att ej slita ut den.

Min belägenhet var nu ej den bästa, utan penningar, utan kläder och utan vänner i ett främmande land. Men Gud, som aldrig öfvergifver dem som förtrösta på Honom, han var min Fader och min hjelp i detta land så väl som i milt eget — välsignadt vare hans namn ifrån evighet till evighet!!! Jag föl jde mina kamrater till ett Boardinghouse eller logie för sjömän, här år jag nu och skrifver detta bref. Genom bemedlandet af en god prest, hörande till en kyrka för sjömän, har jag fått penningar till kläder af honom som var ägare till briggen. Den goda presten gaf mig en Bibel och några andra religiösa böcker och bad mig att hälsa på honom når jag kommer hem nästa gång. Mamma och pappa måste veta, alt jag kan tala och låsa Engelska nästan så godt som Svenska. Jag har nu tagit hyra i Charlestown och får 20 Dollars i månaden; vi gå till sjöss nästa Söndag. — Jag har så mycket jag ville säga eder, likasom mina syskon, men det är ej möjligt nu. Men om Gud vill, så kommer jag ännu en gång hem att se min fosterbygdoch mioa anhöriga. Ingen tet den längtan aom ti-rer mig! Men det ftr bra na, det kan

icke vara annorlunda. Ifall mina goda föräldrar och syskon vilja hugna mig med nigra bref, si sind dem till v&nnen F. i Götheborg sä får jag dem. Jag förde en dag*> bok som jag lofvade syster Alma, men den gick förlorad med mina andra saker. Gud välsigne och bevare eder mina älskade föräldrar, syskon och alla mina anhöriga! Jag skall alltid bedja Gud för eder välgång. Jag taekar Honom för de motgångar jag rönt De hafva gjort mig ädlare och bättre. Ja, jag kan lägga handen på hjertat och säga det. Och jag beder eder tro godt om mig, fast jag icke är annat än en fattig sjöman. Jag skall alltid uppföra mig redligt och väL Mina hjertliga hälsningar till alla mina syskon och vänner. Jag vet att J tänken lika så mycket på mig som jag på eder. Jag förblifver alltid eder lydige son

Albert.

Cagua la Vieja den 4 Januari 1838.

Mina Älskade Föräldrar!

Med de gladaste känslor fattar jag pennan denna gången; ty nu är det icke under tryckande och bekymmersamma omständigheter, som det alltid varit förr, utan tvertom under bättre omständigheter ån jag*<n

kände kafva anledning hoppas för en kort tid sedan. Ett ordspråk säger: ”efter regn låter Gud solen skina,” af hvars sanning jag har rönt ett prof; ty efter de svåraste lidanden och olyckor omvände sig mitt öde på ett oväntadt sätt, och jag åtnjoter nn gudskelof en god helsa och ett gladt och lyckligt lif. Jag är i ett hus, hvarest jag är behandlad med den yttersta godhet. De två gamla åro mina föräldrar, deras barn åro minä systrar och bröder. Men jag vill icke gå i förväg för min historia. Ifall mitt sista bref som jag skref i Laurora*icke kommit fram, vill jag begynna ifrån den period jag lemnade Norra Amerika. Efter ett sex veckors vistande i Philadélphia, hvilken tid största delen var tillbragt i sjukdom och elände, gick jag till sjöss i en brigg destinerad till Laguara i Republiken Venezuela i Södra Amerika. Olyckligtvis råkade jag på ett af de värsta af fartyg; ty Kaptenen var en drinkare och i sin dryckenskap behandlade mig mycket hårdt, i synnerhet då jag hade den oförskämdheten att icke dricka med honom, såsom de andra matroserna och emfedan jag var en främling. Min kropps-kon-stitution var icke för sjön; ty sällan var jag frisk ombord. Då vi anlände till Laguara, rymde jag, vardt gripen och satt i fängelse, hvarest jag tillbragte 25 dagar, en tid som syntes mig längre än ett år. Derled jag den rysligaste hunger, som en menniska kan bära, utan att förlora lifvet. Efter denna tid blef jag uttagen af en annan Kapten, hvilken hade förlorat 3 af sina sjömäh, som också hade rymt, men blifrit gripna af den Amerikanska Consuln i en annan stad rid namn Puerto Cabello. Emedan han behöfde andra män att arbeta fartyget till förenämnde stad och inga sjömän voro att tillgå, var han tvungen att begära hjelp af sina landsmän, som hade fartyg liggande derstädes, hvaribland var min gamla Kapten, af hvilken han erhöll tillstånd att uttaga mig af ^ngelset. Efter framkomsten till Puerto Gabello, hvilket varefter 3 dagar, tog han sina gamla matroser ombord och sände mig i land, betalande mig 4 dollars. Sedan dessa voro uppätna, gick jag med en Spansk herre etter rättare sagdt bonde, upp i landet hvarest han hade sin egendom och familj. Jag förstod litet eller intet Spanska vid denna tiden. Hans namn var Olivio; i hans

hus tillbragte jag 7 å 8 veckor och---------- men jag

vill skona edra känslor från beskrifningen af de ryaliga lidanden jag hade hos denna helv. barbar. En dag kom händelsevis en Engelsman, hvilken bodde i Valencia, en stad några timmars väg derifrån, att passera förbi, och seende mig och på min ljusa färg att jag icke hörde till landet, begynte han tala En-gelska med mig, och rörd af min svåra belägenhet tog mig med sig hem. Jag anlände dit i September, klädd i trasor och med utseende af ett skelett. Mina fötter voro uppsvällda af törnen och insekter, som hade kommit i dem, emedan jag arbetat i skogar och fält barfotad. Hunger och lidande hade medtagit helsans krafter och kort efter min framkomst blef jag kastad på sjuksängen med en brännande feber. I flera veckor var en beständig strid emellan lifvet och döden, men genom Försynens beskydd, min goda natur och Master G. Greens godhet, återfick jag min helsa fullkomligt. Jag måste nämna att uppfostran här är i allmänhet vårdslösad hos ungdomen, hvilket är en följd af det långvariga frihetskriget, som hämmade all rörelse. Det är endast under, de sed-naste åren, som något deltagande blifvit lemnadt åt musiken, och naturligtvis äro de få, som känna något deraf. Kändt är att jag spelte litet guitarre och

flöjt när jag var hemma, hvilket jag har haft tillfälle att öfva sedan, i synnerhet flöjten. Efter det jag kom ulur målbrottet, återfick jag en temmeligen god röst. Genom dessa egenskaper blef jag upptagen med den största godhet och uppmärksamhet i alla förnäma hus i staden, och alla trodde att jag hörde till en rik och förnäm familj i Sverige och genom någon olyckshäa-delse blifvit kastad ut i verlden. Jag blef snart bekant med Senor Manuel Filipe Castro, hvilken tillbjöd mig alt gå med honom till hans plantage, beläget 10 Svenska mil från Valencia, hvilket jag antog; men som han hade affärer i staden som icke kunde blifva slutade på flera veckors tid, bodde jag hos honom under denna tiden — en tid hvilken jag tillbragte endast i nöjen, dels i staden, dels i plantager hörande till mina bekantskaper. Jag liade under denna tiden många vackra anbud af platser, hvilka jag alla afelog för mitt gifna löfte till förenämnde Senor, hvilken hade bevisat mig mycken godhet och lofvat mig att befordra min lycka på allt sått. Den 3 Dec. 1837 lemnade vi Valencia, jag icke utan saknad, till häst hvilket är bruket här, och anlände hit samma dag. Familjen består af Manuel Felipe, hans föräldrar, 4 systrar vid namn: Pilar (den äldsta), Vicenta, Mannela och Merced, äfvensom en yngre broder vid namn Pepe. Som jag nämnt förut är jag behandlad med den största godhet och åtnjuter samma nöjen och heqvåm-ligheter, som någon af familjen, har goda kläder och ett godt hord; men innan jag förstår det Spanska spaåket fullkomligt, hvilket år mycket svårt, kan jag ieke bekläda någon plats, hvarest jag, kan förtjena nå-goio bestämd lön; men för det närvarande föredragerjag tåsom jag har det här, framför något annat, ty jag har na tillfälle att inhemta talanger som torde blifta af den största nytta i framliden och J kunnen vara öfvertygade* att jag låter icke tillfället gå förbi sfi lätt som förr. Jag hår genom mina lidanden förvårfvat mig förstånd nog att inse huru mycket kunskaper och talanger ård värderade i verlden. Några timmar användas att lära tvenue af flickorna gnitarre* och en äf sönerna flöjt. Hela den öfriga tiden är lemnad it mig sjelf* hvilken tid jag använder ätt inhämta en grammatikalisk kunskap i del Spanska språket, ihtil-ket jag gör stora framsteg, tack vare min dmgifningi omvårdnad! Jag håller på att öfversätta en spansk bok vid titel Juliö y Adelina på Engelska språket, hvll-ket sednare)ag känner nästan fullkomligt. Men delta ftr icke allt; jag ägnar mig med stort allvar åt Öfningen af det Franska språket* i hvilket jag är biträdd af Don liähuel Feiipe, hvilken talar både Engelska och Frail» •ka* äfvertsom åt låshingén af nyttiga Engelska böcker* äf hvilka här är utvaldt bibliothek* mest i philosopbiska ämnen* såsom Rbetorik, Logik m. m.* hvilka veten» skaper jag år mer road af än förr af romaner. Halfva nätternå tillsättas för mina slodier; ty då jag var sjö* mad* lärde jag försaka sömnen* mången gång uttröttad efter ett hårdt arbete; na när jag lefver väl* kan jagså mycket mindre sofva hela natten. Så snart kaffet år bergadt, flyttar familjen och jag till Victoria* en stad några få mil härifrån, hrarest jag har en vän som lofvat mig att få lära Italienska. Fruntimren såga mig det år mycket farligt studera så mycket och hota mig att blifva galen och harskallig om jag fortfar så. Icke dess mindre fortfar jag att begagna mig af tiden så mycket jag kan. O! om jag hade användt den förflutna tiden att inhämta nyttiga kunskaper, i stället att som jag gjorde, fördrifva den i nöjen eller onyttiga tidsfördrif, huru lycklig hade jag ej kunnat rara rid denna tiden! För sen är nu min ånger, allt kan återvinnas utom tiden. Mina älskade bröder Fre-dric, Wilhelm och Edvard, J som ännu hafven denna dyrbara skatt, hören en varnande broders röst från fjerran länder, använden denna tid nyttigt, och J skolen njuta en sällhet, som inga vanliga nöjen kunna skänka eder, och som skall räcka till grafven. Endast på kunskapens bana skolen J uppnå den sanna jordiska ärans lagerkrans. Följen icke mitt exempel {huru qvalfullt år det att säga dessa ord). Om J kännen, såsom jag kände, en oförklarlig eld och oro i själen, söken icke med nöjen och tidsfördrif qvåfva den , utan fatten de gamles skrifter såsom Xenophon, Cicero, Homerus m. fl., och J skolen finna tillfred*-ställelse om J lären att fatta deras gudomliga anda« Zephanias och Josef! Eder bana åter är en annan, men jag känner eder båda, J hafven en ihärdighet och flit, hvarigenom J alltid skolen komma fram i verl-den. Lären värdera den lyckan J åtnjuten, att lefva i edert fädernesland, omgifna af anhöriga och vänner och förgäten icke i edra böner den fattiga flyktingen, som med saknad och längtan ihågkommer de många glada och lyckliga stunder vi tillbragt tillsammans. —- Några ord till mina älskade systrar. Jag hoppas, älskade Maria, att du ännu är lika lycklig, glad och tjusande, som då jag såg dig sist, och jag önskar att du snart måtte få, om du icke redan har, en man värdig dina förtjenster och som kan göra dig lycklig! — Alma, du trogna deltagerska och tröslarinna i alla mina bekymmer, med saknad tänker jag på dessa ljufva stunder ditt sällskap skänkt mig. Tro mig, jag har bevarat i mitt hjerta dina ord och råd och de hafva mången gång varit en ledstjerna i mina lidan» dens och olyckors mörka natt —— och tro mig,

fastän jag varit olycklig — Gudskelof jag bar icke varit brottslig. Mins hvad jag sade dig en gång förrän jag lemnade hemmet: Antingen skall du återse mig som jCn man, utan att behöfva blygas för min ställning, eller aldrig. Dessa voro icke lösa ord, utan en fastföretals som har båtfrit ännu mera styrkt sedermera. Skalle jag: icke återvända med guld, si skall det bittra med skatter mera varaktiga än delta, nemi. kunskaper* En af mina närvarande disciplsr, Manuela, är lik dig icke allenast titt utseende; men hon har dia mttdo sku och tålmodiga sinne, hvilket gör mig lycklig att vara hennes lärare* — Frambär min hjertliga häl»« ning till vår goda vän, hvars godhet jag aldrig förglömmer, den hulda Marie I Till min älskade Eleonore! Då J erhållen delta bref måste da vara omkring 14 ir — stora fruntimret! Jag hoppas att förståndet och eftertanken har kommit med åren och att du använder all flit och nppmärksamhet att inhetnta talanger, hvilket är det enda sätt hvarigenom du kan vinna framgång ibland msnniskorna. Do måste lära Franska väl, ty när jag kommer hem, hvem vet om j»s icke har förglöm» Svenskan, och di miste dn försti nigot annat språk, om du vill tala med mig. — Jeg vill* säga ganska mycket om detta gudomliga tand« som kr det skönaste kanske pi jorden och hvarest lr en evig sommar, med det skulle utdraga mitt bref för långt. Jag trodde att mina egna afveniyr voro mer tnteressanta 9n någonting annat jag kunde skrifva och för denna orsaken gömmer jag landets geografi och historia till ett annat bref. — Jag beder Gud attdetta måtte träffa eder vid god hälsa oeh i goda omständigheter — åfvensora de goda gamla alt de nitte åtnjuta aamma goda hålaa som da jag skiljdes vid dem. Måtte Gud utgjuta sina rikaste välsignelser öfver eder aUa. Framför mina hjertliga hälsningar till alla anhöriga och vänner. — Jag har ännii icke öfvergifvit allt hopp att återse eder. — Jag förbltfvtr för evigt eder lydige och tdlgifne son —- och broder

Albert.

Caracas den 9 April 1838.

Mina älskade Föräldrar!

Det är ieke mer än 2 månader sedan jag skref mitt sista bref till eder, men icke deasmindrc måste jag underrätta eder genom detta, som kanske lär fram*-komma på samma gång, som det andra, om mina förändrade omständigheter. Det synes som olyckan har tröttnat förfölja mig, ech att jag kan hoppas lugn efter så många stormar och olyckor. Mina förra åfven-tyr veten J genom mina andra bref, det återstår en* dast förtäljandet af hvad som häodt mig derefter.

I slutet af förra månaden lemnade jag Senor Ca-stros’ plantage, hvarest jag hade tillbragt nära ett halft års tid. Han gaf mig ett betyg så lydande:

Declaro par esta que el Senor Alberlo Qarencenatural de la Suecia, ha estado con migo y en me casa por el espacio de 5 meses habiéndose portado en ella en este tempo con la pureza y buena conducta que le pueden hacer acrudor a la benevolencia y estimación de todo hombre; separándose ahora de ella de mutuo aquerdo y consentimento por no tener ocupación alguna en que empleaste, que le pueda ser útil y en pbsequio al mismo hombre y por loque pueda inipon-taele hago esta declaración en mi haciendo Gagua la Viesa Mario de 1838.

M. F. Castro*

Öfversatt på Svenska är det som följer:

”Jag förklarar genom detta, att, Herr Albert C. af Svensk nation har varit med mig och i mitt hus under 5 månaders tid, hafvande under denna tid vir sat ett sådant rent och oklanderligt uppförande att det gjort honom förtjent af hvarje god menniskas högaktning och välvilja. Då han nu skiljer sig härifrån genom enhällig öfverenskommelse och med mitt samtycke, emedan jag icke har någon sysselsättning att gifva honom, som kan vara honom nyttig, gifver jag,detta betyg på nämnde ynglings anhållan, och hvad det kan vara honom nyttigt, mitt Plantage” etc.

Tillika med detta gaf han mig ett rekommendaT lioo8bref till en af hans vänner, en Grosshandlare härrstådes, af det b&sta innehåll. Jag anlände hit efter 3 dagars resa och gick genast till nämnde Grosshandlare; men kom olyckligtvis i en ganska oläglig tid; ty hans dotter var döende och han kunde icke skilja sig från hennes sida. Icke dessmindre sände han mig till ett logi, lofvande att betala för mig der några dagar till dess jag kunde få någon

plats; ty i hans hus var ingen lägenhet för mig. Jag gick sedan till den Engelska Consuln Sir Robert Porten, hvilken emottog mig på det bästa och ädelmodigaste sätt, och lofvade att om möjligt skaffa mig en plats i ett handelshus; men som vid denna tiden är ganska svårt, emedan här åro så många ynglingar alltid sökande få plats, så att så snart en blir ledig äro genast ett dussin sökande på samma gång. Genom honom blef jag bekant i en NordAmerikansk grosshandlares hus, hvarest jag knnnat fått en ganska god plats om jag kommit endast 2 timmar förut. I detta hus har jag varit behandlad med den största godhet, gifvande lectioner på guitarre åt Mistre Dalettes Fru och på flöjt åt hans broder, för hvil ket jag är väl betald. Jag har lärt att stämma fortepianos, med hvilket jag äfven förtjenar något penningar här. Jag bor i ett logi härstädes och betalar ganska dyrt, nära 4 Svenska Riksg.Riksdaler om dagen; men detta är det allmän-na priset bärstides, Min ädelmodiga välgörare den Engelska Consuln betalar för mig, och bvad jag kan förtjena sjelf, kan jag spara Ull ett annat tillfälle. — Jag har lefvat 3 veckor på detta satt ntan att finna någon plats y och na ämnar jag att gå Ull Förenade Staterna och Philadelphia; emedan en Engelsman vid namn Master Roulton har lofvat att betala passagen dit, samt att genom sitt inflytande skaffa mig en syssla. Genom mitt oklanderliga och ödmjoka uppförande Iw jag så vål härsiftdesy som på andra ställen i detta landet, förskaffat mig många goda Yäaner, som hafva bevisat mig stora tjensler. Jag taekar God för mina öfverståndna motgångar och olyckor, de hafva varit mig en förträfflig 6kola, kvaruti jag inhemlat de bästa kunskaper och hvarest mitt sinne blifvit för-äadradt på ett förandransvärdt sätt. Jag har växt ansenligt på denna tiden och åtnjuter gndskelof en fullkomlig hälsa. Jag har äfven det ljusaste hopp för min framtid, förlitande mig pi de mäkUga och rika vänner som jag förvårfyat mig. I det Spanska språket är jag mycket långt hunnen, förstår det åtminstone fullkomligt och uttrycker mig med lätthet Jag längtar oändligt mycket hem; men som J sen, vore det vansinnighet af mig att komma hem i dessa om-ständigheter.

JagJag måste slata milt bref förr än jag önskade, men pakelbålen år kommen från England, och i dag måste jag lemna det till den Engelska konsuln för all 6ända det ombord. Jag sänder min hjcriliga hälsning till alla mina syskon, mormor, farmor, släglingar och vänner, och skall alltid bedja Gud för eder alla.

Jag förblifver intill döden eder tillgifne och lydige son.

Albert,

Pbiladelphia den 4 Juli 1838.

Ömt älskade Moder!

Jag hade den obeskritliga glädjen att emotlaga mammas och syskonens bref i går e. m., hvilket var den största njutning, som jag haft sedan jag lemnade del kära hemmet. Det var ett vålsignadt regn i en torr jord; ty liksom detta uppfriskar jorden efter en lång hetta och torka, så var mammas bref för mitt sorgsna och längtande sinne. Efter att ha lefvat mer ån 2 långa år, som för mig synas såsom en evighet, i ovisshet om de minas öde, alt då oförmodadt emot-, taga ett bref, är en glädje, som bättre kan föreställas än beskrifvas. Jag hade ämne både till glädje och sorg, och jag har fällt många tårar vid genomläsandet M Del. 14deraf; men det var ändå en stor tröst att blifva tagen ur denna grymma ovisshet, som var värre än döden. Jag har genomläst det hundrade gånger och ändå tröttnar jag icke dervid — hvarje rad, hvaije bokstaf synes för mig en dyrbar skatt, och det förefaller mig liksom jag vore helt nära mina älskade an-förvandter, när jag trycker deras bref till mina läppar.

Det synes mig nu alt jag lefver ett annat lif; ty förut voro dag och natt förbittrade af bekymmersamma tankar och tvifvel om föräldrar och syskon, och jag hade mången gång i tankarne alt fara hem, och sjelf utröna huru sakerna stodo. — Jag hoppas att mitt sista bref som jag skref från Caracas har lyckligen kommit fram, hvaruti jag nämnde min resa till Norra Amerika. Jag lemnade Caracas den 27 April och seglade från La Guayra den 30 i samma månad. Passagen kostade 60 dollars (omkring 240 R:dr) hvilket var betaldt af en Engelsk handlande i La Guayra vid namn J. Boulton, som har bevisat mig mycken godhet, och hvilken med sin fru och barn gick i samma fartyg hit och från England. Genom hans rekommendation har jag fått en ganska god plats i ett handelshus härslädes, och har nu de bästa utsig-ter för min framtid. Då jag tog afsked af honom, gaf han mig 10 dollars ifrån Sir Robert Porten,Engelska ministern i Södra Amerika, och 10 dollars från honom sjelf, så att lyckan och jag hafva varit täm-meligen goda vänner på någon tid. Omständigheterna af min bekantskap med den

Engelska Ministern i Caracas och allt hvad han har gjort för mig, är för vidlyftigt för ett bref — men han visade mig fader-lig godhet. — Jag vill berätta en händelse som var till icke ringa tillfredsställelse för mig:

I Södra Amerika var, som kanske mamma vet, ett frihetskrig emellan kolonisterna och deras dåvarande herre Konungen af Spanien — de segrade och blefvo fria och bland deras tappra anförare och frihets-lijeltar var först General Bolivar, som nu är död, sedan han varit President tvenne gånger. Näst efter honom är hans efterträdare till styrelsen General Paez, som nu icke mera är president, emedan det skiftas hvart 4:de år, men för sin ådagalagda lapperhet och patriotism blef han belönad med ett svärd, hvars skida och fäste voro af rent guld betäckt med diamanter och ädla stenar, och värdt 10,000 dollars (40,000 R:dr!). Han emottog det under den tiden jag var i Caracas, och som jag var sjelf ett ögonvittne, kan jag gifva en noga beskrifning deraf. — Cathedralkyrkan var klädd med all upptänklig ståt för tillfället, och der

14*voro församlade alla landels Generaler och största män, äfvensom alla utländska ministrar. Presidenten Suflel och General Paez stodo främst, efter dem den Engelska ministern Sir Robert Porten och sä i ordning de andra in* och utländningarna. Presidenten höll ett tal, gifvande svärdet till General Paez, hvilken derefter höll ett mycket briljant tal till folket och spände det vid sin sida. Derefter marscherade de i procession irll Presidentens hus, hvarest väntade dem en middagsmåltid. — Men hvad som rörer mig, vil r jag nu anföra. Innan ceremonien tog sin böljan, hände mig något ganska märkvärdigt. Jag stod ibland åskådarna icke långt från min välgörare Sir Robert, som jag då för första gången såg klädd i uniform; han hade stora guldepåletter, med Engelska vapnet i midten, på axlarna, och bröstet betäckt med stjernor och ordnar. Jag trodde det icke vara passande alt hälsa på honom i hans dåvarande ställning; men döm om min förvåning, då han gjorde en bugning och utsträckte handen emot mig, hvilken jag fattade med icke ringa förlägenhet; ty jag såg allas blickar ända till Presidentens fastade uppå min ödmjuka person. Jag öfvervann likväl snart denna förlägenhet, och satte upp hufvudet så högt jag kunde, då jag tyckte mig vara åtminstone en aln högre ån förut. Nästa gångjag besökte Sir Robert, gaf han mig många råd och förmaningar och ibland annat yttrade följande smickrande mening på Engelska, som jag vill öfversålta på Svenska, sedan jag hade ailagt min tacksägelse för alla hans bevisade Yålgerningar: ”Det är sannt, du må haf-vaatt tacka mig för något: men dig sjelf för det mesta. Jag har på alla håll utspanat ditt uppförande och funnit att det öfverailt varit redbart och oklanderligt; om det hade varit annorlunda, skulle jag icke hafva utmärkt dig, som jag gjorde från mängden i går, eller gjort någon ting alls för dig. — Farväl, uppför dig alltid på lika sått och du skall alltid finna i mig en fader-lig vän, redo alt hjelpa dig allt hvad jag kan; skrif ofta till dina föräldrar och låt dem veta huru det går dig, och skrif åfven till mig huru det går för dig i Norra Amerika.11

Han gaf mig nu ett paquet, hvari voro inlaggde 4 nya fina skjortor, elt par mycket fina byxor och 2 jackor. Efter hvad jag har hört från dem som känna mera om hans historia, har han varit General i Engelska arméen, hvarest han utmärkt sig mycket. Sedan blef han sänd till Ryska liofvet, såsom ambassadör och gifte sig der med en Rysk prinsessa, hvilken dog lemnande honom en dotter, som nu år vid Ryska hofvet. Han är allmänt älskad ochaktad för sitt välgörande hjerta. — Som jag nämnt förut, har jag fått en ganska god plats som är ganska svårt att finna, i synnerhet för en främmande, ty här äro så många ynglingar, hvars familjer äro kända, sökande platser, och som gerna vilja gå in för intet och betala deras logi sjelfva, så att det var en stor lycka för mig att jag kunde erhålla en så snart. Min lön är för närvarande icke stor: men jag far lära ganska mycket och såsom jag tilltager i skicklighet så tilltager min lön, som räknad i Svenska pengar gör 960 R:dr om året, för hvilket jag måste föda och kläda mig sjelf, och jag behöfver använda den största hushållning om det skall räcka till; ty jag måste kläda mig väl och allting är så dyrt. Jag måste betala 12 dollars i månaden för mitt logi och spisning. Min principal är en förträfflig man och bevisar mig mycken godhet; han har äfven sagt mig att han är nöjd med mig och vill sörja för mitt bästa så mycket han kan. Han undervisar mig dagligen i bokföring och allt som hörer till handelsrörelsen. — En skicklig bokhållare betalas här väl, många hafva tvåtusende dollars om året. — Mamma vill naturligtvis vela hvad sällskap jag umgås uti. — Med det största nöje kan jag meddela alt genom en besynnerlig ödets skickelse har jag falt tillträde till dehögsta sällskapskretsar liärstädes. — Då jag ännu var sjöman lyckades jag att göra en betydlig tjenst åt en mycket rik och ansedd herre härslädes, hvars son, en yngling omkring 16 år, hade rymt ifrån sitt hem utan att säga ett ord; — förmodligen hade han blifvit straffad af fadren. De stackars föräldrarna gingo

letande i alla hotel efter den förlorade sonen och kommo så till milt logi, frågande om der bodde någon yngling så och så klädd m. m. Jag svarade att jag hade sett ^ honom den morgonen på ett annat ställe och lofvade att snart finna honom, hvilket äfven lyckades mig efter ett par dagar. — Om denna händelse mer en annan gång, nog af, att efter .det var jag en välkommen gäst i deras hus och efter min tillbakakomst från Södra Amerika har jag besökt dem och blifvit bekant med deras måg, en rik grosshandlare, hvarest jag umgås mycket ofta — deras andra dotter är ogift och bemöter mig som en bror. — De sjunga och spela mycket väl piano. — Alla bref hemifrån, om de skickas till denna Herre, hvilkens namn är Shivers, träffa mig med säkerhet och genom honom mottog jag mammas sista bref. Det andra, som mamma skref, är säkert förloradt; ty jag har aldrig fått det. — Jag mins att jag såg, då jag var hemma, tven-ne minialurporlrätt af mamma och pappa, om de ickeredan äro bortgifna till mina bröder, beder jag mamma innerligt skicka mig ett af dem, det skulle vara mig obeskritligt kärt att hafva något som påminte mig de kåra föräldrarne så lifligt— jag har icke det ringaste qvar af de saker jag förde med mig hemifrån; då jag led skeppsbrott förlorade jag allt, till och med den lilla ringen, som mamma gaf mig. Mina syskon hafva alllid tillfälle att se moder och an-förvandter; men hvem vet når detta skall blifva min lott. — Jag hör att mamma ännu icke har haft tillfälle att se den lilla Edvard, som nu säkert har förändrats till den stora Edvard — hvilken njutning det skall blifva, och hvad jag många gånger har beundrat mammas ädelmodiga och starka karakter, som kunde förmå sig att göra ett så stort offer af sina känslor för hans framtida vål — måtte han visa sig värdig och tacksam i sina gerningar och bemödanden dertill. Om han år hemma då detta bref framkommer, bed honom skrifva några rader, det skulle blifva mycket välkommet. — Det år mig kärt att mina vänner icke hafva förglömt mig, var god och hälsa dem alla fråty mig. Hälsa till min gamla fästmö Betty att jag år ännu lika huld och trogen, och att, när hon nu har väntat så lång lid, jag tycker hon ännu kan vänta ett halft dussin år eller så, det kanicke göra stort till saken. —- Framför mina lijertliga helsningar till de kåra syskonen och alla vänner och anförvandter från mig. — Måtte Gud välsigna eder alla! år en innerlig önskan af mammas lydige och tillgif-ne son

Albert.

P. S. Jag längtar mycket efter ett svar, då jag hoppas att alla mina syskon sända några rader.

Philadelphia den 28 NoVémber 1838.

ömt älskade Moder!

Jag kunde icke låta ett så ypperligt tillfälle gå förloradt som jag nu har, att med säkerhet låta mina älskade anhöriga veta något om mig.

Herr Charles, Z. lemnar New-York om några dagar för att resa hem till Sverige, och af hans yttrande har jag anledning att hoppas, det han kan fram-lemna detta bref i egen person; ty han ämnar resa igenom Wermland då han beger sig (ill sin broder.

Jag har stor anledning att tro, det antingen mitt bref, dateradt den 4 Julii innevarande år, har gått förlorat, eller också mammas svar, 4y nu vore det tid att hafva svar på detsamma. Skulle mitt bref icke hafva kommit fram, är det visserligen icke mitt fel; ty jag skickade det härifrån till New-York till ensst

Svensk Kapten som di lig der med sittfärtyg, ofch han lofvade mig i ett bre(se till att det riktigt skalle blifva framlemnadt. Jag emottog mammas ocb syskonens bref den S Julii, hvaruti jag sig och er* for med sorg bortgången af pappa och de gamfe<<»« det var ett hårdt slag för mig, men som jag år beständigt sysselsatt, si voro mina tankar efter »ågon tid förströdda och jag knnde med mera lugn böja mig under Försynens beslut.

Mina ntsigter äro sedan denna tiden betydligen förbättrade. Som jag nämnde fönit är jag employe-rad i ett hahdelthus här i Philaddphia hvarefet jag er-' hålla* SO dollars i månaden, hvilket är ioke mycket att kläda och föda mig med i anseende till dyrbetm på allting härstldes; men jag ick i förra veckan ett ganska godt anbud, hvilket jag icke dröjde med att antaga, och hvilket skall blifva af betydlig hjetp för mig: det var af en vinhandlare bärklädes, med hvilken jag. varit bekant för någon tid. Som jag bar hela (jvällen ifrån skymningen, för mig sjetf, tiltbjöd han mig att använda denna tiden med att förti häns böcker, för hvilket han vill låta mig bo i harts hba fri

från alla-omkostnader« Detta antog jag, si tttyd* ket hellre som hans familj är en af de älskvinfeste, och jag kommer att lefva der, som jag vore ed med*lém åf densamma odi mycket beqvlmare ån i étt logi* hvarest jag» får betala 3 dollarå i veckan; Jag har

ännu icke flyttat dit; ty de äro för närvarande sjelf-va sysselsatta med flyttning, från sitt gamla hus, till ett som de nyligen hafva köpt, hvilket år ganska rymligt och gentilt. De hafva ett piano och den äldsta dottern spelar mycket bra; hon och jag bruka spela stycken tillsammans, salta för fieut och fortepiano, hvilket tidsfördrif skänker oss mången rolig slund. Jag anser detta som en stor lycka för mig; ty nu kan jag spara allt som jag förtjenar hos Master Rugan, min nuvarande principal, då jag förut måste gifva ut nästan alltsammans för mitt logi, tvätt etc. etc. Master Rugan synes vara ganska nöjd med mig, och jag tror att han vill öka på min lön nästa vår. Således ser mamma alt jag finner mig ganska väl å detta landet, och det är endast då jag tänker på det kära hemmet som jag känner mig sorgsen, men jag finner att göromålen fördrifva denna längtan, som är naturlig hos hvar och en, som är skiljd från sitt hem, och ju mera jag är sysselsatt, ju lugnare är mitt sinne, och jag tröstar mig med den tanken att om Gud vill förläna mig lycka i mitt arbete, så skall jag ännu en gång få åtnjuta att likasom min vän herr Z. styra min skuta hemåt och omfamna min älskade mo-der och syskon. Måtte Gud förläna eder lifvet och helsan, det är för närvarande min högsta önskan.

Jag erhöll i dag Z:s bref ifrån New-York hvarati han underrättar mig om sin snara resa, hvilket biif-ver efter ett par dagar; jag måste således skynda mig så fort som möjligt om jag skall kunna få detta bref färdigt och sända det till honom innan han reser. Om jäg hade vetat det förut, så skulle jag hafva skrif-vit ett mycket långt bref, ty jag kunde skrifva hela böcker om jag endast hade tid; ämnen fattas mig icke, men som det nu är, hinner jag endast underrätta mamma om min närvarande belägenhet hvilken Gud-skelof är sådan att mamma icke behöfver vara bekymrad för mig i det afseendet.

Goda mamma skrif snart och underrätta mig om mammas egna Omständigheter och huru mina syskon taga sig ut i verlden. Jag vet att mamma har glädje af dem alla, och om Gud vill skall icke jag blifva den ende som felar. — Den största jordiska sällhet näst den att återse det kära hemmet, är alt få emot-taga bref derifrån. Skicka dem till F. och lian skall sända dem till mig. M:r Z. vill framlemna detta bref i egen person och af honom kan mamma få 110-gare underrättelse om mig. Hälsa alla de kära syskonen hjertligt från mig och bed Alma icke blifva ondatt jag icke skrifver till henne; men jag vill göra det vid första tillfälle, ty för närvarande måste jag skynda så mycket som möjligt att få detta bref färdigt så att det icke kommer för sent. Jag skref både till henne och till de andra syskonen den 4 Jnlii. Måtte Gnd välsigna eder allesammans och måtte Han förläna min älskade moder hälsa och glädje bär på jorden, och vi skola ännu en gång'med glädje återse hvarandra.

Tecknar mammas lydige son Jlbert.

Philadelphia den 14 December 185%.

Min älskade Moder!

För omkring 14 dagar sedan skref jag ett bref hem och skickade det med herr Z. en Svensk med hvilken jag blef bekant härstädes och som nu är på hemresan till Sverige. Tvifvelsutan känner mamma hans slägtingar, som bo i Wermland, och till hvilka han ämnade begifva sig, och kanhända han vill fram-lemna mitt bref till mamma i egen person. Som jag icke visste af hans resa förrän just när han var i begrepp att fara, och som han var då i New-York och jag kär, hade jag icke tid att skrifva vidlyftigt, men för detta ämnar jag nu göra ersättning och med förstatillfälle Till jag »ända detta bref. Ben glada Jdlen år i annalkande Och jag kan föreställa mig med htilkeit längtan Syskonen der hemma afbida den roliga Julafton, och hutu mycket laikarne äro upptagna åf juK kläppar och kalasér det vår tin tid då jag öoksft erfär känslan af längtan OOh glädje dettna tiden på aret; men tiden och Onåsländighetetnå åm förändrade ooh det är ovisst att »äga om jag någonsin skall få njnta det samma nöjet igen. Dock klagar jåg icke deröfver, ty jag vet att Försynens vilja är den bästa och jag fogar mig med nndergifvenhet och förtröstan efter den Allsmägliges behag. Jag tänker åfven att jag icke lär blifva förglömd i den allmänna glädjen, fastän icke närvarande, och att då de kära syskonen äro församlade omkring vår gödä mdder i en glad drfcel vid det trefliga julbordet, de torde skänfcä én tänkéåt minnet' af derås längt aflögsna broder, och oppsånda

eto bön för hans välgång, till honom som ensamt bår våå Öden i sina hinder. Jäg höfde åf mamtnås liref, af den ii Maj id3Ä hvilket är det enda jåg mottagit sedan jag lemnade fäderneslandet, att Edvard 1 ähnu år i Stockholm och att han väntades hem — jag kan föreställa mig hVilken glädje dfet skulle vara lör det ömma modershjertat att återse ett älskadt barn efter så lång frånvaro måttehåd vara i goda händer och mitte den uppfostran han emotlagit motsvara mammas Väntan och blifva en ersättning för den stora uppoffring som mamma här - gjort, neml. åtț afstå från den glädjen alt se én kär

son uppväxa och uppfostras under sina egna ögon, i synnerhet då han är den yngsta och ett så snällt barn som lilla Edvard var. Huru mången gång har jag icke beundrat mammas ömma själ och deltagande kärlek för sina barn, i detta fall äfvensom i otaliga andra 1 Måtte Gud belöna mamma derför, så i denna som i den tillkommande verlden!

pen 17 December.

Som jag har sagt i mina andra bref, åro mi» na omständighetfer sä goda, som jag kunde önska i ett främmande land, och förbättras mer oph mer i den mån jag blir bättre van vid de göromål som till» höra mitt jrke. Jag har åfven förvårfvat mig flera goda vänner härstädes och blifvil införd i flera aktade hus, hvarest jag kan stundom, då jag är ledig från mipa gpromål, tillbringa en treflig afton, och åtnjuta det nöjet att vara i sällskap med bildade och upplyste män och fruntupmer. Ibland dessa räk-. nar jag Mf Thomas Earl och hans familj, hvilkeninnehar samma syssla som på v&rt språk kallas hft-radshöfding. De synas hafva mycket deltagande för mig och bevisa mig mycken godhet och jag umgås i deras hus liksom hos slågtingar. Jag blef mycket förvånad för några dagar sedan då jag kom hem till mitt logi och hörde att fru Earl och hennes syster hade varit der och frågat efter mig; jag fick sedan veta att de trodde mig vara sjuk, emedan jag ieke hade varit der på någon tid. I går, Söndag, gjorde jag en visit der och sökte uttrycka min tacksamhet för denna oför-vånjtade godhet och för det intresse de togo i mitt öde; de svarade mig, att så länge jag uppförde mig väl, skulle det icke fattas mig goda vänner i denna staden. Jag har äfven blifvit bekant med en Fransk familj, som bor vid sarama gata som jag. Jag brukar ofta liesöka dem om qvållarna, hvilket är både nyttigt och roligt för mig; ty såsöm de alltid tala Franska har jag ett godt tillfälle att öfva mig i detta nyttiga språk. Deras namn är Rochet. Madame Ro-chet spelar mycket väl fortepiano och Monsieur R. violin. Jag brukar ibland taga min fleut med mig dit och då hafva vi en riktig concert. På detta sått förflyter min tid emellan arbete och nöjen, men jag söker alltid att förena de sednare med nytta och förkofran för mig sjelf, och låter aldrig ett tillfälleatt låra undfly mig om’det är möjligt; ty här i landet är det ieke adelskap och rikedomar som förskaffa, en man anseende och aktning; det enda adelskap, som gillas och räknas, måste bestå i hjertat

och själen, och den som är rik i förstånd och kunskaper, har alltid företräde framför den som är rik på guld.

Philadelphia år en skön stad, kanhända den vackraste och bäst anlagda i de Förenade Staterna. Gatorna äro vinkelräta och öfverallt försedda med trot-toirer på båda sidor för fotgängare. I nästan hvarje gathörn ser man pumpar, hvarest kan fås friskt och godt vatten. Nästan alla husen äro försedda på samma sätt på gården med en pump och i köket med en kran, hvilken endast behöfver skrufvas för att få sa mycket vatten man behagar. Detta är en stor be-qvåmlighet för ett hushåll; ty tvätt och alla andra göromål af det slaget kunna blifva förrättade i huset. Delta vatten kommer från elfven Shukil 3 å 4 Eng. rail från staden, och är infördt i trummor anlagda under jorden, och ledande från en ofantligt stor basin byggd på toppen af en kulle med ansenlig höjd — men nu år frågan huru vattnet kommer så högt upp? jo det uppfordras af pumpar dragna af stora vattenhjul, hvilka drifvas med det samma af elfven,hvarest vattnet är taget. Det år ett stort verk och tillika skönt samt en heder för vår stad; om sommaren är Fair mount (vackra berget) som det kallas, en lustplats föi\ stadsboerna af båda könen, och om Söndagarna kan man se der många tusende personer af alla åldrar och klasser spatserande omkring i de sköna parkerna som äro anlagde för allmänt brak, och åtnjutande de gudomliga utsigter som äro ibland de skönaste man kan få se. Jag skulle önska att kunna gifva en fullständigare beskrifning på dessa ställen; men jag har andra saker att skrifva om som måste hafva rum i detta bref. Philadelphia är anlagd emellan floderna Delaware oeh Shuykil och sträcker sig från en flod till den andra, hvilket är omkring 3 Eng. mil. Från norr till söder är den ännu längre.

Här äro inga torg likasom i våra Svenska städer, men i stället för dessa, är här en gata, som kallas ”Market street” (Marknadsgata,) som svarar emot samma ändamål. I midten af denna gata äro tack-jernspelare på båda sidor, hvilka uppehålla ett tak sträckande sig längs hela gatan. Till denna gata bringa slagtarne sitt kött, landsboerna sina frukter, och der kan man gå och köpa alla möjliga lifsförnödenheter. Det är mycket beqvämt för alla som måste sälja deras produkter utom hus, ty de äro der beskyddade förregn och snö. På ömse sidor är gatan stenlagd, såsom de andra, och vagnar kunna framgå med beqvämlighet. Husen på båda sidorna af denna gatan occuperas af de förnämsta grosshandlare i staden och der råder den största handelsrörelse i hela Philadelphia. Här äro många präktiga publica byggnader. Ibland de förnämsta räknar jag The Exchange eller börsen. Den är byggd af marmor, försedd med konstigt uthuggna pelare, ñera dussin, och marmortrappsteg leda till ingången, hvarest äro placerade två lejon, äfven uthuggna af marmor. — Hvar och en har fritt tillträde till den stora salongen, hvarest äro soffor och stolar för de ditkommandes beqvämlighet äfvensom till lidningsrummen, hvarest man kan få läsa nästan alla tidningar i landet. — Börsen, liksom alla publika byggnader och bodar, är upplyst om qvällarna med ”Gas”, en slags ånga fabricerad utom staden af stenkol, och införd i pipor gående under jorden och ledande upp i husen. Denna gas kan ledas till alla delar af en byggning genom smala jern-rör, försedda på de ställen, hvarest man vill hafva lågan att utkomma, med en pip och en kran. Då ett stycke itändt papper hålles öfver öppningen af pipen och kranen skrufvas omkring, framkommer gasen och tager eld, brinnande med en skön blå och hvitlåga i en halfcirkel omkring pipen, och giftande ett ljus, som är mycket klarare och vidsträcktare ån det af vanliga vaxljus. Hvem som helst, som har råd der till, kan få denna gas upp i sitt hus, och når piporna en gång åro anlaggda blir sjelfva gasen icke sa dyr, som olja eller vanliga ljus. Det är omöjligt alt göra sig ett begrepp om den anda, som råder här i landet för förbättringar och företag, och den otroliga hastighet hvarmed folkmågden förökas. — Släder och byar synas liksom uppstå ur jorden, och en outtröttlig verksamhet är rådande alldestådes. Floderna åro betäckta med en otalig mängd ångbåtar, och sjöstäderna åro omgifna med skogar af skeppsmaster från alla nationer. Jernvägarna (railroads) för ångvagnar, och kanaler, genomskära landet i all&rigtningar, och man kan hår färdas 100 mil på samma tid, som tio i Sverige. Allt är frihet och oberoende, och detta bidrager storligen till landets förbättring, Om man reser i landsbygden, möter man icke, liksom i Europa, eländiga och smutsiga kojor jemte palatser, utan hår synas Guds gåfvor vara mera jemlikt utdelta. Man ser bondgårdarna här anlaggda med den största nätthet och smak, och hvarest ingen ”stadsherre” skulle skämmas att bo. Man träffar äfven icke sällan ihärdigt arbetande jordbrukare med en förträfflig upp-fostran och i besittning af många kunskaper. De anse sig lika så goda som Presidenten, och i sällskap med dem finner man ganska liten skillnad emellan dem och folk af den så kallade goda tonen. Det vore omöjligt att i ett bref gifva en beskrifning på allt det märkvärdiga jag har sett och anmärkt hår; men jag kommer ihåg att der var ett verk publice-radt i Sverige, och hvilket jag äfven såg i * * * Resa i Förenade Staterna och Canada, af Arvidsson.” I detta verk kan mamma se en nogare beskrifning om detta*iand fin hvad jag kan gifva hår.

Den 23 December.

Jag har varit öfverraskad, att se den ofantliga mängd sia glade kalkoner och annat fjäderfä,

som jag på några dagar har fnnnit utsatt till salu

på nästan alla galor i staden. Det är en sed i detta land, att hvarje hushåll måste hafva kalkoner

till Julen, liksom det är hemma med julgröten. ”Inga kalkoner, ingen jul,” år ordspråket, och jag

har hört all landtfolket hålla på deras fjäderfä för veckor och månader , före julen under hvilken lid de göda dem i ordning för den stora kalkonraarknaden som alltid eger rum dagarna före denna tid. Detär en hård tid för de stackars djuren, och falla måste deras stolta mod.

Den 25 December.

Det är i dag den högtidliga Juldagen. Vår dyre Frälsares födelsedag, den största högtidsdag på hela året i vårt land. Med hvilken känsla kommer jag icke ihåg hurn vi brakade fira denna dag i min älskade hembyggd, den glada juloltan och den illuminerade kyrkan, de högtidliga klockljuden vid samman-ringningen och den sköna

orgeln — allt är så lifligt intryckt i mitt sinne, liksom jag kunde höra och se det äfven nu — men här är det annorlunda. Juldagen här är icke en gång ansedd så helig som en vanlig Söndag; ty på en sådan, är det icke tillåtet, hvarken att sjunga, spela, dansa eller något sådant tidsfördrif, hvarcmot juldagen icke anses annorlunda än som en dag af allmän förlustelse; thea-t rar na äro öppna och alla möjliga nöjen kunna åtnjutas i frihet. I de flesta kyrkorna är ingen gudstjenst; så olika äro bruk och seder i åtskilliga land. Bodarne äro öppna och utsmyckade med alla möjliga grannlåter, som kunna fresta och inlocka köpare, ibland annat som jag har sett anmärkningsvärdt, var i ett konditori, en kaka som vägde 400 ff; den sägesvara mycket god och skall blifva öppnad i morgon och styckena sålda.

I Södra Amerika firades julen på ett helt annat sått. Julnatten kallas af Spaniorerne ”la noche buena” eller den goda natten på Svenska. Från skymningen till kl. 12 på natten, måste alla som hafvaettpar ben att gå på, vara ute att förlusta sig, och som der är en beständig sommar, kan det ske utan att förlora eller skada sin hälsa. De unga fruntimren sitta i fönstren för att se och blifva sedda af de unga kavaljererna och dessa sednare gå omkring, klädda som prinsar, herdar, soldater etc. etc. med deras guitarre, sjungande serenader och görande kärleksförklaringar, hvartill de äro fullkomligt privilegierade så mycket de behaga på denna lyckliga natt. Stundom inträda de i husen (hvilka alla äro öppna för alla besökande) och presentera åt de sköna ”Sennoritas” blomsterbouqetter och frukter, som de bära med sig i en korg.

Jag känner några af dessa damer, utmärkta för skönhet framför de andra, som blefvo så öfverhopade med dessa saker att de icke visste, hvar de skulle göra af dem; en af dem hade en förfärlig hög i ett hörn af salen der hon satt, hvilken tillväxte för hvarje stund och hon var slutligen rädd att blifva begrafven undercomplimenter och blomsterbouqoetter. En skön död! Alla gatorna voro uppfyllda med passagerare af alla klasser och åldrar, och eldar voro uppgjorda i alla

hörn. Raketer uppkastades hundradetals och allt andades glädje och munterhet; men så snart klockan slog tolf, förvandlades skådespelet liksom genom ett trollslag, i stället för det glädtiga bullret och stojet som man hörde förut råda, till den djupaste tystnad, och stillhet rådde nu öfverallt; ty bönens limma hade inlrädt och mässan var begynd.

På delta salt firas julnätterna der och den återstående delen af julhögtiden, hvilken varade till efter nyåret, som tillbragtes dels i religionsöfningar, dels med tjurfäktningar, tuppfäktningar clc. etc. Detta ärmodet att tira julen i det landet, så olika ifrån vårt bruk som detta landets klimat är olikt vårt lands.

Den] Januari 1839.

Vi hafva nu tagit afsked af det gamla året och ett nytt har börjat sin bana emot evigheten. Såsom vi åtföljt de föregående, så måste vi äfven försöka att hänga med del nyss ingångna, till dess vår lef-nadslråd blir afklippt och vi lemnade efter. — Min sista tanke, när det gamla året var i sitt slut, var pa

det jdet kära hemmet, Och den första känsla som jag nu erfar vid begynnelsen af det nyss ingångna. Jag önskar eder alla ett lyckligt och gladt nyår och att J måtten åtnjuta en god hälsa och allt jordiskt godtpå det inneyarande året. Jag skulle skrifva till alla mina syskon, men det vore omöjligt utan för stora utgifter, och som alla kunna hafva tillfälle att läsa detta bref, begagnar jag tillfället att önska dem aUa ett lyckligt och gladt nyår, och om det endast berodde på önskningar, så år jag säker, att hvarken de.eller jag skulle blifva i behof af lyckans gåfvor. Jag har länge med otålighet väntat svar på milt bref, som jag skref sist. Jag hade emottagit mammas bref den 4 Juli och nu börjar jag tro att det förra aldrig kommit fram. Skulle detta bref komma fram, beder jag mamma alt icke fördröja med ett svar; ty jag längtar obe-skrifligt att få höra något från det kära hemmet.

Den 28 Januari.

Jag har varit mycket sysselsatt denna månaden, och jag trodde icke alt så snart få ett tillfälle att skicka af detta bref; men oförväntadt har nu yppat sig ett tillfälle dertill med en Tysk vid namn Herr Walter, som går till Hamburg, från hvilken stad

* Del.han har lofvat att skicka detta href till Götheborg, Sftsom han afgftr i morgon kl. 6 måste jag skynda alt få detta bref färdigt. Det år sent på qvållen och jag måste, ehuru ogerna sluta mitt bref. Jag hoppas alt mamma kan taga reda på dessa kråkfötter. Framför min hjertliga helsning till alla mina syskon och vänner. De lefva alla lika lifligt i mina tankar, som då jag hade dem för ögonen. Farväl! Gud välsigne eder och styrke min goda moder, skall alltid blifva den innerligaste bönen af mammas lydige son

Albert.

Fortsättning af Alberts historia.

Han vann sin principals förtroende och välvilja.

I slutet af år 1839 skickades han till Södra Amerika att etablera ett handelshus. Han ansåg nu sin lycka, gjord— ty han gjorde stora affärer och hade hälften af förtjensten; men huru kortsynt är icke menniskan. Ett år derefter gjorde hans principal bankrutt och han måste äfven lemna allt hvad han ägde till kredito-rerna. Nu stod han der utan medel till bergning och visste ej hvad han skulle taga sig för, att förtjena sitt uppehälle; men nöden är en god läromästare. Han hade fallenhet att träffa likheter och hade ofta roat sig med att rita utaf sina bekanta, Nu företoghan sig att bli mimaturmålare. Efter hvad han sjelf säger, voro hans första porträtter ej mycket alt skryta

af; men småningom gjorde han framsteg i konsten och han fick sina arbeten väl betalta. Han reste genom en stor del af Södra Amerika och Westindien och kom slutligen till S:t Domingo, hvarest han med fördel uppehöll sig en längre tid. Han gjorde resor på flera håll för sitt yrke. En gång då han var borta, inträffade en stor eldsvåda i staden och äfven i det hus han bodde; då förlorade han alla sina färger, ritningar och allt hvad han ägde. Nu var han åter utblottad, och måste länka på något medel att sätta sin verksamhet i ordning igen. Ett nationalkrig hade utbrutit på ön, och som Albert ej hade någon annan sysselsättning, deltog han i det och blef befordrad till Löjtnant. Under kriget förtjente han penningar; men då det var slut, ansåg han förlitet lönande alt framgent vara vid militären. Han tog afsked och återtog sin pensel; det lyckades åter för honom att samla ett litet kapital, som han ville försöka använda till större förkofran. Som han kände handelsrörelsen, och blott i nödfall gripit till porträtlmåleriet, ville han återvända till sin fordna befattning, hvilken han ansåg både trefligare och mera lönande. Han hade

15*en bekant —• en ang man sam sade sig ha kamma afsigt med ett kapital han ägde, ungefär tika stort som Alberts. Han visade bref och betyg på sina tillgångar, och dessa båda öfverenskommo alt i kompani göra affärer. Albert hade arbete som måste slntas innan han fick egna sig åt denna spekalation. Han lemnade sina penningar till sin kompanjon och denna reste förat till NewYork för att ställa allt i ordning» Då Albert om några veckor kom efter, hade den andra förstört alltsammans och hade aldrig haft något sjelf, utan alla bref och betyg han visade voro falska, oeh Albert fick ej en dollar af allt hvad lian lera-flat. Min anmärkning öfver detta är: att hans lätt-trogna hjerta förledde honom till för stor obetånk-- samhet, att éj bättre lära kåxlna en person och dess

tillgångar, innan han lemnade i händerna på honom allt hvad han egde; han fick ock plikta derfQr. Han var nu åter på en främmande ort, utan bekantskaper och rekommendation, samt utan medel att återvända dit han kom ifrån. Lyckligtvis hade han nu sina målareattiraljer i behåll; men med ett nedtryckt sinne, dels öfver förlusten af sin tillhörighet, dels öfver erfarenheten af menniskors bedräglighet, var ej godt att företaga en sådan sysselsättning, der hela uppmärksamheten behöfs på föremålet man har för sig,om arbetet skall lyckas. Ehuru många gånger det mörknat för honom, har dock ej lyckan på längd öf-vergifvit honom. Han yttrar i sitt bref att han har s& många gånger blifvit gäckad af denna ostadiga gudinna, att han nästan förlorat förtroendet till henne; men skulle hon tröttnat att gäcka honom, så synes det nu som han kommit i hamn. Sedan han fortsatt sitt porträttmåleyi i NewYork ett år, har han gjort bekantskap i ett stort handelshus, som antagit honom som kompanjon; han har rest till Gartagena för alt der etablera ett handelshus. Som han nu tror att detta skall lyckas, så har han begärt sin yngsta bror till sig, och vill bestå honom fri resa. Albert skrif-ver att han tror honom kunna slå sig bättre ut i denna veridsdel än i sitt fädernesland, och i alla fall gör det en yngling godt, att få se verlden. Han fraktar att modren ej vill lemna honom, efter han år *'familjens Benjamin™ men han skall taga emot ho*

nom med öppna armar oeh ställa allt till det bästa.

Alberts yngsta bror, Edvard, reste och hans första resetur var till NewYork, hvarifrån han skrifvit hem att han träffat Alberts kompanjon och att denne har bestyrt om hans vidare resa till Gartagena, samt att denna Master Tripler sagt, att han nyligen haftbref ifrån Albert, att han mår väl och har firat sitt bröllopp med en Spanska som har förmögenhet*

Ännu har ej bref hannit hit frin Cartagena, således är ej mer att säga om hvarken den ena eller andra; men som lefnadsbeskrifningar merendels slatas med giftermål, så fekola vi taga för afgjordt att Alberts ombytliga rol på verldslheatern nu ock är slutad.” Hår slutar Fru Wisins berättelse.

17.

*9utgåfeor.

Sådana hade Fru T. på vanligt sätt, under jul-aftonens förmiddag, kringskickat till fattiga och sjuka i grannskapet; men inom hus var ett beslut fattadt, att man för detta år icke skulle hafva julklappar såsom förr, med undantag af något smått för Amahas barn, som på deras serskildta lilla julbord skulle uppställas. Ett visst, något dystert, allvar hade denna höst ut-bredt sig öfver familjen, isynnerhet sedan man alldeles öfvergifvit en hemlig fastän svag förhoppning, att Rudolf skulle återkomma, som flera af dess ledamöter inom sig burit. Man hade väl kommit öfverens, attmed undergifvenhet bära hvarje förlast och att i synnerhet icke klaga öfver sådana, som ingen mennisko-vilja hade del uti; men för den sjake Baronen och den bleka flickan tycktes det som denna lek med julklapparna, hvilken föranledde skratt och yttre mqn-terhet, vore mindre passande, helst minnet af den saknade ynglingen skulle dervid så mycket lifligare framkallas, som han för blott två år sedan, då onkeln första gången var med, deruti på ett oförgätligt sätt deltagit. Han hade nemligen skänkt åt hvar och en någon ritning, som vittnade om hans ovanliga både skicklighet och flit, och derjemte med sitt glada och angenäma väsende, sitt begär att göra alla till nöjes och att biträda vid hvarje rolig tillställning, vunnit ett djupt insteg i alla hjertan och åt sig upprättat ett minne, hvilket nu framstod desto ljusare, när en saknad, som syntes oersättlig, lade sin skugga deromkring.

Efter middagen, innan den tidiga skymningen ännu hunnit inbryta, syntes alla samlade omkring Baronen, sedan ynglingarna inrullat hans hvilstol i förmaket.

Han anmärkte då, huru godt om tid alla nu syntes hafva mot de föregående julaftnarna, då brådska och förskingring räckt ända tills de tända ljusenoch klockslaget 6 sammankallat dem, Han suckade härvid ganska djupt. Di sade Lagmannen:

”Kanske hafva ti nu först funnit det bästa sättet, att fira julen — att hälla vira sinnen och hjer-tan lediga och fria frin verldens trassel, da vi vänta jolens Herre.”

”Tack — tack, för denna påminnelse!” sade Baronen och sträckte sin ena hand efter Lagmannens, onder det han med den andra for öfver panna och ögon«

”Men — men,” tilläde han sorgligt,” edra hjer-tan äro stora nog att rymma både himmelska och jordiska ämnen, enliga med edra behof —* — och det gör mig ondt om denna ungdom, som skall sakna sitt hems vanliga munterhet för min skull, — jag har ju alltid varit en fridsförstörare i detta husl”

”Man kan väl vara munter och nöjd, utan buller,” yttrade Lektorn. ”Den bästa glädjen skrattar icke; och uti en beskrifning på vår Frälsares timliga gestalt och skick, som blifvit sänd ifrån Jerusalem till Rom medan han ännu som menniska vandrade pi jorden, står, att han aldrig skrattade* Dock tog han med ett mildt leende de späda i sin famn; och jag tänker att Han ännu ser lika barmhertigt ned pi vira timliga fröjder, då de äro oss oskadliga, som vi pi våra barns obetydliga leksaker. Men i den min vi åldrasoch mogna i känsla och omdöme, gå vi inåt och bry oss mindre om det yttre.”

”Detta är sannt,” sade Baronen med en vänlig blick på lektorn;” men — här äro ock flera unga.” Gabriela, som stått bakom den sjukes stol, kom nu till hans sida och klappade hans arm, i det hon halft hviskade: ”var icke

ledsen, goda onkel, att vi icke hafva julklappar som vanligt, — hvartill jag kanske är största skulden; vi hafva dock icke blifvit utan gåfvor. Gå, syskon, efter det som ni fått och visa onkel," tilläde hon nu högt och följde den öfriga ungdomen ut. \

Snart återkommo de alla med gåfvor af föräldrarna, >som de funnit utbredda på det framställda matbordet då de infunnit sig i salen för att, som vanligt på julafton, duka det.

"Åh," utropade onkeln, "ha ni fått något, så vill jag ock vara med."

"Tack för det," sade Gabriela med ett bemödande att vara glad, och sprang hastigt på sin kammare efter en rökmössa, den hon vid återkomsten satte på onkelns hufvud. "Det är ett hastverk och toffsen är icke alldeles färdig; men den kan jag nu här inne få fullborda, fast onkel ser det."

"My dear giri!" sade Baronen och tryckte flickanshand mot sitt bröst. "Men så var icke min mening," tilläde han. "Vill du sätta hit mitt schatull. Jag är nu en fattig man; men behöfver ock föga för egen del. Hväd jag kostat detta hus och här njutit, kan Gud allena vedergälla, och det skall Hari göra, med sin välsignelse."

"Några småsaker, som jag ämnat min Rudolfs brud, har jag ännu qvar, emedan — du icke tyckts vlija hafva dem. Nu är han salig och du är god mot mig, och skulle ju varit det mot honom äfven, om han kommit?"

Gabriela, som härunder hastigt satt sig ned på en stol vid onkelns sida, höljde sina våta ögon med näsduken och lutade sitt hufvud ned mot den hand, hvarmed han qvarhöll henne — men kunde ej tala.

"Du, Gustaf, sätt upp schatullet," sade han nu och smekte flickan, samt bad henne ömt, att åter blifva glad, som hon förut varit.

Detta dröjde något, men lyckades dock slutligen, åtminstone till utseendet.

Då öppnade onkeln schatullet och framtog ett dyrbart garnityr af ädla stenar.

"Detta skulle du haft som — — men bär det nu denna afton, för min skull!"Han knäppte na sjelf på henne hals- och armband, och bad Amalia sätta uti örringarna.

"Se här," sade han sedan åt denna, "delta skall du hafva för den hjelp du gjort och skall göra henne," och'der med hängde han på Amalia ett äkta perlband.

"Men åt eder, gossar, har jag intet annat än sådant här, som J sjelfva kunnen förvandla till böcker eller hvad annat J helst önsken, sedan det är deladt," sade han, i det han räckte en tung börs med guldmynt åt de trenne bröderna.

"Och dig, min kära kusin," sade han nu, vänd åt Lagmanskan, "åt dig har jag intet, som vore värdt att kalla en gåfva, då din godhet är mot mig med hvarje morgon ny, såsom den eviga kärlekens; ty du föder och sköter mig, som vore jag ditt bästa barn. Detta kan Gud allena belöna, och skall göra det med sin rikaste välsignelse i ditt eget hjerta. Men hår har jag något, som du skall förvara åt Gabriela — — tills en ersättning kommer, för honom, som jag tagit ifrån henne, just genom min ifver att få henne åt honom. De äro infödda Amerikanare, — det var ett infall af mig att medföra dem."

Han lemnade henne härvid en liten ask, h var uti lågo tvenne släta ringar af det renaste guld.

"Namnen äro lått insatta i den mjuka metallen,"sade Baronen med en snck; "men jag ville låta det vara ogjordt, tills äfven datum kunde införas."

"Schatullet, med allt öfrigt, som det innehåller, undantagande det, hvarpå du skall finna Prostens namn, tillhör dig, när jag snart, med Guds hjelp, icke mera behöfver det," sade han till Lagmannen. "Kunde da förvandla något deraf till nöje för din hustru, vore det mig kärt; men alltför otillräckligt år det, hjiru ‘ det än användes, att ersätta hvad jag äfven i mate* rielt hänseende kostat eder."

"Det är för längesedan mer än ersatt," sade Lagmannen.

Detta tycktes den sjuke icke höra, utan fortfor i det lian aftog mössan som Gabriela påsatt honom och knäppte tillhopa sina händer:

”Och nu, mina dyra vänner —nu beder jagom en gåfva af eder alla, för mig mera värd än all tidens herrlighet I -— Här, i den Ailsmägtiges åsyn och namn, beder jag eder förlåta mig det myckna lidande och all den skada jag eder förorsakat, samt hafva tålamod och fördragsamhet med hvad ännu återstå kan!”

Lagmanskan tog nu hans ena hand och kunde icke yttra ett ord, för tårar. Hennes man fattade då den andra, sägande med rörd innerlighet: ”Ickeså —icke så, min bror. Du har varit vår välgörare på många sätt — ett redskap i Herrans hand till vår pröfning och stora välsignelse. Måtte da, om det år Hans vilje, få lefva ibland oss och se vår tacksamhet !”

”Käre, käre! Du talar som en hugsvalande en-gel från himmelen och jag vill äfven tro att du har rätt, ty — dem som Gud ålska, tjena all ting till det bästa. Min ande skall ock lefva ibland eder; men kroppens börda hoppas jag att snart nog få aflägga. Dock — ske i allt Herrans vilja! Jag känner mig i dag så väl, att jäg väl icke vet hvarföre tankar på skiljsmessa och ett behof att taga ett slags afsked af verfden kommit öfver mig. Kanske fån J dock länge nog dragas med stackaren, som nu vore ensam, om icke eder kärlek ersatte honom allt hvad han i lifvet förspillt eller försummat, att åt sig bereda — —”

Innan Baronen fullt uttalat denna mening, öppnade en betjent dörren och sade till, alt en täcksläda syntes komma i alléen och var nära att köra fram på gården.

Lagmannen gick genast ut och alla följde honom småningom efter, med förundran och gissningar; hvar-vid äfven yttrades, att det torde vara någon som kört vilse, eller som i anseende till det magra slådföret,icke kom längre; men Gabriela sattqvar hos onkeln, hvilken nu tycktes behöfva hvila.

Snart hördes glada röster i diskant och bas, om hvarandra i förstugan, och gåsterna fördes in uti ett rum på sidan, att afpelsas.

Gabriella igenkände ljuden och ropade i glad förvåning: ”fastrarna och —-----------”

Nu skyndade hon hastigt ut för att med egna ögon förvissa sig om hvad hon tyckte; men kom snart igen och berättade för onkeln, att öfverslinnan, Anna och prosten hade anländt. Den sistnämnde hade följt med från sitt hem på en stund, för att se surprisen vid dessa oväntade julgåfvors ankomst.

Om några sekunder samlades alla kring den sjuke, hvilken nu syntes ganska upplifvad, men måste sitta qvar uti sin hvilstol.

En allmän glädje gaf sig snart luft och i hvarje ansigte lästes en fråga, om orsaken till denna kära öfverraskning. Gabriela omfamnade sin faster mera innerligt än någonlin.

”Då jag fick veta att ni icke i dag skulle hafva julklappar, föll det mig in, att vi skulle vara eder välkomna som sådana, ehuru litet nya vi äro eder. Vi hafva ock enleverat prosten, som ville se huru vi blefvo emottagna.””Och passera för julbock på en stund,” sade denne med sin vanliga glädtighet.

”Just då vi inga julklappar väntat, hafva vi fått , de största,” sade Gabriela, i det hon först visade på fastern, som hon höll i handen, så på Anna och slutligen på de smycken, med hvilka onkeln prydt henne.

”Hvad vill delta säga?” frågade fastern och visade förundran.

”Och se på mig,” sade Amalia, pekande på sitt perlband.

öfverstinnan såg sig frågande omkring och lag-manskan lät med ett tecken förstå, alt det var från onkeln.

”Jag har velat roa mig en stund med dessa lif-lösa ting, som äro så ringa mot hvad jag fått och hvad mitt h jer ta hyser,” sade denne.

Anna betraktade med tystnad både gåfvor och personer, och gick derefter ut.

öfverstinnan omtalade huru det hastigt fallit dem in att begagna det erhållna slädföret, sedan det syntes tillräckligt för begagnande af hennes täcksläda, ly uti en Öppen hade hon icke, efter sista sommarens sjuklighet, vågat sig så långt. Det hade ock ofta gjort henne ondt om Anna, då hon tänkt på den stora skilnaden för henne,

emellan hennes eget glada,folkrika hem och grannskap, mot det mera ödsliga och allvarsamma på Nordanström. ”Det är godt för mig att få träffa eder så ofta som möjligt —; större hinder och svårigheter för ett sådant återseende torde snart nog vara för handen,” yttrade hon.

En piga kom in och tillsade, att en positifspelare kommit vandrande och begärde nattqvarter.

”Det var en ovanlig gäst på julafton, och ingen kan då nekas härberge,” sade lagmannen.

”Säg till lagårdsmaja, att hon sätter på en eld i kammaren öfver drängstugan åt honom” — böd lag-manskan, sedan hon hört sin mans ord.

”Får posilifspelarn komma in?” frågade Anna, som nu syntes i dörren.

”Får. han det, får han det!” bad lille Adolf.

”Om det roar de små och de tinga, så kan han ju gå in i salen, bara han icke stör andakten, när tjenstefolket sedan skall in till bönen,n sade lagmannen.

”Kanske är han då nöjd att fa gå till sängs,” yttrade lagmanskan.

”Hvad är han för landsman? Kanske år han en irrande jude eller en sådan som den ena af glädje-skrifterna handlar om,” sade prosten. ”Vore han det, och kunde känna som denne, vore han oss en kår julgåfva.”’’Det kan han vara ändå, om han är en olycklig, utan tak och bröd,” anmärkte lagmannen.

”Han är då en bild af hvad hela vårt slägte var, för mellan 18 och 19 århundraden tillbaka,” sade prosten. ”Det irrade då utan hem, ty det hade förgätit att en himmel fanns; och utan näring för sin själ, ty det hade glömt sin Gud och hans ord.”

Amalia, som hade följt sina små gossar ut i salen och der lemnat dem i deras fars händer, kora nu in sägande:

”Han har, så mycket jag vid brasans sken kan se, ett besynnerligt men interessant ansigte. Han såg, som jag tyckte, både häpet och nyfiket på mig, med ett underligen klart, blått öga, nnder ett yfvigt, svart hår och nästan buskiga ögonbryn af samma mörka färg. Hans anletsdrag hafva något så lent, mot dessa mörka här, att det är för besynnerligt.”

”Hvad landsman är han,” frågades åter.

”Han har sagt i köket, att han är en Dalkarl, som länge vandrat utomlands med positivet och nu är på vägen till hemorten, men legat sjuk några dagar och derför icke kunnat hinna fram till helgen,” sade Anna.

Nu brusade positivets toner genom rummen; men lagmannen sade: ”jag tycker att det är som skullejulaftonens högtidlighet profaneras af denna marknads-och gatmusik."

”Han kan sjunga ock," sade Anna; "får han det?"

"Åh ja, han kan ju försöka," svarade lagmannen; "om du icke plågas deraf?" frågade han baronen.

"No, no — nej, nej — jag vill gerna höra honom; jag har ock varit en husvill syndare," svarade denne.

"Få vi rulla ut onkels stoi isalen?" frågade ynglingarna.

"Jo, jo, — tack, tack! — Sjung nu då, vandringsman," ropade han redan i dörren, åt främlingen.

Men denne gick hastigt ut och åt köket, der han

t

bad om vatten, för att kunna sjunga.

Ett ljus tändes midt i kronan och spridde ett brutet sken kring rummet. Främlingen återkom och höll handen öfver ögonen, såsom hade han lidit derutaf.

"Vänta så länge med att tända de andra," sade lagmanskan, som såg denna rörelse.

Främlingen stod ännu såsom villrådig; bugade sedan och satte sig, som hade han varit ganska trött, samt höll åter handen för ögonen.

Anna tog nu Gabrielas guitarre, lemnade honom den och frågade om han kunde spela.

Han tog den hastigt, steg upp och satte sig igen,slog så med osäker hand några ackorder och började sjunga, först med darrande' röst, hvarunder han tycktes tillsluta ögonen; men syntes småningom repa mod och fäste då sin blick på den sjuke i hvilstolen, som så vänligt hade tilltalat honom.

Främlingens Sång.

Från fjerran land en pilgrim drog,

Till fosterjorden stod hans håg;

Dess kära kust hans tanke såg,

Och solen i sin nedgång log.

Men molnet skymde solens glans Och stormen tjöt och blixten brann,

Och skeppet graf i djupet fann Och pilgrimen blef utan sans.

Men vännen honom tog i famn Och kämpade mot vågens makt;

Och då i land han honom bragt,

Han ropade dess rätta namn.

Och lifvet gaf sitt sakta svar,

Men salta böljan fyllt lians mun;

Och uti hufvudet en brunn Af blod inunder locken var.Så blef han förd till okänd strand, Der sjak han bidde sommarns slat; Och se^n, han vacklande gick at Att tigga bröd i främmand’ land.

Från oselt ram, hans öra når,

En landsmans röst, — han lyssna vill; Han ser, han talar honom till Och om hans öde kunskap får.

”Jag är från Dalarna,” han matt Åt frågarn sade, ”länge bar Milt positif jag här, och har Mig samlat hop en ringa skatt.

Men nd mig döden sändt sitt bud — O da, som lyssnar till min röst,

Tag mot min skatt och bär dess tröst Dil hem — du svarar se’n lios Gud!”

Den unge pilgrim löfte gaf Att redligt lemna hvad han tog,

Den döende mot honom log Och sjönk med lugn uti sin graf.

Men ynglingen-------------Gabriéla hade ställt sig bakom onkelns stol och på dennes sida voro de äldre af sällskapet sittande. Ungdomen hade närmat sig den sjungande och de små gossarna betraktade ett dockspel i det öppna posi livet.

Sångaren, hvars ögon voro, såsom det syntes, oaflålligt fastade på baronen, gjorde, då han började den här afbrutna versen, en häftig rörelse, som ville han lägga guitarren ifrån sig och steg upp; tog den dock lika hastigt igen, och sjöng så långt vi sett; men släppte nu plötsligt instrumentet, rusade öfver golfvet innan någon hann se eller länka på hvad det skulle kunna blifva utaf, och bakom baronens stol fattade han Gabriéla i sina armar, just som de, hvil-ka med ögonen hunnit följa främlingens rörelser, så* go henne falla mot golfvet.

Vid den lutning han gjorde, för alt hindra hennes fall, förlorade han den svarta peruken och på knä, bakom baronens stol, med den afsvimmade flickan i sin famn, visade han sig nu med ljuslockigt hufvud, som en underbar syn.

Anna hade hastigt närmat sig, och genom ett skickligt grepp med venstra handen öfver hans ansig-te, befriat det från lånet af svarta ögonbryn poli-songer och mustacher, under det hon föga varsamtöfver Gabriela utgöt ett vattenglas, som hon fattat i den högra.

Förvåning och oreda fyllde rummet, men gåfvo sig snart luft i glada utrop af Rudolfs namn.

Onkeln blef härvid såsom yrvaken, och såg sig om med förvirrade blickar. Slutligen, när Gabriela åter öppnade ögonen, syntes sanningen för hans tankar klarna, och han utsträckte armarna mot ynglingen, som nu lemnade sin dyrbara börda åt fruarna och föll i den tidigt åldrade mannens famn. Denne tryckte honom med krampaktig styrka mot sitt bröst och ropade i salig hänryckning: ”Herre, nu låter du din tjenare fara i frid — ty — jag hafver nog, att lhin son lefverl” — och härvid slutade hans kropps och själs starka spänning med ett anfall af mattighet, som nära nog liknade döden.

Man förändrade då hastigt rullstolen till säng, och ville införa den i baronens rum vid salens andra ända; meii som man hunnit tröskeln, och ville något lyfta på stolen, för alt föra den deröfver, gjorde den sjuke ett tecken med handen, öppnade ögonen och sade sagta: ”håll!”

Han såg sig nu forskande omkring, såsom ville han blifva förvissad, att icke hafva drömt. Når då Rudolf och Gabriela från hvar sin sida om stolen, så-som af en händelse p& samma gäng lntade sig fram öfver honom, tog han bådas händer och sammanlade dem i sina.

”Knsin Thilda,” sade han, ”gif mig na igen hvad da nyss fått att förvara — om din man och da icke hafva något deremot?” tilläde han frågande.

Lagmanskan framtog den lilla asken och lemna-de den med darrande hand åt baronen. Denne ville öppna och taga dess innehåll; men då detta gick långsamt och med möda, hade Radolf hastigt biträdt honom och fattat hela meningen samt grep med glad ifver de båda gyllene syfabolerna; såg sig derpå om* kring, såsom hade något felats honom, och då hans ögon mötte lagmannens, räckte han ringarna med en bedjande blick åt honom.

Medan denne ännu höll nti dessa, såg på flickan och tycktes vilja hafva sin blick af henne besvarad, kom Anna och, med hjelp af ynglingarna, vände hon den sjakes flyttbara bädd så, att fötterna, som varit vånda inåt dörren, då han skalle i sitt ram införas, nn åter kommo utåt salen, hvarigenom en rik lef-vande tafla liksom af sig sjelf uppstod.

I samma rymliga sal, der vi slätat våra husliga skildringars första del, med en tacksägelse fest för ett under 25 år lyckligen tillbragdt, och för det evigalifvet fostrande äktenskap, se vi nu, på delta roms ena sida, närmast fönstren, ett julbord, rikt lastadt med goda ting, såsom det redan i många år på den* na samma högtidsafton, som nu åter är inne, varik Vid den öppna dörren, till samma kammare, hvarifrån man på silfverbrölloppet ville härma en himmelsk kör, ser man nu ett dödens läger. Det har dock intet af hvad man kallar: dödens fasa. En man hvilar der* på,,såsom trött efter en orolig dags mödor, och glad åt hoppet på en kommandes ljus och fröjd, i evigheten för sig sjelf och redan i tiden* för det unga par, hvars lycka han varit så angelägen att befrämja.

På hans ena sida stå nu dessa tvenne, hvilka, då liggstolen vändes, blifvit nästan omedvetet sam* manförda. Flickans fader sätter först ringarna på deras händer, och lägger genast derefter sina båda på deras hufvuden, med en kort, tyst bön, den de kring* stående icke hörde, men sågo. Derpå sträckte han den ena armen kring sin makas lif och den andra om de unga, så att båda slötos på en gång i föräldrarnas dubbla famn.

Såsom närmast hörande till denna grupp, ser man öfverstinnan, Amalia och hennes man. Vid den sjukes fotter hafvs de små gossarna stannat, och be*

traktatrakta med barnslig nyfikenhet — i synnerhet det unga paret.

På andra sidan ser man prosten och hans syster, biträdande hvarandra, att ömt vårda den sjuke och bemärka alla hans rörelser. Till dem sluta sig husets ynglingar och en gammal trotjenarinna, som icke kunnat afhålla sig från att gå in, når hon af den uppassande betjenten fått veta hvarom fråga var. Alla kronans lågor äro nu af den sistnämnde påtända, och det stora vaxljuset på bordets midt brinner äfven.

Några ögonblick förflyta, under livilka baronen synes försänkt i djup andakt och inre åskådning.

Nu öppnar han sina sammanknäppta händer och fattar med dem båda uti prostens, som legat öfver, för alt värma dem.

”Julaftonens bön och sång — tjenstefolket in!” sade han halft hviskande till denne.

Anna såg frågande på lagmannen, erhöll ett tecken, bad den gamla jungfrun blifvä stilla och skyndade ut att kalla på tjenstehjonen. Knappt var hennes första ord derom ujtaladt, då en mörk iigur hastade före dem alla in genom salsdörren och fram till baronens läger, der han faller på knä och kysser under ymniga tårar Mianden, som den sjuke räcker honom j Del. 16”Äfven du, min gosse, minvän,” säger den sistnämnde; ”åfven da skall med din närvaro råga måttet af denna stunds öfversvallande fröjd.”

”Ja, onkel,” sade nn Rudolf, hvilken likasom väcktes af en förebråelse, ur sin glädjes bedöfning. ”Om icke han varit med mig — lemnat sitt hemland och allt för att följa mig, — räddat mitt lif och vårdat mig under sjukdomen, stode jag icke nu här.”

”Han skall icke mera kallas tjenare, utan vän! Han skall åta vid ditt bord, biträda dig i bön och tacksägelse, i vården om ditt hus och hem, och blifva dina barns undervisare i mycket nyttigt och god t — se, han år den förste som böjer knä i denna högtidliga stund — gören alla som han!”

Prosten lydde genast denna uppmaning och alla följde hans exempel i samma ögonblick.

Nu flöt en från hjertats innersta utgående bön och brinnande tacksägelse öfver den andel ige talarens läppar, och deruti instämde alla närvarande med djup och liflig rörelse. Den sjuke syntes derunder uti ett tillstånd af salig hänryckning, såsom' hade hans än tillslutna, än öppnade ögon skådat himmelska ting.

Då bönen var slut och ett innerligt amen utta-ladt, sade den sjuke, halft hviskande: ”Sången — jul-sangen! — Himlens, jordens och mitt hjertas-------------

profetia —”

Lektorn och Amalia stego na hastigt upp och började på samma gång, de verser ur psalmen 45, som här vanligen tillhörde julaftonen.

När sången var slutad och tjenstefolket utgånget, tog baronen den svartes hand, sågande: ”Sitt nu hos mig! du får icke gå, förrän jag lemnat eder alla.” Derpå vände han sig till prosten med följande ord: ”Här fins bröd och vin i huset. Tag, välsigna och gif mig deraf till aftonmåltid. Jag behöfver nu intet annat, och har länge, när jag det njutit, gjort det till Hans åminnelse. Huru jag i denna stund, med hjertat fullt af kärlek till eder alla, dock framför allt och uti allt ser Honom — och helst Honom allena, hvars ljus äfven är edert och uti hvilken vi alla röras, lefva och hafva vår varelse— det vet Han, som allt vet— Han vet att jag älskar, och vill evigt höra Honom till — Han skall leda min andas steg i det oändliga, himmelska lifvet — —”

Prosten, som såg, att den svagt flämtande lefnads-lampan här lätt nog af den minsta flågt kunde utsläckas, och som dessutom vanligen betraktade det inre såsom hufvudsak i hvarje ting, hyste ingen be-

16*tänklighet vid att, utan de vanliga sockenbndstygen, eller kyrkans kalk och paten, meddela den döende nattvarden. Hans tanke var, att det är i anda och sanning, som ett troende och älskande hjerta anammar sin Gud, utan afseende på tid, rum eller någon slags materiel form.

Anna, som var van att läsa i hans och många andras blickar samt väl bekant med husets gömmor, bredde i hast den finaste lilla duk på ett fyrsidigt, litet aflångt bord, som sattes vid sängen och gerna kunde föreställa ett altare. På detta ställdes en tallrik, med några skifvor af det hvitaste bröd hon bland julens rikedom kunde utleta, och en vacker pokal af glas, med det rödaste vin.

Prosten tilldelade nu den sjuke hvad han åstun-dat, hvarefter denne bäd att blifva införd i sitt rnm, afklädd och lagd till hvila.

”Jag känner mig så väl,” sade han; ”men år trött och behöfver sofva. Denne vän — du Robin, blir väl hos mig i natt; men nu skola ni alla såtta eder till bords och han åfven. Jag behöfver ingen den stunden — är ock icke ensam. Den bästa väktaren är hos mig —! Jag har ock min lilla klocka, om menniskohjelp skulle blifva mig nödig.”

”Jag blir hos dig,” sade prosten. ”Båda minasöner skola i morgon predika, den yngre iottesången, för första och kanske äfven sista gången, och den ny vigde presten i högmessan. Således år jag alldeles ledig, om jag*vill.”

Men detta ville ingen tillåta. Den ena efter den andra sökte med ifrig tåflan att få stanna i den sjukes ram; men alla blefvo vänligen bortvisade, utom Robin, som äfven försäkrade, att han icke var hungrig och bad att få sin del af måltiden, sedan alla andra slutat den.

”Nu vill jag försöka att sofva,” sade den sjuke; ”och sedan, i morgon, när ni alla varit i kyrkan och återkommit — kanske på eftermiddagen, skola de resande berätta mig sina öden, — om —”

Han slutade icke denna mening, men fattade lagmannens band och såg på honom med en lång, betydelsefull blick. Nickade sedan sitt vänliga ”god natt” åt hvar och en, tackade prosten på det innerligaste och manade derpå alla att sätta sig till bords.

Men nu steg öfverstinnan fram och sade: ”Innan vi skiljas på denna minnesvärda afton, önskade jag att få säga ett ord, efter att förut hafva med tyst glädje deltagit uti dess händelser. Mina tankar hafva derunder ilat mot. en framtid, som på en gång klarnat, efter att länge hafva stått dyster framför dem.De nyförlofrade behöfva ett eget hem, och jag kan ej längre bära min ensamhet. Behöfver ock nn, bittre än någonsin, den hjeip Rudolf för något mer än två år sedan erböd mig. Viljen J båda fäder skänka dessa unga åt mig, som är barnlös, så har jag fitt en rik lott af denna aftons gåfvor?”

Detta föranledde ett nytt uppträde af tacksam glädje, hvarefter den sjuke lemnades i ro.

Théet hade denna afton blifvit alldeles försum-madt och nu skulle man skynda med aftonmåltiden, för att icke länge bullra i den sjukes närhet.

”Då jag ingen nytta kan göra, så måste jag fara hem till de mina,” sade nu prosten.

”Ocli jag skall följa min broder, så gerna jag ock vore både hår och der på samma gång,” yttrade Anna.

”Skada att icke alla våra hus kunna stå under ett och samma tak,” sade öfverstinnan.

”Och att vi aldrig kunna vara nöjda,” tilläde Anna. ”Det förra skali dock en gång ske, när vi blifva förenade i det stora fadershuset med de många boningarna,” fortfor hon.

”Och då skola vi äfven blifva det sednare,” tilläde prosten.De bâda syskonen foro och efter den korta måltidens slat skyndade man, tyst och varsamt uppstigande från bordet, att samlas i förmaket, och att der ändtligen få fråga och höra något om Radolfs öden.

Under löfte, att på juldagen göra en fullständig resebeskrifning, omtalade han nu i korthet hvad hans icke alldeles fullbordade sång innehållit, samt huru han äfven inom fäderneslandet hjelpt sig fram genom inkomster för positifspelning. Han hade icke velat med att gifva sig tillkänna och skaffa sig mera passande kläder, göra något uppehåll, då hans hufvudsak-liga ögonmärke var, att komma till Nordanström så långt före julen, att han kunde hinna med en resa der-ifrån till Dalarne, aflemna det emottagna positivet och den lilla penningsumma han derjemte erhållit, samt för sig sjelf användt. Härtill hoppades han hjelp af öfverstinnan. Han hade i England skaffat sig tillfälle att se Svenska tidningar och deraf erfarit Kapten T:s död, samt beräknat följderna deraf för tanten. Han hade ock inhemtat frågan om jernvägars anläggning i Sverige, och tagit kännedom om samt ritning af en puddlingsugn, för alt om möjligt vore, hos henne anlägga en sådan och dermed bidraga att hindra införande af Engelskt jern i vårt fattiga land, som si väl behöfver få sälja hvad det har i egna grufvor och fulla magasiner.Till Nordanström hade han kommit d. 20 December om aftonen, och der uppträdt som positif-spelare, först bland tjenstefolket och sedan genom en beljent skaffat sig tillåtelse att få spela för fruntimren, hvartill han fått en ökad

lust, då han hörde att Anna var hos öfverstinnan. Han hade då sjelf, midt under spelningen, när han skulle byta om melodi, och tyckte sig obemärkt, hastigt aftagit det svarta håret, som han just till denna förklädnad skaffat sig; och Annas förtjusning vid denna syn, i förening med hennes lifliga omsorg alt öfverstinnan icke skulle för häftigt skakas af denna öfverraskning, gaf anledning till en ganska rolig målning af hela detta uppträde.

Anna hade ock funnit så mycket nöje uti hela denna händelse, att hon nödvändigt ville hafva den repeterad på Rosengård, sedan öfverstinnan hastigt beslutat att resa dit med ynglingen och hans svarte vän. Denne hade hos henne hållit sig undan i stallet och hos kusken, medan Rudolf spelat sin rol', för ått icke i otid röja honom. Nu beslöts att resan till Da-larne kunde uppskjutas tills efter helgen, då ingen väntan der blef bedragen och det lilla arfvet från den aftidna slägtingen kunde under tiden genom några gåfvor förökas.

En inspektor med ungefär samma växt som Rn-dolf och hvilken på nyåret skulle företaga en resa samt dertill skaffat sig nya kläder, var lätt öfvertalad att af-stå dem åt positifspelaren, då han derföre blef rikeli-gen ersatt genom nytt tyg och dubbel arbetslön åt skräddaren, för att få det färdigt till behöflig tid; men vandringsdrägten skulle dock medtagas för att vid tjenliga tillfällen påsättas. Detta hade nu skett i prestgården, dit de resande kommit till middag men dröjt för att afbida skymningsstunden, innan julljusen ländes, hos lagmannens. Der hade glädjen på förhand varit obeskriflig, öfver den, som grannarna på detta sätt skulle få, och alla ville alt prosten skulle följa med för att dela den. Rudolf och Robin skulle fara litet senare med prostens släda; men prostens dräng, som hastigt invigdes i hemligheten, skulle följa med den bonde som skjutsade positivet och Robin, för att hjelpa dem till rätta, som kommo efter.

Prostinnan hade varnat i anseende till den sjuke och faran vid att skaka honom med en öfverraskning, men dels hade ingen af de närvarande ännu erfarit, huru en lefnadstråd, som, länge tryckt af sorgens börda, genom den blifvit sliten och fin, lätt genom en oväntad glädje afklippes; dels ämnade man gå med all nödig försigtighet till våga; och ingen förutsåg att Gabrielas fallenhet' för svimning, då något djupt grephenne, skulle förstöra hela denna plan. Man hade jsemligen uppgjort, att, då visan var slut, skulle öf-verstinnan eller Anna gifva sig i tal med sångaren och fråga om det han sjungit hade händt någon; och då skulle han berätta att han träffat en ung herre från Sverige, som författat den om sig sjelf och lärt honom den. Detta skulle föranleda tankar och frågor, och dessa skulle småningom bereda sinnena på sanningen.

* Rudolf omtalade huru rörd och gwdlös han blif-vit, vid onkelns tilltal och anblicken af Gabrielas bleka utseende, samt huru, sedan lian vågade fästa sina blickar på dem båda, och sett huru flickan först skiftat färg samt derefter blifvit blekare och blekare och synts vackla, svigta, samt slutligen digna — hade han förgätit allt annat, för att hindra hennes fall i golfvet.

Gabriela bekände då, att redan första anslaget på hennes guitarre hade underligen frapperat henne och att sången sedan ökat hennes rörelse i samma mån som den blifvit säker och igenkännelig. Genom af-ståndet och sin närsynthet, såg hon icke fullt den sjungande, och det hade ökat illusionen. Hon kunde icke rätt reda hvåd som sedan föregick; men visste, att hon ansträngt alla sina krafter för att hålla sig fast i onkelns stol.Na slog klockan 10 och lagmanskan gjorde en erinran om, att man som vanligt borde tänka på att slata denna dag så tidigt, att man förmådde vara med om den kommandes ottesång.

Amalia yttrade härvid några ord öfver denna besynnerliga julafton, hvilken var ämnad att blifva den tystaste som varit sedan den första efter Hildas död; men i stället kommit med händelser, som skulle blifva minnesvärda för hela den församlade slägten, under en lång framlid.

Lektorn, som vanligen, då hans äldre broder, prosten, var närvarande, vördade dennes rätt, att föra ordet till Herrans ära, tog deremot med glad uppmärksamhet hvarje tillfälle i akt, då han sjelf var ensam prest, att göra detsamma.

Han sleg nu hastigt upp och uttalade en tacksam öfverensstämmelse med hvad hans hustru yttrat; men tilladé dervid, att dock ett annat var och förblef det högsta och bästa, som hvarken borde tåla intrång eller tillåta någon täflan —; att detta var det enda, livar uti allt annat kunde äga fullhet och bestånd — och just det* som åt alla

menniskor, utan undantag, den uslaste och den i det yttre lyckligaste, erböds och ingen, som icke sjelf undvek eller förkastade det, nekades, nemligen: Han, rätt emottagen och qvar-hällen, hvars födelse hela Christenheten på denna dag firade.

18.

Kacpositionen.

Den sjuke baronen hade haft en temmeligen lugn natt, men kände om morgonen någon tryckning öf-ver bröstet, och fann, att han måste blifva qvar vid sängen. Denna stod midt för dörren, så att, när den var öppen, kunde han se öfver salen.

lian hade icke velat tillåta att någon stannade hemma från kyrkan för hans skull; men då husmodern försäkrade, att hon hade andra skäl dertill och hoppades få denna skada ersatt en annan af de flera helgdagar man nu hade, fann han sig nöjd dermed, och lagmannen följde sin talrika ungdom.

På förmiddagen kände han något lidande, af smärta och oro; men lugnades mot middagen, log någon lätt föda och gladde sig åt att må bättre vid kyrkfolkets återkomst; var dock ganska matt, så att blott två eller tre personer flngo gå in till honom på samma gång.Middagsmåltiden gjordes med fortfarande tystnad

och omsorg för den sjukes ro, och på eftermiddagen

skulle prestgårdens innevånare komma, att äfven höra

den fullständigare berättelse om Rudolfs öden, som

han då lofvat göra för sin onkel. Detta skulle nu

ersätta den vanliga julklapps-expositionen.

$

Sedan familjen stigit upp från bordet och salen blifvil tillstängd, hade den sjuke fått'en stunds slummer; och når han vid uppvaknandet hörde, att prostens nyss hade kommit, bad han att de alla skulle samlas i salen, så att han fick se deras trefliga hvimmel, medan han nu tyckte sig hafva krafter dertill.

Når de alla voro der och hade slutat sina för-sigtiga helsningar på den sjuke, sade Anna:

”Det var dock icke brist på julklappar i går, vi skola nu hålla exposition; hvem fick den största gåfvan ?”

”Det fick jag,” svarade Rudolf, och drog Gabriela till sitt hjerta, i det hon, som ett eko eftersade hans ord.

”Nej, den har jag erhållit i löfte,” ropade öf-verslinnan; ”ty jag, barnlösa, har fått ett helt par, som skall gifva mitt hus trefnad och min ålder-dam glädje, samt draga eder alla till mig emellanåt.”

”Än vi då,” sade lagmannen och hans hustru: ”Vi, som i vårt hos fått emottaga delta lefvande återsken af den himmelska fröjden. Vi beliöfva icke samlas till akademi, för att fråga och beskrifva hvad glädje är.”

”Se,” sade Amalia, som afknåppt sitt perlband, och lemnat dess ena ända åt sin man, medan hon sjelf höll den andra; ”om dessa djupets barn kunde omtala de minnen och namn, som min Johannes och jag gifvit dem alt åt oss förvara, då vi i går aftons räknade deras antal och invigde dem till ett radband af större betydenhet, än någon till kropp och själ instängd klostersysters kunnat äga^ så skulle ni alla inse, att vi, äfven deras materiela värde obe- -räknadt, icke fått mindre än någon annan, i förhållande till behofven.”

De öfriga af sällskapet kunde väl icke täfla med dem, som ansågo sig hafva fått mest, men alla voro dock nöjda och tacksamma.

Prosten gick in till den sjuke och sade honom hvarom fråga var. Denne vinkade då, att man skalle komma och höra honom.”Se här,” sade han, och lade handen på sitt hjerta; ”hår klappar ännu ett svagt lif hos den, som i går fick mest. Först erhöll jag förlåtelse och kärlek, af dem jag skadat och besvärat. Sedan såg jag mina varmaste önskningar för detta lifvet på ett högst oförmodadt sätt uppfyllda; och slutligen erhöll jag min Herres löfte, på

samma gång som Honom sjelf, att snart, ganska snart blifva förd till den hamn, från hvilken min redan salige välgörare vinkat mig uti en hugsvalande dröm; och der, vid hans sida, skall jag ansigle mot ansigte skåda och tillbedja Österlandets stjerna, Tabors Sol. Hvem har väl fått som jag! — Lofven att glädjas med mig, att prisa Herran med fröjdeljud, när detta löfte är fullbordadt och denna plats af mig lemnad.”

Han såg sig långsamt omkring i rummet och plockade på sängtäcket.

Nu tog Prosten hans hand och sade: ”Vi vilja gerna tillerkänna dig gårdagens högsta vinst och lacka dig för den del du unnar oss af den högre fröjd du snart förväntar; men vid frågan om hvilken som fått mest, måste jag förklara, att min Herre i himmelen är lika god som Han är rik och att det just hör till Hans kärleks hemligheter och stora under, att hvar och en, som tager Honom med tacksamhet emot, fin-ner en sådan fallhet af sann fröjd, alt hvad, litet eller mycket, en sådan i det yttre besk&res, tycker han sig hafva erhållit mera &n någon annan; ty — han hemtar ur sjelfva källan så mycket han åslundar och tacksamheten är den största ockrare med kärlekens

ymniga skänker. Det är således icke de gåfvor som

synas af andra, utan dem vi sjelfva känna och [-förstå-] {+för- stå+} att till detta ocker använda, som grundlägga och

bestämma vår sanna rikedom. Den som mest älskar, är den som mest emottagit, och Gud allena kan se, hvem som på sådant sätt mest qvarhållit, då han åt oss alla gifvit — icke mindre, än: sig sjeif!

Den svarte Robin lyssnade med spänd uppmärksamhet på dessa ord, såsom då man fattar en del och fröjdar sig deråt, men icke rätt kan samla det hela. Han förstod nu Svenskan ganska försvarligt; men detta tal var honom kanske något för högt, och han tycktes leta så väl i de kringståendes som i talarens blickar efter hvad som undgick honom sjeif.

Den sjuke hade, med en förnöjd blick mot höjden , sammanknäppt sina händer, och Prosten frågade, efter någon slunds förlopp, om han nu ville höra Rudolfs berättelse om sin resa från Amerika. Han gjorde med hufvudet en bifallande rörelse; men då alla satt sig och berättelsen skulle börjas, bad han omvälten och sade: ”jag tror — han får vänta till — till — jag blir något starkare. Gud ske lof! han är nn hår, — jag bryr mig nn ej mycket om — dessa

— öfvervunna hinder — som äro förbi —; tag gui-tarren så länge — och sjung för mig den visan, som i går afbröts. Robin har redan sagt mig mycket om resan — och jag har varit så rädd — och så glad

— ömsom. Jag är dock alltid en svag stackare; men

— min Gud är stark och hjelper —, prisadt vare Hans namni” —-

Nu sjöng Rudolf om sin visa och vi vilja här införa den återstod, som genom Gabrielas svimning blef afbruten.

Men ynglingen nu prisar Gud För lånet, som Han honom sändt;

Till hemmet har han återvändt,

Hjelpt genom positivets ljud.

Då den sjuke syntes lugn och stilla, berättade Rudolf nu med låg röst och undvikande det svåraste af hvad han genomgått, ungefär det samma som vi i;edan veta, och nästan ännu kortare, men lofvade tyst at de kringsittande, att göra det mera fullständigt en annpn gång.U1378

Efter denna berättelses slat, såg den sjoke på honom med en vänlig blick, såsom ville han tacka. Med samma milda uttryck betraktade han den ena efter den andra hela kretsen igenom. Hans ögon hvi-lade en stnnd på Prosten, och derefter sade han: "Det år kallt — gif mig litet vin" — pekande i detsamma åt pocalen, som ännu stod qvar sedan aftonen.

Detta skedde och i det han framlutade hufvudet för att emottaga drycken, hviskade han, såsom för sig sjelf: ”så ofta som j det gören, så gören det till min åminnelse".

Hans hufvud sjönk tillbaka, händerna knäpptes, hans ögon logo mot Prosten och han sade: "Oi att aldrig en sådan gåfva missbrukades! — Hvilken ljuf-lig värma! — men med en ännu skönare — skall jag snart af strålarna från Hans ohöljda ausigte genomträngas! Sjungen — sjungen — spelen psalmen —

"Så skön--------går morgonstjernan---------•"

"484”, sade Prosten.

Amalia satte sig vid pianot, som stod nära dörren till den sjukes rum. Hennes man stod vid hennes sida och började sången. Baronen manade genom en vink med handen, alla som han kunde se, attderati deltaga, men qvarhöll Prosten —, och Robin vilie icke lemna honom.

När psalmen var slutad, syntes den sistnämnde

a

på knä vid sängen, med ansigtet hvilande på den liggandes arm. Prosten, som hållit den ena af sina händer på den insomnades panna, och den andra på dem som denne höll sammanknäppta öfver bröstet, lossade nu dessa varsamt ifrån hvarandra och lade dem ned vid hans sidor. For derefter med näsduken öfver sitt eget ansigte, och närmade sig den öppna dörren, sägande:

”Han slumrar i välsignelse — hans kamp är slutad — med segersång har hans ande styrt sin kosa mot det nya Salem, på hvars port hans själ så länge klappat 1” — Prosten torkade sina klart strålande Ögon. ”0,” utropade Gabriela, störtade häftigt in och föll på knä yid den sida af sangen som Prosten nyss lemnat, samt tryckte häftigt den kalla handen till sina läppar och snyftade högt. Rudolf hade följt henne, men var mindre häftigt upprörd. Robin gret stilla.

0& kom lilla Adolf hastigt till de unga som knäböjde och sade strängt till 'Gahriela:

”Tyst! — du väcker onkel. Hvarför skall du gråta, når han får sofva?”

”Gossen har rått”, sade Prosten. ”Han är san-ningens tolk i detta ögonblick. Låtora oss icke störa den saliges frid, utan fast heldre, såsom hanbödoss, instämma i hans fröjd., Han har visserligen, såsom han sjelf sade, undfått den bästa julgåfvan och är nu på vägen alt taga den i full besittning.”

19.

MM Eéiktat*

Den 30 December begrofs Baron —* och Prosten L. höll dervid ett tal, som skildrade hans öden med varnande drag, men derjemte den himmelska uppfostrarens stora barmliertighet, då Han mildt och varsamt agar sina svaga barn, så, att den rö, som krossad är, icke sönderbråkas, — och den veka som ryker icke utsläckes.

Han dolde icke de föräldrasvagheter, som laggt första grunden till gossens och ynglingens brist på förmåga att heldre öfvervinna sina begär, ån med otyglad ifver stråfva efter njutningar, till hvilka lystnaden under en viss tid förstoras i samma mån som den ohejdadt tillfredsställes. Dock visade han härvid huru, sedan menniskan uppvuxit och kommit till denålder, då hon sjelf kan inhemta begrepp om skilna-den mellan rätt och orätt, nyttigt och skadligt, samt fått tillfälle, att både fatta och fullgöra sina förbindelser till sin Gud, sin nästa och sig sjelf, hennes föräldrars fel icke mer gälla till hennes ursägt, utan har hon då trädt uti ett ansvar för både arf- och verksynder som sedan följer henne tiden igenom, till den stora räkenskapsdagen, då hon inför lifvets Herre skall redovisa sitt, till ocker för Hans rike, förlän -ta pund.

Derpå vidrörde han i korthet de följder, som den bortgångnes obetänksamma vällefnad och njutningsva-* nor under de unga åren medfört, samt prisade Gud för den ånger, som det iråkade betrycket hos honom väckt och den oförmodade hjelp, han derunder, genom en god, Gudälskande menniska erhållit, icke blott till räddning ur timliga bekymmer, ulan, hvad som var af ännu större vigt: sin själs frälsning nr all den våda , som hans tillryggalagda lättsinniga lefnad förorsakat.

”Dock1’, tilläde han, ”visar oss den sista delen af denne christendomsbroders lif en egen sida att betrakta, ett nytt fall uti en gammal svaghet, som väl må tjena hvarje omvänd syndare till varning, till på-minnelse om de orden: ”den som står, mi se till, att han icke faller.””

Derpå berättade talaren för den församlade menigheten, hvad vi redan veta: hora den aflidnes välgörare ålagt honom, att 6tanna qvar nti det Amerikanska hemmet, tills 10 år efter hans emottagande af det erhållna arfvet förflutit; huru han till en tid troget hållit detta löfte och ämnat till fulle blifva fast der vid; men sluteligen, då en stark lockelse, att, vid ett gladt och vigtigt tillfälle se en samling af vänner och anhöriga i sitt fädernesland, hade mäktigt fattat .honom, dagtingade han med sin bättre öfvertygelse och intalade sig, alt hans välgörares förbud gällde en flyttning, icke ett besök, från hvilket han inom kort tid kunde återvända. ”Och så lät han äfven denna gång begäret förleda sig till något, som samvetet sedan måste ogilla. — Den olycka, som träffade honom redan vid första steget på fädernejorden, och som genom sina följder blef en orsak, att han icke mera kunde lemna den, väckte honom genast till en djup känsla af ånger, hvilken ständigt aggade, samt mer och mindre häftigt skakade honom, ända till den tid, då han insåg omöjligheten, att företaga någon annan resa, än den sista färden till det eviga hemmet. Di ändtligen beslöt han, att ställa om sitt hus, taga af-sked af denna verlden och hålla sig fullt färdig, att tacksamt följa, när Herrans budskap hemtade honom till en bättre.”

”Huru hela den tid han fängslad vid sjukbädden, lefvat ibland oss, varit en skola, icke blott för honom sjelf, utan äfven för alla dem, som sett honom och af honom kunnat lära mycket, är tillräckligen bekant för mången här närvarande; men det heter om den himmelske vingårdsmannen, att den grenen, som bär frukt, rensar Han, att han mera frukt bära skall. Denna faderligt agande, och dock i allt till det bästa ledande hand visade sig här på det mest tydliga sätt, då ännu ett prof, det största och sista i tiden, återstod honom, att genomgå; men uti detsamma fullkomnades ock segern öfver kött och verld — prisad vare den mäktiga hjelpen!”

Talaren omnämnde härvid, huru den sorg som träffade den aflidne, genom den efterlängtade slägtin-gens försvinnande, måste vara honom i flerfaldigt hänseende bitter, då han icke blott förlorade den enskilda glädje han af honom väntat och det hopp han hyst, att genom honom, i både namn och person, se sitt land ersatt, för hvad han sjelf af lid, krafter och förmögenhet bortslösat —; han såg ock härvid alla de vackra planer förstöras, som han till nytta för det-ta fädernesland uppgjort, ifall den förmögenhet, som medfördes och af hafvet blifvit uppslukad, kommit hit öfver.

”Men äfven häruti”, sade talaren, ”såg han intet annat, än en välförtjent tillrättavisning, och yttrade sig om penningarnas förlust, sålunda:”

”Herren förbarmade sig öfver mig uti min stora nöd och ånger öfver att hafva såsom en tjuf lemnat mitt fädernesland och bedragit dem, hvilka gjort nrig tjenster samt litat på min heder och mina löften. Derföre gaf Han mig medel i händerna, att godlgöra och försona delta, på samma gång, som Han i min timliga välgörare skänkte mig en faderlig vän, hvilken, då han åfven meddelade mig kunskaper, som syftade på min själs frälsning och eviga salighet, skänkte mig ett oförgängligt, långt vigtigare arf, än det jordiska, som han efterlemnade. Men då jag ännu var så svag uti lydnaden för och kärleken till mina högre förbindelser, att en timlig åtrå kunde locka mig utur pliktens mig förelagda, bana, så var jag ock icke mera värdig att utöfva det kall, såsom Herrens skaffare till nyttiga liog, hvilket jag för en återstående lefnad hade ålagt mig; och livem vet, mot hvilka större frestelser min svaghet fått att kämpa, om allt hvad jag

ön-önskat, gått i fullbordan. Nu ligger jag här, som en fångad öfverlöpare och vet väl, att min förlossning nalkas, fastan dag och stund äro mig fördolda. Måtte jag nu rätt kunna använda denna återstod af undervisningstips mar och i den eviga sanningskällan få af* två syndens fläckar genom min himmelske Förbarma-res nåd och hjelp, så må hela min ande upplösas till en mot höjden stigande offerlåga! Dock vet jag, att mitt råtta och sanna lif, med frihet, kraft och frid, skall först börja då, när alla tidens band äro fallna v och att hålla mig färdig för detta, derpå vill jag nu stundeligen arbeta, genom trohet i det lilla. Men skulle Han, som har min kropps oeh själs öden i allsmägtig hand, vilja förlänga deras sammanvaro och, mot förmodan, återskänka mig helsa nog till verksamhet, skall han äfven gifva mig tillfälle, att med redligt arbete, om ån ringa i menniskors ögon, förvärf-va mitt dagliga

bröd.’”

”Så höll han sig med from undergifvenhet beredd, att följa åt hvilket håll han skulle finna sig manad eller vinkad, och de planer han för möjligheten af en återkommande verksamhetsförmåga uppgjorde, bevisade lika mycket hans begär att gagna,

2 DeL

17som den fullkomliga ödmjukhet, hvilken bättre ån något annat vittnade om hans himmelska barna-skap."

”Och detta barnaskap var åfven den stora, omätliga vinst han gjorde, på sina sista lidanden och förluster; en vinst, den vi alla måste genom ett lika medel söka, om vi skola erhålla den, på de många olika vägar Herren i sin vishet torde oss förelägga. Detta medel var: den fullkomliga seger öfver all egen vilja och den rena, oskrymtade hångifvenliet åt Guds behag, som han på sitt långa sjukdomsläger mer och mer tydligt ådagalade, och livarigenom han åfven vann denna frid och styrka, hvarmed han emot-tog de sista slagen.”

”En enda häftig längtan — ett enda mäktigt begär, flammade ännu stundom med hög låga upp ur den stilla eld, som brann uti hans själ; men äfven på denna lade han lydnadens band, och visade ett hjertligt deltagande för alla som omgåfvo honom, utan all sjelfvisk beräkning af hvad som närmare eller fjer-mare rörde hans egen person, med undantag blott af den varma tacksamhet, hvartill han tycktes finna sig allt mer och mer förbunden. Denna längtan uttryckte sig uti de orden: ™ att vara med C hris to! att skåda Hans ansigtel — att lefva i Hans ljus9 utanhölje eller gräns af jordiskt töcken.” — öfver denna l&ngtan yttrade han sig på följande sätt;”

”Den är”, sade han, ”i granden intet annat, än samma begär efter njutning, som förorsakat alla mina förvillelser, så länge det icke hade fått denna, enda sanna rigtning. Och när det sent omsider emottog och följde den, låg jag ännu länge bunden under vanans fjettrar och kunde, i anseende till min egen stora personliga svaghet, blott småningom begagna Herrens mägtiga hjelp och förbarmande vilja, att lösa mig derifrån. Det var Israeliternas strid med Cana-neerna. Och härom vore mycket att förtälja!”

”Han meddelade ock många drag ur denna sitt inre, så väl som sitt yttre life historia, jemförande dess små händelser med de stora, om hvilka vi läsa uti den Heliga Skrift, sägande: ”Det är solen, som ger oss sin bild i daggperlan — det är verldshafvet, som stigit i ånga mot höjden och faller som regndroppar ned på jorden —” — Så förstod han att med tydliga bilder ur naturen bevisa sin egen, enskilda ringhet jemte sin betydelse såsom del af det hela, genom verkningarna af en högre inflytelse.”

När prosten slutat berättelsen om den bortgångnes yttre och inre erfarenheter, sade han sig hafvaaf honom emotlagit ett testamente, att p& denna stand utdela. Detta bestod uti varningar, hvilka han no, med vänskapens trohet och en faderlig omsorgs hela värma, uttalade*

Han sökte härvid först, att fästa de hörandes uppmärksamhet derpå, huru denne man, hvars stoft nu lemnades åt jorden, väl hade, oaktadt sina ungdomliga villfarelser, hunnit en ljus och säker hamn; men att, ehuru Herrens barmherlighet nog söker hvar och en, de dock äro, jemförelsevis, få, som nog tidigt lyssna till Hans kallande röst, för att hinna fram till omvändelsens mål, innan döden förkortar denna väg, hvilken måste blifva svårare att återgå uppåt, med hvarje steg som nedåt blifvit taget. Det exempel man hår hade framför sig, hade ock bevisat, huru, oaktadt den mildhet som, till följe af hans medfödda vekare sinnelag, blifvit vid hans tillrättavisning använd, frälsningens väg dock hade varit beströdd med en myckenhet törnen, som han sjelf derpå utsålt, då lian velat vandra på sådana rosor, hvilkas skönhet snart ufan frukt försvinner och lemnar endast taggar qvar.

Och nu höjde den andelige talaren sin röst till en inspirerad ton, som, med begagnande af djupsinniga * bibelspråk, påminte om Sinais åska, då den framl jun-gade de tio buden om h vad menniskan skall och icke skall. — Han varnade, ej ensamt för de uti egna hjertan inträngande fiender, hvilka, lika listiga som farliga, förstå, att håde locka och bedraga; — han visade, huru dessa hade en mäktig bundsförvandt uti den falska blygseln; huru denna frestar naenniskan, att undvika eller dölja det goda och rätta, som hon i sin barndom fått lära; hup hon härtillförledes deraf, att en bedräglig verldston (örkastat eller icke antagit det; men huru hon deremot icke betänker sig vid ett offentligt deltagande uti sådant, som alji sann Christendom, all visshet, att tiden är oss gifv.en

till uppfostran för evigheten, förbjuder. — sådana farlj-ga seder och vanor räknade han alla dessa nöjen och sysselsättningar, sona föröda tiden, själen och dp timliga egodelarna, utan ajt man i de me^t ansedd^ kretsar blyges vid, att deråt offra så vigtiga me<jel för högre ändamål.

Han varnade ock för detta vårdslösande af tungans bruk, som ohejdadt visar vanvördnad för Guds ord och namn, samt ömsom nedrigt smickrar och lömskt förtalar den nästa, som man jhlifvit befalld att älska såsom sig sjelf.

IJan varnade åfyen mot det förajkt eller den liknöjdhet för sabbaten, som, genom att lemna d,ess ån-damål till spillo, öppnar en fri väg för allt det onda, som den blifvit oss gifven att förebygga. Så ock för det dåraktiga sjelfständighetsbegär, som förleder mången ung menniska alt blygas för den vördnad och lydnad mot föräldrar och lärare, som icke allenast år ungdomens pligt, utan åfven dess prydnad och välsignelse.

Han genomgick alla budorden, såsom en kedja, genom hvilken den ena länken leder in uti den andra till ett sammanhängande helt, hvarifrån intet fick söndras eller undantagas, och han stannade derunder icke vid verldsliga och timliga förhållanden allena, utan visade, jemte dessa, huru anden är menniskan, och kroppen endast ett omhölje för tiden, såsom kläderna äro ett skydd mot luft och köld, — att således själen kunde mördas, utan att kroppen vidrördes; att en oren och förnedrande uragängelse hade sin början inom tankar och känslor> och borde der med allvar och kraft motas, innan den fick sänka menniskan nedom djuren; — att all otacksamhet var stöld, då man icke gaf Gudi hvad Honom tillhörde; — att smicker och bedrägeri, så vål som klanderlust och förtal, vore falska vittnesbörd mot nästan, — afund, fåfäng tåflan, vinningsbegär, falsk ärelystnad och all lust till sådant, h var vid andras bättre rått förnärmades, vore, såsombrott mot de sista budorden, ämnen för fruktan, af-sky och strid, samt kräfde sträng vaksamhet och trägen bön om den Högstes hjelp.

”Dessa varningar,” sade han, ”äro eder, mina älskade åhörare och vänner, icke nya eller obekanta. J hafven hört dem bittida och sent — bittida i edra barndomsår, J unga; och sent på eder lefnadsafton, J ålderstigne; men de komma nu, såsom gåfvor från en annan hand, såsom ett arf från en hädangången vän, mcdtjenare och christendomsbroder. Emottagen, behållen och använden det i enlighet med hans välvilliga afsigter, så skolen J deraf en gång skörda varaktigare glädje och gagn, än om det varit af verlds-ligt guld och silfver.”

Och derpå slutade han som vanligt, under anropande af Herrans nåd och förbarmande bistånd.

20.

Olika meningar.

Redan före begrafningen, hade Öfverstinnan för sin broder och svägerska framlagt ett förslag, att låta de unga genast förenas och flytta till henne, sägande:”Jag har nu, såsom Rudolf önskade innan han tänkte på någon resa till Amerika, fria händer med Nordanström, och har länge kännt så väl min van-111 agt i frågan om dess förbättring, som mitt behof äf en sådan kär och nyttig hjelp. Jag utnämner honom derföre till ipin bruksförvaltare, om han tänker som förr, och vi kunna sedan kompoa öfverens om h vil ket som kan passa honom bäst, att få en bestämd lön, eller att gifva mig en viss summa af inkomsternas behåi}ning.”

”Detta blir naturligtvis som du sjelf vill,” svarade Lagmannen; ”men nog skulle det väl vara säkrast, att icke lemna denna ungdom allt för fria händer, ifall han kunde glömma sitt behof af ditt mogna råd och din stora erfarenhet.”

”Ja, ja, sådant kunde hända honom, oaktadthans bästä vilja att göra mig nöjd och gagna det hela. Således, och på det de båda må försöka sig i hushållning och omtanka, ändrar jag tills vidare icke min ställning, utan skola de få sitt eget lilla bo uti min ena bygel, som kan vara rymlig nog för dem, ty gäster behöfva de icke mottaga, emedan de som komma till dem eller mig, hlifva våra gemensamma, då jäg kan bjuda åfven dem; hvaremot de få bjuda mig, när både jäg och de åro ensamma. Detta skall blifv^tmig ett hjerteligen roligt grannskap och jag tänker att vi rätt ofta skola träffas.”

Gabrielas föräldrar betygade hennes goda faster sin rörda tacksamhet och de unga tu tillkallades att ineddelas förslaget, som de naturligtvis mottogo på ett lika sätt.

öfverstinnan föreslog nu ytterligare, att det skulle få börja lysas på det nya årets första söndag och att hon skulle få göra bröllopet, som länge varit hennes önskan och i synnerhet passade nu, då en sådan glädjefest skulle sticka underligt och skarpt utaf mot den så nyss föregångna begrafningen. ”Prosten har jü ock jofvat komma till mig på nyåret 1846, och måste nu hålla ord;” tilläde hon.

När detta meddelades Prosten, förklarade han sig tacksam för bjudningen och villig att komma; men i anseende till begrafningen, såsom en sorgefest och brölloppet såsom ett deremot för starkt afbrytande glädjetillfälle, kunde han icke låta det skäl, han fann till anmärkningar, gå sig ur händerna.

”Det hor visserligen till den kärlek, som Herren ingifvit menniskan för det lekamliga lifvet, alt så tycka,” sade han; ”ty om hon kunde fullt fatta skillnaden mellan det lif hon erhåller genom' andens befrielse ur stofthyddan, och det hvaruli hon hår, äf-ven under de bästa omständigheter, dväljes, skulle hon väl icke uthärda den skoltid hon här, till öfning och pröfning för kommande högre förhållanden behöfver. Derföre har hon troligen fått denna andeliga blindhet och denna oförklarliga rädsla för sin högsta sällhet; men tänka vi något framför oss och betrakta just hvad vi nu hafva för ögonen: på ena sidan en öppen graf, färdig att emottaga det stoft, som nyss fängslade en nu befriad ande — det stoft, hvars vämjeliga förvandling är en lärdom och varning för den tänkande menniskan, att icke dervid fästa sin kärlek — och tänke vi oss den ande, som en gång bodde der-uti och som nu först, genom kärleken till Gud vunnit den sanna friheten och sedan lossad från hvarje timlig boja, tråder för vår inbillning som en segrare, hvars triumf himmelen firar och hvars salighet är i ett oändligt stigande, ehuru full och öfversvinnelig den

ån från sin begynnelse erfares---------; kunna vi vål

för honom hysa någon fruktan eller anse oss behöfva att göra någon önskan? Borde vi då icke glädjas ¿t hans vunna herrlighet!”

”Men nu på en annan sida, detta lyckliga brudpar i lifvets blomstertid med kärlekens öfvermått och förtjusning. Vi fatta deras sällhet och hafva hvar på sitt sätt erfarit den, än i längtan, än i hopp, ån iverklighet; men vi veta ock huru dess rosor icke äro fria från törnen; huru dess fröjder äro vexlingar underkastade. Vi äro till och med säkra på, att denna ljufhet som tillhör dess blomstertid, skall förbytas, skall lida af pröfningar, af stormar, af lidanden, äf-ven om allt går efter önskan på raenniskosätt. Hvarje timlig sällhetsgåfva måste på sitt vis köpas, lösas — » så till exempel, föräldrakärlekens snart nog af de unga makarna efterlängtade föremål. Vi veta, alt den blif-vande modren måste träda dödens portar ganska nära, för att, efter sönderslitande plågor få trycka till sitt bröst en varelse, som, i händelse hon är lycklig maka, kan komma att öka denna förbindelses sällhet j men som ock, om hon försummar dess rätta vård, eller om någon annan olycka träder emellan henne och hennes billiga eller öfverdrifna förhoppningar, lika möjligt kan blifva henne en källa till outsägliga qval. — Och äfven utom dessa möjligheter, visar oss den dagliga erfarenheten, huru mångfaldiga de sorger, bekymmer och lidanden kunna vara, till hvilka ett brudpar likasom inviges. Derföre synes det mig som större skäl vore för sådana kontrahenter, att med varma böner och allvarliga föreställningar om hvad hända kan, bereda sig till denna invigning, dock med full hängifvenhet åt Guds vilja och chrisleligt mod attmöta hvad Han tilläta eller skicka vill, ån blott med ståt, öfverflöd och yra nöjen fira detla inträde på lif-vels allvarsammaste stråt. Deremot ville jag, att mao vid en god christens graf, skulle söka att med silt hjerta lyfta sig till en känsla af den'fröjd vi hafva skäl att tro honom njuta, då han lyckligen slutat sitt eländes tid och fått ingå i sin Herras glädje.”

”Detta är sannt,” sade Öfverslinnan, ”och jag hoppas vi en gång skola komma derhän, att kunna se lifvet genom döden, och det eviga, såsom ändamålet för alla våra timliga sträfvanden; men hvad bröl-lopsiirandet angår, så finna vi ju uti sjelfva naturen en anvisning på huru detta år med det äktenskapliga bandets knytniug förenad t. Se på blomman huru hon är smyckad till den tid då en förändring inom henne föregår, som bereder en slags evighet åt hennes slag te, genom fröet, hvaraf det kan fortplantas. Hör på fo-geln huru han sjunger och märk huru han förskönas, då årstidens inflytelse manar honom att underhålla sin länk i tingens kedja. Skåda jorden, hvilken brudskrud hon bär, då fruktträden stå i blomma, bien suga af dessas sötma ocli surra sina fröjdeqväden under den milda vårsolens väckelse till lif och tacksamhet. Se på vattnet, huru det i ljufligt lugn återspeglar vår-

him-himlens glans och strändernas gestalter; och känn på vinden, huru mildt han smeker jord och haf och menniskor och djur, emellan det han håller sig så stilla, som vågade han icke med ett andedrag störa jordens» vattnens, växternas och de lefvande varelsernas högtidsstunder. Delta är naturens bröllopp; och bröllopp har ju i den Heliga Skrift en hög betydelse, en håntydning på den heligaste af all förbindelse: Gudsmed* församlingen. — Låtom oss derföre glädjas med en älskvärd brudgum och en lycklig brud! Låtom oss njuta med dem åfven af de lekamliga ämnen till .fägnad och förnöjelse oss blifvit beskärda, njuta som tacksamma barn en god ,faders milda gåfvor. Sedan må vi underkasta oss naturens ordning når stormen livi-ner och afklåder trådens grönska, samt sätter vattnen i uppror och jagar skeppen i land, att öfvervintra i säker hamn och förbida en ny vår. Så skall äfven vår lefnads farkost kämpa med vågen och hvarje tid hafva sin undervisning, öfning, pröfning och vinst — sitt utsäde och sin skörd. — Men, jag talar kanske utan sammanhang — förlåt mina vänner? J kunnen väl förstå att jag vill försvara min rätt till den lilla fest jag önskar att få göra oss alla samt mitt husfolk och mina grannar, då vårt unga par sätter bo på min magra jord.”

2 Del*”Jag för min ringa del är alldeles besegrad och underskrifver mitt concedo,” sade Prosten, leende i det han närmade sig Öfverstinnan med de tecken af vördnad och beundran, som han ofta visade henne.

Derefter öfverlades om bröllopsdagen. Öfverstinnan ville gerna att den skulle blifva då bröllopet i Cana firades, d. 18 Januari, sista lysningsdagen; men lagmanskan tyckte, att det var alldeles för hastigt, och Anna påstod, att man alltid bör hålla bröllopp i ny, då det kan bära åt. Dock var Anna icke fallen för skråck, ehuru hon mycket aktade på sambandet mellan menniskan och naturenmen kanske ville hon liar hålla med modren, som visste huru det skalle kännas, att så snart släppa flickan ifrån sig.

Prosten voterade för bröllopets firande den sista Januari och erbjöd sig att då på dess annandag predika i öfverstinnans hem om, huru Jesus sofver i skeppet, ifall sträng köld eller oväder hindrade kyrkresan; ty Prostinnan ville icke tillåta, att han lofvade en predikan i den främmande, kanske allt för kalla kyrkan denna årstid. Detta samtycktes af alla.

”Det är väl icke vanligt, att brudgummen reser förut hem och låter bruden komma efter; men vi få nu lämpa oss efter omständigheterna och icke bry oss om bruket,” sade Öfverstinnan.En enda omständighet var anledning lill — väl icke missnöje, ty man insåg att det var rätt, men — till ett äfven här framstående bevis på, att något måste vara annorlnnda än man önskade det, och detta var: att Anna icke kunde fara med. Hon påminte nemligen om den öfverenskommelse som gjordes vid uppbrottet från silfverbröllopet, att hon skulle vara hemma och se om huset, då Prostinnan följde sin man; och hon hade redan fått ut sin del af en sådan resa förskottsvis.

Häremot invände Prostinnan, att då var icke fråga om bröilopp; att Anna just under de föregående besöken samlat meriter, som berättigade henne, att i synnerhet nu vara med och att det passade bäst om hon (prostinnan) sjelf nu bl ef ve hemma hos den unga sonen, som skall förestå pastoral vården.

Men Anna ville icke höra talas härom. Prosten skulle icke Itunna trifvas borta, om han saknade sin hustru, hvaremot Anna nog skulle sköta Adolf så, att han skötte församlingen. Hon ville äfven heldre komma att helsa på de nygifta efter någon tids förlopp, och var nu orubblig i sin föresats, att stanna hemma. Deremot föreslog hon, att hennes unga brorsdotter skulle få följa med Öfverstinnan för att sjelf hafva nytta af det biträde hon kunde få lära sig alt göra.Detti bifölls med nöje af Öfverstinnan och hon ämnade resa på Knutsdagen, men hindrades då af inträffad halka, som dock snart förbyttes till godt slädföre, och d. 16 begaf hon sig på hemvägen, följd r: Rudolf, Robin och Thilda.

21.

Slutet.

Bref från Lagman T. till Mamsell Anna L.

Allas vår kära Anna!

Du blir väl förundrad öfver, att få ett bref från mig och ingen annan; men detta är ett infall af de tre gamla fruarna

och skulle vara mig ett nöje, om jag icke visste att du förlorar derpå.

Dock, som jag ju är skrifvare till profession och här ingen annan nytta kan göra, uppfyller jag deras önskan; men du känner mig och vet, att jag icke är rik på ord.

Våra unga tu blefvo i går ett par, såsom äm* nadt varit, och huru härmed tillgick, år hvad man vill att jag skall säga dig.

Denna stora salen, som före min svågers tid varett samlingsrum för en stor slägt, och begagnades till gudstjenster innan kapellet uppfördes, var nu förvandlad till en vinterträdgård. Hela orangeriet hade blif-vit ditflyttadt vid sist inträffade töväder och de högsta tråden bildade en tempelrund, i hvars midt kullersto-larna, omgifna af sina bruddynor och mattor, föreställde ett altare med sin fot.

i

De öfriga växterna voro satta ån i rader, än i grupper, och alla deras krukor och lådor betåckta med friska rissorter och gröna mossor, så att de liknade små grönskande kullar eller höga rabatter.

Brokiga lampor och lysande kronor hängde som frukter i träden eller stjernor i höjden; och midt öf-ver det tillfälliga altaret, var en stor lysande sammansättning, som skulle likna en sol med strålar; men den får någon annan för dig beskrifva.

Ingen af oss, som skulle föreställa gåster, fick se denna tillställning förr, ån i högtidsstunden, och Gabriela hade ingen aning derom. Som jag skulle föra henne in och vi kommo i dörren, studsade hon och sade hastigt: ”min dröm!” — Hvad det betydde, får hon sjelf redovisa.

1 dag skall L. predika och som du vet, måste posten vara färdig före gudstjensten.

Alla sakna dig och undra, att ett bröllopp i vårkrets kunnat tillställas, ntan att du varit med derom. Delta hafva de bedt mig säga, äfvensom att vi i afton skola läsa din *brölloppsgafvaoch, enligt din önskan, icke öppna den förr, än smidjornas hamrar börjat röra sig.

I morgon blir kalas för grannar och dagen derpå för tjenstefolk och underhafvande.

Med nästa post skola alla, som funnit nöje uti hvad ditt stora bref innehåller, skrifva dig till, och jag förmodar att du då får mycket alt läsa.

Du helsas ^”outsägligt” genom din sanne vän

Adolf T.

Annas Brölloppsgåfva kommer att tryckas uti ett serskildt Bihang och innehåller:

Tankar

om

P. D. A. Alterboms Sagospel:

LYCKSALIGHETENS Ö.

Digitaliserad av Projekt Runeberg och publicerad på
http://runeberg.org/eafhusligf/.

Konverterad till .pdf, .epub, .mobi och .txt av Arkivkopia och publicerad på
https://arkivkopia.se/sak/runeberg-eafhusligf.

Filen skapad 2018-12-17 12:42:47.511743